

Lubelskie

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego

WOJEWÓDZKIE BIURO
GEODEZJI I URZĄDZANIA
TERENÓW ROLNYCH
W LUBLINIE

Plan urządzeniowo–rolny gminy Frampol powiat: biłgorajski, województwo: lubelskie

Opracował zespół pracowników
WBGiUTR w Lublinie w składzie:

Justyna Łoś
Monika Piwko
Ewelina Strumidło-Jędrzejewska
Zbigniew Kloc
Konrad Larwa
Marek Galewski

Kierownik Pracowni:
Beata Solska-Łatka

Inspektorzy Nadzoru:
Agata Basak
Roman Chyła
Piotr Pogoda
Grzegorz Struzik
Krystian Kasprzak

2024 r.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Spis treści

1. WPROWADZENIE	6
2. ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO GMINY FRAMPOL	9
2.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY FRAMPOL	9
2.1.1 Położenie, podział administracyjny i ogólna charakterystyka gminy.....	9
2.1.2 Warunki naturalne i ukształtowanie terenu	11
2.1.3 Budowa geologiczna i surowce naturalne	16
2.1.4 Warunki klimatyczne.....	17
2.1.5 Demografia gminy i ludność rolnicza	19
2.1.6 Tereny zabudowane	22
2.1.7 Istniejące opracowania planistyczne.....	26
2.2 GOSPODARKA GRUNTAMI.....	28
2.2.1 Struktura użytkowania gruntów.....	28
2.2.2 Struktura przestrzenna użytków rolnych	31
2.2.3 Grunty zadrzewione, zakrzaczone i zadarnione.....	34
2.2.4 Grunty rolne odłogowane, zdegradowane i zdewastowane	39
2.2.5 Wyłączenia gruntów z produkcji rolnej	42
2.2.6 Charakterystyka gleb	42
2.2.7 Nieużytki i grunty zagrożone erozją	52
2.3 FUNKCJONALNOŚĆ PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW	55
2.3.1 Produkcja rolnicza	55
2.3.2 Struktura władania gruntami	59
2.3.3 Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych	64
2.3.4 Rozdrobnienie gruntów w gospodarstwach rolnych	68
2.3.5 Działki bez dostępu do drogi publicznej	71
2.3.6 Obiekty związane z obsługą rolnictwa	75
2.3.7 Stan i ocena rolniczej przestrzeni produkcyjnej	76
2.3.8 Stan i ocena infrastruktury technicznej i społecznej	81
2.4 WARUNKI WODNE I GOSPODARKA WODNA.....	85
2.4.1 Ogólny opis warunków wodnych.....	85
2.4.2 Wody płynące i ciekі naturalne	86
2.4.3 System melioracji wodnych i urządzenia melioracji wodnych.....	89

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urzędzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.4.4 Zbiorniki wodne i zbiorniki retencji wodnej	93
2.4.5 Oczka wodne, tereny podmokłe, tereny bagienne i rozlewiska	94
2.4.6 Obszary zagrożone suszą i obszary zalewowe.....	96
2.5 ISTNIEJĄCA SIEĆ DRÓG I KOLEI	104
2.5.1 Ogólna charakterystyka i układ sieci drogowej i kolejowej	104
2.5.2 Rodzaje dróg według podziału na kategorie i klasy dróg	105
2.5.3 Drogi transportu rolnego	110
2.5.4 Stan dróg.....	112
2.6 OCHRONA PRZYRODY I ŚRODOWISKO NATURALNE	121
2.6.1 Obszary chronione i formy ochrony przyrody	121
2.6.2 Szata roślinna i świat zwierzęcy	125
2.6.3 Krajobraz.....	125
2.6.4 Obszary leśne, zadrzewienia i zakrzewienia.....	126
2.6.5 System odbioru śmieci i składowiska odpadów	130
2.7 AGROTURYSTYKA, TURYSTYKA, KULTURA, ZABYTKI.....	130
2.7.1 Agroturystyka i turystyka oraz infrastruktura turystyczna	130
2.7.2 Obszary atrakcyjne turystycznie	131
2.7.3 Obiekty kultury.....	133
2.7.4 Zabytki.....	134
2.8 WYKONANE PRACE URZĄDZENIOWO-ROLNE	140
2.8.1 Scalenia gruntów wraz zagospodarowaniem poscaleniowym	140
2.8.2 Drogi transportu rolniczego.....	140
2.8.3 Urządzenia melioracji wodnych	140
2.8.4 Cieki wodne.....	141
2.8.5 Odnowa wsi.....	141
2.9 STAN OPRACOWAŃ GEODEZYJNO- KARTOGRAFICZYCH	142
2.9.1 Aktualizacja użytków gruntowych	142
2.9.2 Aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów.....	143
2.9.3 Modernizacja ewidencji gruntów i budynków	143
2.9.4 Aktualizacja map glebowo – rolniczych.....	143
2.10 WNIOSKI ZE STANU ISTNIEJĄCEGO	143
3. USTALENIA PLANU URZĄDZENIOWO-ROLNEGO GMINY FRAMPOL	147

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3.1 DZIAŁANIA ROZWOJOWE I MODERNIZACJI TERENÓW ROLNYCH WYNIKAJĄCE Z OGÓLNEJ CHARAKTERYSTYKI GMINY.....	147
3.1.1 Działania wynikające z warunków naturalnych i ukształtowania terenu, budowy geologicznej i surowców naturalnych oraz warunków klimatycznych.....	147
3.1.2 Działania wynikające z opracowań planistycznych.....	148
3.1.3 Działania wynikające z potrzeb mieszkańców.....	148
3.2 POPRAWA GOSPODARKI GRUNTAMI I KSZTAŁTOWANIE STRUKTURY AGRARNEJ.....	149
3.2.1 Zabiegi przeciwozyjne oraz ochrona gruntów rolnych.....	149
3.2.2 Zmiany w sposobie użytkowania gruntów poprzez zagospodarowanie gruntów odłogowanych, zdegradowanych i zdewastowanych i inne.....	151
3.2.3 Rekultywacja nieużytków.....	152
3.2.4 Realizacja zadrzewień śródpolnych.....	153
3.2.5 Poprawa jakości gleb.....	155
3.3 POPRAWA FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW ROLNYCH	156
3.3.1 Realizacja scaleń gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym	156
3.3.2 Zmiany w sposobie użytkowania gruntów.....	159
3.3.3 Ochrona gruntów.....	159
3.3.4 Odnowa wsi.....	160
3.3.5 Realizacja potrzeb związanych z obsługą rolnictwa.....	163
3.3.6 Realizacja potrzeb związanych z infrastrukturą techniczną i społeczną.....	163
3.4 POPRAWA WARUNKÓW WODNYCH I GOSPODARKI WODNEJ	164
3.4.1 Poprawa retencji wodnej i nawodnienia	164
3.4.2 Melioracje.....	165
3.4.3 Ochrona i lepsze wykorzystanie wód.....	166
3.5 URZĄDZENIE FUNKCJONALNEJ SIECI DRÓG TRANSPORTU ROLNEGO	167
3.5.1 Budowa lub modernizacja dróg istniejących	167
3.5.2 Zaprojektowanie i urządzenie nowej sieci dróg.....	168
3.6 KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU NATURALNEGO, OCHRONA PRZYRODYŚRODOWISKA NATURALNEGO.....	169
3.6.1 Zalesienia gruntów	169
3.6.2 Wyeksponowanie walorów krajobrazowych	170

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3.6.3	Formy ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego	170
3.7	ROZWÓJ AGROTURYSTYKI I TURYSTYKI WIEJSKIEJ	171
3.7.1	Zaprojektowanie i urządzenie w terenie szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych.....	171
3.7.2	Zaprojektowanie i urządzenie ścieżek rowerowych.....	173
3.7.3	Poprawa infrastruktury turystycznej	175
3.7.4	Wyeksponowanie walorów turystycznych i krajobrazowych oraz obiektów kultury i zabytków	176
3.8	STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIE NA PRACE URZĄDZENIOWO–ROLNE	179
3.8.1	Scalania gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym	179
3.8.2	Urządzenie funkcjonalnej sieci dróg	183
3.8.3	Rekultywacja nieużytków.....	183
3.8.4	Poprawa warunków wodnych przez realizację urządzeń melioracji i retencji wodnej	183
3.8.5	Zalesienia gruntów	184
3.8.6	Zadrzewienia powierzchniowe i liniowe	185
3.8.7	Planowane formy ochrony przyrody.....	185
3.8.8	Zagospodarowanie gruntów odłogowanych	186
3.8.9	Zabiegi zapobiegające erozji wietrznej i erozji wodnej	186
3.8.10	Odnowa wsi.....	187
3.9	STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACE GEODEZYJNO-KARTOGRAFICZNE.....	187
3.9.1	Aktualizacja użytków gruntowych	187
3.9.2	Aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów.....	188
3.9.3	Modernizacja ewidencji gruntów i budynków	189
3.9.4	Aktualizacja map glebowo rolniczych.....	189
4.	PODSUMOWANIE - W WNIOSKI DOTYCZĄCE MODERNIZACJI TERENÓW ROLNYCH WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY I USTALEŃ ZE SPORZĄDZONEGO PLANU URZĄDZENIOWO- ROLNEGO GMINY	190
5.	WYKORZYSTANA LITERATURA	196
6.	WYKORZYSTANE MATERIAŁY BAZOWE OPISOWE I GRAFICZNE ORAZ ŹRÓDŁA ICH POZYSKANIA.....	197
7.	SPIS RYSUNKÓW	200
8.	SPIS TABEL	203

1. WPROWADZENIE

Opracowania planów urządzeniowo-rolnych gmin lub projektów urządzeniowo-rolnych wsi nawiązują do istniejących opracowań planistycznych i strategicznych, które w sposób ogólny określają działania oraz prace przyczyniające się do modernizacji obszarów wiejskich. Celem opracowania jest zidentyfikowanie specyficznych uwarunkowań rolniczych, przyrodniczych, klimatycznych, społecznych czy gospodarczych i przedstawienie takich rozwiązań, które dadzą podstawy do wszechstronnej, wielofunkcyjnej modernizacji wsi i gospodarstw rolnych oraz przyczynią się do poprawy efektywności gospodarstw, do poprawy warunków życia i pracy mieszkańców, do wyeksponowania walorów krajobrazowych, przyrodniczych i kulturowych czy do ochrony walorów rolniczych i przyrodniczych.

Zawarte w opracowaniu rozwiązania będą pomocne planowaniu i realizacji prac urządzeniowo-rolnych oraz w przygotowaniu wniosków o pozyskanie funduszy strukturalnych lub w tworzeniu przyszłych opracowań programowych, planistycznych i projektowych. Ustalenia planu urządzeniowo-rolnego w części projektowej, w tym opracowanie tekstowe, tabelaryczne i graficzne zawierają informacje w zakresie:

- działań rozwojowych i modernizacji terenów rolnych wynikających z ogólnej charakterystyki gminy;
- poprawy gospodarki gruntami i kształtowania struktury agrarnej;
- poprawy funkcjonalności przestrzeni rolniczej gminy w tym struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw rolnych;
- poprawy warunków wodnych i gospodarki wodnej;
- urządzenia funkcjonalnej sieci dróg transportu rolnego;
- kształtowania krajobrazu naturalnego, ochrony przyrody i środowiska naturalnego;
- rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej;
- stopnia zapotrzebowania na prace urządzeniowo-rolne;
- stopnia zapotrzebowania na prace geodezyjno-kartograficzne.

Ustalenia wynikające z planu urządzeniowo-rolnego będą mogły być uwzględnione przy współpracy władz gminy z jednostkami administracji rządowej oraz samorządowej lub własnych działań w sprawach związanych z wdrażaniem poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych, dotyczących w szczególności:

- ochrony gleb oraz stosowania agrotechniki przeciwerozyjnej i zadrzewień śródpolnych

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- zagospodarowania gruntów odłogowanych, zdegradowanych i zdewastowanych lub rekultywacji nieużytków;
- realizacji scaleń gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym;
- melioracji i nawodnienia oraz ochrony przed powodzią i lepszego wykorzystanie wód;
- budowy lub modernizacji dróg istniejących;
- zalesiania gruntów;
- wyeksponowania walorów krajobrazowych, turystycznych oraz zabytków;
- zaprojektowania i urządzenia w terenie szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych;
- realizacji potrzeb związanych infrastrukturą techniczną i społeczną;
- aktualizacji opracowań geodezyjno- kartograficznych;
- innych wynikających z potrzeb mieszkańców lub uwarunkowań naturalnych gminy.

Plany urządzeniowo-rolne gmin lub projekty urządzeniowo-rolne wsi Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie realizuje na podstawie następujących przepisów prawnych:

- 1) art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt. 1) oraz art. 14 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. 2024 r., poz. 566);
- 2) art. 7c ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1151);
- 3) art 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, 721)
- 4) uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego nr XXIV/406/2021 z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r.;
- 5) Uchwały Zarząd Województwa Lubelskiego nr DXXII/9192/2023 z dnia 21 listopada 2023 r. w sprawie opracowania Programu Planów i Projektów Urządzeniowo-Rolnych dla Województwa Lubelskiego;
- 6) Uchwały Zarządu Województwa Lubelskiego nr DLVI/9821/2024 z dnia 27 lutego 2024 r. w sprawie przyjęcia i wykonania Programu Planów i Projektów Urządzeniowo–Rolnych dla Województwa Lubelskiego.

Przy opracowaniu należy uwzględnić w szczególności następujące przepisy prawne:

- 1) Ustawa z dn. 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1151);

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- 2) Ustawa z dn. 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz.U. z 2023 r., poz. 1197);
- 3) Ustawa z dn. 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 82);
- 4) Ustawa z dn. 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 320.);
- 5) Ustawa z dn. 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1087 ze zm.);
- 6) Ustawa z dn. 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2024 r., poz. 530);
- 7) Ustawa z dn. 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.);
- 8) Ustawa z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.);
- 9) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Dz.U. z 2024 r. poz. 1130);
- 10) Ustawa z dn. 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. z 2024 r. poz. 589 ze zm.);
- 11) Ustawa z dn. 21 sierpień 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2024 r. poz. 1145);
- 12) Ustawa z dn. 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2023 r. poz. 1259 ze zm.);
- 13) Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dn. 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. z 2024 r., poz. 219);
- 14) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno- budowlanych dróg publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1518 ze zm.);
- 15) Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 12 września 2012 r. w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1246 ze zm.).

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

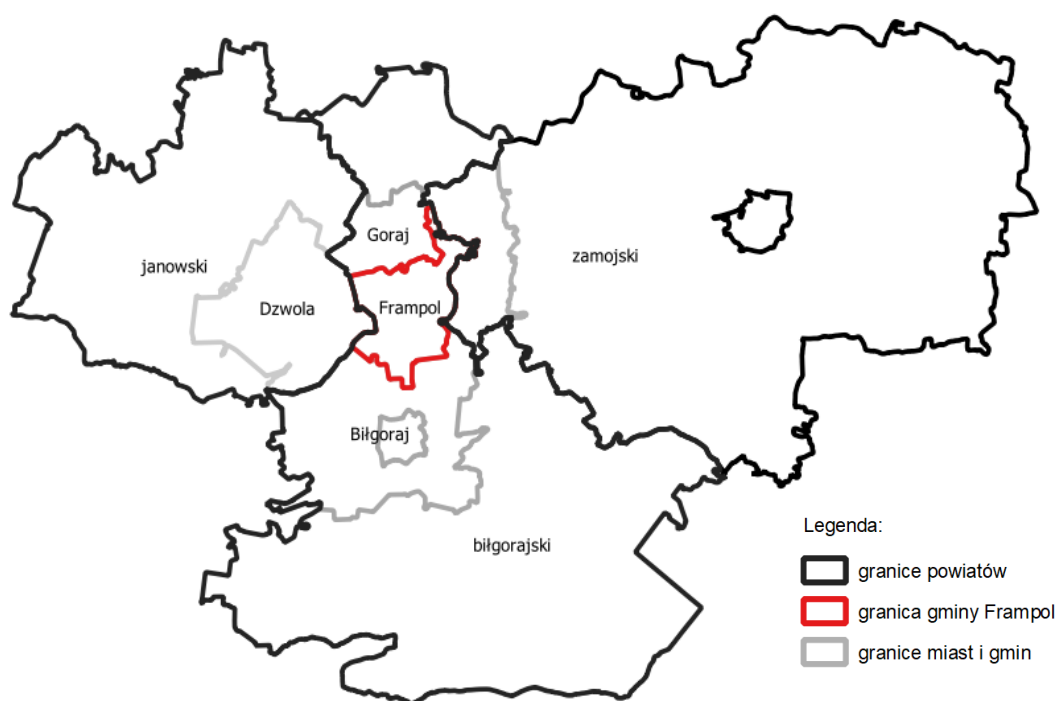
2. ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO GMINY FRAMPOL

2.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY FRAMPOL

2.1.1 Położenie, podział administracyjny i ogólna charakterystyka gminy

Gmina Frampol jest gminą miejsko-wiejską, położona jest w południowo-zachodniej części województwa lubelskiego, w powiecie biłgorajskim. Administracyjnie sąsiaduje ona z gminami: Dzwola (powiat janowski), Goraj (powiat biłgorajski), Radecznica (powiat zamojski), Biłgoraj (powiat biłgorajski). Rys. 1.

Rys. 1 Położenie administracyjne gminy Frampol

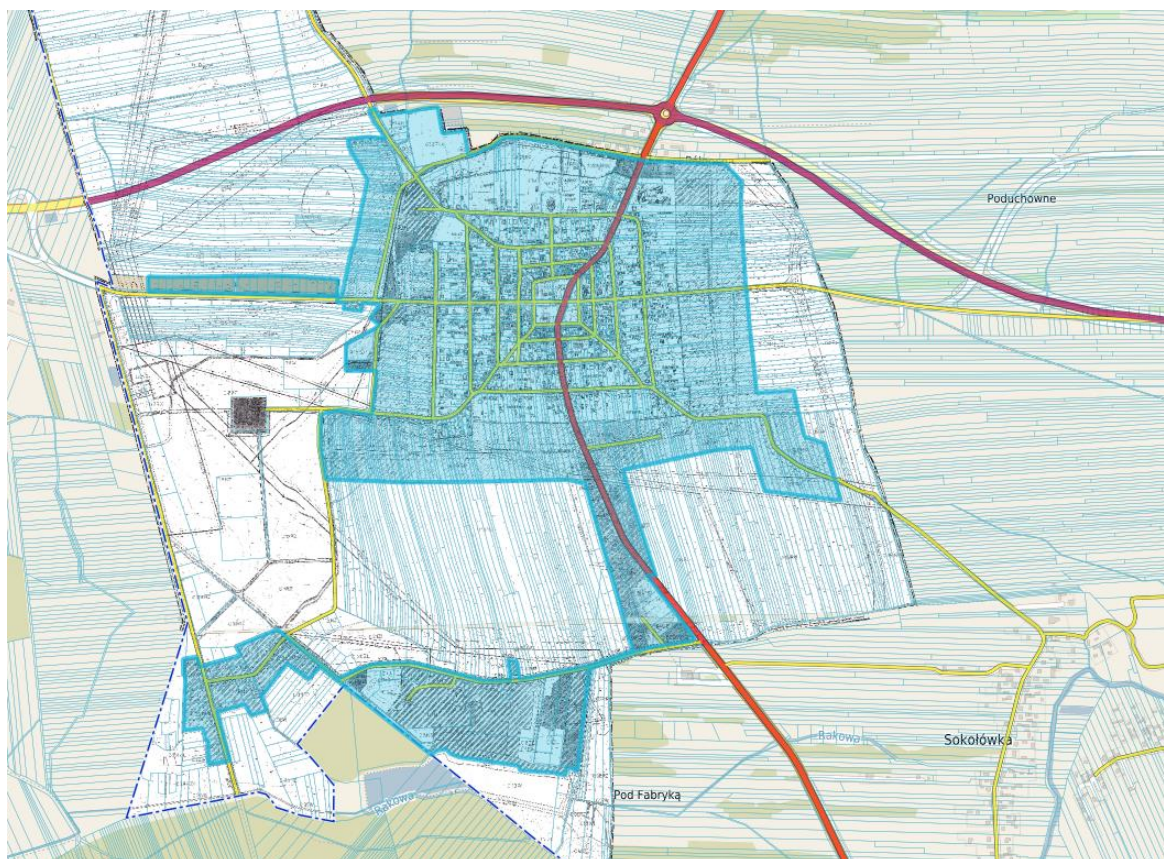
Źródło: opracowanie własne na podstawie PRG

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Gminę Frampol stanowi 17 obrębów: Chłopków, Kolonia Kąty, Karolówka, Kąty, Komodzianka, Korytków Mały, Pulczynów, Radzięcin, Rzeczyce, Smoryń, Sokołówka, Stara Wieś, Teodorówka, Kolonia Teodorówka, Wola Kątecka, Wola Radzięcka oraz miasto Frampol, w tym 19 miejscowości, są to: Chłopków, Karolówka, Kąty, Komodzianka, Korytków Mały, Lisie Góry (kolonia), Niemirów (obręb Karolówka), Pulczynów, Radzięcin, Rzeczyce, Smoryń, Sokołówka, Sokołówka-Kolonia (kolonia), Stara Wieś, Teodorówka, Teodorówka-Kolonia, Wola Kątecka, Wola Radzięcka oraz miasto Frampol w tym 15 sołectw. W gminie Frampol funkcję głównego ośrodka administracyjnego, kulturalno-oświatowego i usługowo-handlowego pełni miasto Frampol. Z opracowania wyłączono teren zwartej zabudowy miasta Frampol o powierzchni 141 ha. Zasięg wyłączenia został uwidoczniony na Rys. 2.

Rys. 2 Obszar zwartej zabudowy wyłączony z opracowania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie portalu SIP gminy Frampol.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 1 Powierzchnia i ludność gminy

Lp.	Obręb	Powierzchnia ogólna obrębu (ha)	Udział w powierzchni gminy (%)	Liczba sołectw	Liczba miejscowości	Ludność ogółem	Udział w ludności gminy (%)	Gęstość zaludnienia na 1 km ²
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1	0001 Frampol	467	4	0	1	1419	24	304
2	0001 Chłopków	1004	9	1	1	269	5	27
3	0002 Kolonia Kąty	2470	23	0	1	0	0	0
4	0003 Karolówka	563	5	1	3	297	5	53
5	0004 Kąty	525	5	1	1	267	4	51
6	0005 Komodzianka	552	5	1	1	253	4	46
7	0006 Korytków Mały	551	5	1	1	359	6	65
8	0007 Pulczynów	323	3	1	1	176	3	54
9	0008 Radzięcin	1167	11	1	1	668	11	57
10	0009 Rzeczyce	427	4	1	1	267	4	63
11	0010 Smoryń	593	6	1	1	283	5	48
12	0011 Sokołówka	230	2	1	1	395	7	172
13	0012 Stara Wieś	277	3	1	1	191	3	69
14	0013 Teodorówka	533	5	1	1	485	8	91
15	0014 Kolonia Teodorówka	352	3	1	1	150	3	43
16	0015 Wola Kątecka	135	1	1	1	144	2	107
17	0016 Wola Radzięcka	597	6	1	1	311	5	52
Gmina ogółem (obszar wiejski)		10766	100	15	19	5934	100	55

Źródło: opracowane na podstawie danych z Urzędu Gminy Frampol oraz danych EGIB

2.1.2 Warunki naturalne i ukształtowanie terenu

Gmina Frampol leży w makroregionach Roztocze (północna część gminy) oraz Kotlina Sandomierska (południowa część gminy) Rys. 3, a także na pograniczu mezoregionów Roztocza Zachodniego i Równiny Biłgorajskiej Rys. 4.

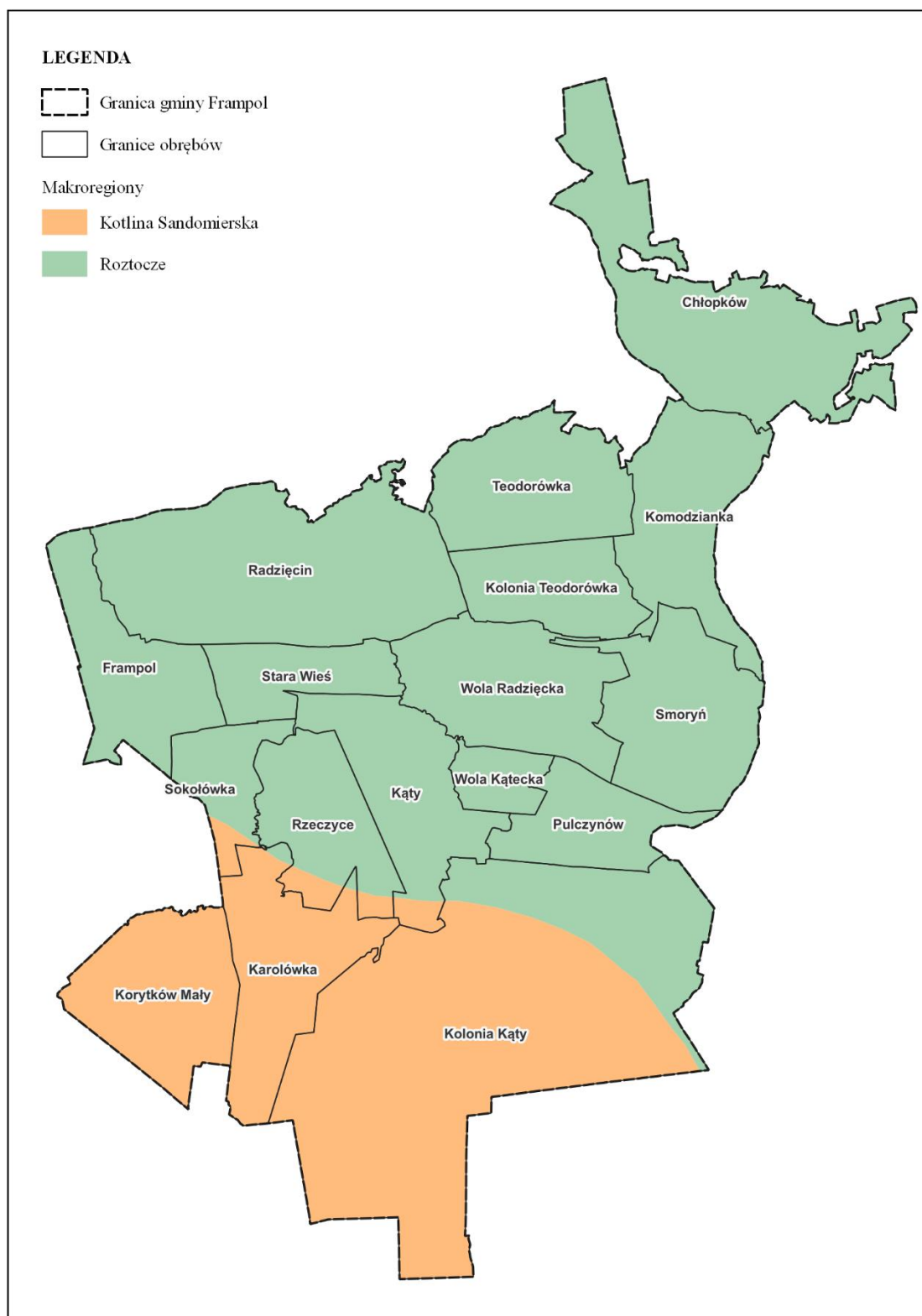
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 3 Położenie gminy na tle podziału na makroregiony.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CBDG.

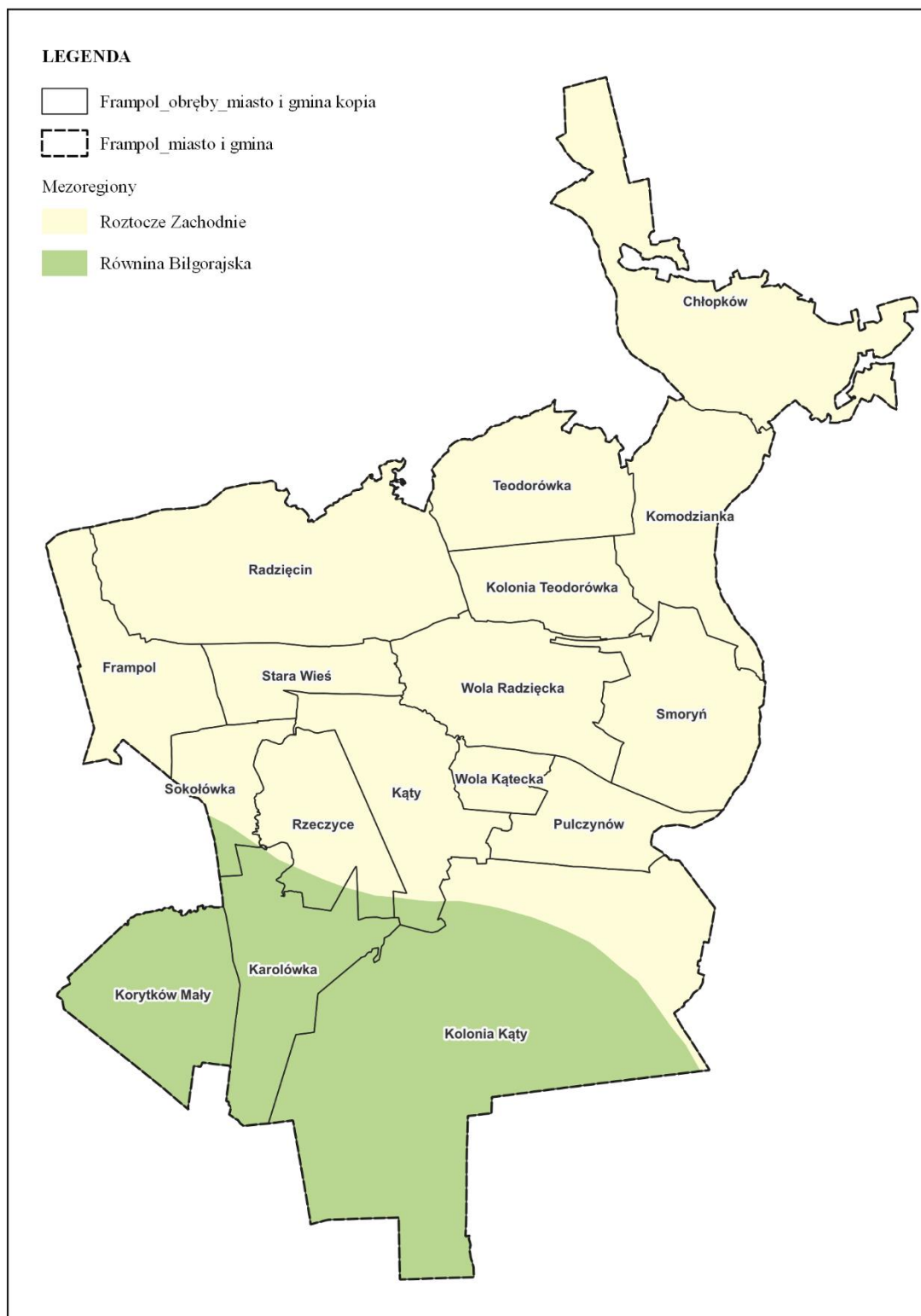
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 4 Położenie gminy na tle podziału fizycznogeograficznego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GDOŚ.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

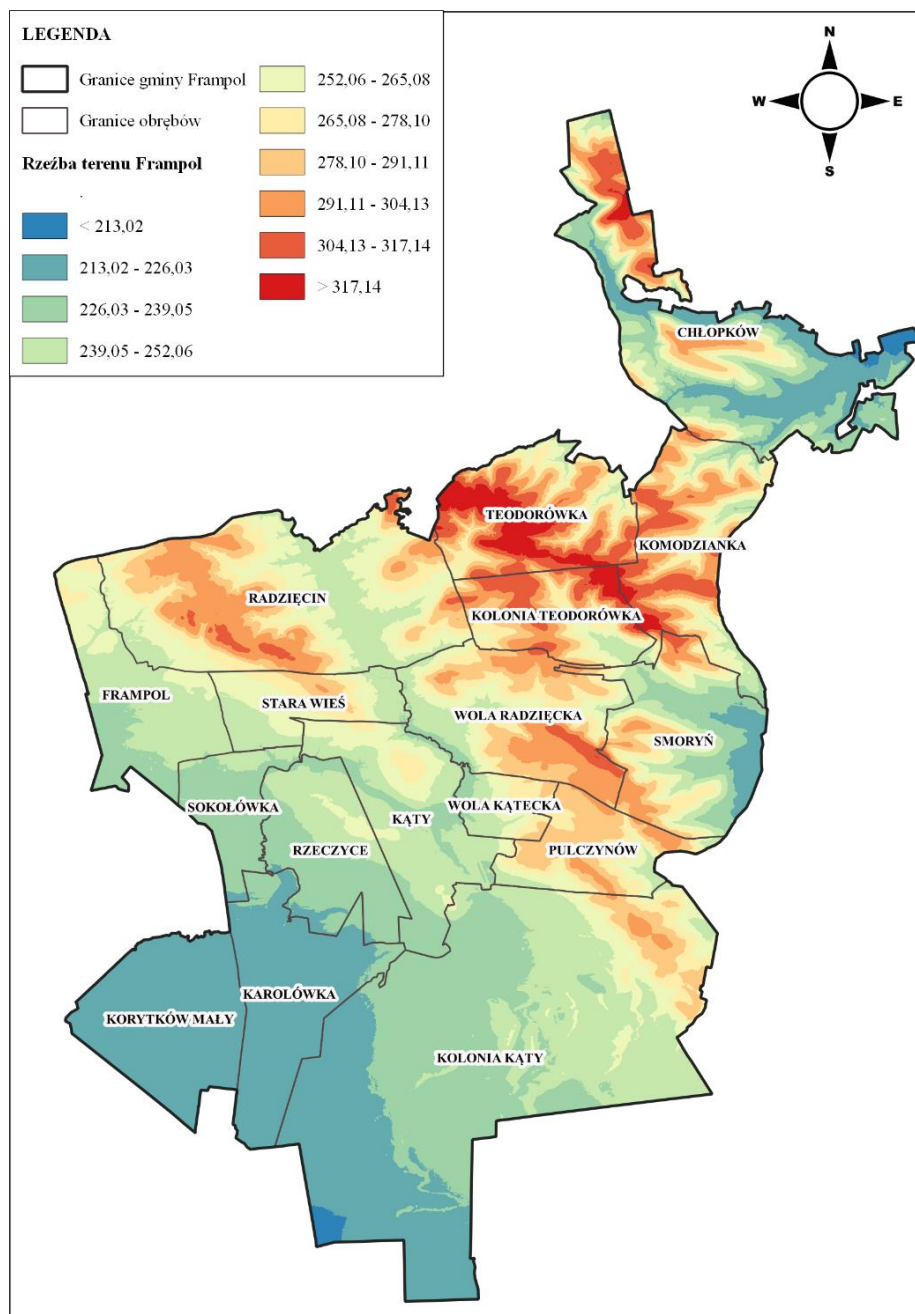
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Obszar gminy charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu. Wysokości bezwzględne wahają się od 202 m n.p.m. 331 m n.p.m. Rys. 5. Nachylenie terenu również jest mocno zróżnicowane. Największe spadki występują w północno-wschodniej części gminy, najwięcej terenów o najmniejszych spadkach znajduje się w południowo-zachodniej części. Rys. 6.

Rys. 5 Rzeźba terenu gminy Frampol.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z NMT (geoportal.gov.pl)

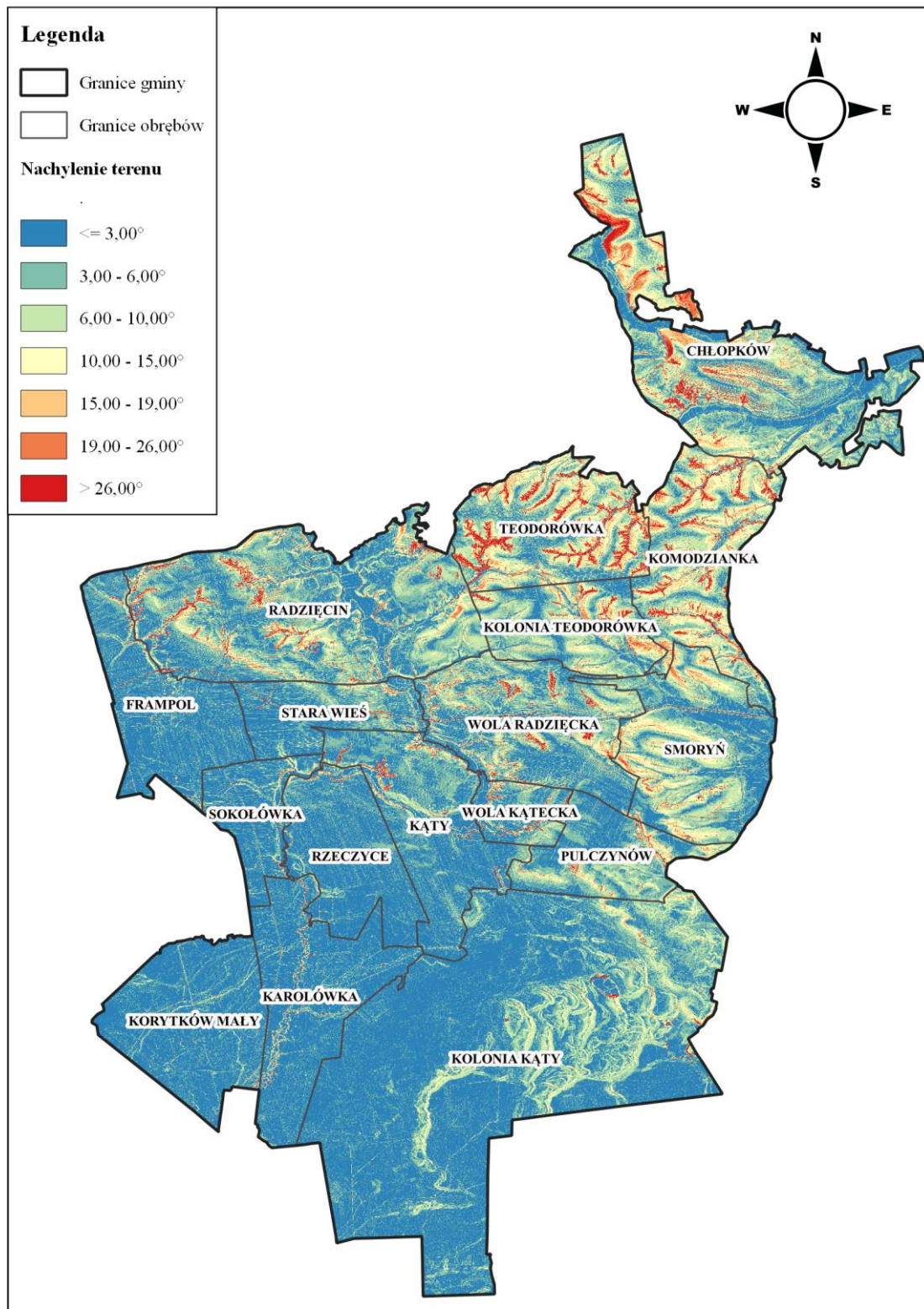
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 6 Nachylenie terenu gminy Frampol.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z NMT (geoportal.gov.pl)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.1.3 Budowa geologiczna i surowce naturalne

Północno-zachodnia część gminy Frampol należy do Roztocza Zachodniego. Rzeźba Roztocza ukształtowała się podczas trzeciorzędu w wyniku intensywnych procesów denudacyjnych w skałach osadowych okresu kredowego, powodowanych ruchami wypiętrzającymi i zmiennymi warunkami klimatycznymi. Pod względem geologicznym obszar położony jest w strefie zachodniego skrzydła niecki brzeżnej. Profil litologiczny podłoża stanowią zerodowane wychodnie podłoża kredowego – margle, opoki i opoki margliste. W północnej i północno-wschodniej części gminy występują rozczłonkowane wychodnie utworów kredowych wykształcone w postaci naprzemiennych ławic margli i opok marglistych. Pokrywa czwartorzędowa we wschodniej części gminy tworzy rozległa powierzchnia lessów, a części północnowschodniej lessów spiaszczonych. W obniżeniach erozyjno-morfologicznych znajdują się muły i pyłki deluwialne. W części środkowej i zachodniej w profilu litologicznym w warstwie przypowierzchniowej znajdują się utwory kredowe nadbudowane węglanową serią sarmatu o zmiennym wykształceniu. W erozyjnych obniżeniach dolinnych w tej części gminy znajdują się piaski i gliny deluwialne oraz piaski wodnolodowcowe. Rozległe powierzchnie w części środkowej i zachodniej zajmują utwory lessów spiaszczonych. Część zachodnią od części środkowej gminy rozdziela dolina Białej Łady, wypełniona pylastymi piaskami drobnoziarnistymi.

Południowo- zachodnia część gminy Frampol leży w mezoregionie Równiny Biłgorajskiej. Równinę Biłgorajską cechuje prostota, a nawet prymitywizm urzeźbienia; charakterystycznymi formami tego obszaru są wydmy stosunkowo dużych rozmiarów (największe osiągają wysokość do 20 m i długość 2-3 km). W podłożu zalegają trzeciorzędowe iły łupkowe i krakowieckie oraz piaski i wapienie stanowiące ciągłe, nieprzerwane podłoże o miąższości ok. 800-1000 m. Utwory trzeciorzędowe pokrywają osady czwartorzędu wykształcone w postaci piasków tworzących rozległy poziomy akumulacyjny o dużej miąższości oraz miejscami w postaci iłó w i mułków oraz glin morenowych z gładami skandynawskimi.

Według Centralnej Bazy Danych Geologicznych na terenie gminy występują udokumentowane złoża kopalin tj.:

- złoża piasków i żwirów we Frampolu, Kątach, Kolonii Kąty, Radzięcinie oraz Sokółówce;
- złoża kamieni łamanych i blocznych w Radzięcinie i Woli Radzięckiej
- złoża piasków kwarcowych d/p cegły wapienno-piaskowej w Kolonii Kąty;

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej w Radzięcinie;
- złoża wapieni i margli przemysłu wapienniczego w Kolonii Kąty.

Rys. 7 Złoże kamieni łamanych i blocznych w Radzięcinie

Źródło: materiały własne

2.1.4 Warunki klimatyczne

Zgodnie z koncepcją podziału Polski na regiony klimatyczne przyjętą przez prof. dr hab. Alojzego Wosia (1999 r.) - meteorologa i klimatologa, wieloletniego pracownika Zakładu Klimatologii Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gmina Frampol położona jest w obszarze Regionu Zamojsko-Przemyskiego (R XXVIII).

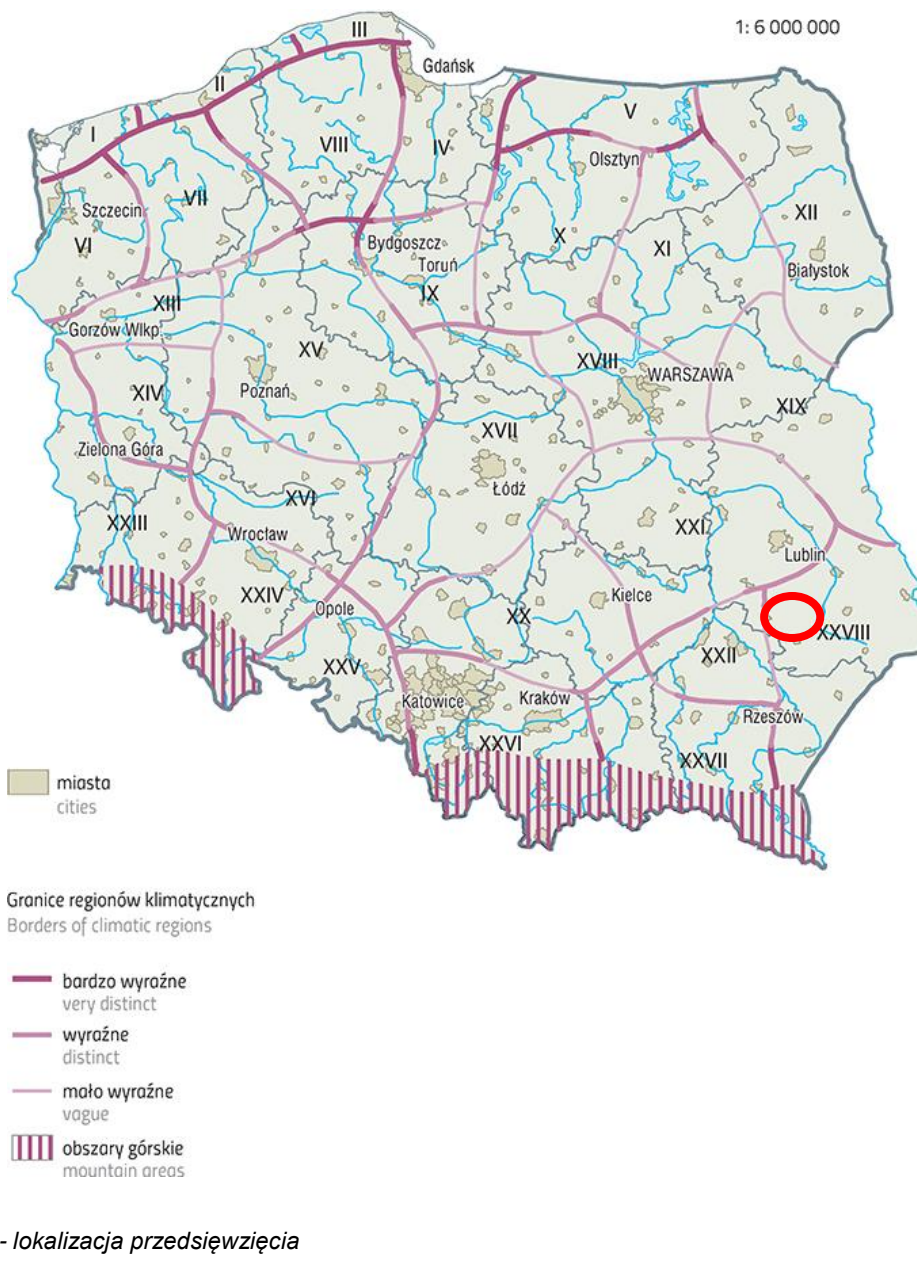
Region Zamojsko-Przemyski (R-XXVIII) obejmuje swym zasięgiem część wschodnią Wyżyny Lubelskiej, Rostocze, Płaskowyż Tarnogrodzki i wschodni skraj Pogórza Karpackiego. Jego granice są wyraźnie zarysowane. Mniej wyraźny fragment granicy zachodniej wykazuje znaczne podobieństwo warunków klimatycznych tego regionu do klimatu Regionu Sandomierskiego. W porównaniu z innymi regionami, notuje się tu najmniejszą liczbę dni z pogodą umiarkowanie ciepłą, jest ich w roku około 122 oraz jednocześnie z dużym zachmurzeniem (ok.38 dni). Rzadziej pojawiają się dni chłodne, których jest średnio w roku około 30. Wśród nich z opadem jest tylko 18, a z dużym zachmurzeniem i opadem 12. Najmniej liczne, w porównaniu z resztą kraju, są dni z typem pogody 220 (pogoda umiarkowanie ciepła, z dużym zachmurzeniem, bez opadu), 221 (pogoda umiarkowanie ciepła, z dużym

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

zachmurzeniem, z opadem) i 121 (pogoda chłodna, z dużym zachmurzeniem, z opadem)
 (źródło: Nadleśnictwo Biłgoraj - Program Ochrony Przyrody na lata 2020-2029).

Rys. 8 Położenie Gminy Frampol na tle regionalizacji klimatycznej Polski wg. A. Wosia.

Źródło: Atlas obszarów wiejskich w Polsce, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN https://wesolynalesnik.blogspot.com/2017/02/regionalizacje-przyrodnicze-polski_18.html

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Klimat w gminie Frampol kształtowany jest przez masy powietrza morskiego z zachodu i kontynentalnego ze wschodu, przy czym przeważają wpływy kontynentalne. Średnia roczna temperatura z wielolecia 1971-2000 wyniosła we Frampolu 7 – 8°C, a więc podobnie jak w całym województwie lubelskim i wschodniej Polsce. Obszary Roztoczańskie gminy wyróżniają się niższymi temperaturami. Średnie roczne sumy opadów różnią się w zależności od wysokości nad poziomem morza. Na Równinie Biłgorajskiej występują niższe sumy opadów – 550-600 mm, zaś na Roztoczu 600-650 mm.

Okres wegetacyjny w Gminie Frampol wynosi 203 – 210 dni. Niekorzystną cechą jest występowanie w tym okresie przymrozków. W gminie występują wiatry zachodnie i południowo-zachodnie. Urozmaicona rzeźba terenu wpływa na zróżnicowanie mikroklimatów: stoki o południowej ekspozycji charakteryzują się lepszym nasłonecznieniem, w dolinach rzek i obniżeniach terenu występują inwersje termiczne, w dolinach zalegają również zanieczyszczenia powietrza ze względu na słabą wentylację, a na terenach zawietrznych dłużej zalega pokrywa śnieżna.

2.1.5 Demografia gminy i ludność rolnicza

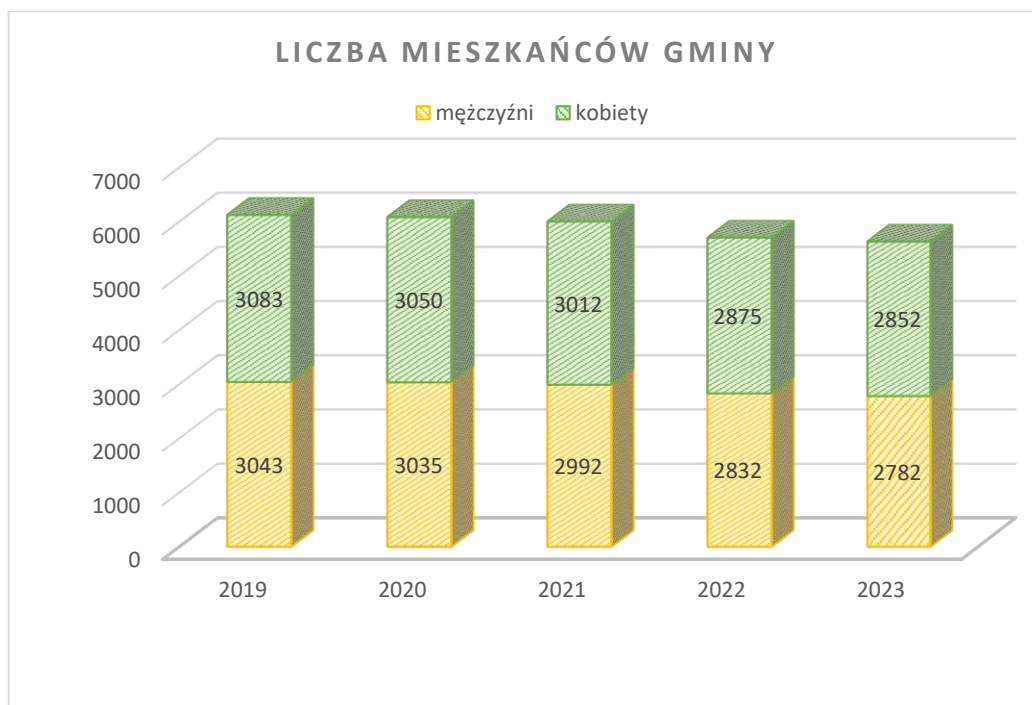
Liczba mieszkańców gminy Frampol ciągle spada. W roku 2023 liczba zameldowanych mieszkańców gminy wynosiła 5965 osób (w tym na pobyt stały 5936 osób, na pobyt czasowy 29 osób), dla porównania w roku 2019 liczba mieszkańców gminy wynosiła 6249. Na przestrzeni pięciu lat zmniejszyła się aż o 284 osoby, jest to wyraźne przyspieszenie procesu wyludniania obszarów wiejskich gminy. Najmniejsza gęstość zaludnienia występuje we wsi Chłopków (27 osób na km²).

Tabela 2 Liczba ludności - pobyty stały

Lp.	Sołectwo	Kobiety			Mężczyźni			Razem	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
		do 20 lat	20-60 lat	powyżej 60 lat	do 20 lat	20-65 lat	powyżej 65 lat		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1.	Miasto Frampol	125	330	255	112	446	151	1419	304
2.	Chłopków	17	69	60	17	78	28	269	27
3.	Kolonia Kąty	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Karolówka	36	108	48	34	129	33	388	69
5.	Kąty	36	73	32	23	86	17	267	51
6.	Komodzianka	23	60	47	25	74	24	253	46
7.	Korytków Mały	36	79	52	36	130	26	359	65
8.	Pulczynów	14	48	27	23	52	12	176	55
9.	Radzęcin	81	160	108	59	203	59	670	57
10.	Rzeczyce	29	61	40	17	96	24	267	62
11.	Smoryń	26	93	37	22	85	20	283	48
12.	Sokołówka	21	76	38	33	104	32	304	132
13.	Stara Wieś	19	50	32	16	60	14	191	69
14.	Teodorówka	46	116	90	42	145	46	485	91
15.	Teodorówka - Kolonia	7	32	25	18	46	22	150	43
16.	Wola Kątecka	16	34	20	15	44	15	144	107
17.	Wola Radzięcka	23	82	51	21	106	28	311	52
18.	Ogółem	555	1471	962	513	1884	551	5936	55

Źródło dane pozyskane z Gminy Frampol data aktualizacji: 31.12.2023r.)

Rys. 9 Liczba ludności w latach 2019 – 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

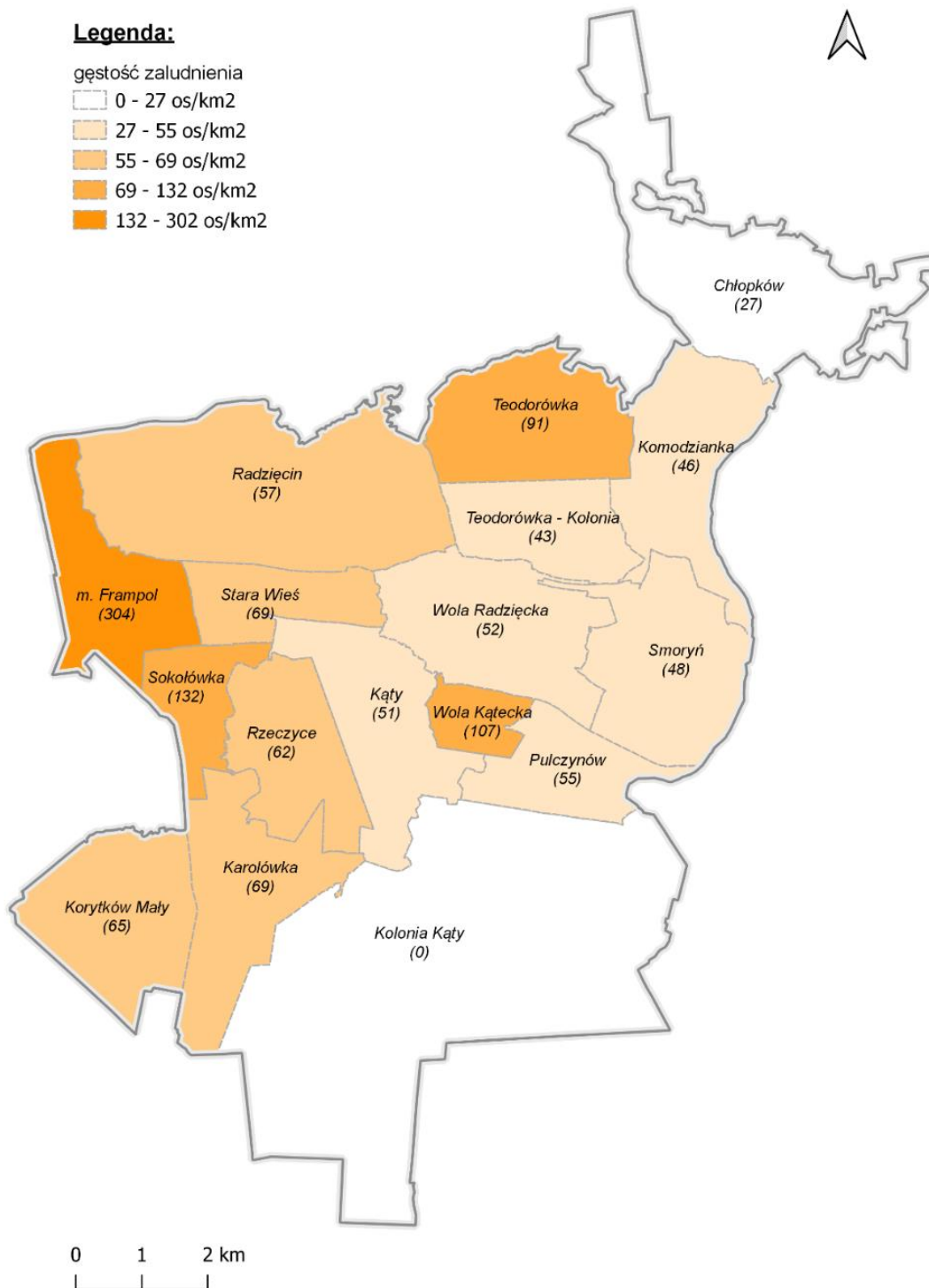
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 10 Gęstość zaludnienia w miejscowościach gminy Frampol

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Przyczyną spadku liczby mieszkańców na terenie gmin są przeważnie migracje (krajowe, zagraniczne) związane z wyjazdami w celach zarobkowych, a także ze zmianą miejsca zamieszkania na czas nauki. Duży wpływ ma również utrzymujący się ujemny przyrost naturalny. Dane dotyczące struktury mieszkańców według ekonomicznych grup wieku nie są korzystne dla gminy. Widoczna jest wyraźna przewaga osób w wieku poprodukcyjnym nad osobami w wieku przedprodukcyjnym.

Jednym z głównych źródeł utrzymania mieszkańców Gminy jest rolnictwo. W większości gospodarstwa rolne należą do właścicieli indywidualnych i charakteryzują się dużym rozdrobnieniem, a ich areał nie przekracza 10 ha. Według danych pozyskanych z bazy Ewidencji Gruntów i Budynków na terenie gminy znajduje się 2387 gospodarstw rolnych.

2.1.6 Tereny zabudowane

a) Zasięgi budownictwa istniejącego i planowanego

Zabudowa występująca na terenie gminy Frampol prócz samego miasta zaprojektowanego w układzie urbanistycznym wzorcowanym na renesansowych planach miasta idealnego, ma charakter zróżnicowany. Widać tu cechy wsi skupionych o nieregularnym układzie liniowym dostosowanym do warunków fizjograficznych doliny rzeki Biała Łada i jej dopływu w Karolówce, są to wsie: Radzięcin, Stara Wieś, Wola Radzięcka, Kolonia Kąty, Wola Kątecka, Rzeczyce, Sokołowska, Sokołówka Kolonia, Niemirów, Karolówka oraz dróg powiatowych i gminnych czyli wsie: Chłopków, Komodzianka, Teodorówka, Pulczynów i Korytków Mały. Najbardziej rozproszony charakter w postaci niewielkich przysiółków lub kolonii występuje w obrębie wsi Smoryń, Teodorówka Kolonia i częściowo we wsi Komodzianka.

Za wyjątkiem centrum Miasta Frampol, gdzie występuje duże nasycenie zabudową mieszkaniową jednorodzinną, na terenie gminy przeważa zabudowa zagrodowa. Siedliska w zabudowie zagrodowej tworzą przeważnie ciągi zwartej zabudowy, a w niektórych przypadkach są one rozmieszczone w znacznej odległości od siebie, co jest związane z wykorzystywaniem działek w zabudowie zagrodowej nie tylko na cele budowlane, lecz także pod uprawy.

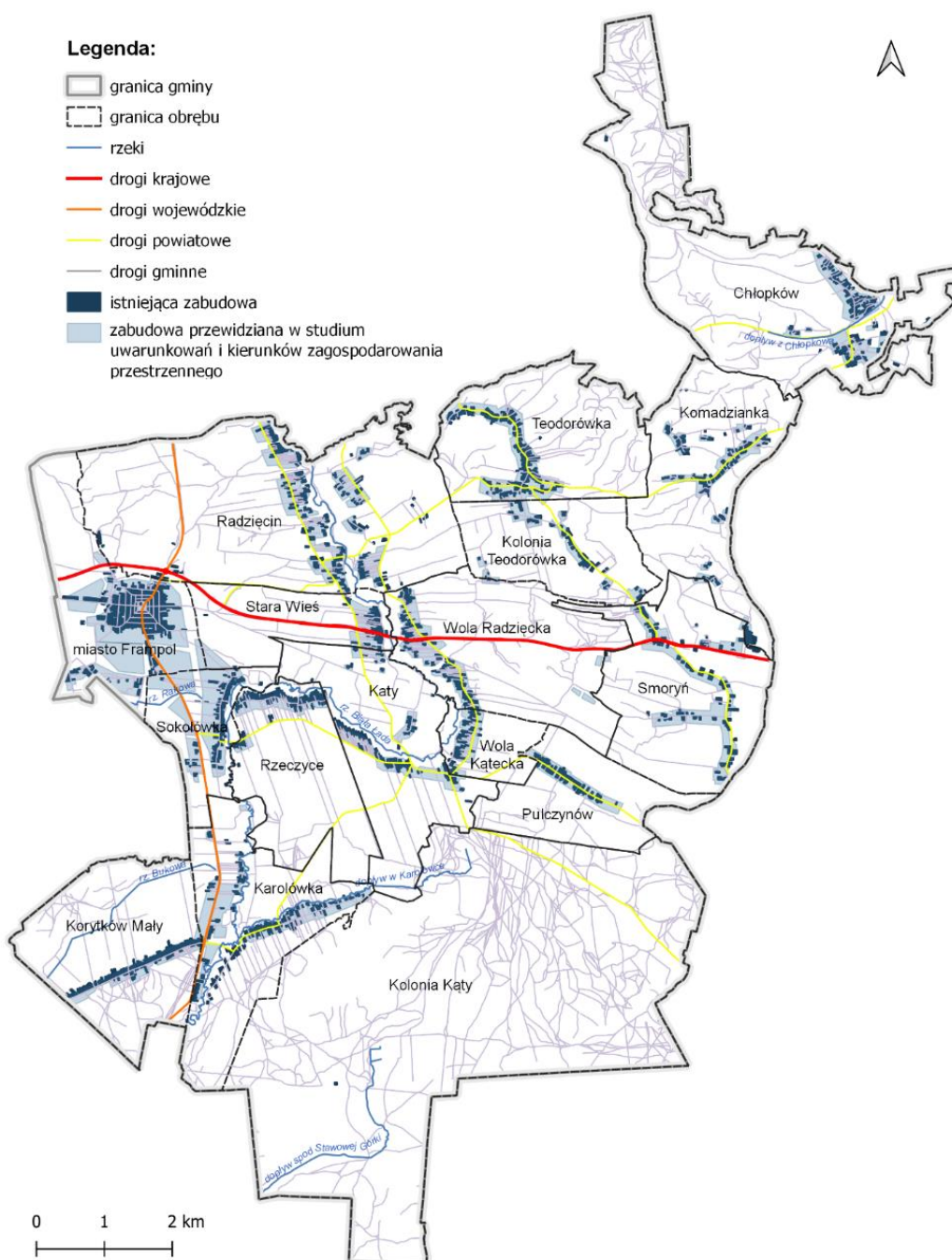
Na terenie gminy Frampol osadnictwo lokowane jest w pierwszej kolejności w oparciu o zasadę dopełniania i intensyfikacji zagospodarowania istniejących układów, a następnie poprzez wyznaczanie nowych terenów, w bezpośrednim sąsiedztwie granic istniejących

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

układów osadniczych. Zakłada się kontynuację rozwoju zabudowy mieszkaniowej i usługowej, przede wszystkim w Mieście Frampol, sołectwie Radzięcin, Karolówka oraz terenów wzdłuż drogi wojewódzkiej 835. Dodatkowo rozwój zabudowy mieszkaniowej przewidziano w miejscowościach Chłopków, Smoryń i Sokołówka (źródło: Strategia Rozwoju Gminy Frampol na lata 2022-2030, Frampol 2023).

Rys. 11 Zabudowa gminy Frampol

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

b) Obiekty związane z obsługą rolnictwa

Rolnictwo w gminie Frampol stanowi najważniejszy dział gospodarki, wynika to z dość dobrej jakości gleb oraz braku rozwiniętej działalności przemysłowej w regionie. Niestety wiąże się to z faktem, że na terenie gminy Frampol nie ma wielu obiektów związanych z obsługą rolnictwa. Znajdują się tu:

- tartak (Frampol);
- skup owoców (Frampol);
- skup zboża (Frampol);
- winnica (Komodzianka);
- piekarnia (Teodorówka Kolonia)
- sklepy rolniczy (Frampol, Chłopków);
- oraz zakłady zajmujące się serwisem sprzętu rolniczego (Teodorówka, Frampol).

c) Obiekty użyteczności publicznej

Na terenie gminy Frampol istnieją cztery szkoły podstawowe: we Frampolu, Radzięcinie, Teodorówce i Woli Radzięckiej oraz trzy oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych w Teodorówce, Woli Radzięckiej oraz we Frampolu.

W mieście Frampol istnieje hala widowiskowo-sportowa otwarta w 2011 roku, wyposażona w boiska i korty tenisowe oraz boiska sportowe z placami zabaw w miejscowościach Teodorówka i Wola Radzięcka. Działają tu również organizacje pozarządowe promujące aktywny tryb życia, takie jak SKS "Młodzik" Frampol, KS „Meczbol” w Sokołówce, KS „Włókniarz” we Frampolu oraz Stowarzyszenie Turystyczno-Sportowe START Gmina Frampol.

W Gminie Frampol prężnie działają Ochotnicze Straże Pożarne, które oprócz działalności operacyjno-szkoleniowej współpracują z innymi podmiotami przy uroczystościach o charakterze patriotyczno-religijnym oraz przy zabezpieczaniu porządku. W 2020 roku na terenie gminy zarejestrowanych było 15 jednostek OSP. W tym OSP z Frampola i Radzięcina należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

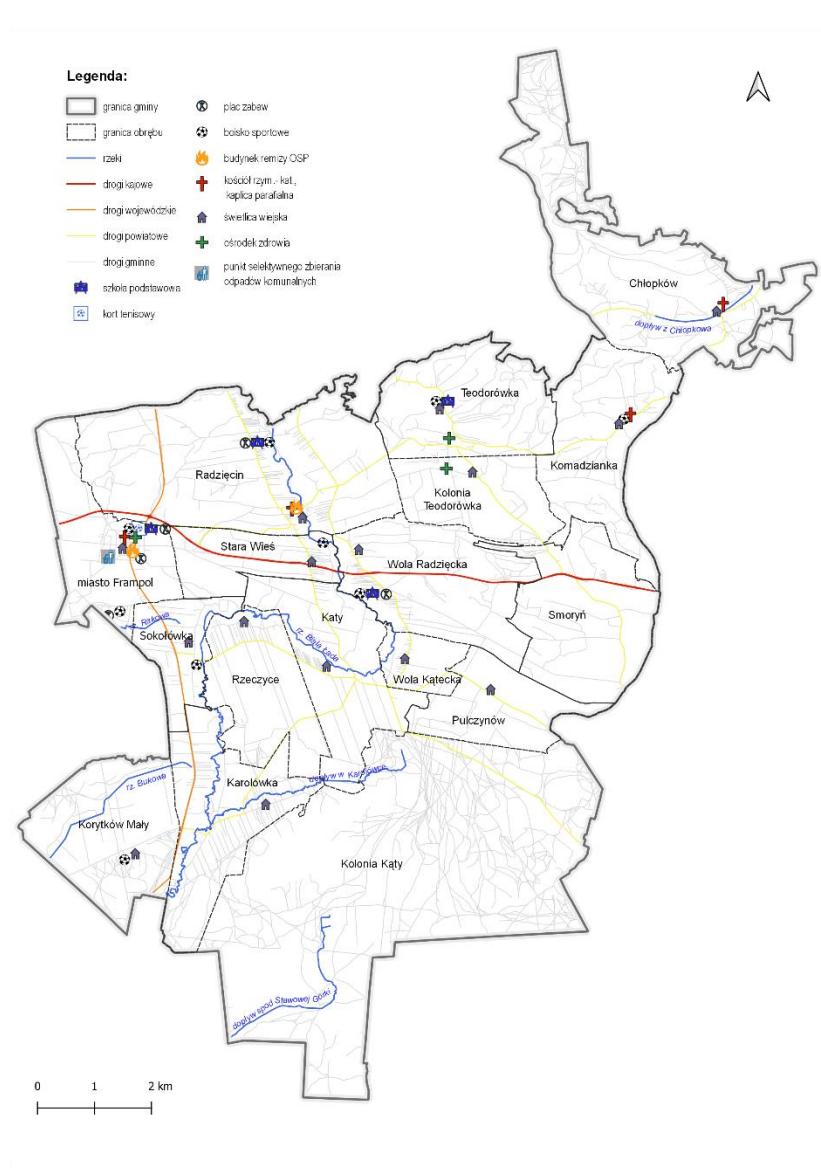
W gminie funkcjonuje 16 świetlic wiejskich, zaspokajających szeroko rozumiane potrzeby kulturalne, rozrywkowe, rekreacyjne mieszkańców, jak również odnoszących się do sfery aktywności fizycznej. Świetlice mieszczą się w miejscowościach: Chłopków, Karolówka, Kąty, Komodzianka, Korytków Mały, Pulczynów, Radzięcin, Rzeczyce, Smoryń, Sokołówka,

Stara Wieś, Teodorówka, Teodorówka Kolonia, Wola Kątecka, Wola Radziecka, Frampol. Świetlic brakuje jedynie w miejscowościach: Sokołówka Kolonia i Niemirów.

Podstawową opiekę zdrowotną mieszkańcom gminy Frampol zapewniają trzy przychodnie położone na terenie Miasta Frampol, oraz dwie przychodnie położone w Teodorówce Kolonii oraz w Teodorówce.

Gmina Frampol nie posiada własnego składowiska odpadów. Gmina posiada zorganizowany system zbiórki odpadów zmieszanych oraz zbieranych selektywnie. Na terenie gminy działa również Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Rys. 12 Obiekty użyteczności publicznej gminy Frampol

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.1.7 Istniejące opracowania planistyczne

Pierwotnym opracowaniem planistycznym obejmującym w całości obszar gminy Frampol było Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Frampol opracowano w latach 1997–1999 i zatwierdzone zostało uchwałą Nr VIII/22/99 Rady Miasta i Gminy Frampol z dnia 27 kwietnia 1999 roku. W 2017 i 2019 roku gmina podejmowała uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Frampol, a 14 grudnia 2020 r. została uchwalona obecnie obowiązująca forma dokumentu (UCHWAŁA NR XXII/158/20 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 14 grudnia 2020 r.).

Dla Miasta Frampol w 2005 r. został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (UCHWAŁA NR XXXI/141/05 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 23 czerwca 2005 r.). Z upływem czasu i stale rosnącymi potrzebami mieszkańców Rada Miejska regularnie podejmowała kolejne uchwały wprowadzające zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dotyczące miasta oraz części gminy.

Obecnie obowiązujące dokumenty dotyczące opracowań planistycznych gminy i miasta Frampol, to:

1. UCHWAŁA NR XXII/158/20 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Frampol” – cała gmina;
2. UCHWAŁA NR XXII/157/20 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części Gminy Frampol – cz. wsi Sokołówka;
3. UCHWAŁA NR XVIII/130/20 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 21 lipca 2020 r. w sprawie uchwalenia zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego części Gminy Frampol – cz. wsi Karolówka;
4. UCHWAŁA NR VIII/55/19 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany w części tekstowej zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Frampola – etap II – miasto Frampol;
5. UCHWAŁA NR XXXIX/272/18 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 30 kwietnia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Frampola;

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

6. UCHWAŁA NR XXXIX/274/18 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 30 kwietnia 2018 r. w sprawie uchwalenia zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Frampola;
7. UCHWAŁA NR XXIV/174/16 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Frampol;
8. UCHWAŁA NR XVI/131/16 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 29 kwietnia 2016 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części Gminy Frampol;
9. UCHWAŁA NR XI/86/15 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 20 listopada 2015 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Frampol – cz. wsi Sokołówka;
10. UCHWAŁA NR X/76/15 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 8 października 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Kolonia Kąty;
11. UCHWAŁA NR VIII/59/15 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części Gminy Frampol – cz. wsi Kolonia Kąty;
12. UCHWAŁA NR VI/35/15 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego części Gminy Frampol – cz. wsi Sokołówka, cz. wsi Karolówka;
13. UCHWAŁA NR XL/261/14 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie uchwalenia zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego części Gminy Frampol – II etap – cz. wsi Korytków Mały,
14. UCHWAŁA NR XL/263/14 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie uchwalenia zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Frampola - etap II;
15. UCHWAŁA NR XXXV/225/13 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 29 listopada 2013 r. w sprawie uchwalenia zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego części Gminy Frampol - I etap – cz. wsi Sokołówka, cz. wsi Karolówka;

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

16. UCHWAŁA NR XLI/230/10 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 28 września 2010 r. w sprawie uchwalenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części gminy Frampol – cz. wsi Sokołówka;
17. UCHWAŁA NR III/5/10 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Frampola;
18. UCHWAŁA NR XXV/152/09 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 30 kwietnia 2009 r. w sprawie uchwalenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części gminy Frampol – cz. wsi Stara Wieś, cz. wsi Kąty;
19. UCHWAŁA NR XXV/153/09 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 30 kwietnia 2009 r. w sprawie uchwalenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Frampola;
20. UCHWAŁA NR XXXI/141/05 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 23 czerwca 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Frampola;
21. UCHWAŁA NR XXXI/142/05 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 23 czerwca 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części Gminy Frampol - cz. wsi Karolówka, cz. wsi Kąty, cz. wsi Korytków Mały, cz. wsi Rzeczyce, cz. wsi Sokołówka, cz. wsi Stara Wieś.

2.2 GOSPODARKA GRUNTAMI

2.2.1 Struktura użytkowania gruntów

W strukturze użytkowania gruntów dominują grunty orne, które zajmują 6739,0583 ha, co stanowi 62,3% w stosunku do całego obszaru gminy. W poszczególnych obrębach udział gruntów rolnych w odniesieniu do powierzchni obrębu wynosi od 1,1% w Kolonii Kąty do 62,8% w Korytkowie Małym i 94,4% w Kątach.

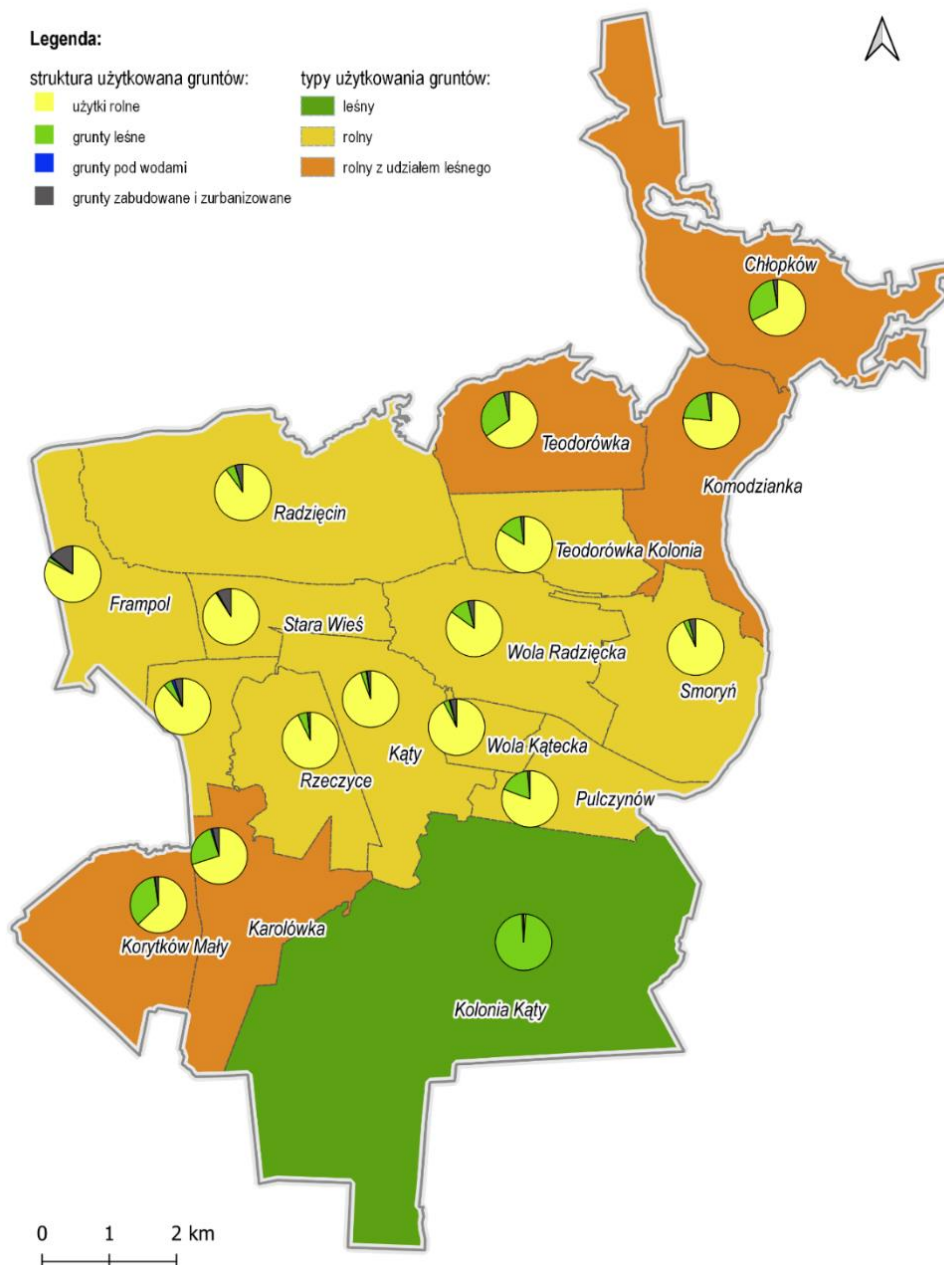
Drugim co do wielkości obszarem mającym największą powierzchnię oraz procentowy udział w strukturze użytkowania gruntów są lasy, które stanowią 34,0% powierzchni gminy (3660,3971 ha). Największym udziałem gruntów leśnych w powierzchni obrębu charakteryzuje się Kolonia Kąty 2419,5512 ha (98,0% powierzchni obrębu), a najmniejszym Stara Wieś 0,3589 ha (0,1% powierzchni obrębu).

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

W strukturze użytków rolnych grunty orne zajmują powierzchnię 5021,1003 ha, co stanowi 46,6% łącznej powierzchni obszaru gminy. Użytki zielone zajmują 819,6928 ha, co odpowiada 7,6% powierzchni gminy. Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych zajmują 446,2704 ha (4,1%), grunty zabudowane 348,5805 ha (3,2%), sady 52,2668 ha (0,5%), nieużytki 27,9637 ha (0,3%), grunty pod rowami 13,5841 ha (0,1%), grunty pod stawami 8,5997 ha (0,1%).

Rys. 13 Struktura użytkowania gruntów i typy użytkowania ziemi w gminie Frampol

Źródło: opracowanie własne na podstawie EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urzędzenia Terenów Rolnych w Lublinie

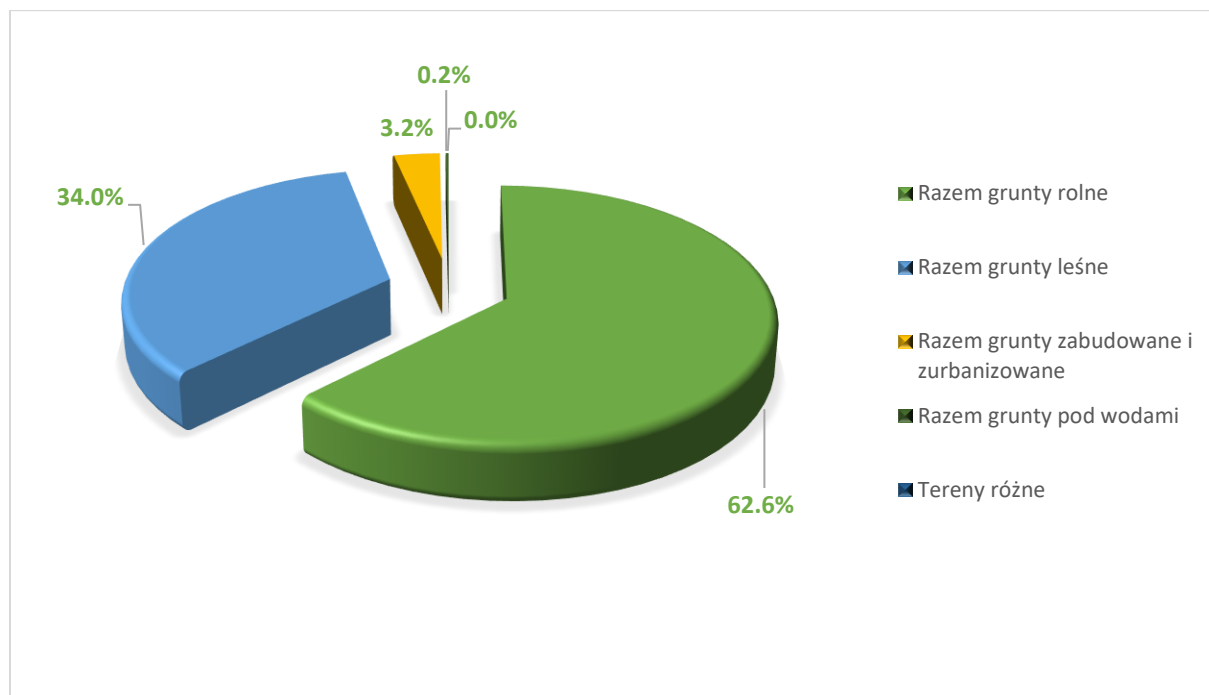
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

W oparciu o dane charakteryzujące strukturę użytkowania gruntów zawarte w tabeli 3 określono typ użytkowania ziemi jako rolny z udziałem leśnego.

Rys. 14 Struktura użytkowania gruntów w gminie Frampol

Źródło: opracowanie własne na podstawie EGiB

2.2.2 Struktura przestrzenna użytków rolnych

Według ewidencji gruntów i budynków 62,3% powierzchni gminy zajmują użytki rolne – 6710,0946 ha (Tabela 3).

Grunty orne na terenie gminy zajmują powierzchnię 5021,1003 ha (74,8% powierzchni użytków rolnych). Największy udział gruntów ornych występuje w obrębie Teodorówka-Kolonia (87,7%), Stara Wieś (86,3%), Wola Radzięcka (84,1%), Teodorówka (83,1%), Pulczynów (82,0%) i Smoryń (80,2%). Użytki zielone zajmują powierzchnię 819,6928 ha, co stanowi 12,2% powierzchni użytków rolnych. Największy udział użytków zielonych odnotowano w obrębie Korytków Mały (41,0%). Sady stanowią 0,8% (52,2668 ha) powierzchni użytków rolnych i największy obszar występuje w Teodorówce (9,4303 ha) i Teodorówce -Kolonii (7,2844 ha).

Na podstawie struktury gruntów ornych i użytków zielonych wraz z sadami określono kierunki produkcji rolnej. Dla gminy jest to kierunek polowy. W poszczególnych obrębach kierunki produkcji są różne i przedstawia je Tabela 4, Rys. 15.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

L.p.	Obręb	Użytki rolne							Razem	Główne kierunki produkcji rolnej
		grunty orne	użytki zielone	sady	grunty rolne zabudowane	grunty pod stawami	grunty pod rowami	grunty zatrzymane i zakrzewione na użytkach rolnych		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1.	Chłopków	526,2924	79,5983	1,0764	50,0264	0,1230	2,6046	17,0928	676,8139	polowy
2.		77,8	11,8	0,2	7,4	0,0	0,4	2,5	100,0	
3.	Kolonia Kąty	4,5633	4,2992	0,0000	0,5099	0,0000	0,0000	11,1405	20,5129	polowo-paszowy
4.		22,2	21,0	0,0	2,5	0,0	0,0	54,3	100,0	
5.	Karolówka	215,4443	92,7350	0,0000	25,9565	1,1138	2,4520	56,9507	394,6523	polowy z udziałem paszowego
6.		54,6	23,5	0,0	6,6	0,3	0,6	14,4	100,0	
7.	Kąty	361,9976	79,5392	0,3416	18,5859	0,0000	1,5562	32,7095	494,7300	polowy z udziałem paszowego
8.		73,2	16,1	0,1	3,8	0,0	0,3	6,6	100,0	
9.	Komodzianka	323,865	30,3648	3,5292	24,0806	0,0000	0,0504	41,0761	422,9661	polowy
10.		76,6	7,2	0,8	5,7	0,0	0,0	9,7	100,0	
11.	Korytków Mały	150,1169	141,9687	0,5021	18,5728	0,2557	4,3517	30,2928	346,0607	polowo-paszowy
12.		43,4	41,0	0,1	5,4	0,1	1,3	8,8	100,0	
13.	Pulczynów	213,1578	2,2389	1,7403	8,2697	0,2645	0,0000	34,3141	259,9853	polowy
14.		82,0	0,9	0,7	3,2	0,1	0,0	13,2	100,0	
15.	Radzięcin	825,2637	81,4080	9,4652	49,6119	0,8253	0,0000	75,6052	1042,1793	polowy
16.		79,2	7,8	0,9	4,8	0,1	0,0	7,3	100,0	
17.	Rzeczyce	274,968	74,9585	1,9583	15,3984	0,0994	1,0315	27,0727	395,4868	polowy z udziałem paszowego
18.		69,5	19,0	0,5	3,9	0,0	0,3	6,8	100,0	
19.	Smoryń	439,8878	52,7034	3,4058	21,7917	0,4570	0,9715	29,3941	548,6113	polowy
20.		80,2	9,6	0,6	4,0	0,1	0,2	5,4	100,0	
21.	Sokołówka	128,7614	29,0374	0	15,0698	3,7209	0,0290	26,4332	203,0517	polowy z udziałem paszowego
22.		63,4	14,3	0,0	7,4	1,8	0,0	13,0	100,0	
23.	Stara Wieś	216,6114	15,5029	1,9859	9,5539	0,3537	0,0000	6,9165	250,9243	polowy
24.		86,3	6,2	0,8	3,8	0,1	0,0	2,8	100,0	
25.	Teodorówka	288,9507	9,8717	9,4303	27,8241	0,0000	0,0000	11,5886	347,6654	polowy
26.		83,1	2,8	2,7	8,0	0,0	0,0	3,3	100,0	
27.	Kolonia Teodorówka	258,2964	7,7494	7,2844	10,9516	0,0000	0,0000	10,2790	294,5608	polowy
28.		87,7	2,6	2,5	3,7	0,0	0,0	3,5	100,0	
29.	Wola Kątecka	84,8191	20,2496	0,8186	10,1131	0,7885	0,0000	7,1732	123,9621	polowy z udziałem paszowego
30.		68,4	16,3	0,7	8,2	0,6	0,0	5,8	100,0	
31.	Wola Radzięcka	421,8036	33,3262	3,0106	18,5198	0,5979	0,3952	23,6038	501,2571	polowy
32.		84,1	6,6	0,6	3,7	0,1	0,1	4,7	100,0	
33.	miasto Frampol	286,3009	64,1416	7,7181	23,7444	0,0000	0,1420	4,6276	386,6746	polowy z udziałem paszowego
34.		74,0	16,6	2,0	6,1	0,0	0,0	1,2	100,0	
35.	Razem Gmina	5021,1003	819,6928	52,2668	348,5805	8,5997	13,5841	446,2704	6710,0946	polowy
36.		74,8	12,2	0,8	5,2	0,1	0,2	6,7	100,0	

Tabela 4 Struktura użytków rolnych. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

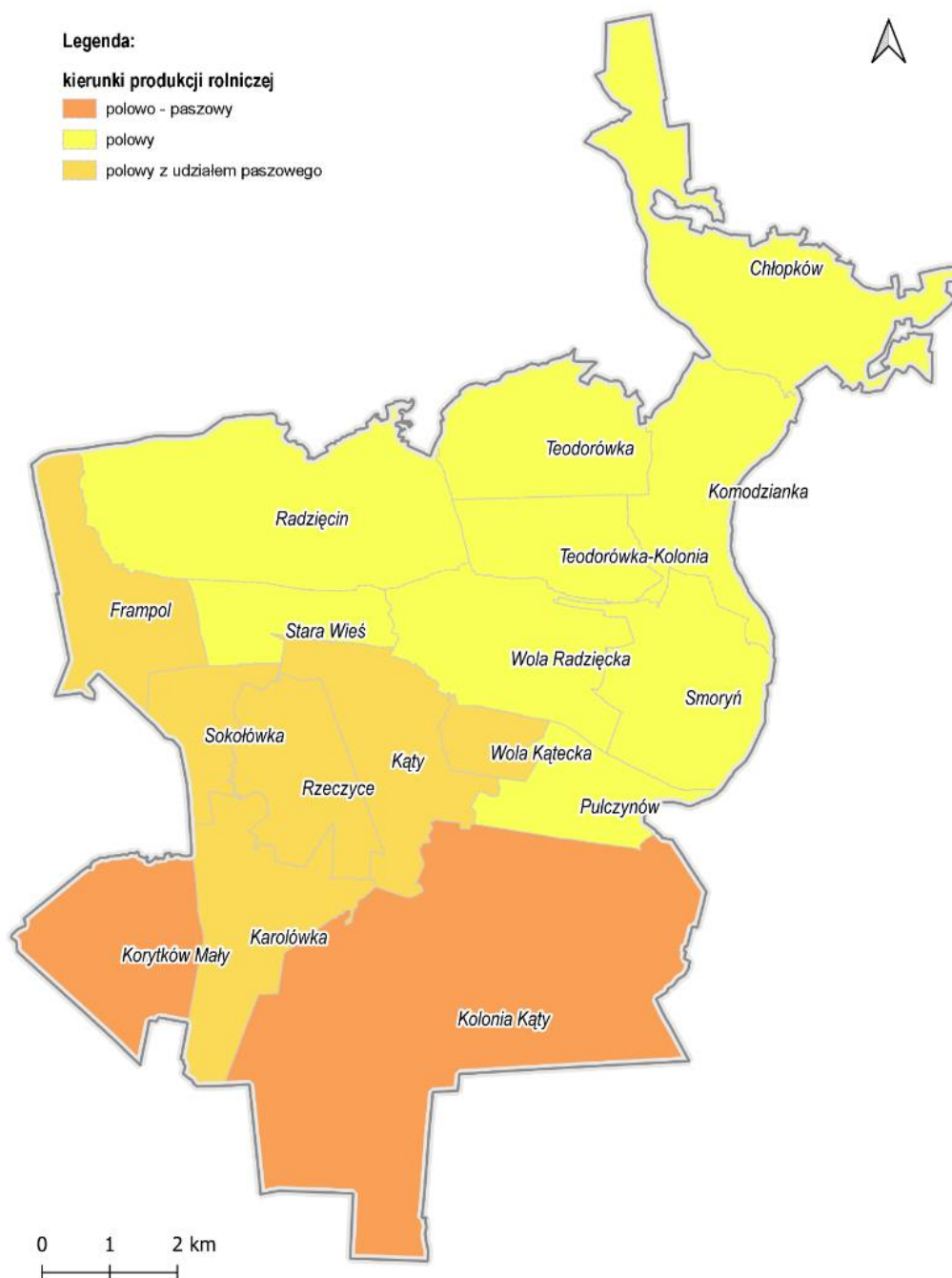
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Wykazana powyżej struktura użytków rolnych określona została na podstawie ewidencji gruntów i budynków (stan na kwiecień 2024 r.).

Rys. 15 Główne kierunki produkcji rolnej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

W wyniku inwentaryzacji terenowej stwierdzono występowanie rozbieżności pomiędzy użytkami gruntowymi ujawnionymi w bazie EGiB, a stanem faktycznym na gruncie. Na terenie gminy Frampol występuje znaczny udział upraw wieloletnich, plantacji krzewów owocowych, które zgodnie z aktualnie obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków powinny być zaliczone do sadów. Rozbieżności dotyczą również gruntów zadrzewionych i zakrzewionych na użytkach rolnych, a także lasów.

2.2.3 Grunty zadrzewione, zakrzaczone i zadarnione

Według ewidencji gruntów i budynków (stan na kwiecie 2024 r.) 4,1% powierzchni gminy zajmują grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych – 446,2704 ha (Tabela 3). Największy udział występuje w obrębie Kolonia Kąty (54,3% użytków rolnych), następnie w obrębie Karolówka (14,4%), Pulczynów (13,2%) i Sokołówka (13,0%).

Inwentaryzacja terenowa przeprowadzona na obszarze gminy Frampol ujawniła znaczące różnice między rzeczywistym stanem użytków leśnych i gruntów zadrzewionych a danymi pochodzącymi z bazy Ewidencji Gruntów i Budynków (EGiB). Różnice te są szczególnie widoczne w przypadku gruntów zadrzewionych, których powierzchnia znacząco się zwiększyła. W przypadku lasów, różnice między stanem faktycznym a danymi z EGiB są w dużej mierze wynikiem błędów, które wystąpiły podczas modernizacji ewidencji gruntów.

Rys. 16 Zadrzewienie śródpolne w obrębie Chłopków (po lewej) oraz zadrzewienie powierzchniowe w obrębie Komodziańska (po prawej)

Źródło: materiały własne

W odniesieniu do gruntów zadrzewionych, inwentaryzacja wykazała, że ich powierzchnia znacząco się zwiększyła w porównaniu z danymi zawartymi w EGiB. Zjawisko to jest bezpośrednio związane z procesami sukcesji naturalnej, które mają miejsce na terenach

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

przylegających do lasów. Sukcesje te prowadzą do stopniowej zmiany granicy między terenami rolniczymi a leśnymi, co skutkuje powstawaniem nowych zadrzewień i powiększaniem istniejących połączy leśnych. Proces sukcesji naturalnej jest złożony i obejmuje stopniowe zarastanie terenów otwartych przez gatunki drzewiaste i krzewiaste, co z czasem prowadzi do wykształcenia się nowych formacji leśnych.

Zadrzewienia śródpolne, które są charakterystycznym elementem krajobrazu gminy Frampol. Zadrzewienia te, często rozproszone wśród pól uprawnych, pełnią funkcję ekologicznych korytarzy łączących różne fragmenty ekosystemu leśnego. Umożliwiają migrację gatunków, stabilizują mikroklimat oraz przyczyniają się do ochrony gleby przed erozją wietrzną i wodną. W miarę jak granica rolno-leśna ulega zmianie, zadrzewienia śródpolne stają się coraz bardziej integralnym elementem rolniczego krajobrazu, wpływając na kształtowanie się nowych, złożonych struktur krajobrazowych.

Obecność zadrzewień, zakrzewień ma istotny wpływ na kształtowanie krajobrazu gminy Frampol, tworząc mozaikę terenów leśnych, rolniczych i nieużytków. W szczególności, zadrzewienia śródpolne pełnią funkcję naturalnych barier przeciwwietrznych, a także wpływają na zwiększenie retencji wodnej w glebie. Dodatkowo, zróżnicowanie tych form użytkowania gruntów sprzyja zwiększeniu różnorodności biologicznej, zapewniając siedliska dla wielu gatunków flory i fauny.

Tabela 5 Zestawienie naturalnych sukcesji i nieewidencyjnych zadrzewień śródpolnych na terenie gminy

Lp.	Obręb	Powierzchnia	
		naturalna sukcesja	zadrzewienia śródpolne nieewidencyjne
		ha	ha
1.	2.	3.	4.
1	Chłopków	1,09	1,02
2	Kolonia Kąty	-	-
3	Karolówka	22,46	5,49
4	Kąty	11,31	0,85
5	Komodzianka	11,95	0,25
6	Korytków Mały	13,87	3,77
7	Pulczynów	2,94	-
8	Radzięcin	36,79	4,62
9	Rzeczyce	17,32	8,14
10	Smoryń	25,12	-
11	Sokołówka	5,23	0,28
12	Stara Wieś	1,93	1,36
13	Teodorówka	27,05	-
14	Teodorówka-Kolonia	1,51	-
15	Wola Kątecka	7,05	0,71
16	Wola Radzięcka	12,50	0,72
17	Frampol	1,29	-
Gmina ogółem (obszar wiejski)		199,39	27,20

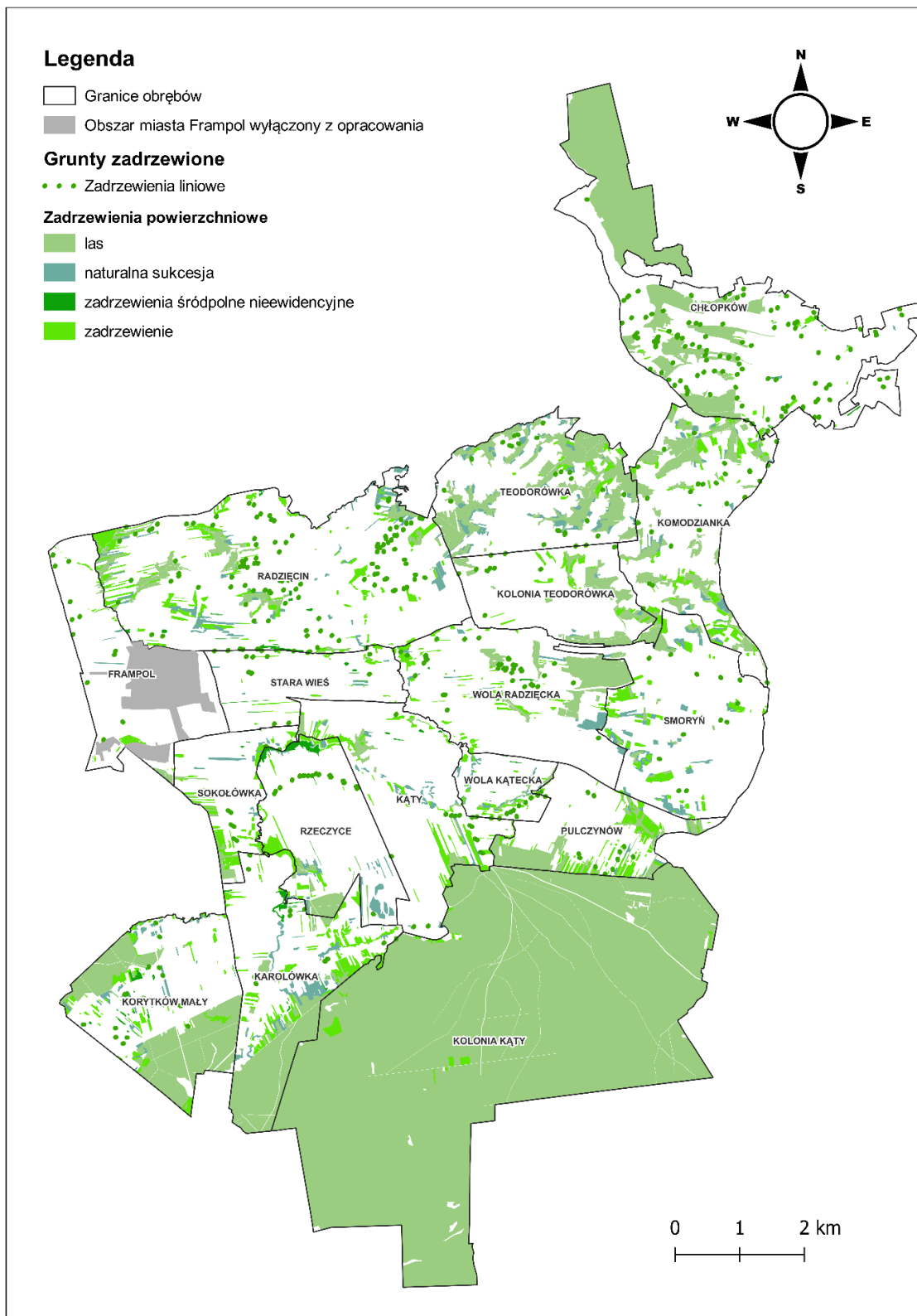
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z inwentaryzacji terenowej

W wyniku inwentaryzacji stanu istniejącego zaktualizowano dane dotyczące zadrzewień liniowych, których obecna długość wynosi ok. 54 km. Najczęściej występują one jako zadrzewienia przydrożne stanowiące pasy wiatrochronne.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 17 Grunty zadrzewione na terenie gminy Frampol

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB oraz inwentaryzacji terenowej

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Grunty położone na skłonach o dużym nachyleniu w większości są zadarnione. Właściciele tych gruntów, ze względu na trudności w uprawie rezygnują z uprawy płużnej, obsiewają je trawami. Powstaje zwarta darni, która zmniejsza erozję wodną i całkowicie eliminuje erozję wietrzną. Na części najbardziej nachylonych skłonach zaprzestano uprawy. Powstało naturalne zadarnienie. Na działki nieuprawiane wchodzi bardzo często sukcesja naturalna, również zapobiegająca erozji. Zadarnienie wraz z zakrzewieniem występuje na wysokich miedzach. Grunty zadarnione najliczniej występują w miejscowościach: Chłopków, Komodzianka, Smoryń, Teodorówka i Kolonia Teodorówka.

Rys. 18 Zadrzewione i zakrzaczone miedze w obrębie Chłopków

Źródło: materiały własne

Rys. 19 Zadrzewione i zadarnione miedze w obrębie Radzięcín

Źródło: materiały własne

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.2.4 Grunty rolne odłogowane, zdegradowane i zdewastowane

W trakcie prowadzenia inwentaryzacji w terenie zauważono obecność odłogowanych gruntów. Brak zasiewów oraz jakichkolwiek śladów aktywności rolniczej doprowadził do tego, że miejscami ziemia została gęsto porośnięta wysoką trawą, krzewami i samosiejkami. Rowy melioracyjne oraz drogi dojazdowe na tych terenach są w stanie wymagającym poprawy.

Rys. 20 Przykład gruntów rolnych odłogowanych w Komodziance

Źródło: materiały własne

W tabeli (Tabela 6) przedstawiono rozkład gruntów rolnych odłogowanych w gminie Frampol. Powierzchnie tych gruntów są podzielone na grunty orne oraz użytki zielone, a dane są przedstawione w hektarach oraz jako procent powierzchni całkowitej użytków rolnych w poszczególnych obrębach. Łącznie dla całej gminy Frampol odłogowane grunty rolne zajmują 4,35% całkowitej powierzchni użytków rolnych, co odpowiada 254,3599 ha.

Największy odsetek gruntów odłogowanych w stosunku do powierzchni użytków rolnych znajduje się w obrębie Pulczynów, gdzie odłogowane grunty stanowią 13,16% (28,3395 ha). Kolejne znaczące wartości odnotowano w Woli Radzięckiej (7,64%, czyli 18,6156 ha), Korytkowie Małym (6,68%, czyli 144,902 ha) oraz Komodziance (6,15%, czyli 13,7862 ha). Odłogi na użytkach zielonych stanowią znacznie mniejszy odsetek w stosunku do odłogów na gruntach ornym. Najwyższe odsetki odłogowanych użytków zielonych występują w Korytkowie Małym (0,69%, czyli 2,0084 ha), Komodziance (0,41%, czyli 1,4458 ha) i Karolówce (0,41%, czyli 1,2714 ha).

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 6 Charakterystyka gruntów odłogowanych

Lp.	Obręb	Powierzchnia			Powierzchnia			
		użytków rolnych ogółem (ha)	odłogowanych ogółem		użytków odłogowanych			
			ogółem (ha)		Grunty orne		Użytki zielone	
			ha	%	ha	%	ha	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1	Chłopków	605,8907	3,9157	0,65%	3,2721	0,54%	0,0526	0,01%
2	Kolonia Kąty	8,8625	-	-	-	-	-	-
3	Karolówka	308,1793	14,0525	4,56%	12,1499	3,94%	1,2714	0,41%
4	Kąty	441,5368	26,729	6,05%	24,6085	5,57%	0,7426	0,17%
5	Komodzianka	354,2298	21,7994	6,15%	19,7837	5,58%	1,4458	0,41%
6	Korytków Mały	292,0856	19,5168	6,68%	16,9421	5,80%	2,0084	0,69%
7	Pulczynów	215,3967	28,3395	13,16%	28,0508	13,02%	0,1218	0,06%
8	Radzięcin	906,6717	25,3379	2,79%	23,5764	2,60%	0,3993	0,04%
9	Rzeczyce	349,9265	12,9694	3,71%	11,9842	3,42%	0,5997	0,17%
10	Smoryń	492,5912	24,5054	4,97%	20,5452	4,17%	0,9944	0,20%
11	Sokołówka	157,7988	9,6367	6,11%	8,6299	5,47%	0,1078	0,07%
12	Stara Wieś	232,1143	4,3644	1,88%	4,2159	1,82%	0,0000	0,00%
13	Teodorówka	298,8224	8,7717	2,94%	7,1642	2,40%	0,0000	0,00%
14	Teodorówka-Kolonia	266,0458	3,9227	1,47%	3,9135	1,47%	0,0000	0,00%
15	Wola Kątecka	105,0687	6,2727	5,97%	5,6278	5,36%	0,026	0,02%
16	Wola Radzięcka	455,1298	34,7687	7,64%	27,3918	6,02%	0,3171	0,07%
17	Frampol	350,4425	9,4574	2,70%	7,9668	2,27%	0,7439	0,21%
Gmina ogółem		5840,7931	254,3599	4,35%	225,8228	3,87%	8,8308	0,15%
(obszar wiejski)								

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ARMiR

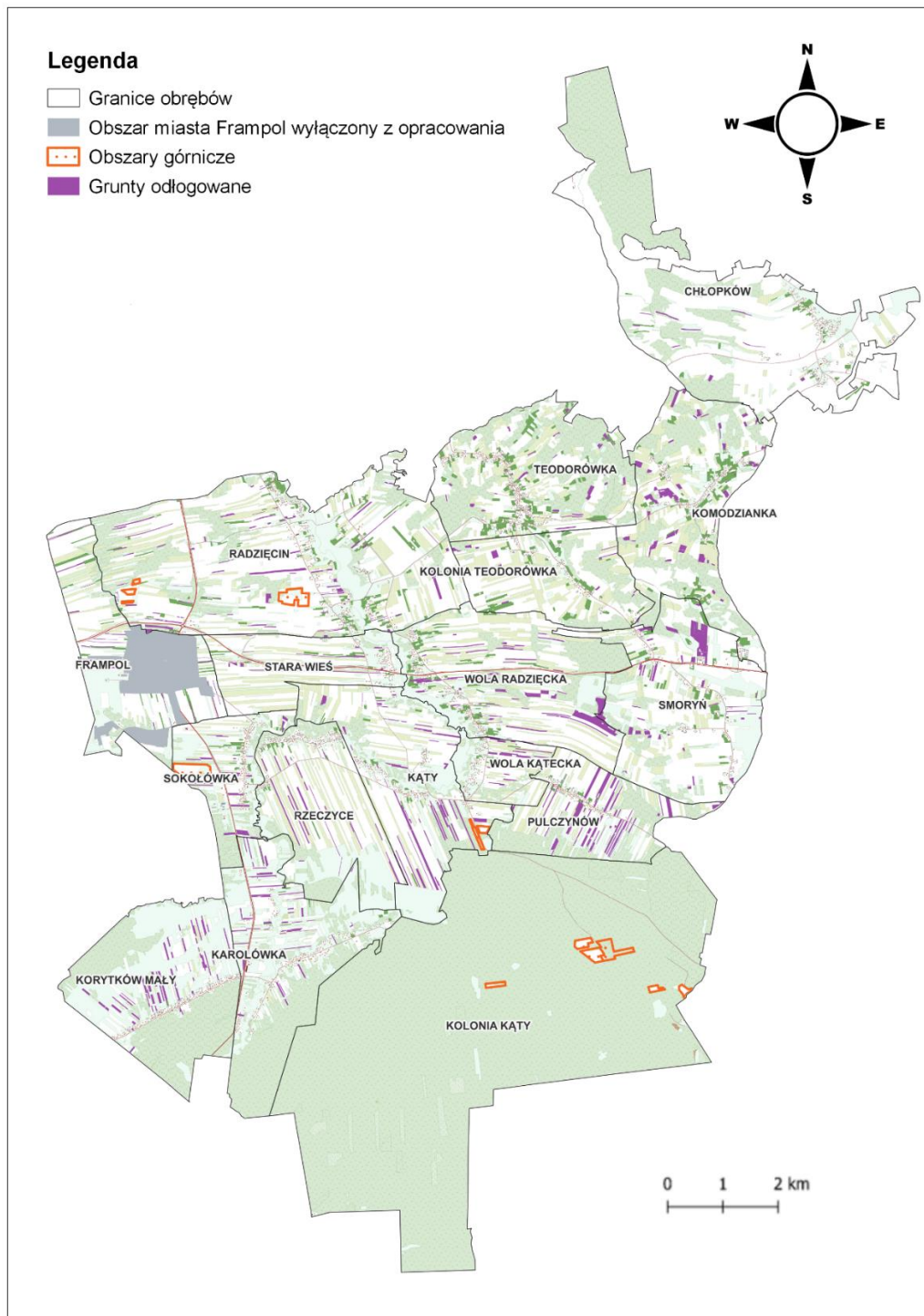
Na terenie gminy Frampol obszary narażone na degradację to przede wszystkim tereny górnicze, gdzie prowadzi się wydobycie surowców, takich jak piaski, żwiry oraz kamienie. Występuje tu zjawisko degradacji geotechnicznej. Tereny te, występują w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Kąty, Kąty, Radzięcin i Sokołówka, zajmują łącznie około 46,62 ha. Ponadto obszary na których występują procesy erozji zagrożone są degradacją fizyczną gleb. Obszary zagrożone erozją zostały omówione szczegółowo w pkt. 2.2.7. Z przeprowadzonego wywiadu terenowego wynika, że głównymi kierunkami rekultywacji terenów na których zakończyło się wydobycie złóż są kierunki leśny i wodny. Przeprowadzona inwentaryzacja terenowa wykazała, że w gminie nie występują grunty zdewastowane.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Na rysunku 21 przedstawiono przestrzenne rozmieszczenie gruntów rolnych odłogowanych oraz obszarów górniczych narażonych na degradację.

Rys. 21 Grunty odłogowane i zdegradowane na terenie gminy Frampol

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ARMiR oraz CBDG

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.2.5 Wyłączenia gruntów z produkcji rolnej

Grunty podlegające wyłączeniu z produkcji rolnej to w przypadku gleb pochodzenia nieorganicznego grunty klas I, II, III, IIIa, IIIb, natomiast w przypadku pochodzenia organicznego gleby, wyłączeniu z produkcji rolnej podlegają grunty wszystkich klas od I do VI. Na podstawie Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. zmiana użytkowania na cel inny niż rolny może nastąpić wyłącznie po wydaniu decyzji o wyłączeniu przez odpowiedni organ. Wyłączenie gruntów z produkcji leśnej również może nastąpić wyłącznie w drodze wydania decyzji zezwalającej na takie wyłączenie. Na terenie gminy Frampol gleby klas od II do IIIb na użytkach rolnych zajmują ok. 44 % powierzchni ogólnej natomiast użytki zielone w klasach od II do III zajmują ok. 15 % powierzchni ogólnej.

2.2.6 Charakterystyka gleb

Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą (Rys. 22) na terenie gminy Frampol dominują gleby w typie brunatne wylugowane. Gleby brunatne wylugowane pod względem budowy profilu zbliżone są do gleb brunatnych właściwych. Różnią się od nich właściwościami chemicznymi. Są głębiej odwapnione i zakwaszone w poziomie A_1 . Wykazują odczyn kwaśny lub słabo kwaśny, rzadziej obojętny. Lessowe gleby brunatne wylugowane są przeważnie ubogie w przyswajalny fosfor i potas, natomiast średnio zasobne lub zasobne w magnez. Odznaczają się poziomem orno-próchnicznym o miąższości 25-30 cm oraz uregulowanymi stosunkami wodnymi.

Znaczną część powierzchni gminy Frampol (ok. 31%) zajmują gleby w typie bielcowe i pseudobielcowe. Gleby bielcowe powstały z różnych skał macierzystych, głównie piaskowych, pod wpływem lasów iglastych, gdzie w wyniku procesu bielcowania nastąpił rozkład minerałów ilastych, a następnie wymycie z górnych poziomów kationów wymiennych, związków żelaza, manganu, wapnia oraz powstanie charakterystycznego dla tych gleb poziomu eluwialnego A_2 . Gleby pseudobielcowe stanowią stadium przejściowe między glebami bielcowymi i brunatnymi wylugowanymi.

Znaczący udział w typach gleb na terenie gminy Frampol (ok. 7%) stanowią jeszcze czarne ziemie właściwe. Czarne ziemie właściwe wykształciły się ze skał macierzystych, bogatych w węglan wapnia. Odznaczają się dobrze wykształconym poziomem próchnicznym o miąższości 35-65 cm, zawartość próchnicy waha się w granicach 2,0-5,0%.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

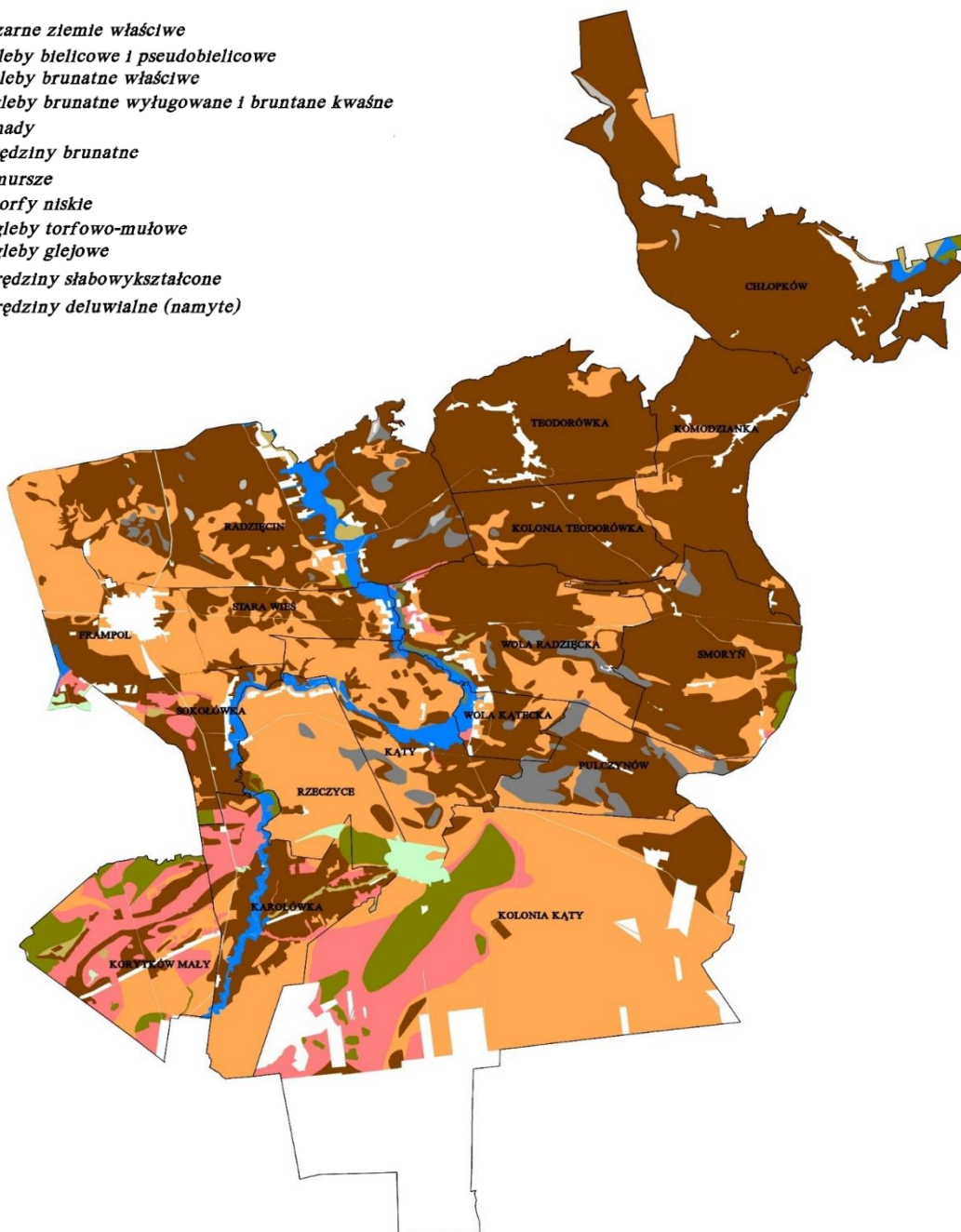
Gleby te wykształciły się zarówno z glin i ilów, jak i utworów piaskowych w warunkach nadmiernego uwilgotnienia, często przy udziale roślinności łąkowej. Czarne ziemie występują w lokalnych obniżeniach terenu, w dolnych partiach stoków lub u ich podnóży.

Powierzchnie pozostałych typów gleb na terenie gminy Frampol nie przekraczają wartości 5%. Są to rędziny deluwialne, rędziny brunatne, rędziny słabo wykształcone, gleby brunatne właściwe, gleby torfowe, torfowo-mułowe, gleby glejowe, mursze i mady. Rozkład procentowy typów gleb przedstawia wykres (Rys.23).

Rys. 22 Typy gleb na terenie gminy Frampol.

LEGENDA:

- czarne ziemie właściwe
- gleby biellicowe i pseudobielicowe
- gleby brunatne właściwe
- gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne
- mady
- rędziny brunatne
- mursze
- torfy niskie
- gleby torfowo-mułowe
- gleby glejowe
- rędziny słabowysztalone
- rędziny deluwialne (namyte)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUGiK

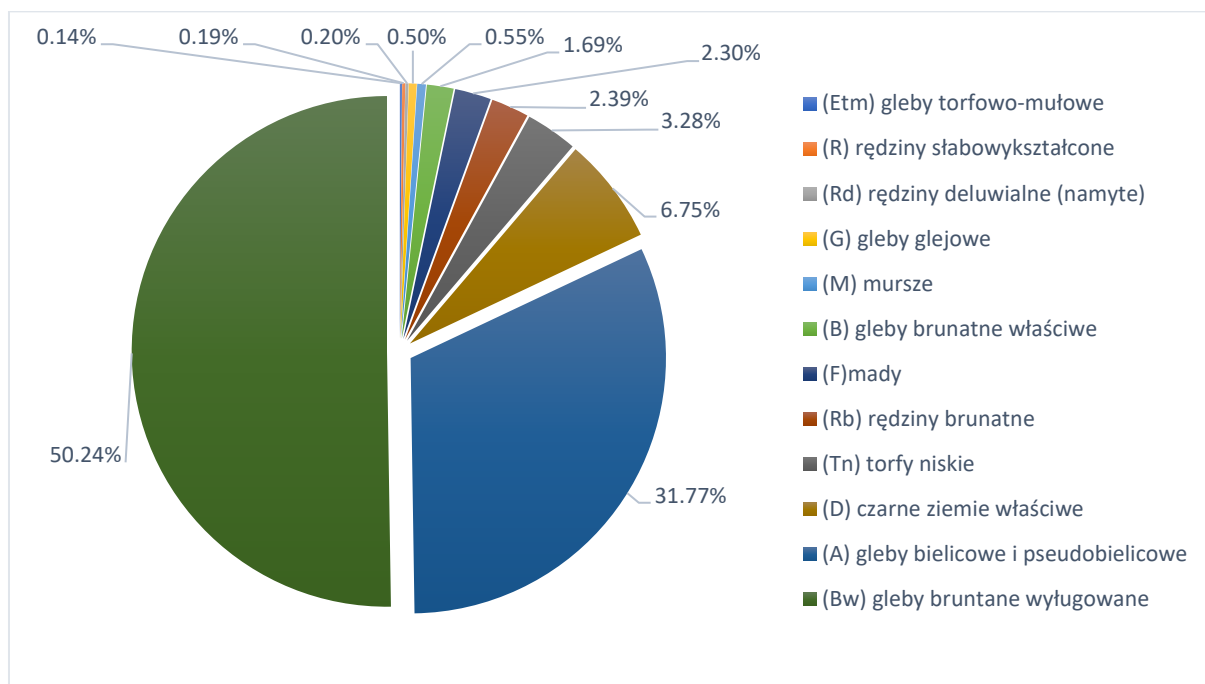
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 23 Rozkład typów gleb na obszarze gminy Frampol

Źródło: Opracowanie własne na podstawie mapy glebowo-rolniczej

Na terenie gminy Frampol występuje duże zróżnicowanie kompleksów rolniczej przydatności gleb gruntów ornych. Są tu m.in.:

- gleby orne bardzo dobre (klasa II),
- gleby orne dobre (klasa IIIa),
- gleby orne średnio dobre (klasa IIIb),
- gleby orne średniej jakości, lepsze (klasa IVa),
- gleby orne średniej jakości – gorsze (klasa IVb),
- gleby orne słabe (klasa V);
- gleby orne najslabsze (klasa IV).

W użytkach zielonych podział ze względu na jakość bonitacyjną przedstawia się następująco:

- użytki zielone bardzo dobre (klasa II),
- użytki zielone dobre (klasa III),
- użytki zielone średniej jakości (klasa IV),
- użytki zielone słabe (klasa V),
- użytki zielone najslabsze (klasa VI).

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

L.p.	Obręb	Jedn.	grunty orne							GO	użytki zielone					UZ
			II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI		II	III	IV	V	VI	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
1.	Chłopków	ha	5,3682	198,4321	247,9351	67,5192	6,7122	-	0,3256	526,2924	-	54,1305	14,1364	10,9904	0,3410	79,5983
		%	1,0	37,7	47,1	12,8	1,3	-	0,1	100	-	68,0	17,8	13,8	0,4	100,0
2.	Kolonія Kały	ha	-	-	-	-	-	2,1490	2,4143	4,5633	-	-	-	1,9187	2,3805	4,2992
		%	-	-	-	-	-	47,1	52,9	100	-	-	-	44,6	55,4	100,0
3.	Karolówka	ha	-	-	-	12,2515	61,7190	98,7340	42,7398	215,4443	-	17,4620	23,3504	51,3017	0,6209	92,7350
		%	-	-	-	5,7	28,6	45,8	19,8	100	-	18,8	25,2	55,3	0,7	100,0
4.	Kały	ha	22,5495	91,4506	53,1082	59,5462	45,0798	78,3030	11,9603	361,9976	-	-	34,8241	41,7442	2,9709	79,5392
		%	6,2	25,3	14,7	16,4	12,5	21,6	3,3	100	-	-	43,8	52,5	3,7	100,0
5.	Komodziańska	ha	-	98,0571	166,5271	55,2894	3,5630	0,4284	-	323,8650	0,2862	11,4907	16,0578	0,9139	1,6162	30,3648
		%	-	30,3	51,4	17,1	1,1	0,1	-	100	0,9	37,8	52,9	3,0	5,3	100
6.	Korytków Mały	ha	-	-	-	0,2975	22,8540	101,3145	25,6509	150,1169	-	-	40,7744	99,2774	1,9169	141,9687
		%	-	-	-	0,2	15,2	67,5	17,1	100	-	-	28,7	69,9	1,4	100
7.	Pulczynów	ha	-	-	10,8084	57,2848	47,9632	70,2239	26,8775	213,1578	-	-	1,4433	0,7104	0,0852	2,2389
		%	-	-	5,1	26,9	22,5	32,9	12,6	100	-	-	64,5	31,7	3,8	100
8.	Radzięcin	ha	0,1724	69,2201	244,6161	336,4453	147,4752	25,1827	2,1519	825,2637	-	6,9292	35,5367	36,3920	2,5501	81,4080
		%	-	8,4	29,6	40,8	17,9	3,1	0,3	100	-	8,5	43,7	44,7	3,1	100,0
9.	Rzeczyce	ha	-	0,1098	25,6037	102,3760	99,8697	47,0088	-	274,9680	-	-	9,4338	64,8825	0,6422	74,9585
		%	-	0,0	9,3	37,2	36,3	17,1	-	100	-	-	12,6	86,6	0,9	100,0
10.	Smoryń	ha	-	13,3869	109,6390	235,5094	67,929	13,2912	0,1323	439,8878	-	7,3368	33,3355	12,0311	-	52,7034
		%	-	3,0	24,9	53,5	15,4	3,0	0,0	100	-	13,9	63,3	22,8	-	100,0
11.	Sokolówka	ha	-	1,6363	30,6732	30,1994	27,2073	26,4797	12,5655	128,7614	-	11,4716	9,9884	7,5774	-	29,0374
		%	-	1,3	23,8	23,5	21,1	20,6	9,8	100	-	39,5	34,4	26,1	-	100,0
12.	Stara Wieś	ha	51,5542	112,3367	37,5408	13,5219	1,6578	-	-	216,6114	-	0,3377	4,6293	6,6875	3,8484	15,5029
		%	23,8	51,9	17,3	6,2	0,8	-	-	100	-	2,2	29,9	43,1	24,8	100,0
13.	Teodorówka	ha	-	83,0931	94,8994	94,3320	16,6262	-	-	288,9507	-	0,5104	3,7255	5,2856	0,3502	9,8717
		%	-	28,8	32,8	32,6	5,8	-	-	100	-	5,2	37,7	53,5	3,5	100,0
14.	Teodorówka-Kolonia	ha	-	2,9108	83,9520	134,3359	32,8253	4,2724	-	258,2964	-	4,7879	1,5814	1,3801	-	7,7494
		%	-	1,1	32,5	52,0	12,7	1,7	-	100	-	61,8	20,4	17,8	-	100
15.	Wola Kątecka	ha	-	7,7860	35,9662	23,2018	8,4247	8,5513	0,8891	84,8191	-	-	5,2205	10,2419	4,7872	20,2496
		%	-	9,2	42,4	27,4	9,9	10,1	1,0	100	-	-	25,8	50,6	23,6	100
16.	Wola Radzięcka	ha	-	11,8914	111,3731	212,8957	62,0051	20,9171	2,7212	421,8036	-	0,2435	5,882	25,3919	1,8088	33,3262
		%	-	2,8	26,4	50,5	14,7	5,0	0,6	100	-	0,7	17,6	76,2	5,4	100
17.	miasto Frampol	ha	-	72,1145	125,0626	61,2131	17,1755	8,7310	2,0042	286,3009	-	10,9811	35,8602	14,2200	3,0803	64,1416
		%	-	25,2	43,7	21,4	6,0	3,0	0,7	100	-	17,1	55,9	22,2	4,8	100
18.	Razem	ha	79,6443	762,4254	1377,7049	1496,2191	669,0870	505,5870	130,4326	5021,1003	0,2862	125,6814	275,7797	390,9467	26,9988	819,6928
		%	1,6	15,2	27,4	29,8	13,3	10,1	2,6	100	0,0	15,3	33,6	47,7	3,3	100

Tabela 7 Gleboznawcza klasyfikacja gruntów ornych i użytków zielonych. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

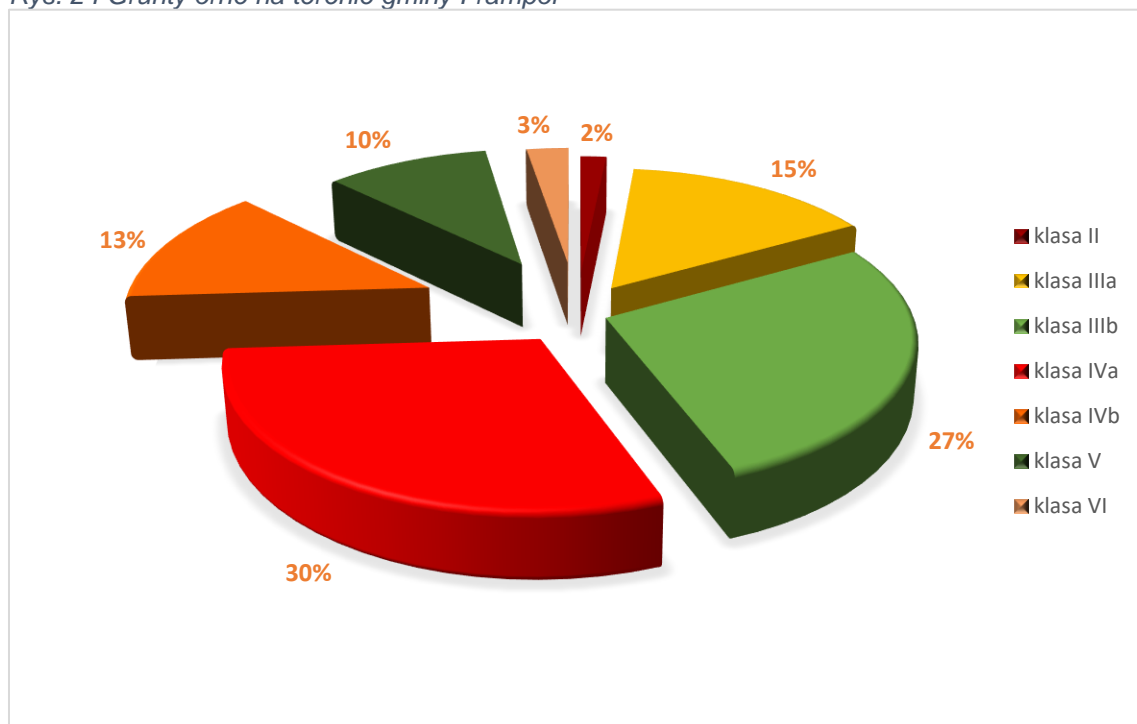
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

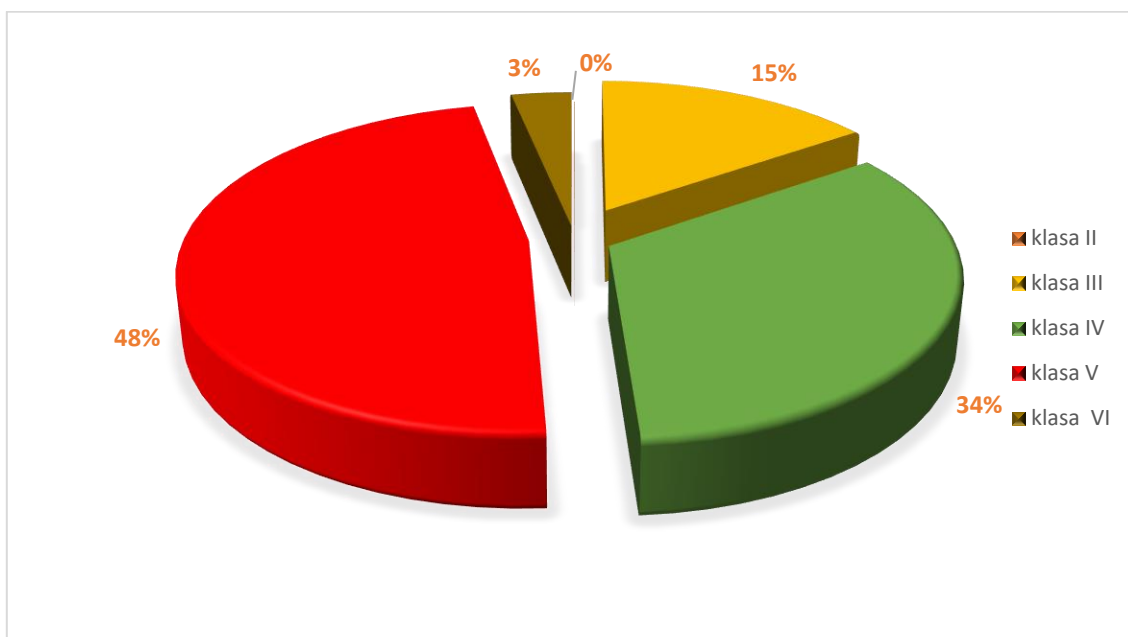
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 24 Grunty orne na terenie gminy Frampol

Źródło: opracowanie własne na podstawie EGiB

Rys. 25 Użytki zielone na terenie gminy Frampol

Źródło: opracowanie własne na podstawie EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Największy udział wśród gruntów orných mają grunty na glebach orných średniej jakości lepsze (klasa IVa) i gleby średnio dobre (klasa IIIb).

Z kolei najwięcej użytków zielonych występuje na glebach słabych (klasa V) i średniej jakości (klasa IV).

Tabela 8 Ocena jakości użytków rolnych

Lp.	Obręb	Powierzchnia ogólna użytków rolnych (ha)	Powierzchnia użytków rolnych					
			gruntów dobrej jakości*		gruntów średniej jakości**		gruntów słabej jakości***	
			ha	%	ha	%	ha	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.	Chłopków	605,8907	505,8659	83,5	88,3678	14,6	11,6570	1,9
2.	Kolonia Kąty	8,8625	0,0000	0,0	0,0000	0,0	8,8625	100,0
3.	Karolówka	308,1793	17,4620	5,7	97,3209	31,6	193,3964	62,8
4.	Kąty	441,5368	167,1083	37,8	139,4501	31,6	134,9784	30,6
5.	Komodzianka	354,2298	276,3611	78,0	74,9102	21,1	2,9585	0,8
6.	Korytków Mały	292,0856	0,0000	0,0	63,9259	21,9	228,1597	78,1
7.	Pulczynów	215,3967	10,8084	5,0	106,6913	49,5	97,8970	45,4
8.	Radzięcin	906,6717	320,9378	35,4	519,4572	57,3	66,2767	7,3
9.	Rzeczyce	349,9265	25,7135	7,3	211,6795	60,5	112,5335	32,2
10.	Smoryń	492,5912	130,3627	26,5	336,7739	68,4	25,4546	5,2
11.	Sokołówka	157,7988	43,7811	27,7	67,3951	42,7	46,6226	29,5
12.	Stara Wieś	232,1143	201,7694	86,9	19,8090	8,5	10,5359	4,5
13.	Teodorówka	298,8224	178,5029	59,7	114,6837	38,4	5,6358	1,9
14.	Teodorówka-Kolonia	266,0458	91,6507	34,4	168,7426	63,4	5,6525	2,1
15.	Wola Kątecka	105,0687	43,7522	41,6	36,8470	35,1	24,4695	23,3
16.	Wola Radzięcka	455,1298	123,5080	27,1	280,7828	61,7	50,8390	11,2
17.	Frampol	350,4425	208,1582	59,4	114,2488	32,6	28,0355	8,0
Gmina ogółem		5840,7931	2345,7422	40,2	2441,0858	41,8	1053,9651	18,0

Uwagi: * – Grunty orne klas I – IIIb i użytków zielonych klas I – III

** – Grunty orne klas IVa – IVb i użytków zielonych klas IV

*** – Grunty orne klas V – VIz i użytków zielonych klas V – VI

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGİB

Z treści mapy glebowo-rolniczej (Rys. 22) dla obszaru gminy Frampol wynika, że dominującym kompleksem przydatności rolniczej gleb jest kompleks 3 – pszeny wadliwy. Gleby zaliczone do kompleksu 3 zajmują powierzchnię ok. 1850 ha czyli ok. 27 % powierzchni. Cechą charakterystyczną tych gleb jest ich duża wrażliwość na suszę, co powoduje

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

zmniejszone plony roślin uprawnych w lata suche. W lata o przeciętnych lub nadmiernych opadach uzyskuje się z nich plony zbliżone do plonów na glebach kompleksów pszennych. Kompleks 3 obejmuje dwie grupy gleb: położone na silnych skłonach oraz gleby o wadliwej budowie profilu. Gleby pierwszej grupy występują na grzbietach, krawędziach i skłonach o płytkim poziomie próchnicznym, wytworzone są lessów, utworów lessowatych i utworów pyłowych. Gleby drugiej grupy występują w położeniach bardziej równinnych, wykształcone są z utworów lessowych, pyłowych lub gliniastych zalegających na pisaku luźnym, żwirach, skałach, rumoszu lub wapieniach. Odczynem i zasobnością zbliżone są do kompleksu 2.

Ok. 21 % procent powierzchni gminy czyli powierzchnię ok. 1465 ha zajmują gleby kompleksu 5 – żytńi dobry. Do gleb kompleksu 5 zaliczone zostały typowe gleby żytńioziemniaczane, znacznie słabsze niż w kompleksie 4. Są to gleby głównie klasy bonitacyjnej IIIb i IVa, głównie o składzie piasków gliniastych całkowitych lub naglinowych oraz gliny głęboko spiaszczone, a także gleby z płytkich utworów pyłowych na podłożu piaskowym lub wapieniach. Gleby kompleksu 5 są przeważnie okresowo za suche. Odznaczają się przeważnie odczynem kwaśnym, jedynie w sąsiedztwie rędzin słabo kwaśnym lub obojętnym.

Wśród gruntów ornych na terenie gminy Frampol znaczący udział w powierzchni zajmują także gleby kompleksu 2 i 6.

Gleby sklasyfikowane w kompleksie 2 – pszenńy dobry, stanowią ok. 13 % powierzchni gminy Frampol. Różnią się one od gleb kompleksu 1 cięższym składem granulometrycznym oraz mniej korzystnym położeniem na tle rzeźby terenu i wskutek tego nieregularnymi stosunkami wodno-powietrznymi. Po obfitych opadach atmosferycznych są one okresowo nadmiernie uwilgotnione. Większość gleb kompleksu pszenńego dobrego odznacza się dużą miąższością poziomu próchnicznego oraz dużą zawartością próchnicy do 3.5%, uregulowanym odczynem oraz średnią zasobnością w przyswajalny fosfor i potas.

Okolo 11 % powierzchni gminy zajmują gleby kompleksu 6- żytńi słaby. Zaliczone do niego zostały gleby słabe i bardzo słabe wykształcone z całkowitych i głębokich piasków słabogliniastych lub płytkich piasków gliniastych przechodzących w piasek luźny, rumosz lub skałę wapienną, a także płytkie rędziny szkieletowe na wapieniach, mady piaskowe i płytkie gleby z lessów i utworów pyłowych oraz piasków pylastych na piasku luźnym. Gleby kompleksu 6 to gleby przepuszczalne o słabo rozwiniętym kompleksie sorpcyjnym, w związku z czym są przeważnie okresowo za suche.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Pozostałe kompleksy przydatności rolniczej gleb obejmujące grunty orne występujące na terenie gminy Frampol zajmują mniej niż 6% powierzchni (Wyk. 3).

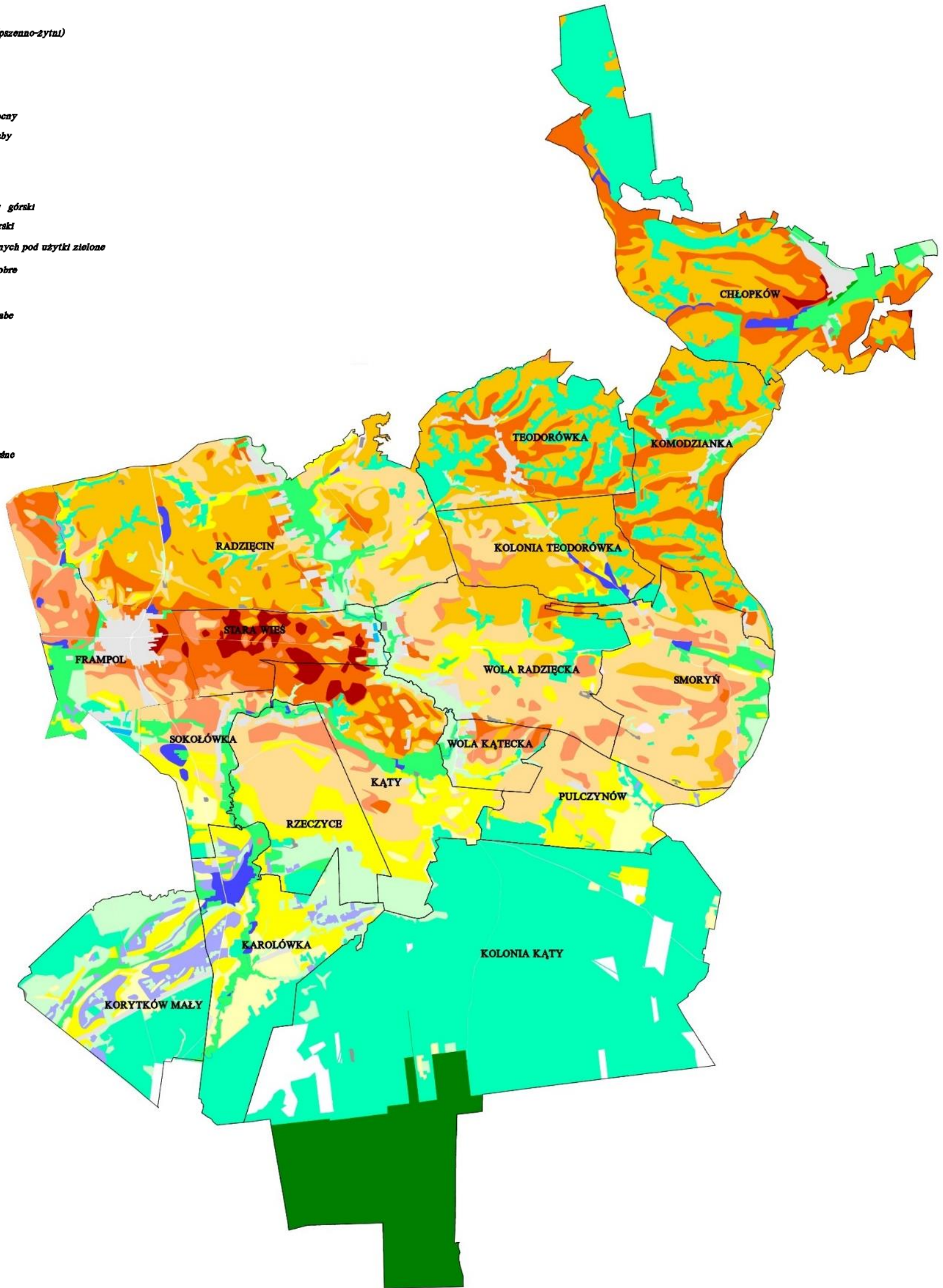
Wśród kompleksów przydatności rolniczej użytków zielonych niemal równorzędnie występują kompleksy 3z – użytki zielone słabe i bardzo słabe oraz 2z – użytki zielone średnie.

Większość gleb kompleksu 3z wykształciła się z piasków słabogliniastych i gliniastych lekkich na piasku luźnym, glinach, pyłach, utworów eluwalnych o lekkim i średnim składzie granulometrycznym, utworów organogenicznych, utworów pyłowych zwykłych i ilastych. Gleby kompleksu 2z wykształciły się głównie z utworów pyłowych i lessowych zwykłych i ilastych, utworów aluwialnych, piasków gliniastych, utworów deluwialnych oraz torfów torfowisk niskich.

Rys. 26 Kompleksy przydatności rolniczej gleb gminy Frampol.

LEGENDA:

- (1) kompleks pszenny bardzo dobry
- (2) kompleks pszenny dobry
- (3) kompleks pszenny wadliwy
- (4) kompleks żytni bardzo dobry (pszenno-żytni)
- (5) kompleks żytni dobry
- (6) kompleks żytni słaby
- (7) kompleks żytni bardzo słaby
- (8) kompleks zbożowo-pastewny mocny
- (9) kompleks zbożowo-pastewny słaby
- (10) kompleks pszenno-górski
- (11) kompleks zbożowy górski
- (12) kompleks owśiano-ziemniaczany górski
- (13) kompleks owśiano-pastewny górski
- (14) kompleks gleb ornyczych przydatnych pod użytki zielone
- (1z) użytki zielone bardzo dobre i dobre
- (2z) użytki zielone średnie
- (3z) użytki zielone słabe i bardzo słabe
- (Tz) tereny zabudowane
- (La) lasy
- (W) wody
- (N) nieużytki
- (RN) gleby rolniczo nieprzydatne
- (dr) drogi
- (PGL) Państwowe Gospodarstwo Leśne

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy glebowo-rolniczej udostępnionej przez GUGiK

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.2.7 Nieużytki i grunty zagrożone erozją

Nieużytki w gminie Frampol zgodnie z bazą EGIB zajmują powierzchnię 27,9637 ha co daje znikomą wartość procentową 0,3%. W poszczególnych obrębach rozkład powierzchni nieużytków i ich wartości procentowe przedstawia tabela nr 9.

Tabela 9 Nieużytki w gminie Frampol.

Lp.	Obręb	Pow. N w ha	%
1	Chłopków	1,4329	0,1
2	Kolonia Kąty	7,3704	0,3
3	Karolówka	0,0268	0,0
4	Kąty	0,8575	0,2
5	Komodzianka	0,4102	0,1
6	Korytków Mały	0,1107	0,0
7	Pulczynów	0,2892	0,1
8	Radzięcin	5,5371	0,5
9	Rzeczyce	1,1003	0,3
10	Smoryń	1,3386	0,2
11	Sokołówka	0,7460	0,3
12	Stara Wieś	0,9386	0,3
13	Teodorówka	0,3982	0,1
14	Kolonia Teodorówka	0,4046	0,1
15	Wola Kątecka	0,3937	0,3
16	Wola Radzięcka	6,6089	1,1
17	miasto Frampol	-	-
18	Razem Gmina	27,9637	0,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z bazy EGIB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

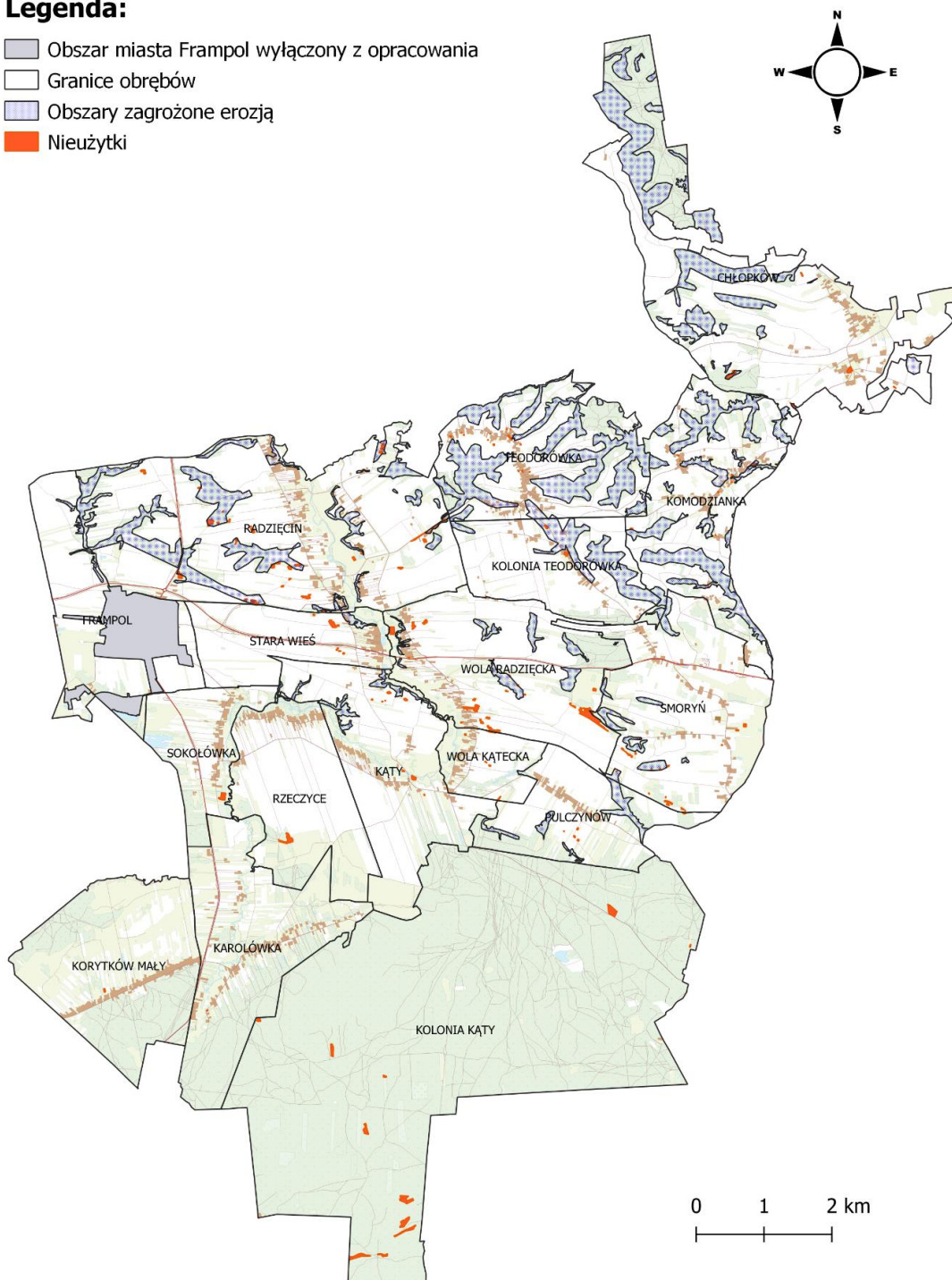
W związku z trudnymi warunkami fizjograficznymi, w tym dużym nachyleniem stoków, na obszarze gminy Frampol znaczna część gruntów zagrożona jest procesami erozji wodnej zarówno powierzchniowej jak i wąwozowej. Zgodnie z załącznikiem: Wykaz Obszarów Zagrożonych Erozją Wodną do Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie norm w zakresie dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska z dnia 9 marca 2015 r. zagrożenie występuje w obrębach: Chłopków, Kolonia Kąty, Komodzianka, Pulczynów, Radzięcin, Smoryń, Teodorówka, Kolonia Teodorówka, Wola Kątecka, Wola Radzięcka. Nasilenie erozji uzależnione jest od takich czynników jak: ukształtowanie rzeźby terenu, gleby oraz poziom i intensywność opadów atmosferycznych oraz od czynnika antropogenicznego czyli niewłaściwego i nie ograniczającego procesów erozji sposobu użytkowania gruntów. W związku z występowaniem na obszarze gminy Frampol gleb wytworzonych z lessów występuje tu również w mniejszym stopniu zagrożenie erozją wietrzną.

Występowanie wąwozów jako następstwa procesów erozji powoduje znaczne utrudnienia w gospodarce rolnej i wodnej. Rozcinanie terenu przez układ wąwozów powoduje powstanie nieregularnych kształtów pól uprawnych, utrudnia transport i mechanizację zabiegów agrotechnicznych. Materiał ziemny wymywany z wąwozów zamula przyległe użytki rolne leżące u ich wylotów. Drogi transportu rolnego położone w wąwozach są często zakrzaczone i zachwaszczone, zbyt wąskie i bardzo często nieprzejezdne w wyniku rozmycia. Wymienione powyżej czynniki powodują powstawanie dróg zastępczych przy krawędziach wąwozów, które pod wpływem użytkowania również przekształcają się w kolejne wąwozy. Procesy erozji wąwozowej w gminie Frampol są częściowo zahamowane poprzez zadarnienie i zadrzewienie.

Rys. 27 Obszary zagrożone erozją na terenie gminy Frampol

Legenda:

- Obszar miasta Frampol wyłączony z opracowania
- Granice obrębów
- Obszary zagrożone erozją
- Nieużytki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NMT z Geoportalu

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.3 FUNKCJONALNOŚĆ PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW

2.3.1 Produkcja rolnicza

Produkcja rolnicza jest dominującym elementem gospodarki gminy, kształtującym jej rozwój ekonomiczny oraz wpływającym na zmiany krajobrazowe. Analiza ta obejmuje zarówno ilościowy, jak i jakościowy aspekt upraw, co pozwala na dokładne zrozumienie specyfiki rolnictwa w regionie oraz identyfikację głównych kierunków produkcji rolnej. Gmina Frampol charakteryzuje się zróżnicowanym klimatem oraz urozmaiconą rzeźbą terenu, co wpływa na specyfikę upraw oraz struktury gospodarstw rolnych. Na podstawie danych przedstawionych w Tabeli 9, przeanalizowano strukturę upraw w poszczególnych obrębach gminy.

W gminie Frampol przeważają uprawy zbóż oraz owoców, co stanowi podstawę lokalnej produkcji rolniczej. Zboża, takie jak pszenica, żyto i jęczmień, zajmują największe powierzchnie w większości obrębów, stanowią dominujące uprawy w obrębach Chłopków, Smoryń oraz Radzięcin. Uprawy te są strategicznie rozmieszczone, korzystając z najbardziej urodzajnych gleb i optymalnych warunków klimatycznych.

Oprócz zbóż, gmina Frampol wyróżnia się również znaczącą powierzchnią przeznaczoną na uprawy owoców, co jest szczególnie widoczne w obrębach takich jak Komodzianka, Rzeczyce, Wola Radzięcka. Uprawy te obejmują głównie owoce miękkie tj. malina, czerwona i czarna porzeczka, agrest, jeżyna, aronia. Sady te są istotnym elementem produkcji rolniczej regionu.

Rys. 28 Plantacja porzeczki czerwonej w Teodorówce (po lewej) oraz uprawy w Chłopkowie (po prawej)

Źródło: materiały własne

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Obręb		Miasto Frampol	Chłopków	Kolonia Kąty	Karolówka	Kąty	Komodzianka	Korytków Mały	Pulczynów	Radzięcín	Rzeczyce	Smoryń	Sokolówka	Stara Wieś	Teodorówka	Teodorówka - Kolonia	Wola Kątecka	Wola Radzięcka	Gmina ogółem		
Rośliny przemysłowe	Rośliny oleiste	rzepak	21,0057	84,7621	-	-	10,9272	13,2491	-	2,0728	92,0005	-	19,5275	17,0941	30,5927	6,9899	7,4234	18,5715	-	324,2165	
		słonecznik	2,5102	0,9720	-	-	2,5106	1,8047	1,4031	0,6462	5,6183	0,6913	1,6271	1,0040	0,3367	1,1529	2,8935	0,9359	0,4020	24,5085	
		dynia oleista	-	-	-	-	-	0,8567	-	-	-	-	0,2819	-	-	-	-	-	-	-	1,1386
	Powierzchnia upraw [ha]		23,5159	85,7341	-	-	13,4378	15,9105	1,4031	2,7190	97,6188	0,6913	21,4365	18,0981	30,9294	8,1428	10,3169	19,5074	0,4020	349,8636	
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		13,13%	20,41%	-	-	5,23%	6,93%	3,55%	2,01%	16,59%	0,34%	6,74%	24,49%	17,37%	4,36%	4,41%	5,84%	0,62%	9,98%	
	Rośliny specjalne	tytoń	-	-	-	-	-	0,8369	-	0,4588	-	-	3,6242	-	-	-	3,4102	1,9966	-	10,3267	
		Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		-	-	-	-	-	0,36%	-	0,34%	-	-	1,14%	-	-	-	1,46%	0,60%	-	0,29%
	Rośliny cukrodajne	burak cukrowy	-	0,4907	-	-	-	-	-	-	-	-	2,5336	-	-	-	-	14,6134	0,9880	18,6257	
		Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		-	0,12%	-	-	-	-	-	-	-	-	0,80%	-	-	-	-	4,38%	1,53%	0,53%
	Rośliny włókniste	len	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1206	-	-	-	-	2,3544	-	2,4750	
Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,04%	-	-	-	-	0,71%	-	0,07%		
Rośliny spożywcze	Rośliny zbożowe	pszenica	26,2319	134,0943	-	5,3435	39,0112	25,4965	0,4372	25,1098	112,7970	18,8597	66,6096	11,7130	27,1654	35,0863	48,1241	69,0719	5,3614	650,5128	
		żyto	2,5273	-	-	4,3270	7,2923	-	1,4837	0,7694	0,6052	2,5927	3,9610	-	0,5312	1,4383	0,9586	5,0434	-	31,5301	
		jęczmień	3,2789	40,8669	-	-	5,2393	10,3286	-	2,0885	24,4107	0,4920	3,6482	-	6,3803	4,5118	5,0301	8,9012	2,2253	117,4018	
		owies	27,8306	19,1448	-	3,7663	19,9532	15,8740	3,3470	4,5362	38,9323	15,2873	27,5669	2,5258	5,1139	25,4816	17,9258	24,7056	9,7437	261,7350	
		pszenżyto	14,2195	30,8838	-	7,4973	12,5144	15,4608	2,9512	5,9951	17,1248	10,7345	48,4475	1,3620	2,7716	6,2577	19,0100	12,8519	-	208,0821	
		kukurydza	0,2843	30,9898	-	-	1,6151	1,3775	-	0,3402	48,9922	0,2763	5,8482	-	1,7816	1,6156	6,4285	2,7218	-	102,2711	
		proso	0,4567	-	-	-	-	-	-	-	2,7366	-	-	-	3,3395	-	-	-	-	-	6,5328
		gryka	14,1299	0,1352	-	1,1280	25,3117	4,0038	2,4238	15,4496	32,9085	9,5994	10,7162	3,7480	9,8191	4,6394	7,9314	8,4112	0,6096	150,9648	
	Powierzchnia upraw [ha]		88,9591	256,1148	-	22,0621	110,9372	72,5412	10,6429	54,2888	278,5073	57,8419	166,7976	19,3488	56,9026	79,0307	105,4085	131,7070	17,9400	1529,0305	
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		49,68%	60,97%	-	46,39%	43,21%	31,60%	26,91%	40,18%	47,33%	28,54%	52,44%	26,18%	31,95%	42,34%	45,03%	39,45%	27,73%	43,61%	
	Rośliny strączkowe	fasola	-	-	-	-	-	0,0338	-	0,4115	-	-	0,2073	-	-	-	-	0,2073	-	0,8599	
		soja	2,6056	1,9661	-	-	0,8077	1,1752	-	0,3094	12,0887	-	3,5351	-	1,3315	-	1,2529	2,3366	-	27,4088	
		groch	1,4088	14,0362	-	0,8211	13,8975	5,5656	-	-	20,7395	18,1691	0,6017	-	5,2194	-	-	6,7068	1,2149	88,3806	
	Powierzchnia upraw [ha]		4,0144	16,0023	-	0,8211	14,7052	6,7746	-	0,7209	32,8282	18,1691	4,3441	-	6,5509	-	1,2529	9,2507	1,2149	116,6493	
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		2,24%	3,81%	-	1,73%	5,73%	2,95%	-	0,53%	5,58%	8,96%	1,37%	-	3,68%	-	0,54%	2,77%	1,88%	3,33%	
	Rośliny okopowe	ziemniak	3,0242	2,6281	-	1,3295	5,1818	2,1415	0,8746	1,8569	4,6563	3,2007	2,1125	0,4759	0,7505	2,4984	1,0560	2,6837	1,1028	35,5734	
		Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		1,69%	0,63%	-	2,80%	2,02%	0,93%	2,21%	1,37%	0,79%	1,58%	0,66%	0,64%	0,42%	1,34%	0,45%	0,80%	1,70%	1,01%
	Rośliny pastewne	burak pastewny	-	-	-	-	-	0,1405	-	-	0,4171	-	0,0470	-	-	0,1780	-	-	-	0,7826	
		lubin	1,1559	1,7489	-	0,6894	7,2108	3,3610	-	5,0325	1,8457	1,7786	9,1383	1,1456	1,6300	4,0180	4,9738	3,3614	1,1241	48,2140	
		koniczyna	-	0,7000	-	-	2,8287	0,2736	-	-	2,6188	0,6470	2,6292	-	0,1007	0,9681	0,1854	3,4580	-	14,4095	
		lucerna	-	12,4912	-	-	-	2,9750	-	-	0,8787	0,9052	2,9014	-	-	0,1479	6,1602	1,9100	-	28,3696	
	Powierzchnia upraw [ha]		1,1559	14,9401	-	0,6894	10,0395	6,7501	-	5,0325	5,7603	3,3308	14,7159	1,1456	1,7307	5,3120	11,3194	8,7294	1,1241	91,7757	
Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		0,65%	3,56%	-	1,45%	3,91%	2,94%	-	3,72%	0,98%	1,64%	4,63%	1,55%	0,97%	2,85%	4,84%	2,61%	1,74%	2,62%		
Rośliny miododajne		-	-	-	-	-	-	1,4885	2,0921	-	-	-	-	-	-	0,2705	2,7624	0,5989	7,2124		
Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		-	-	-	-	-	-	3,76%	1,55%	-	-	-	-	-	-	0,12%	0,83%	0,93%	0,21%		
Owoce		47,6311	25,5472	-	9,5599	93,4773	118,2883	11,5694	58,4553	155,6006	113,9732	91,3582	19,2534	77,0977	86,4894	77,3563	130,3023	37,2178	1153,1774		
Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		26,60%	6,08%	-	20,10%	36,41%	51,53%	29,25%	43,26%	26,45%	56,23%	28,72%	26,05%	43,29%	46,33%	33,05%	39,03%	57,52%	32,89%		
Warzywa		1,0893	-	-	-	0,2748	0,0481	0,1201	0,0758	0,5592	0,0658	0,2747	-	-	-	-	4,4107	-	6,9185		
Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		0,61%	-	-	-	0,11%	0,02%	0,30%	0,06%	0,10%	0,03%	0,09%	-	-	-	-	1,32%	-	0,20%		
Pozostałe uprawy		9,6874	18,6435	18,1005	13,0989	8,7038	6,2589	13,4520	9,4109	12,8592	5,4290	10,7407	15,5767	4,1170	5,1896	23,6956	5,5661	4,1170	184,6468		
Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		5,41%	4,44%	10-	27,54%	3,39%	2,73%	34,01%	6,97%	2,19%	2,68%	3,38%	21,08%	2,31%	2,78%	10,12%	1,67%	6,36%	5,27%		
Ogółem obręb		179,0773	420,1008	18,1005	47,5609	256,7574	229,5501	39,5506	135,1110	588,3899	202,7018	318,0586	73,8985	178,0788	186,6629	234,0863	333,8841	64,7055	3506,2750		

Tabela 10 Struktura upraw w 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ARMiR

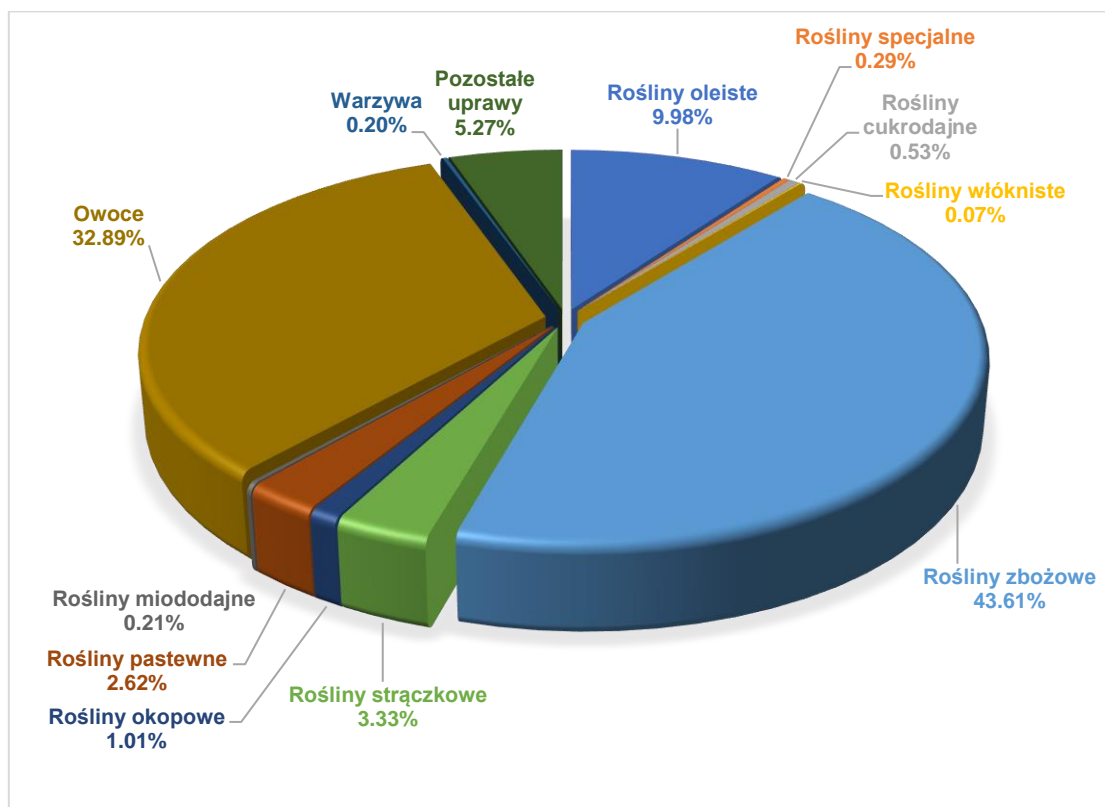
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 29 Struktura upraw w 2024 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ARMiR

Na podstawie danych EGiB ustalono, iż w gminie Frampol znajduje się wyłącznie jedna działka na której prowadzona jest uprawa ekologiczna – położona jest w Frampolu i obejmuje powierzchnię 0,0134 ha. W wyniku inwentaryzacji terenowej zlokalizowano szklarnie w miejscowości Kąty oraz Pulczynów.

Na obszarze gminy prowadzi się chów zwierząt, z dominacją bydła i trzody chlewnej. Najwięcej bydła hoduje się w obrębie Komodzianka, gdzie znajduje się 106 sztuk, co daje obsadę 30 sztuk na 100 ha. Wysokie pogłowie bydła notuje się także w obrębach Radzięcin (64 sztuki, 7 sztuk na 100 ha), Smoryń (86 sztuk, 18 sztuk na 100 ha), oraz Teodorówka (65 sztuk, 22 sztuki na 100 ha). Obręb Chłopków wyróżnia się największą liczbą bydła w gminie (149 sztuk), przy obsadzie 25 sztuk na 100 ha.

Trzoda chlewna jest najliczniejsza w obrębie Smoryń, gdzie hoduje się aż 5792 sztuki, co przekłada się na bardzo wysoką obsadę – 1176 sztuk na 100 ha. Obręb ten jest głównym ośrodkiem produkcji trzody w gminie. Znaczącą hodowlę trzody odnotowuje się także w Komodziance (37 sztuk, 11 sztuk na 100 ha) oraz Teodorówce (41 sztuk, 14 sztuk na 100 ha).

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Największe stada kóz znajdują się w obrębach Karolówka i Rzeczyce, gdzie hoduje się po 5 sztuk kóz, co daje obsadę 2 sztuk na 100 ha. Hodowla koni jest również stosunkowo niewielka i rozproszona. Najwięcej koni hoduje się w obrębie Wola Radzięcka (9 sztuk), co daje obsadę 2 sztuk na 100 ha. Mniejsze hodowle znajdują się w obrębach Korytków Mały, Pulczynów, Rzeczyce, Teodorówka-Kolonia, Frampol i Wola Kątecka, gdzie obsada wynosi od 1 do 2 sztuk na 100 ha.

Na podstawie danych uzyskanych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa stwierdzono, że na obszarze gminy nie odnotowano pogłowia owiec. Brak jest również szczegółowych informacji dotyczących pogłowia drobiu, gdyż dotychczas hodowla tych zwierząt nie podlegała obowiązkowi rejestracji.

Tabela 11 Produkcja zwierzęca

Lp.	Obręb	Powierzchnia użytków rolnych	Pogłowia zwierząt (w szt. fizycznych)				Obsada na 100 ha użytków rolnych (w szt. fizycznych)			
		(ha)	Bydło	Trzoda	Kozy	Konie	Bydło	Trzoda	Kozy	Konie
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1	Chłopków	605,8907	149	130	-	-	25	22	-	-
2	Kolonia Kąty	8,8625	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Karolówka	308,1793	7	-	5	-	2	-	2	-
4	Kąty	441,5368	11	12	-	-	3	3	-	-
5	Komodzianka	354,2298	106	37	-	-	30	11	-	-
6	Korytków Mały	292,0856	10	-	-	3	4	-	-	1
7	Pulczynów	215,3967	4	-	-	2	2	-	-	1
8	Radzięcin	906,6717	64	1	-	2	7	-	-	-
9	Rzeczyce	349,9265	3	-	5	4	1	-	2	1
10	Smoryń	492,5912	86	5792	-	1	18	1176	-	-
11	Sokołówka	157,7988	8	-	2	-	5	-	1	-
12	Stara Wieś	232,1143	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Teodorówka	298,8224	65	41	-	-	22	14	-	-
14	Teodorówka-Kolonia	266,0458	7	-	-	3	3	-	-	1
15	Wola Kątecka	105,0687	5	-	-	2	5	-	-	2
16	Wola Radzięcka	455,1298	18	13	-	9	4	3	-	2
17	Frampol	350,4425	11	-	-	2	3	0	-	1
Gmina ogółem		5840,7931	554	6026	12	28	10	103	-	1
(obszar wiejski)										

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ARMiR (stan na dzień 01.09.2024r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.3.2 Struktura władania gruntami

W strukturze władania gruntami w gminie Frampol przeważa sektor prywatny. We władaniu sektora publicznego znajduje się 1162,0422 ha, co stanowi zaledwie 10,79 % ogólnej powierzchni gruntów w gminie. Zasób tego sektora tworzą grunty:

- Nadleśnictwa Biłgoraj o łącznej powierzchni 770,2050 ha (7,15 % powierzchni gminy);
- Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR) o łącznej powierzchni 61,4267 ha (0,57 % powierzchni gminy);
- skarbu państwa o łącznej powierzchni 19,2100 ha (0,18 % powierzchni gminy);
- powiatu o łącznej powierzchni 47,9568 ha (0,45 % powierzchni gminy);
- województwa o łącznej powierzchni 25,2289 ha (0,23 % powierzchni gminy);
- stanowiące własność komunalną o łącznej powierzchni 169,8549 ha (1,58 % powierzchni gminy);
- pozostałe (np. GDDKiA, Wody Polskie) o powierzchni 68,1599 ha (0,63 % powierzchni gminy).

Grunty należące do sektora prywatnego zajmują powierzchnię 9619,3549 ha, co stanowi 89,21 % powierzchni gminy. Na sektor ten składają się grunty:

- indywidualnych gospodarstw rolnych o powierzchni 7497,5881 ha (69,65 % powierzchni gminy);
- osób fizycznych posiadających nieruchomości do 1 ha o powierzchni 1895,0444 ha (17,60 % powierzchni gminy);
- grunty spółdzielni o powierzchni 1,3491 ha (0,01 % powierzchni gminy);
- grunty kościołów i związków wyznaniowych o powierzchni 13,6990 ha (0,13 % powierzchni gminy);
- grunty wspólnot gruntowych o powierzchni 175,4289 ha (1,63 % powierzchni gminy);
- grunty spółek handlowych grunty spółek handlowych (np. PGE, Spółka Jawna Magnolia, Wach we Frampolu Sp. z o.o., Młyn Smoryń Sp. z o.o.) o powierzchni 5,8021 ha (0,05 % powierzchni gminy);
- pozostałe (np. Bank Spółdzielczy, Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego, Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Łowieckie, Zrzeszenie producentów owoców i warzyw) – 14,3697 ha (0,13 % powierzchni gminy).

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

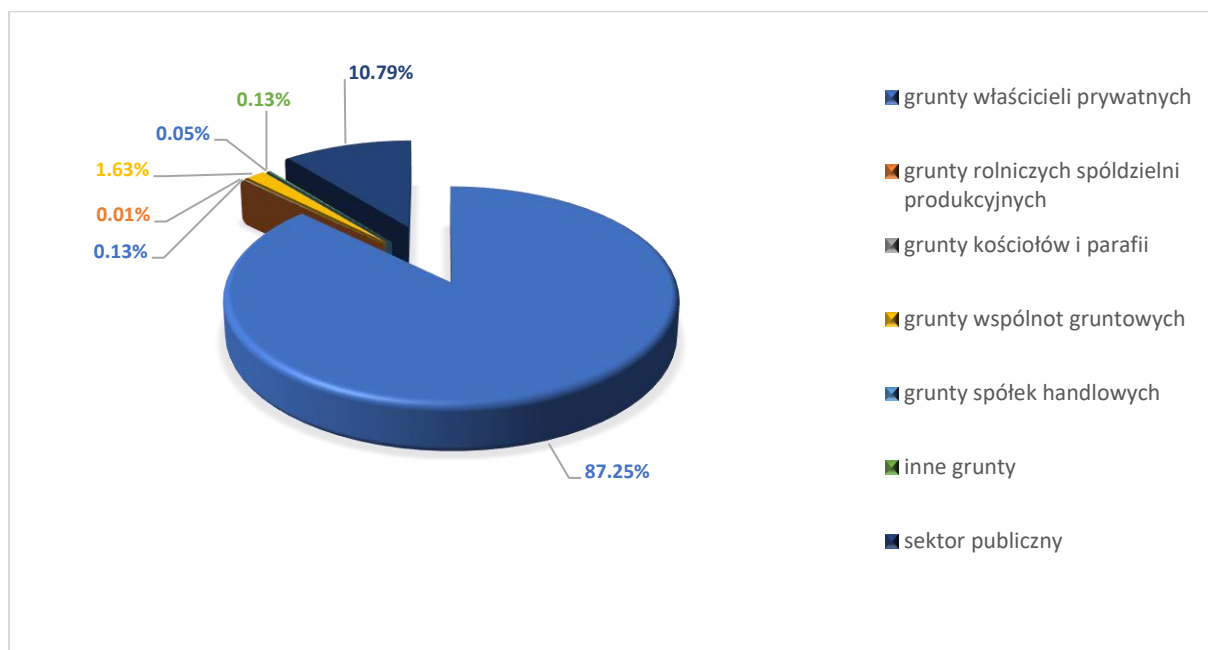
Lp.	Właściciel	Jedn.	Chłopków	Kolonia Kąty	Karolówka	Kąty	Komodzianka	Korytków Mały	Pulczynów	Radzięcín	Rzeczyce	Smoryń	Sokolówka	Stara Wieś	Teodorówka	Teodorówka-Kolonia	Wola Kątecka	Wola Radziecka	miasto Frampol	Razem Gmina
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
1.	Skarb Państwa (1,2,3)	ha	14,0055	750,3385	18,6734	3,1096	2,8334	3,0881	2,0936	59,7395	1,8072	13,3411	2,6355	19,8516	5,4373	0,8272	1,8018	13,5955	5,8228	919,0016
2.		%	1,40	30,38	3,32	0,59	0,51	0,56	0,65	5,12	0,42	2,25	1,15	7,17	1,02	0,23	1,34	2,28	1,25	8,54
3.	Gmina (4,5,6)	ha	21,4228	19,1109	9,0447	4,5761	11,6590	9,9568	2,567	19,9699	2,9367	6,6498	3,5941	3,5009	9,9533	4,1470	2,2666	7,8506	30,6487	169,8549
4.		%	2,13	0,77	1,61	0,87	2,11	1,81	0,80	1,71	0,69	1,12	1,56	1,26	1,87	1,18	1,68	1,31	6,57	1,58
5.	Osoby fizyczne (7)	ha	897,7372	1641,6314	525,0797	512,2313	533,1372	530,9384	311,4452	1055,9206	419,1021	569,6509	214,3272	251,1111	512,4831	344,1214	125,0762	572,4172	376,2223	9392,6325
6.		%	89,43	66,46	93,26	97,53	96,55	96,35	96,50	90,51	98,04	96,13	93,32	90,70	96,08	97,73	92,84	95,87	80,65	87,25
7.	Rolnicze spółdzielnie produkcyjne (8)	ha	0,2437	-	-	-	-	-	-	0,8436	0,0218	0,0073	-	0,0160	-	-	-	0,0718	0,1449	1,3491
8.		%	0,02	-	-	-	-	-	-	0,07	0,01	0,00	-	0,01	-	-	-	0,01	0,03	0,01
9.	Kościoły i związki wyznaniowe (9)	ha	-	-	-	-	0,0962	-	-	6,8996	-	-	-	-	-	-	0,2479	-	6,4553	13,6990
10.		%	-	-	-	-	0,02	-	-	0,59	-	-	-	-	-	-	0,18	-	1,38	0,13
11.	Wspólnoty gruntowe (10)	ha	69,3696	42,7787	-	-	0,7577	5,8057	5,4408	0,7154	1,0548	-	-	1,4351	1,5897	0,2333	4,0899	1,1101	41,0466	175,4274
12.		%	6,91	1,73	-	-	0,14	1,05	1,69	0,06	0,25	-	-	0,52	0,30	0,07	3,04	0,19	8,80	1,63
13.	Powiat (11, 12.)	ha	0,7530	5,6484	1,8520	5,2817	3,6684	-	1,1887	14,7287	2,5375	0,7236	0,7264	0,9317	3,8327	2,7878	1,2455	2,0507	-	47,9568
14.		%	0,08	0,23	0,33	1,01	0,66	0,00	0,37	1,26	0,59	0,12	0,32	0,34	0,72	0,79	0,92	0,34	-	0,45
15.	Województwo (13, 14)	ha	-	-	8,2958	-	-	1,2879	-	7,1171	-	-	5,8069	-	-	-	-	-	2,7212	25,2289
16.		%	-	-	1,5	-	-	0,2	-	0,6	-	-	2,5	-	-	-	-	-	0,6	0,23
17.	Spółki handlowe (15)-	ha	-	3,1320	0,0814	-	0,0162	-	-	0,0084	-	2,2366	-	-	-	-	-	-	0,3275	5,8021
18.		%	-	0,127	0,014	-	0,003	-	-	0,001	-	0,377	-	-	-	-	-	-	0,070	0,054
19.	Grunty inne (16)	ha	0,3553	7,5315	-	-	-	-	-	0,7051	-	-	2,5848	-	0,0735	-	-	-	3,1195	14,3697
20.		%	0,04	0,30	-	-	-	-	-	0,06	-	-	1,13	-	0,01	-	-	-	0,67	0,13
21.	Ogółem	-	1003,8871	2470,1714	563,0270	525,1987	552,1681	551,0769	322,7353	1166,6479	427,4601	592,6093	229,6749	276,8464	533,3696	352,1167	134,7279	597,0959	466,5088	10765,3220

Tabela 12 Struktura władania gruntami. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGİB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

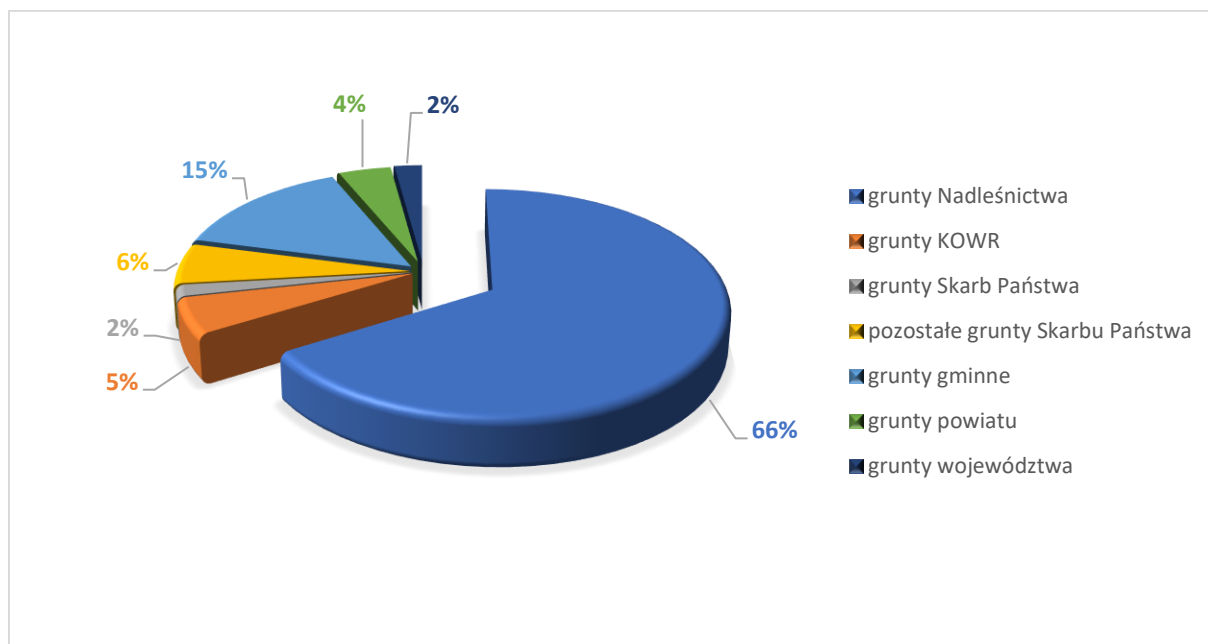
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 30 Struktura władania gruntami w gminie Frampol

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Rys. 31 Struktura władania – sektor publiczny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

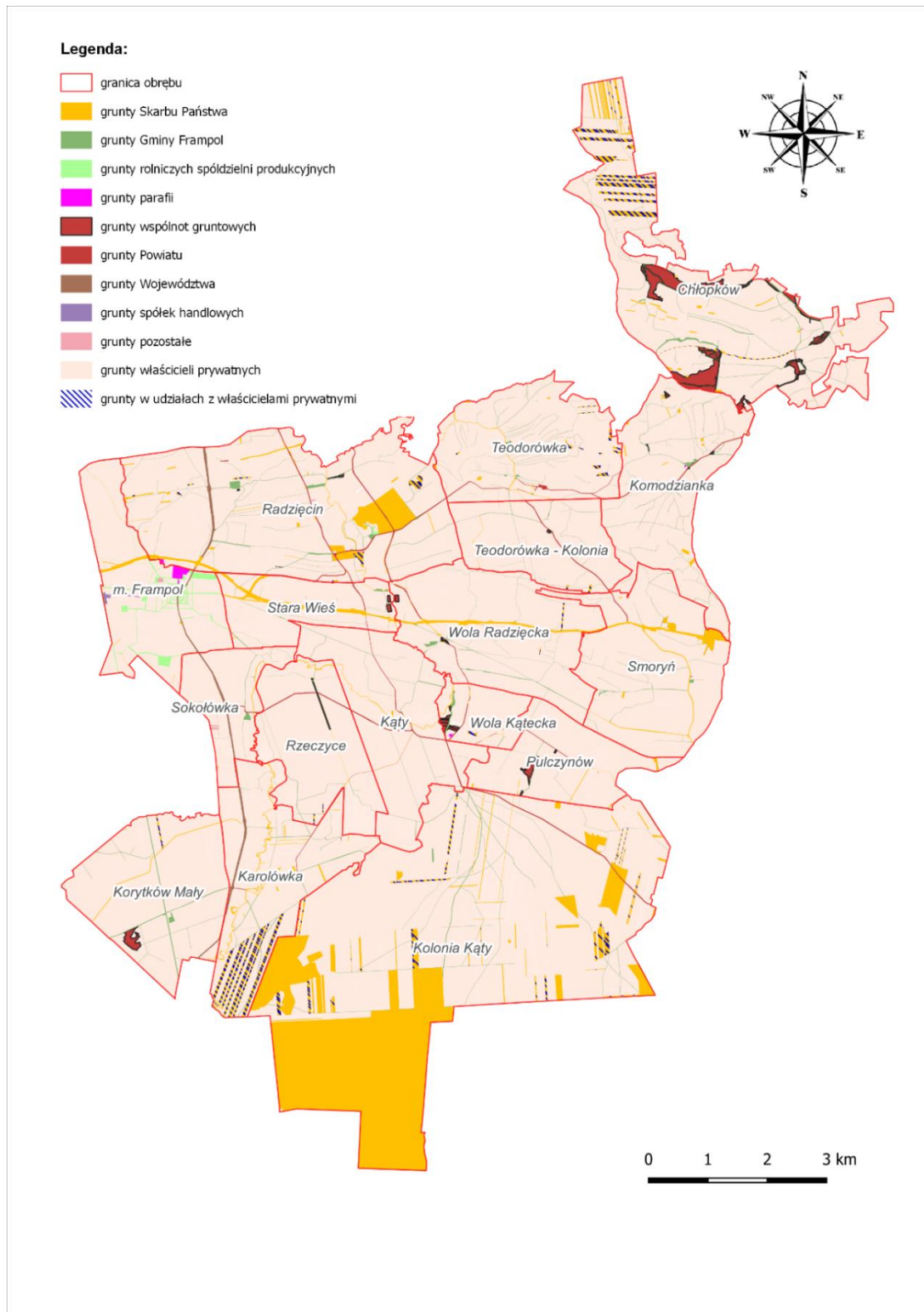
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 32 Struktura władania gruntami

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Udziałem ponad 90 % użytków rolnych w sektorze prywatnym charakteryzuje się większość obrębów gminy, aż 16 z 17 obrębów. Sektor prywatny stanowią głównie grunty rolne i użytki zielone należące do indywidualnych gospodarstw rolnych.

Użytki rolne będące we władaniu sektora publicznego stanowią 10,79 % (1162,0722 ha) łącznej powierzchni użytków rolnych w gminie. Największym ich udziałem charakteryzuje się obręb Kolonia Kąty (31,38 %), Stara Wieś (8,77 %), Radzięcin (8,70 %) i miasto Frampol (8,40 %).

Tabela 13 Struktura władania użytkami rolnymi

Lp.	Obręb	Powierzchnia ogólna użytków rolnych w obrębie	Sektor publiczny		Sektor prywatny	
			powierzchnia UR ogółem		powierzchnia UR ogółem	
			ha	ha	%	ha
1.	2.	3.	4.	5.	8.	9.
1	Chłopków	1003,8871	36,1813	3,60	967,7058	96,40
2	Kolonia Kąty	2470,1714	775,0978	31,38	1695,0736	68,62
3	Karolówka	563,0270	37,8659	6,73	525,1611	93,27
4	Kąty	525,1987	12,9674	2,47	512,2313	97,53
5	Komodzianka	552,1681	18,1608	3,29	534,0073	96,71
6	Korytków Mały	551,0769	14,3328	2,60	536,7441	97,40
7	Pulczynów	322,7353	5,8493	1,81	316,8860	98,19
8	Radzięcin	1166,6479	101,5552	8,70	1065,0927	91,30
9	Rzeczyce	427,4601	7,2814	1,70	420,1787	98,30
10	Smoryń	592,6093	20,7145	3,50	571,8948	96,50
11	Sokołówka	229,6749	12,7629	5,56	216,9120	94,44
12	Stara Wieś	276,8464	24,2842	8,77	252,5622	91,23
13	Teodorówka	533,3696	19,2233	3,60	514,1463	96,40
14	Teodorówka-Kolonia	352,1167	7,7620	2,20	344,3547	97,80
15	Wola Kątecka	134,7279	5,3139	3,94	129,4140	96,06
16	Wola Radziecka	597,0959	23,4968	3,94	573,5991	96,06
17	miasto Frampol	466,5088	39,1927	8,40	427,3161	91,60
Gmina ogółem		10765,3220	1162,0422	10,79	9603,2798	89,21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.3.3 Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych

W niniejszej analizie przedstawiono strukturę obszarową i ilościową gospodarstw rolnych w gminie Frampol. Do analizy przyjęto gospodarstwa należące do 7 i 10 grupy rejestrowej tj. 7 – osoby fizyczne oraz 10 – wspólnoty gruntowe. Analiza opiera się na danych dotyczących liczby gospodarstw, ich powierzchni oraz udziału w całkowitej powierzchni i liczbie gospodarstw w poszczególnych obrębach gminy.

Gospodarstwa o powierzchni 1-4,99 ha stanowią znaczną większość w gminie Frampol. Ich udział w całkowitej liczbie gospodarstw wynosi od 78,33% w Chłopkowie do 97,96% w mieście Frampol. Pod względem powierzchni, gospodarstwa te zajmują od 47,47% całkowitej powierzchni gospodarstw w Chłopkowie do 92,87% w Woli Kąteckiej. Dominacja tej grupy gospodarstw wskazuje na rozdrobnienie gruntów rolnych.

Wielkość gospodarstw w przedziale 5-9,99 ha mają udział w liczbie gospodarstw od 1,52% w Sokołówce do 17,24% w Chłopkowie. Udział powierzchni tych gospodarstw wynosi od 4,76% w Sokołówce do 28,61% w Chłopkowie Wysoki odsetek powierzchni gospodarstw w tej grupie obszarowej występuje również w Komodziance, Pulczynowie, Rzeczycach oraz w mieście Frampol. Pomimo mniejszego udziału w stosunku do poprzedniej grupy obszarowej, gospodarstwa te mają potencjał do zwiększenia efektywności produkcji rolnej.

Gospodarstwa o powierzchni 10-14,99 ha występuje w 11 z 17 analizowanych obrębów i waha się od 0,62 % w Radzięcinie do 2,96 % w Chłopkowie. Udział powierzchni tych gospodarstw wynosi od 0,88 % w Kolonii Kąty do 18,25% w Sokołówce. Ten przedział wskazuje na małą, ale znaczącą grupę gospodarstw średniej wielkości, które mogą odgrywać istotną rolę w lokalnym rolnictwie.

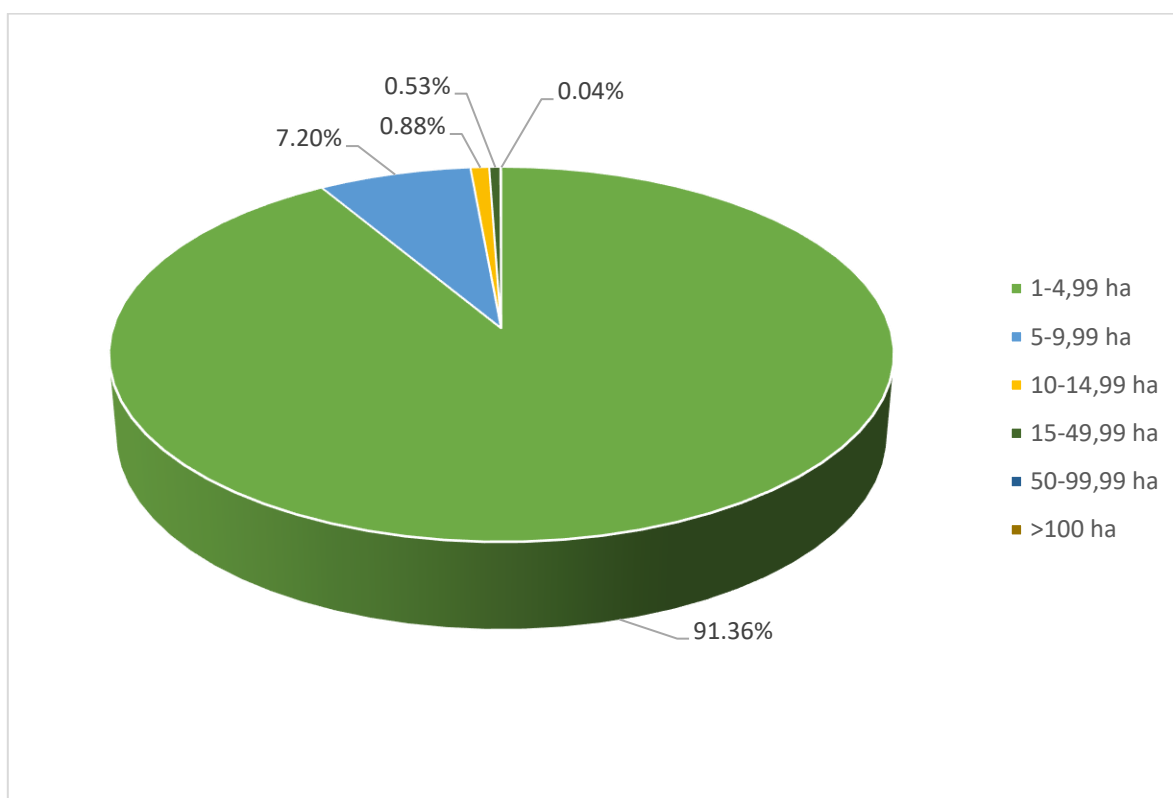
Gospodarstwa o powierzchni 15-49,99 ha stanowią niewielki odsetek wszystkich gospodarstw – w gminie Frampol występuje wyłącznie 15 gospodarstw o powierzchni w tej grupie obszarowej. Znajdują się one w Chłopkowie, Kolonii Kąty, Radzięcinie, Rzeczycach, Smoryniu, Kolonii Teodorówce oraz w Woli Radzięckiej. Udział w liczbie działek wynosi od 0,58% w Woli Radzięckiej do 1,72% w Smoryniu. Pod względem powierzchni zajmują od 1,49% w Rzeczycach do 11,90% w Smoryniu. Choć ich liczba jest mała, ich większa powierzchnia może przyczyniać się do wyższej wydajności rolnej.

W przedziale 50-99,99 ha znajduje się tylko jedno gospodarstwo w Chłopkowie należące do Wspólnoty Gruntowej wsi Chłopków, stanowiące 0,49% wszystkich gospodarstw

w tym obrębie. Powierzchnia tego gospodarstwa wynosi 69,3696 ha, co stanowi 8,75% całkowitej powierzchni gospodarstw w Chłopkowie.

W odniesieniu do średniej powierzchni gospodarstwa w danym obrębie można zaobserwować że największe gospodarstwa znajdują się w obrębie Chłopków i Komodzianka, gdzie średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi odpowiednio ok. 3,9047 ha i 3,0405. Wszystkie pozostałe obręby posiadają gospodarstwa o średnie powierzchni poniżej 3 ha, gdzie najmniejsza powierzchnia występuje w obrębie Wola Kątecka (2,1145 ha). Dane dla poszczególnych obrębów składają się na średnią powierzchnie gospodarstw ogółem dla gminy, która wynosi 2,6344 ha. Analiza wskazuje na wyraźne rozdrobnienie gruntów rolnych, zwłaszcza w przedziale 1-4,99 ha, co świadczy o dominacji małych gospodarstw w gminie Frampol. Istnieje znaczące zróżnicowanie w strukturze obszarowej gospodarstw pomiędzy poszczególnymi obrębami.

Rys. 33 Struktura ilościowa gospodarstw rolnych w gminie Frampol

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

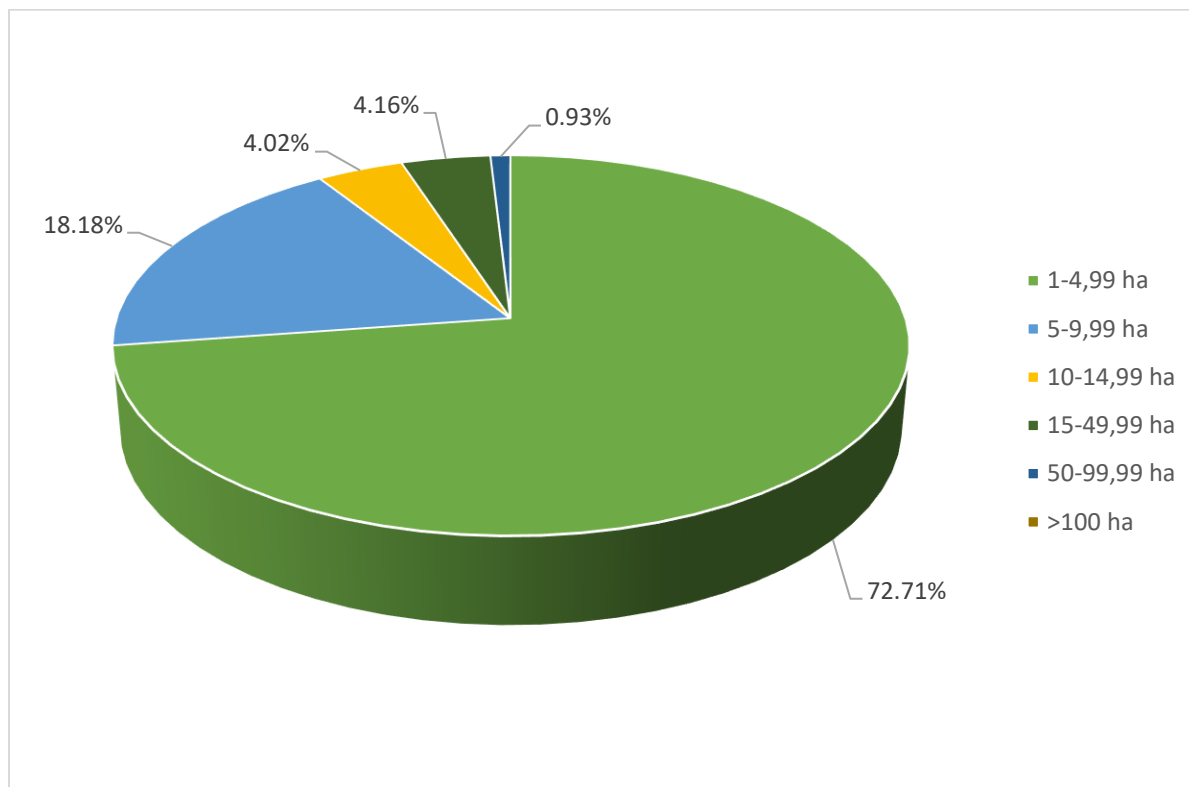
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Wykres 1 Struktura obszarowa gospodarstw rolnych w gminie Frampol

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Lp.	Gospodarstwa w grupach obszarowych			Obręb																	Razem gmina
				Chłopków	Kolonia Kąty	Karolówka	Kąty	Komodzianka	Korytków Mały	Pulczynów	Radzięcín	Rzeczyce	Smoryń	Sokolówka	Stara Wieś	Teodorówka	Kolonia Teodorówka	Wola Kątecka	Wola Radziecka	miasto Frampol	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.
1.	1-4,99 ha	ilość gosp.	liczba	159	499	148	146	130	184	89	297	114	157	63	77	156	89	43	153	96	2600
2.		udział w liczbie gosp.	%	78,33%	92,58%	96,73%	90,68%	86,67%	94,85%	89,90%	91,67%	89,76%	90,23%	95,45%	95,06%	95,12%	90,82%	97,73%	89,47%	97,96%	91,36%
3.		powierzchnia	ha	376,2409	971,1472	331,1210	297,7563	301,9199	395,8588	194,2839	658,6050	270,899	323,6465	115,8420	146,6685	321,403	185,4211	86,406	317,8116	156,346	5451,3767
4.		udział w pow. gosp.	%	47,47%	74,51%	90,11%	73,29%	66,20%	87,13%	75,77%	74,65%	74,53%	67,84%	76,99%	79,55%	87,15%	71,35%	92,87%	68,11%	72,70%	72,71%
5.		średnia powierzchnia gosp.	ha	2,3663	1,9462	2,2373	2,0394	2,3225	2,1514	2,1830	2,2175	2,3763	2,0614	1,8388	1,9048	2,0603	2,0834	2,0094	2,0772	1,6286	2,0967
6.	5-9,99 ha	ilość gosp.	liczba	35	35	4	13	16	10	10	22	12	12	1	2	8	7	1	15	2	205
7.		udział w liczbie gosp.	%	17,24%	6,49%	2,61%	8,07%	10,67%	5,15%	10,10%	6,79%	9,45%	6,90%	1,52%	2,47%	4,88%	7,14%	2,27%	8,77%	2,04%	7,20%
8.		powierzchnia	ha	226,7962	233,6870	26,1133	83,4692	107,5130	58,4669	62,1155	140,1138	77,3514	71,7942	7,1601	16,0378	47,4084	47,7887	6,6321	91,9157	58,7078	1363,0711
9.		udział w pow. gosp.	%	28,61%	17,93%	7,11%	20,54%	23,57%	12,87%	24,23%	15,88%	21,28%	15,05%	4,76%	8,70%	12,85%	18,39%	7,13%	19,70%	27,30%	18,18%
10.		średnia powierzchnia gosp.	ha	6,4799	6,6768	6,5283	6,4207	6,7196	5,8467	6,2116	6,3688	6,4460	5,9829	7,1601	8,0189	5,9261	6,8270	6,6321	6,1277	29,3539	6,6491
11.	10-14,99 ha	ilość gosp.	liczba	6	1	1	2	4	-	-	2	-	2	2	2	-	1	-	2	-	25
12.		udział w liczbie gosp.	%	2,96%	0,19%	0,65%	1,24%	2,67%	-	-	0,62%	-	1,15%	3,03%	2,47%	-	1,02%	-	1,17%	-	0,88%
13.		powierzchnia	ha	74,0256	11,4303	10,2187	25,0624	46,6435	-	-	24,1153	-	24,8986	27,4617	21,6557	-	11,1068	-	25,1212	-	301,7398
14.		udział w pow. gosp.	%	9,34%	0,88%	2,78%	6,17%	10,23%	-	-	2,73%	-	5,22%	18,25%	11,75%	-	4,27%	-	5,38%	-	4,02%
15.		średnia powierzchnia gosp.	ha	12,3376	11,4303	10,2187	12,5312	11,6609	-	-	12,0577	-	12,4493	13,7309	10,8279	-	11,1068	-	12,5606	-	12,0696
16.	15-49,99 ha	ilość gosp.	liczba	2	4	-	-	-	-	-	3	1	3	-	-	-	1	-	1	-	15
17.		udział w liczbie gosp.	%	0,99%	0,74%	-	-	-	-	-	0,93%	0,79%	1,72%	-	-	-	1,02%	-	0,58%	-	0,53%
18.		powierzchnia	ha	46,2285	87,1289	-	-	-	-	-	59,3791	15,2176	56,7528	-	-	-	15,5609	-	31,7631	-	312,0309
19.		udział w pow. gosp.	%	5,83%	6,68%	-	-	-	-	-	6,73%	4,19%	11,90%	-	-	-	5,99%	-	6,81%	-	4,16%
20.		średnia powierzchnia gosp.	ha	23,1143	21,7822	-	-	-	-	-	19,7930	15,2176	18,9176	-	-	-	15,5609	-	31,7631	-	20,8021
21.	50-99,99 ha	ilość gosp.	liczba	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
22.		udział w liczbie gosp.	%	0,49%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,04%
23.		powierzchnia	ha	69,3696	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	69,3696
24.		udział w pow. gosp.	%	8,75%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,93%
25.		średnia powierzchnia gosp.	ha	69,3696	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	69,3696
26.	powyżej 100 ha	ilość gosp.	liczba	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27.		udział w liczbie gosp.	%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28.		powierzchnia	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29.		udział w pow. gosp.	%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30.		średnia powierzchnia gosp.	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31.	Ogółem obręb	ilość gosp.	liczba	203	539	153	161	150	194	99	324	127	174	66	81	164	98	44	171	98	2846
32.		powierzchnia	ha	792,6608	1303,3934	367,4530	406,2879	456,0764	454,3257	256,3994	882,2132	363,4680	477,0921	150,4638	184,3620	368,8114	259,8775	93,0381	466,6116	215,0538	7497,5881
33.		średnia powierzchnia gosp.	ha	3,9047	2,4182	2,4017	2,5235	3,0405	2,3419	2,5899	2,7229	2,8620	2,7419	2,2798	2,2761	2,2489	2,6518	2,1145	2,7287	2,1944	2,6344

Tabela 14 Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urzędzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.3.4 Rozdrobnienie gruntów w gospodarstwach rolnych

Rozdrobnienie gruntów w gospodarstwach rolnych jest istotnym wskaźnikiem efektywności zarządzania rolnictwem. Wysoki stopień rozdrobnienia może prowadzić do zwiększonych kosztów produkcji, trudności w zarządzaniu i obniżenia wydajności gospodarstw. Analiza ta koncentruje się na ocenie poziomu rozdrobnienia gruntów w gminie Frampol, obejmując liczbę działek przypadających na gospodarstwo oraz średnią powierzchnię tych działek.

W gminie Frampol średnia liczba działek na jedno gospodarstwo wynosi 7. Największą liczbę działek przypadających na jedno gospodarstwo obserwuje się w obrębie Chłopków, gdzie średnia wynosi 11 działek. Najmniejsza liczba działek przypadających na jedno gospodarstwo występuje w Korytkowie Małym, gdzie średnia wynosi 3 działki. Wysoka liczba działek w Chłpkowie może wskazywać na większe problemy związane z rozdrobnieniem gruntów w tym obrębie.

Średnia powierzchnia działek w gminie Frampol wynosi około 0,6060 ha. Największa średnia powierzchnia działek występuje w Kolonii Kąty (1,0652 ha), co może świadczyć o lepszej integracji gruntów w tym obszarze. Najmniejsza średnia powierzchnia działek występuje w Sokołówce (0,3858 ha), co jest zgodne z większą liczbą działek na jedno gospodarstwo i sugeruje wyższy stopień rozdrobnienia gruntów.

Lp.	Obręb	Ogółem		w przedziałach obszarowych											
				1-4,99 ha		5-9,99 ha		10,14-99 ha		15-49,99 ha		50-99,99 ha		>100	
		a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1	Chłopków	0,6363	11	0,3224	7	0,3478	19	0,2732	17	0,2568	90	2,0403	34	-	-
2	Kolonia Kąty	1,0652	4	0,5127	4	1,3993	5	1,4288	8	1,1774	19	-	-	-	-
3	Karolówka	0,5259	9	0,2645	8	0,2638	25	0,2433	42	-	-	-	-	-	-
4	Kąty	0,6198	6	0,4182	5	0,4743	14	0,3632	35	-	-	-	-	-	-
5	Komodzianka	0,5909	7	0,4036	6	0,5600	12	0,5183	23	-	-	-	-	-	-
6	Korytków Mały	0,9277	3	0,6437	3	0,9430	6	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Pulczynów	0,5860	6	0,4298	5	0,5699	11	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Radzięcín	0,5350	7	0,3651	6	0,4379	15	0,3546	34	0,4828	41	-	-	-	-
9	Rzeczyce	0,4620	10	0,2913	8	0,3070	21	-	-	0,3044	50	-	-	-	-
10	Smoryń	0,7163	5	0,5097	4	0,7183	8	0,6729	19	0,4299	44	-	-	-	-
11	Sokolówka	0,3858	8	0,2726	7	0,3410	21	0,4161	33	-	-	-	-	-	-
12	Stara Wieś	0,4663	7	0,2945	6	0,4717	17	0,3232	34	-	-	-	-	-	-
13	Teodorówka	0,4153	7	0,2930	7	0,3763	16	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Kolonia Teodorówka	0,7931	5	0,5723	4	0,7708	9	0,6170	18	0,4206	37	-	-	-	-
15	Wola Kątecka	0,4512	6	0,3484	6	0,4737	14	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Wola Radzięcka	0,4838	8	0,3377	6	0,3469	18	0,3027	42	0,3025	105	-	-	-	-
17	miasto Frampol	0,6410	5	0,4226	4	-	-	-	-	0,7933	37	-	-	-	-
Gmina ogółem		0,6060	7	0,3942	6	0,5501	14	0,5012	28	0,5210	53	2,0403	34	-	-
(obszar wiejski)															

a - średnia powierzchnia działki w gospodarstwie (w ha)

b - średnia liczba działek w gospodarstwie

Tabela 15 Rozdrobnienie gruntów gospodarstw w grupach obszarowych. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

W kolejnej analizie dotyczącej rozdrobnienia gruntów w gospodarstwach na terenie gminy Frampol obliczono wskaźnik rozdrobnienia gospodarstw na podstawie wzoru Van Diuna. Wskaźnik rozdrobnienia średniego gospodarstwa w obrębie (R) jest miarą stosowaną do oceny stopnia rozdrobnienia gruntów rolnych. Analiza tego wskaźnika pozwala na zrozumienie struktury agrarnej danego regionu oraz jej wpływu na efektywność gospodarowania.

Średnia powierzchnia gospodarstwa indywidualnego w gminie Frampol wynosi 2,63 ha, przy czym przeciętna liczba działek w gospodarstwie to 7. Średnia powierzchnia działki wynosi 0,6060 ha, co przekłada się na 178 działek na 100 ha. Średni wskaźnik rozdrobnienia (R) dla całej gminy wynosi 0,60, co wskazuje na umiarkowany poziom rozdrobnienia gruntów.

Obręby gminy Frampol charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem wskaźnika rozdrobnienia. Najwyższy wskaźnik ($R = 0,83$) odnotowano w obrębie Karolówka, natomiast najniższy ($R = 0,31$) w Korytkowie Małym. Taka rozbieżność wskazuje na bardzo zróżnicowane warunki agrarne w poszczególnych częściach gminy.

Obręby o wysokim wskaźniku rozdrobnienia, takie jak Sokołówka ($R = 0,80$) i Teodorówka ($R = 0,73$), charakteryzują się dużą liczbą małych działek. Przykładowo, w Sokołówce średnia powierzchnia działki wynosi jedynie 0,3858 ha, co prowadzi do 259 działek na 100 ha. Takie warunki utrudniają efektywne zarządzanie gospodarstwem i zwiększają koszty produkcji.

Obręby z niższym wskaźnikiem rozdrobnienia, jak Kolonia Kąty ($R = 0,41$) i Korytków Mały ($R = 0,31$), mają mniej liczne, ale większe działki. Na przykład w Kolonii Kąty średnia powierzchnia działki wynosi 1,0652 ha, co sprzyja lepszemu wykorzystaniu zasobów i możliwości mechanizacji, a tym samym bardziej efektywnemu gospodarowaniu.

Tabela 16 Wskaźnik rozdrobnienia średniego gospodarstwa w obrębie

Lp.	Obręb	średnia powierzchnia gospodarstwa indywidualnego (ha)	średnia liczba działek w gospodarstwie	Średnia powierzchnia działki	liczba działek na 100 ha	wskaźnik rozdrobnienia gospodarstw*
		(P)	(n)			$R = \frac{\sqrt{n} - 1}{P}$
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1	Chłopków	3,90	11	0,6363	157	0,59
2	Kolonia Kąty	2,42	4	1,0652	94	0,41
3	Karolówka	2,40	9	0,5259	190	0,83
4	Kąty	2,52	6	0,6198	161	0,57
5	Komodzianka	3,04	7	0,5909	169	0,54
6	Korytków Mały	2,34	3	0,9277	108	0,31
7	Pulczynów	2,59	6	0,5860	171	0,56
8	Radzięcin	2,72	7	0,5350	187	0,60
9	Rzeczyce	2,86	10	0,4620	216	0,76
10	Smoryń	2,74	5	0,7163	140	0,45
11	Sokołówka	2,28	8	0,3858	259	0,80
12	Stara Wieś	2,28	7	0,4663	214	0,72
13	Teodorówka	2,25	7	0,4153	241	0,73
14	Kolonia Teodorówka	2,65	5	0,7931	126	0,47
15	Wola Kątecka	2,11	6	0,4512	222	0,69
16	Wola Radzięcka	2,73	8	0,4838	207	0,67
17	miasto Frampol	2,19	5	0,6410	156	0,56
Gmina ogółem		2,63	7	0,6060	178	0,60
(obszar wiejski)						

Analizy: *R wg. wzoru Van Duina

Średnie
R=0,20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

2.3.5 Działki bez dostępu do drogi publicznej

W gminie Frampol jednym z istotnych problemów rolniczych jest brak dostępu do dróg publicznych dla części działek. Jest to kwestia, która może wpływać na ograniczenie efektywności gospodarowania oraz utrudniać prowadzenie działalności rolniczej. Według danych zawartych w tabeli dotyczącej działek bez dostępu do dróg publicznych, gmina Frampol obejmuje 8908 działek o łącznej powierzchni 2999,3874 ha, co stanowi około 24,25%

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

całkowitej powierzchni gminy. Największy problem występuje w obrębie Korytków Mały, Kąty, Wola Kątecka oraz Chłopków.

Największy udział działek bez dostępu do dróg w liczbie działek ogółem odnotowano w Korytkowie Małym (52,44%), Kątach (43,71%) oraz Woli Kąteckiej (41,01%). Wysoki odsetek działek pozbawionych dostępu do infrastruktury drogowej wpływa negatywnie na możliwości transportowe, zwłaszcza w kontekście transportu maszyn rolniczych i produktów rolnych, co bezpośrednio ogranicza efektywność prowadzenia gospodarstw rolnych.

Z perspektywy powierzchni działek, w obrębach takich jak Kolonia Kąty, Wola Radziecka oraz Korytków Mały, znaczna część arealu pozostaje bez bezpośredniego dostępu do dróg publicznych. Dla przykładu, w Kolonii Kąty działki bez dostępu obejmują aż 1067,7334 ha, co stanowi 43,23% całkowitej powierzchni obrębu. Podobnie, w Korytkowie Małym problem ten dotyczy 37,32%.

Tabela 17 Działki nie posiadające dostępu do drogi publicznej

Lp.	Obręb ewidencyjny	Liczba działek bez dostępu do dróg	Liczba działek w obrębie	Udział w liczbie działek	Powierzchnia działek bez dostępu do dróg	Powierzchnia obrębu	Udział w powierzchni działek
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1	Chłopków	1287	3191	40,33%	291,7544	1003,8872	29,06%
2	Kolonia Kąty	841	3903	21,55%	1067,7334	2470,1714	43,23%
3	Karolówka	764	2462	31,03%	99,2709	563,027	17,63%
4	Kąty	608	1391	43,71%	125,6185	525,1987	23,92%
5	Komodzianka	469	1443	32,50%	147,7984	552,1681	26,77%
6	Korytków Mały	505	963	52,44%	205,6659	551,0769	37,32%
7	Pulczynów	126	784	16,07%	37,9035	322,7353	11,74%
8	Radzięcin	914	3571	25,60%	239,3695	1166,6479	20,52%
9	Rzeczyce	561	1555	36,08%	84,8982	427,4601	19,86%
10	Smoryń	267	1328	20,11%	97,2694	592,6093	16,41%
11	Sokołówka	330	917	35,99%	54,7076	229,6749	23,82%
12	Stara Wieś	269	1480	18,18%	46,1755	276,8464	16,68%
13	Teodorówka	635	1993	31,86%	178,3481	533,3696	33,44%
14	Kolonia Teodorówka	244	767	31,81%	94,3665	352,1169	26,80%
15	Wola Kątecka	178	434	41,01%	42,0182	134,7279	31,19%
16	Wola Radziecka	790	2166	36,47%	160,5967	597,0959	26,90%
17	miasto Frampol	120	1058	11,34%	25,8927	371,0426	6,98%
18	Gmina ogółem	8908	29406	30,95%	2999,3874	10669,8561	24,25%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

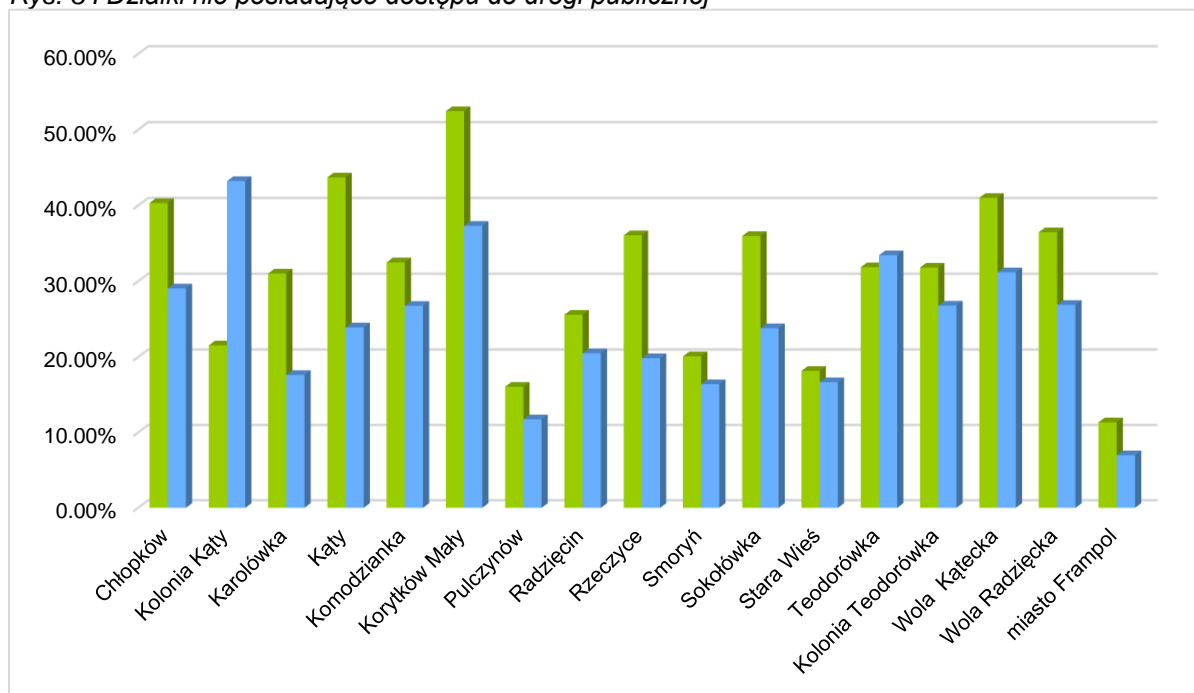
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 34 Działki nie posiadające dostępu do drogi publicznej

Kolor zielony- liczba działek bez dostępu, kolor niebieski- powierzchnia działek bez dostępu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Brak dostępu do dróg publicznych wpływa nie tylko na ograniczenia w prowadzeniu działalności rolniczej, ale również na trudności w utrzymaniu infrastruktury. W wielu przypadkach rolnicy zmuszeni są do korzystania z dróg prywatnych, które nie są uwzględnione w ewidencji dróg i nie podlegają regularnym pracom konserwacyjnym ani modernizacyjnym. Tego typu rozwiązania, chociaż są powszechnie stosowane, nie zapewniają długoterminowej stabilności i utrudniają zarządzanie infrastrukturą w gminie. Ta sytuacja ukazuje pilną potrzebę poprawy dostępności komunikacyjnej poprzez modernizację istniejących dróg oraz projektowanie nowych połączeń, co pozwoliłoby na lepszą integrację działek z siecią drogową, wspierając rozwój rolnictwa i efektywne gospodarowanie w gminie.

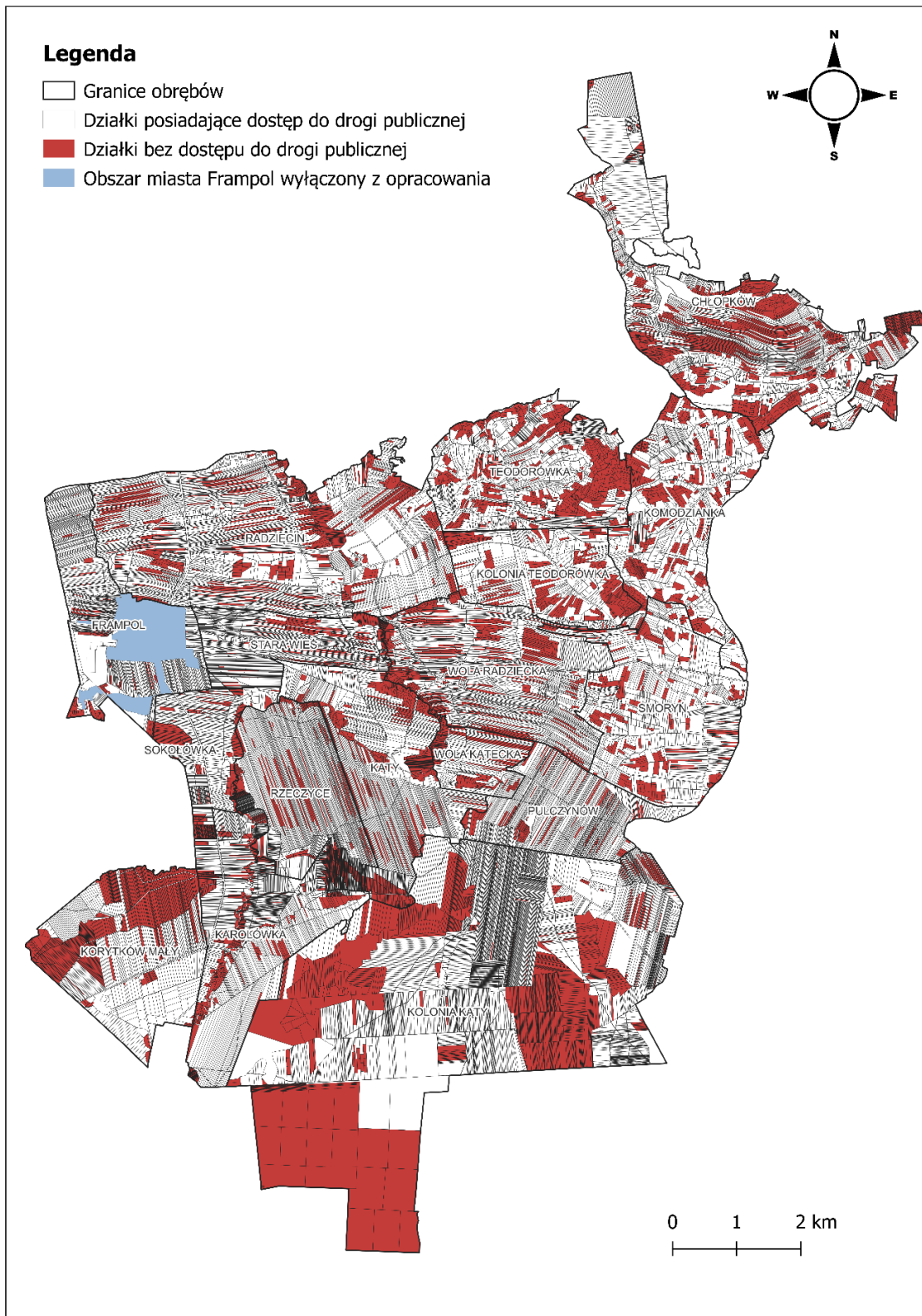
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 35 Działki nie posiadające dostępu do drogi publicznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.3.6 Obiekty związane z obsługą rolnictwa

Choć rolnictwo w gminie Frampol stanowi najważniejszy dział gospodarki nie występuje tu wiele obiektów związanych z obsługą rolnictwa. Ogółem na terenie gminy Frampol jest tylko 39 zarejestrowanych podmiotów związanych z obsługą rolnictwa (CEiDG, KRS).

Tabela 18 Podmioty związane z obsługą rolnictwa

Lp.	Obręb	Podmioty związane z obsługą rolnictwa
1	2	3
1.	Miasto Frampol	16
2.	Chłopków	2
3.	Kolonia Kąty	0
4.	Karolówka	0
5.	Kąty	6
6.	Komodzianka	0
7.	Korytków Mały	1
8.	Pulczynów	0
9.	Radzięcin	1
10.	Rzeczyce	2
11.	Smoryń	2
12.	Sokołówka	1
13.	Stara Wieś	2
14.	Teodorówka	2
15.	Teodorówka-Kolonia	1
16.	Wola Kątecka	0
17.	Wola Radzięcka	3
Ogółem		39

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy CEiDG i KRS (08.2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Zgodnie z klasyfikacją PKD są to podmioty zajmujące się uprawą zbóż i innych upraw rolnych, świadczące usługi wspomagające produkcję roślinną, usługi następujące po zbiorach (przetwórnice), pozyskiwania drzewa, sprzedaży hurtowej maszyn i urządzeń rolniczych, środków ochrony roślin, piekarnia czy świadczące usługi transportowe. Ponadto na terenie gminy (obręb Smoryń) działa spółka zarejestrowana w mieście Biłgoraj. Jest to znacząca spółka z ponad 30 letnią historią, działającą w zakresie produkcji i konfekcjonowania mąki, kaszy mąki i otrąb zbożowych.

Pomimo typowo rolniczego charakteru gminy, obecna sytuacja podmiotów związanych z obsługą rolnictwa nie jest stabilna. Aktualnie 5 podmiotów jest w stanie upadłości lub likwidacji.

2.3.7 Stan i ocena rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Przez rolniczą przestrzeń produkcyjną rozumie się naturalne i sztuczne elementy występujące na powierzchni ziemi, uczestniczące bezpośrednio i pośrednio w produkcji rolniczej [Noga 2001]. Dla obszaru Polski, na potrzeby zagospodarowania rolniczego obszarów wiejskich, Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach opracował wskaźnik Waloryzacji Jakości Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej (WJRPP). Do opracowania tego wskaźnika posłużyły dane statystyczne dotyczące środowiska przyrodniczego (położenie geograficzne, rzeźba terenu, klimat, warunki wodne, gleby, surowce mineralne, szata roślinna, świat zwierzęcy, cechy krajobrazu naturalnego). Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla gminy Frampol, wynosi 73,8, przy średniej dla województwa 86,2.

W celu skategoryzowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej według przydatności i możliwości zmian w przeznaczeniu terenów rolnych, dokonano analizy łącznej oceny mierzalnych, środowiskowych zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Na potrzeby opracowania przyjęto definicję rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmującą materialny i mierzalny aspekt przestrzeni w postaci jakości i przydatności gleb do produkcji rolniczej, kategorii ochrony gleb, warunków powietrzno-wodnych w glebach.

Tereny RPP sklasyfikowano według trzech kategorii przydatności:

- 1) Tereny o szczególnych walorach przyrodniczo-rolniczych, podlegających restrykcyjnej ochronie
- 2) Tereny o wysokiej ochronie lecz możliwe do zmiany przeznaczenia w ramach polityki przestrzennej gminy na cele nierolnicze
- 3) Tereny o tzw. złagodzonej ochronie

Z założenia grunty zakwalifikowane do kategorii gruntów o najwyższym stopniu ochrony, cechujące się najwyższym wskaźnikiem jakości i przydatności gleb dla rolnictwa, optymalnymi warunkami uwilgotnienia gleb oraz jednocześnie stanowiące tzw. narodowe zasoby dla przyszłości, powinny podlegać najbardziej restrykcyjnej ochronie zmierzającej do utrzymania tych zasobów RPP w niezmienionym stanie, co do wielkości i sposobu użytkowania. Tereny zaliczone do najniższej kategorii nie podlegają ochronie. Należą tu grunty o najslabszej jakości produkcyjnej, cechujące się wadliwością gleb spowodowaną nieprawidłowymi stosunkami powietrzno-wodnymi w glebach oraz nie stanowiące zwartych kompleksów gleb najwyższych klas. Tereny te mogą stanowić zasób gruntów dla przyszłego dysponowania na cele nierolnicze i nieleśne, stanowiąc o kierunku realizacji polityki inwestycyjnej gminy. W przypadku wyczerpania zasobów o najniższym stopniu ochrony, na cele nierolnicze i nieleśne mogą zostać przeznaczone kolejno tereny kategorii gruntów o umiarkowanym stopniu ochrony. Są to grunty odznaczające się nierzadko wysokim wskaźnikiem jakości i przydatności rolniczej gleb oraz lekko wadliwymi warunkami wodnymi w glebach. O ich przynależności do kategorii gruntów podlegających umiarkowanej ochronie często decydował brak przynależności do najbardziej restrykcyjnej z kategorii ochrony gruntów najwyższych klas bonitacyjnych [Prus i Salata, 2013].

Rolniczą jakość gleb określają klasy bonitacyjne. Na potrzeby opracowania ustalono wartości punktowe dla poszczególnych klas bonitacyjnych i kompleksów przydatności rolniczej, które zostały przedstawione w tabelach (Tab.19 i 20).

Tabela 19 Wartości punktowe klas bonitacyjnych do oceny RPP

Klasa bonitacyjna	Wartość punktowa dla gruntów ornych	Klasa bonitacyjna	Wartość punktowa dla użytków zielonych
I	100 pkt	I	100 pkt
II	95 pkt	II	95 pkt
IIIa	80 pkt	III	70 pkt
IIIb	70 pkt	IV	50 pkt
IVa	55 pkt	V	30 pkt
IVb	45 pkt	VI	20 pkt
V	30 pkt		
VI	20 pkt		

Źródło: opracowanie własne

Tabela 20 Wartości punktowe kompleksów przydatności rolniczej do oceny RPP

Kompleksy przydatności rolniczej	Wartość punktowa
(1) Kompleks pszenney bardzo dobry	100 pkt
(2) Kompleks pszenney dobry	90 pkt
(3) Kompleks pszenney wadliwy	65 pkt
(4) Kompleks żytni bardzo dobry	80 pkt
(5) Kompleks żytni dobry	50 pkt
(6) Kompleks żytni słaby	35 pkt
(7) Kompleks żytni bardzo słaby	30 pkt
(8) Kompleks zbożowo-pastewny mocny	75 pkt
(9) Kompleks zbożowo-pastewny słaby	50 pkt
(14) Kompleks gleb ornych przydatnych pod użytki zielone	25 pkt
(1z) Użytki zielone bardzo dobre i dobre	100 pkt
(2z) Użytki zielone średnie	70 pkt
(3z) Użytki zielone słabe i bardzo słabe	30 pkt

Źródło: opracowanie własne

W odniesieniu o czynnik ochrony gleb, grunty zgrupowano w trzy przedziały:

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

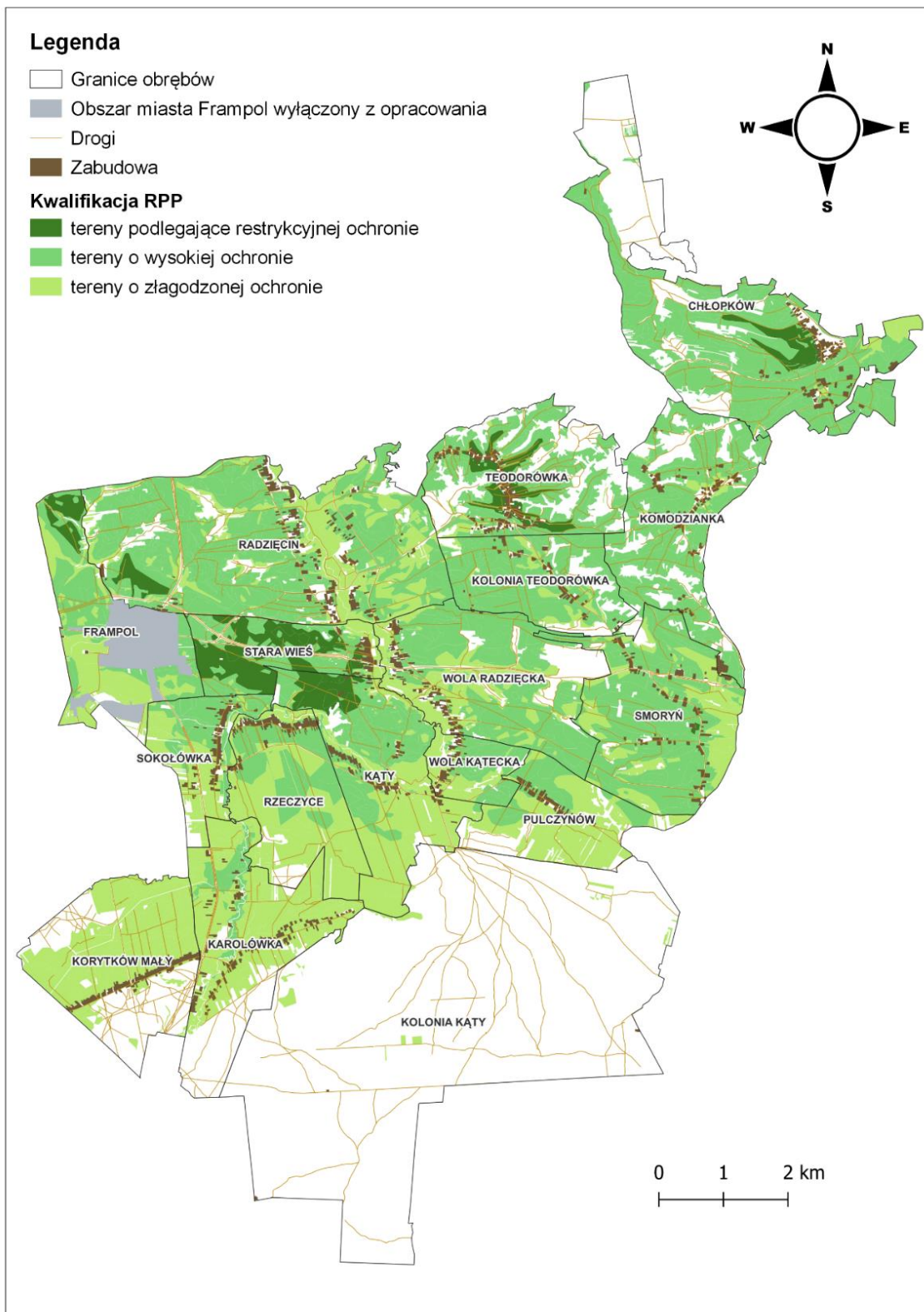
- 1) Najwyższy stopień ochrony – I, II, [IIIa, IIIb, III>22 ha – grunty stanowiące zwarte kompleksy]
- 2) Wysoki stopień ochrony – IIIa, IIIb, III nie stanowiące zwartych kompleksów
- 3) Niski stopień ochrony tzw. ochrona złagodzona – IVa, IVb, IV, V, VI.

W oparciu o przeprowadzone analizy dokonano kwalifikacji wybranych, mierzalnych czynników rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Największą część przestrzeni rolniczej, bo aż 58%, stanowią tereny o wysokiej ochronie. Przykładem obszaru o wysokim udziale tych Komodzianka, Chłopków i Kolonia Teodorówka natomiast mają odpowiednio 94%, 90% i 89% powierzchni pod wysoką ochroną, co czyni je obszarami o wysokiej wartości dla produkcji rolnej.

Tereny o złagodzonej ochronie zajmują ok.35% całkowitej powierzchni RPP i są przeznaczone na cele rolnicze, ale ze względu na ich niższą jakość gleby mogą być bardziej elastyczne w zakresie zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze. W miejscowościach takich jak Karolówka i Korytków Mały, prawie 100% powierzchni ziemi znajduje się pod złagodzoną ochroną, co świadczy o potencjalnej możliwości przekształcenia tych terenów w przyszłości.

Najmniejszą kategorią są tereny podlegające restrykcyjnej ochronie, które stanowią około 7% całości. Tereny te są niezwykle ważne dla zachowania zasobów rolniczo-przyrodniczych o najwyższej jakości i powinny być utrzymywane w niezmienionym stanie. Stara Wieś wyróżnia się tym, że praktycznie połowa gruntów podlega restrykcyjnej ochronie. Tereny o restrykcyjnej ochronie występują również na terenie obrębu Chłopków, Radzięcin, Frampol, Kąty.

Rys. 36 Klasyfikacja RPP na terenie gminy Frampol

Źródło: opracowanie własne

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.3.8 Stan i ocena infrastruktury technicznej i społecznej

Obszar gminy Frampol z wyłączeniem miasta Frampol oraz obrębów Sokołówka, Sokołówka Kolonia, Rzeczyce i Korytków Mały jest niedostatecznie uzbrojony w podstawowe usługi. Choć ponad 89,1% ogółu mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej, brakuje dostępu do sieci kanalizacyjnej (w trzynastu miejscowościach) oraz gazowej. Zgodnie z danymi zamieszczonymi na stronie Systemu Informacyjnego o Dostępności Usług Stacjonarnego Internetu Szerokopasmowego trzynaście miejscowości gminy Frampol znajduje się w zasięgu, trzy miejscowości w częściowym zasięgu, w miejscowości Chłopków zasięg jest teoretyczny, natomiast w miejscowości Niemirów inwestycja dotycząca światłowodu jest planowana. Niemal na całym obszarze gminy występuje problem z zasięgiem sieci komórkowych.

Stan infrastruktury energetycznej jest zadowalający. Przez teren Miasta Frampol przebiega linia elektroenergetyczna o niskim napięciu 110 kV. Sieć jest prowadzona w większości liniami napowietrznymi. Na terenie Gminy Frampol nie funkcjonują główne punkty zasilające (GPZ). Energia elektryczna dostarczana jest do odbiorców następującymi magistralnymi liniami SN-15 kV i SN 30 kV (źródło: Strategia Rozwoju Gminy Frampol na lata 2022-2030). Ponadto wykorzystywany jest potencjał gminy związany z odnawialnymi źródłami energii. Na terenie obrębu Radzięcin stoi wiatrak o mocy 150 kW, a w obrębie Smoryń i miasto Frampol występują farmy fotowoltaiczne.

Cała Gmina objęta jest systemem segregacji i wywozu odpadów. Choć na terenie Gminy nie występuje składowisko odpadów, na obszarze miasta Frampol działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych oraz zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków.

Tabela 21 Infrastruktura techniczna/podstawowe usługi

Lp.	Infrastruktura techniczna / podstawowe usługi						
	Miejscowość	Kanalizacja	Wodociągi	Gaz	Odpady objęte systemem wywozu/ segregacji	Stan infrastruktury energetycznej: zły (wymaga inwestycji), zadowalający, dobry (nowa lub zmodernizowana)	Sieć Internet: w zasięgu / zasięg hurtowy / zasięg teoretyczny / inwestycja planowana
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1	Chłopków	-	+	-	+	zadowalający	zasięg teoretyczny
2	Karolówka	-	+	-	+	zadowalający	w zasięgu
3	Kąty	-	+	-	+	zadowalający	częściowo w zasięgu
4	Komodzianka	-	+	-	+	zadowalający	w zasięgu
5	Korytków Mały	+	+	-	+	zadowalający	w zasięgu
6	Niemirów	-	+	-	+	zadowalający	inwestycja planowana
7	Pulczynów	-	+	-	+	zadowalający	w zasięgu
8	Radzięcín	-	+	-	+	zadowalający	w zasięgu
9	Rzeczyce	+	+	-	+	zadowalający	w zasięgu
10	Smoryń	-	+	-	+	zadowalający	w zasięgu
11	Sokołówka	+	+	-	+	zadowalający	w zasięgu
12	Sokołówka Kolonia	+	+	-	+	zadowalający	w zasięgu
13	Stara Wieś	-	+	-	+	zadowalający	w zasięgu
14	Teodorówka	-	+	-	+	zadowalający	w zasięgu
15	Teodorówka-Kolonia	-	+	-	+	zadowalający	częściowo w zasięgu
16	Wola Kątecka	-	+	-	+	zadowalający	w zasięgu
17	Wola Radziecka	-	+	-	+	zadowalający	w zasięgu
18	miasto Frampol	+	+	+	+	zadowalający	częściowo w zasięgu

Źródło: opracowanie własne na podstawie Systemu Informacyjnego o Dostępności Usług Stacjonarnego Internetu Szerokopasmowego oraz informacji z gminy Frampol

Infrastruktura edukacyjna gminy Frampol zaspokaja jedynie podstawowe potrzeby mieszkańców. Na obszarze gminy występują 4 szkoły podstawowe, trzy oddziały przedszkolne oraz żłobek. Nie funkcjonują tu szkoły zawodowe i szkoły średnie.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 22 Infrastruktura szkolnictwa

Lp.	Obręb	infrastruktura szkolnictwa			
		żłobek	przedszkole	szkoła podstawowa	szkoła średnia/szkoła zawodowa
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1	Chłopków	-	-	-	-
2	Kolonia Kąty	-	-	-	-
3	Karolówka	-	-	-	-
4	Kąty	-	-	-	-
5	Komodzianka	-	-	-	-
6	Korytków Mały	-	-	-	-
7	Pulczynów	-	-	-	-
8	Radzięcin	-	-	1	-
9	Rzeczyce	-	-	-	-
10	Smoryń	-	-	-	-
11	Sokołówka	-	-	-	-
12	Stara Wieś	-	-	-	-
13	Teodorówka	-	1	1	-
14	Teodorówka-Kolonia	-	-	-	-
15	Wola Kątecka	-	-	-	-
16	Wola Radziecka	-	1	1	-
17	miasto Frampol	1	1	1	-
Ogółem:		1	3	3	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z gminy Frampol.

Potrzeby kulturalne mieszkańców zaspokaja Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury we Frampolu. Jest to podmiot zajmujący się prowadzeniem wielokierunkowej działalności rozwijającej, który w swojej działalności obejmuje również Bibliotekę Publiczną we Frampolu. W skład MGOK wchodziły również biblioteki w miejscowościach: Teodorówka, Wola Radziecka, Radzięcin, które funkcjonowały do lipca 2021 roku. Ponadto na terenie gminy zlokalizowanych jest 16 świetlic wiejskich.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 23 Infrastruktura kultury

Lp.	Obręb	infrastruktura kultury	
		GOK / biblioteka - filia	świetlica
1.	2.	3.	4.
1	Chłopków	0	1
2	Kolonia Kąty	0	0
3	Karolówka	0	1
4	Kąty	0	1
5	Komodzianka	0	1
6	Korytków Mały	0	1
7	Pulczynów	0	1
8	Radzięcín	0	1
9	Rzeczyce	0	1
10	Smoryń	0	1
11	Sokołówka	0	1
12	Stara Wieś	0	1
13	Teodorówka	0	1
14	Teodorówka-Kolonia	0	1
15	Wola Kątecka	0	1
16	Wola Radziecka	0	1
17	miasto Frampol	3	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie inwentaryzacji terenowej.

W Gminie Frampol prężnie działają Ochotnicze Straże Pożarne. Z pośród 15 jednostek OSP, dwie (Frampol i Radzięcín) należą do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. Ponadto we Frampolu znajduje się Posterunek Komendy Powiatowej Policji w Biłgoraju.

Opiekę medyczną zapewnia Ośrodek Zdrowia we Frampolu (poradnia lekarza POZ, poradnia pielęgniarki POZ, poradnia położnej POZ, poradnia położnej środowiskowo-rodzinnej, poradnia pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, poradnia ginekologiczno-położnicza) oraz w Teodorówce (poradnia lekarza POZ, poradnia pielęgniarki POZ, poradnia położnej POZ). Ponadto na terenie miasta Frampol działa specjalistyczny gabinet neurologiczny, a także pielęgniarska opieka domowa długoterminowa. Z kolei w miejscowości Teodorówka świadczone są usługi w zakresie stomatologii.

Na obszarze gminy działają 3 apteki/punkty apteczne. Dwie apteki znajdują się we Frampolu, a punkt apteczny w Teodorówce.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.4 WARUNKI WODNE I GOSPODARKA WODNA

2.4.1 Ogólny opis warunków wodnych

Gmina Frampol leży na pograniczu dwóch regionów wodnych: Górnej Wisły (RZGW Kraków) i Środkowej Wisły (RZGW Warszawa). Charakteryzuje się słabo rozwiniętą siecią hydrologiczną. Większość obszaru gminy jest odwadniana przez Białą Ładę (dopływ Tanwi) i Bukową (dopływ Sanu), natomiast fragment na północnym wschodzie przez Gorajec (dopływ Poru, który jest dopływem Wieprza).

Gmina Frampol znajduje się w obrębie następujących JCWP:

- Łada do Osy RW2000172286169,
- Bukowa do Rakowej RW200017229429,
- Dopływ z Podlesia RW200062417472,
- Gorajka RW200062417489.

Oznacza to, że wody powierzchniowe i podziemne na jej terenie są monitorowane i zarządzane w określonych jednostkach administracyjnych. W poniższej tabeli przedstawiono ocenę jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy Frampol.

Tabela 24 Ocena jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy Frampol

Nazwa i kod JCW	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/Potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan
Łada do Osy RW2000172286169	II	I	II	DOBRY	DOBRY	DOBRY
Bukowa do Rakowej RW200017229429	III	I	II	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY
Dopływ z Podlesia RW200062417472	-	-	II	PONIŻEJ DOBREGO	DOBRY	ZŁY
Gorajka RW200062417489	-	-	II	PONIŻEJ DOBREGO	DOBRY	ZŁY

Źródło: WIOŚ, Lublin

Ze względu na specyficzną sieć hydrologiczną, gmina może być narażona na pewne zagrożenia związane z zalewaniem obszarów nisko położonych w okresach intensywnych

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

opadów deszczu lub roztopów śniegu. W związku z tym, konieczne może być odpowiednie zarządzanie ryzykiem powodziowym i melioracyjnym.

Gmina Frampol położona jest w rejonie wodnym Środkowej Wisły, na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią (prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi – raz na 10 lat). Obszarami zagrożonymi powodzią są miejscowości i zabudowa znajdująca się wzdłuż doliny rzeki Biała Łada i Bukowa. W regionie wodnym Środkowej Wisły dominują powodzie rzeczne związane z topnieniem śniegu (wezbrania roztopowe, często podpiętrzane zatorami lodowymi). Topnieniu pokrywy śnieżnej często towarzyszą opady deszczu, co powoduje zwiększenie wysokości wezbrania. Wielkość i przebieg tego typu powodzi zależy od ilości wody zgromadzonej w pokrywie śnieżnej, intensywności procesu topnienia (temperatura powietrza) i stopnia przemarznięcia gruntu.

2.4.2 Wody płynące i ciek naturalne

W gminie Frampol główną rzeką jest Biała Łada, która ma swoje źródła w Chrzanowie, w powiecie janowskim. Całkowita długość rzeki wynosi około 56 km, z czego 18,8 km przypada na obszar gminy Frampol. Biała Łada łączy się z Czarną Ładą w miejscowości Sól, a następnie płynie pod wspólną nazwą Łada, która ostatecznie wpada do Tanwi. W zachodniej części Roztocza rzeka przepływa przez wąską dolinę, głęboko wcięta w podłoże kredowe, którą tworzy warstwa lessowa. Ten odcinek zasilają liczne źródła, jednak na obszarze Roztocza Biała Łada nie przyjmuje żadnych dopływów. Na terenie gminy Frampol brak jest punktów monitorujących jakość wód tej rzeki.

Rzeka Bukowa objęta jest projektem renaturyzacji, realizowanym przez Fundację Wolne Rzeki, którego celem jest zachowanie naturalnego przepływu wody zarówno w Bukowej, jak i w jej dopływach. Bukowa ma długość 59,3 km, a jej źródło znajduje się w rowie melioracyjnym wzdłuż drogi Frampol – Biłgoraj. Prawym dopływem Bukowej jest Rakowa, która ma długość 21,7 km, a jej źródło, również w postaci rowu melioracyjnego, znajduje się na południe od Frampola, na wysokości 223,8 m n.p.m. Rakowa uchodzi do Bukowej w miejscowości Ujście, na wysokości 197,3 m n.p.m. Koryto Rakowej zostało uregulowane na około 37% jej długości, głównie w górnym i częściowo w środkowym biegu. Do Rakowej i jej dopływów odprowadzane są ścieki z kilku oczyszczalni, co wpływa na stan chemiczny i biologiczny niektórych odcinków rzeki, jak na przykład w przypadku oczyszczalni

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

ścieków we Frampolu, która odprowadza nie w pełni oczyszczone ścieki do Rakowej [Projekt renaturyzacji Bukowej, 2024]

Na terenie gminy Frampol znajduje się również Dopływ Gorajki w miejscowości Chłopków.

Zgodnie z danymi z ewidencji gruntów i budynków około 11,50%, to grunty zajęte przez wody, w tym wody stojące, płynące, rowy oraz stawy. W obrębach gminy występuje znaczne zróżnicowanie w udziale terenów pod wodami. Największy procentowy udział występuje w Sokołówce, gdzie grunty pod wodami stanowią 3,28% powierzchni (ok. 7,54 ha), głównie w formie wód stojących i stawów. W Karolówce natomiast udział wynosi 1,69% (9,47 ha), z dominacją wód płynących oraz rowów. Znaczny udział gruntów pod wodami ma również Wola Kątecka, gdzie grunty te stanowią 1,32% powierzchni (1,77 ha), głównie w formie rowów, oraz Korytków Mały, gdzie 1,35% powierzchni (7,39 ha) zajmują wody płynące i rowy.

Niektóre obręby, takie jak Kolonia Kąty, Teodorówka i Kolonia Teodorówka nie mają zarejestrowanych gruntów pod wodami, podczas gdy w mieście Frampol wody zajmują 0,79% powierzchni (3,70 ha), gdzie dominują wody stojące.

Stawy występują w miejscowościach takich jak Chłopków, Karolówka, Korytków Mały, Pulczynów, Radzięcin, Rzeczyce, Smoryń, Sokołówka, Stara Wieś, Wola Kątecka i Wola Radzięcka. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi występują głównie w obrębach Radzięcin (1,2274 ha) i Stara Wieś (1,3378 ha) oraz w mieście Frampol (2,6790 ha).

Tabela 25 Stan wód płynących i cieków naturalnych

Lp.	Obręb	Powierzchnia ogólna obrębu (ha)	Grunty pod wodami (udział w powierzchni obrębu)									
			razem		wody stojące		wody płynące		rowy		stawy	
			ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	10.	11.	13.	14.	15.
1.	Chłopków	1003,8872	2,7563	0,02	0,0287	0	-	-	2,6046	0,01	0,123	0,01
2.	Kolonia Kąty	2470,1715	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Karolówka	563,027	9,4676	1,69	0,0555	0,01	5,8463	1,04	2,452	0,44	1,1138	0,20
4.	Kąty	525,1987	4,1948	0,80	0,2845	0,05	2,3541	0,45	1,5562	0,30	-	-
5.	Komodzianka	552,1681	0,1298	0,02	-	-	0,0794	0,01	0,0504	0,01	-	-
6.	Korytków Mały	551,0769	7,3954	1,35	-	-	2,788	0,51	4,3517	0,79	0,2557	0,05
7.	Pulczynów	322,7353	0,2645	0,08	-	-	-	-	-	-	0,2645	0,08
8.	Radzięcin	1166,6479	3,7161	0,32	1,2274	0,11	1,6634	0,14	-	-	0,8253	0,07
9.	Rzeczyce	427,4601	2,1158	0,49	-	-	0,9849	0,23	1,0315	0,24	0,0994	0,02
10.	Smoryń	592,6093	1,6672	0,28	-	-	0,2387	0,04	0,9715	0,16	0,457	0,08
11.	Sokołówka	229,6749	7,5372	3,28	-	-	3,7873	1,65	0,029	0,01	3,7209	1,62
12.	Stara Wieś	276,8464	2,4342	0,88	1,3378	0,48	0,7427	0,27	-	-	0,3537	0,13
13.	Teodorówka	533,3696	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	Teodorówka-Kolonia	352,1169	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.	Wola Kątecka	134,7279	1,7735	1,32	-	-	0,985	0,73	-	-	0,7885	0,5853
16.	Wola Radzięcka	597,0959	1,0422	0,18	-	-	0,0491	0,01	0,3952	0,07	0,5979	0,10
17.	miasto Frampol	466,5088	3,6982	0,79	2,679	0,57	0,8772	0,19	0,142	0,03	-	-
Gmina ogółem		10765,322	48,1928	11,50	5,6129	0,05	20,3961	0,19	13,5841	0,08	8,5997	0,08
(obszar wiejski)												

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.4.3 System melioracji wodnych i urządzenia melioracji wodnych

Z materiałów mapowych udostępnionych przez Wody Polskie wynika, że na terenie Gminy Frampol występują obszary zmeliorowane rowami oraz obszary zdrenowane głównie w pobliżu rzek Biała Łada i Bukowej. Z informacji uzyskanych od mieszkańców gminy wynika, że wloty istniejących drenów są niedrożne, urządzenia te nie były od wielu lat konserwowane.

Podczas inwentaryzacji terenowej na terenie gminy Frampol zidentyfikowano 108 rowów oraz 339 przepustów. Najwięcej rowów znajduje się w obrębach Korytków Mały, Karolówka i Chłopków. Stan zidentyfikowanych rowów w obrębach Korytków Mały i Karolówka wskazuje na potrzebę prac polegających na odmuleniu, odkrzaczeniu lub koszeniu. Największa ilość rowów wymagających poprawy stanu technicznego, a nawet odbudowy znajduje się w obrębach: Kąty, Chłopków. Przeważająca ilość zidentyfikowanych w terenie przepustów znajduje się w obrębach: Smoryń, Karolówka i Korytków Mały. Stan techniczny większości z nich jest dobry, w przypadku niektórych stwierdzono potrzebę udrożnienia z materiału naniesionego przez wodę i usunięcia z porastającej roślinności

W przypadku obrębu Karolówka ilość przepustów wydaje się niewystarczająca w stosunku do potrzeb. System melioracji w tym obrębie nie działa prawidłowo i wymaga kompleksowej przebudowy.

Rys. 37 Zdjęcia przepustów w gminie Frampol

Źródło: materiały własne

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 38 Rowy w gminie Frampol

Źródło: opracowanie własne

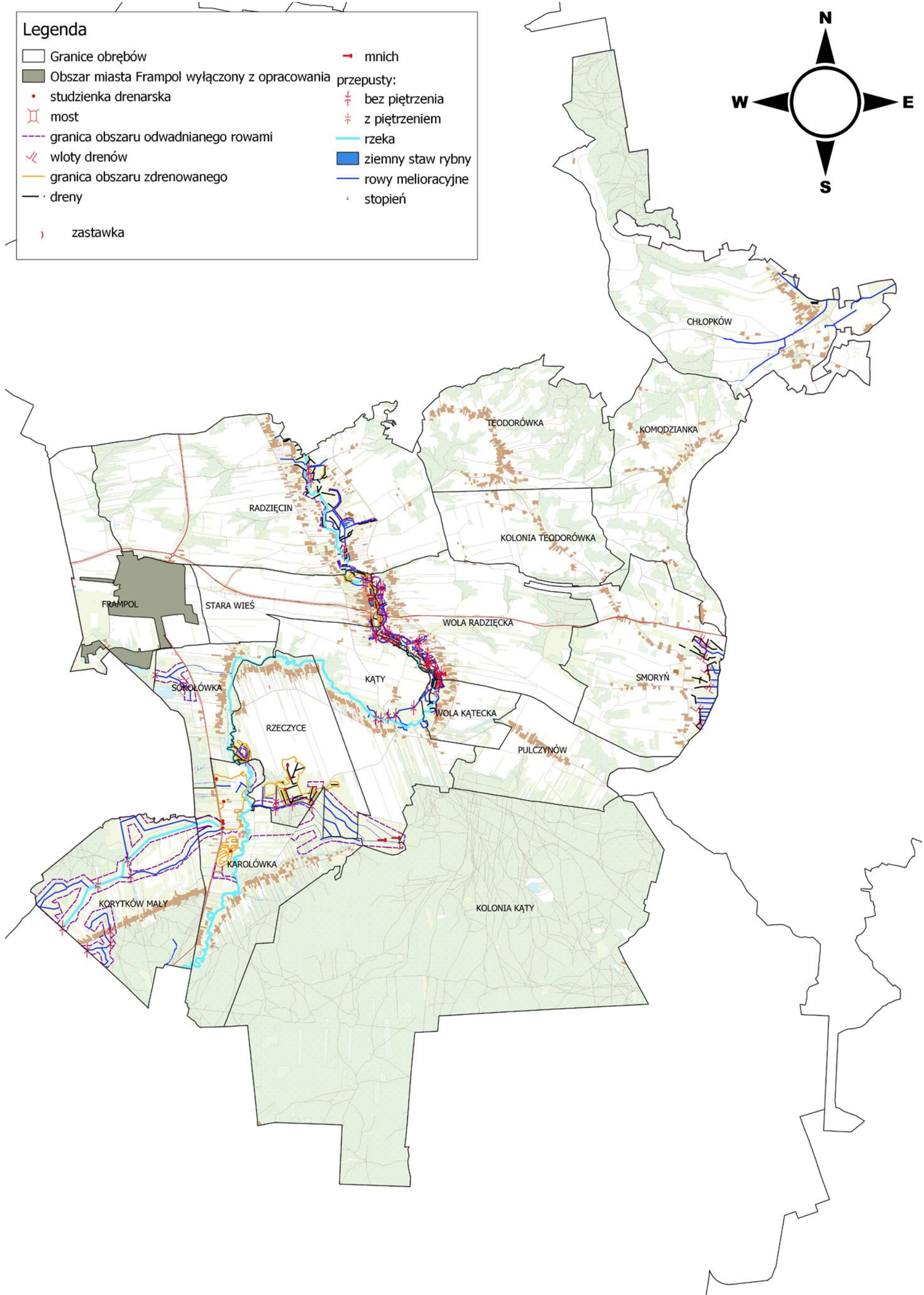
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 39 System melioracji wodnych i urządzenia melioracji wodnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Wód Polskich

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.4.4 Zbiorniki wodne i zbiorniki retencji wodnej

Na terenie gminy Frampol znajduje się około 150 zbiorników wodnych, z których przeważająca większość pełni funkcje rekreacyjne i stanowi własność prywatną. Stanowią one około 56% wszystkich zbiorników w gminie, co czyni je dominującą kategorią. Największym zbiornikiem o charakterze rekreacyjnym jest zalew we Frampolu. Drugą pod względem liczebności grupę stanowią zbiorniki małej retencji, odpowiadające za około 20% całkowitej liczby zbiorników. Pozostałe kategorie obejmują zbiorniki hodowlane, które stanowią około 5%, oraz zbiorniki przeciwpożarowe i retencyjno-rekreacyjne, z których każda grupa stanowi około 1%. Zbiorniki retencyjno-rekreacyjne zlokalizowane są głównie przy drodze krajowej nr 74. Dodatkowo, zbiorniki hodowlane można spotkać sporadycznie, m.in. w miejscowościach Kąty, Pulczynów, Radzięcin i Stara Wieś.

Zdecydowana większość tych zbiorników jest w dobrym stanie technicznym, a jedynie 20% wymaga działań naprawczych w celu poprawy ich stanu technicznego.

Analiza rozmieszczenia zbiorników wodnych w poszczególnych miejscowościach gminy wskazuje na największą ich koncentrację w Karolówce (21 zbiorników), Kątach (15 zbiorników), Radzięcinie (16 zbiorników) oraz Korytkowie Małym (16 zbiorników). Lokalizacja tych zbiorników jest powiązana z przepływem rzeki Białej Łady.

W trakcie przeprowadzonej inwentaryzacji terenowej oraz konsultacji planu z mieszkańcami gminy odnotowano istotne problemy hydrologiczne, w tym wysoki poziom wód gruntowych w Karolówce, oraz okresowe występowanie podtopień w Korytkowie Małym. W konsekwencji, prywatni właściciele na tych obszarach tworzą nowe zbiorniki pełniących funkcje retencyjne.

Rys. 40 Zbiorniki: zalew w Frampolu (a), zbiornik rekreacyjny w Starej Wsi (b), zbiornik rekreacyjny w Karolówce (c) oraz zbiornik przeciwpożarowy w Teodorówce (d)

Źródło: materiały własne

2.4.5 Oczka wodne, tereny podmokłe, tereny bagienne i rozlewiska

Na terenie Gminy Frampol nie zidentyfikowano oczek wodnych tj. zgodnie z art. 29.1. pkt. 18 Prawa budowlanego (Dz., U. z 2024 r. poz. 725, 834), zbiorników wodnych o powierzchni nieprzekraczających 500 m².

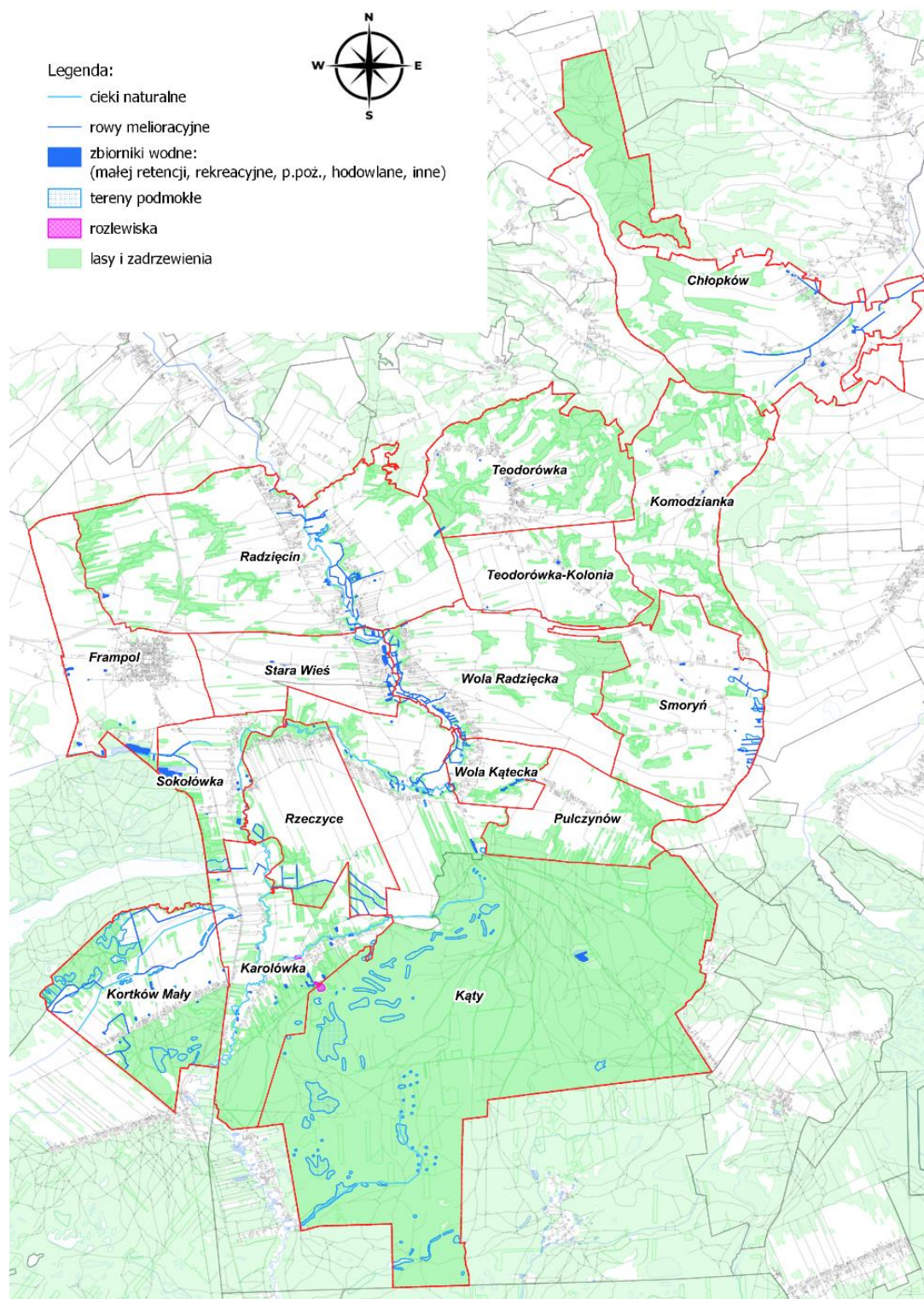
Występowanie terenów podmokłych, terenów bagicznych i rozlewisk na obszarze gminy Frampol, ściśle powiązane jest z budową geologiczną terenu. Północna część gminy położona jest w zasięgu równiny biłgorajskiej, obszaru o glebach piaszczystych, lekkich i przepuszczalnych. Z kolei południowa część to roztocze zachodnie, gdzie mamy płyty lessowe i gleba jest słabo nasiąkliwa. Takie warunki glebowe w towarzystwie rzek (Biała Łada, Bukowa) przyczyniły się do powstawania na obszarze gminy Frampol terenów podmokłych i bagicznych. Tereny podmokłe oraz rozlewiska występują głównie w obrębach Korytków

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Mały, Karolówka i Kąty. Zjawisko zabagniania spotykamy również w obrębie Smoryń, na użytkach zielonych.

Rys. 41 Warunki wodne i gospodarka wodna

Źródło: opracowanie własne

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

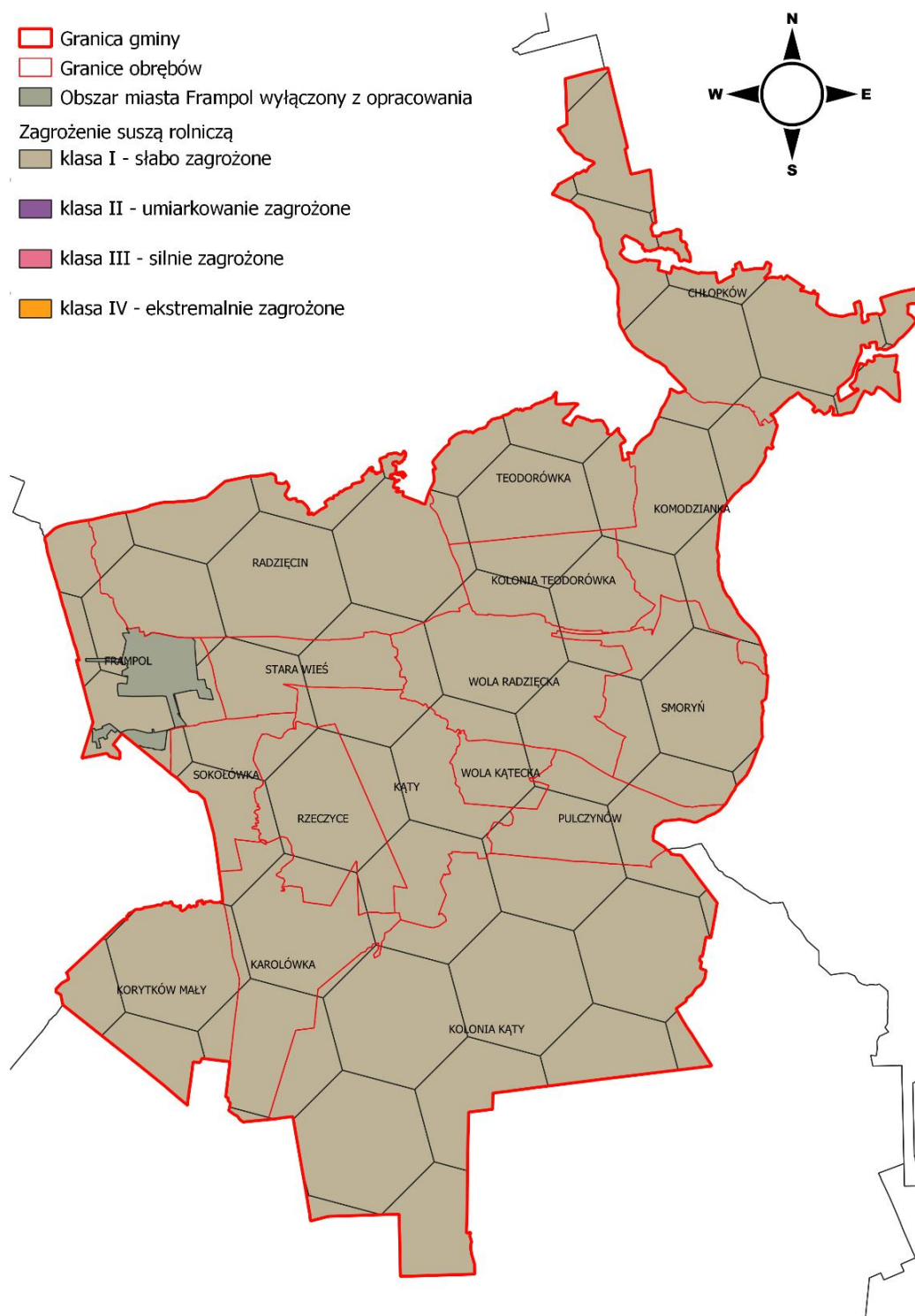
2.4.6 Obszary zagrożone suszą i obszary zalewowe

Na podstawie danych dostępnych w Portalu danych Serwisu Rzeczypospolitej Polskiej w Planie Przeciwdziałania Skutkom Suszy można stwierdzić, że obszar gminy Frampol jest słabo zagrożony suszą rolniczą (Rys. 42). Jednak porównanie danych dotyczących udziałów powierzchni zagrożonych suszą publikowanych przez IUNG w Puławach wskazuje na znaczny wzrost udziału powierzchni zagrożonej suszą w 2024 roku w stosunku do roku 2023. Może to wskazywać na tendencję wzrostową zagrożenia związaną ze zmieniającym się klimatem.

Na przeważającym obszarze gminy Frampol występuje słabe zagrożenie suszą hydrogeologiczną, mającą wpływ na stan wód podziemnych, jedynie północna i północno-wschodnia część gminy znajduje się w strefie umiarkowanego zagrożenia (Rys. 45).

Susza hydrologiczna mająca wpływ na stan wód powierzchniowych, według danych dostępnych w planie przeciwdziałania skutkom suszy zagraża w stopniu silnym znacznemu obszarowi gminy Frampol. Północno-wschodnia część gminy Frampol czyli obręby Chłopków, Komodzianka oraz części obrębów Teodorówka, Kolonia Teodorówka, Wola Radzięcka, Smoryń, Pulczynów i Kolonia Kąty, znajduje się w strefie umiarkowanego zagrożenia (Rys. 46).

Rys. 42 Obszar zagrożony suszą rolniczą

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://dane.gov.pl/pl/dataset/2784,plan-przeciwdzialania-skutkom-suszy-ppss>

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 43 Udział powierzchni zagrożonej suszą w 2023r.

Udział powierzchni zagrożonej suszą [%]														
Gatunek roślin uprawnych	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14
Zboża ozime	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	x	x	x	x	x
Zboża jare	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	x	x	x	x	x
Kukurydza na ziarno	x	x	x	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Kukurydza na kiszonkę	x	x	x	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Rzepak i rzepik	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	10.42	x	x	x	x	x	x	0.0	0.0
Ziemniak	x	x	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	x
Burak cukrowy	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Chmiel	x	x	x	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	x	x
Tytoń	x	x	x	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	x	x
Warzywa gruntowe	x	x	x	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	x	x
Krzewy owocowe	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	x	x
Drzewa owocowe	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	x	x
Truskawki	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	x	x	x	x	x
Rośliny strączkowe	x	x	x	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Źródło: <https://susza.iung.pulawy.pl/wykazy/2023,0602053/>

Rys. 44 Udział powierzchni zagrożonej suszą w 2024 r.

Udział powierzchni zagrożonej suszą [%]														
Gatunek roślin uprawnych	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14
Zboża ozime	0.06	16.71	0.04	0.0	11.35	0.96	0.0	0.0	0.0	x	x	x		
Zboża jare	3.02	32.13	3.75	1.55	24.49	7.96	0.0	0.0	0.0	x	x	x		
Kukurydza na ziarno	x	x	x	0.0	4.65	6.29	5.28	6.97	1.43	0.02	0.0	0.0		
Kukurydza na kiszonkę	x	x	x	0.0	4.65	6.29	5.28	6.97	1.55	0.16	0.01	0.0		
Rzepak i rzepik	0.0	0.0	0.0	0.0	14.48	31.68	x	x	x	x	x	x		
Ziemniak	x	x	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0		
Burak cukrowy	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0		
Chmiel	x	x	x	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0		
Tytoń	x	x	x	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0		
Warzywa gruntowe	x	x	x	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0		
Krzewy owocowe	0.0	6.62	0.0	0.0	13.24	7.28	2.74	3.07	0.01	0.0	0.0	0.0		
Drzewa owocowe	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0		
Truskawki	0.04	15.63	0.0	0.0	2.93	0.0	0.0	0.0	0.0	x	x	x		
Rośliny strączkowe	x	x	x	0.0	4.65	1.54	0.0	1.57	0.0	0.0	0.0	0.0		

Źródło: <https://susza.iung.pulawy.pl/wykazy/2024,0602053/>

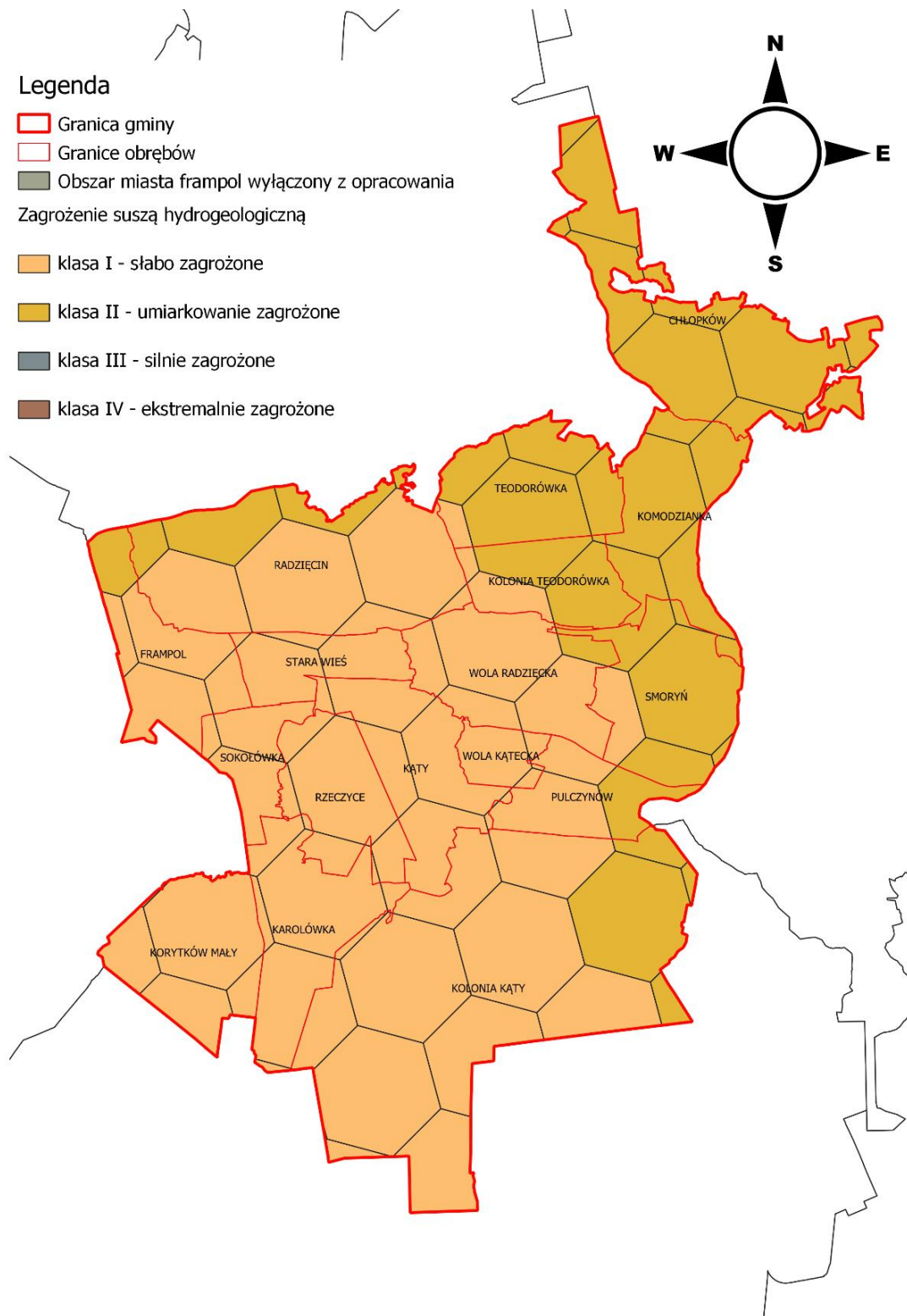
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 45 Obszar zagrożony suszą hydrogeologiczną

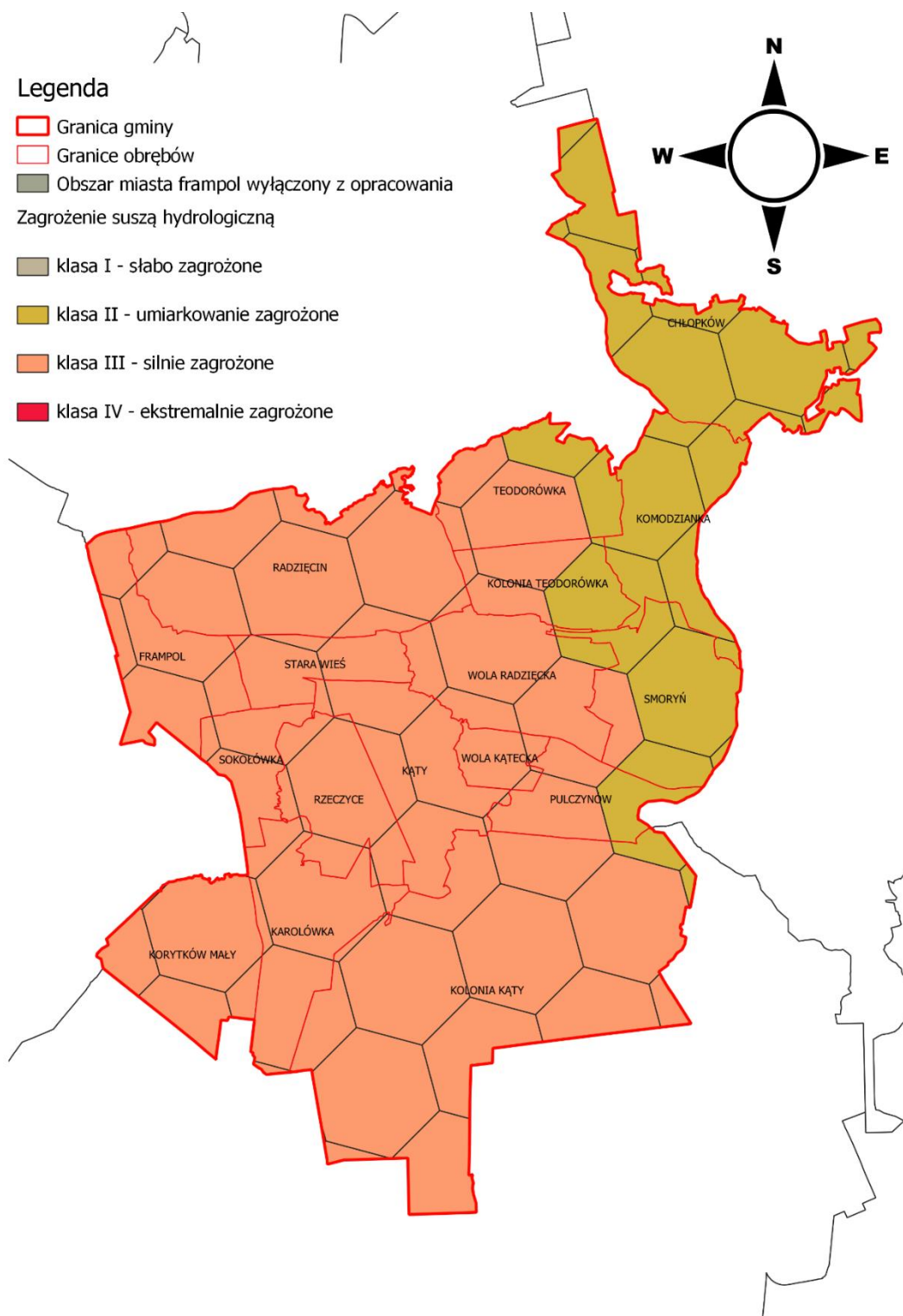

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://dane.gov.pl/pl/dataset/2784,plan-przeciwdzialania-skutkom-suszy-ppss>

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 46 Obszar zagrożony suszą hydrologiczną

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://dane.gov.pl/pl/dataset/2784,plan-przeciwdzialania-skutkom-suszy-ppss>

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

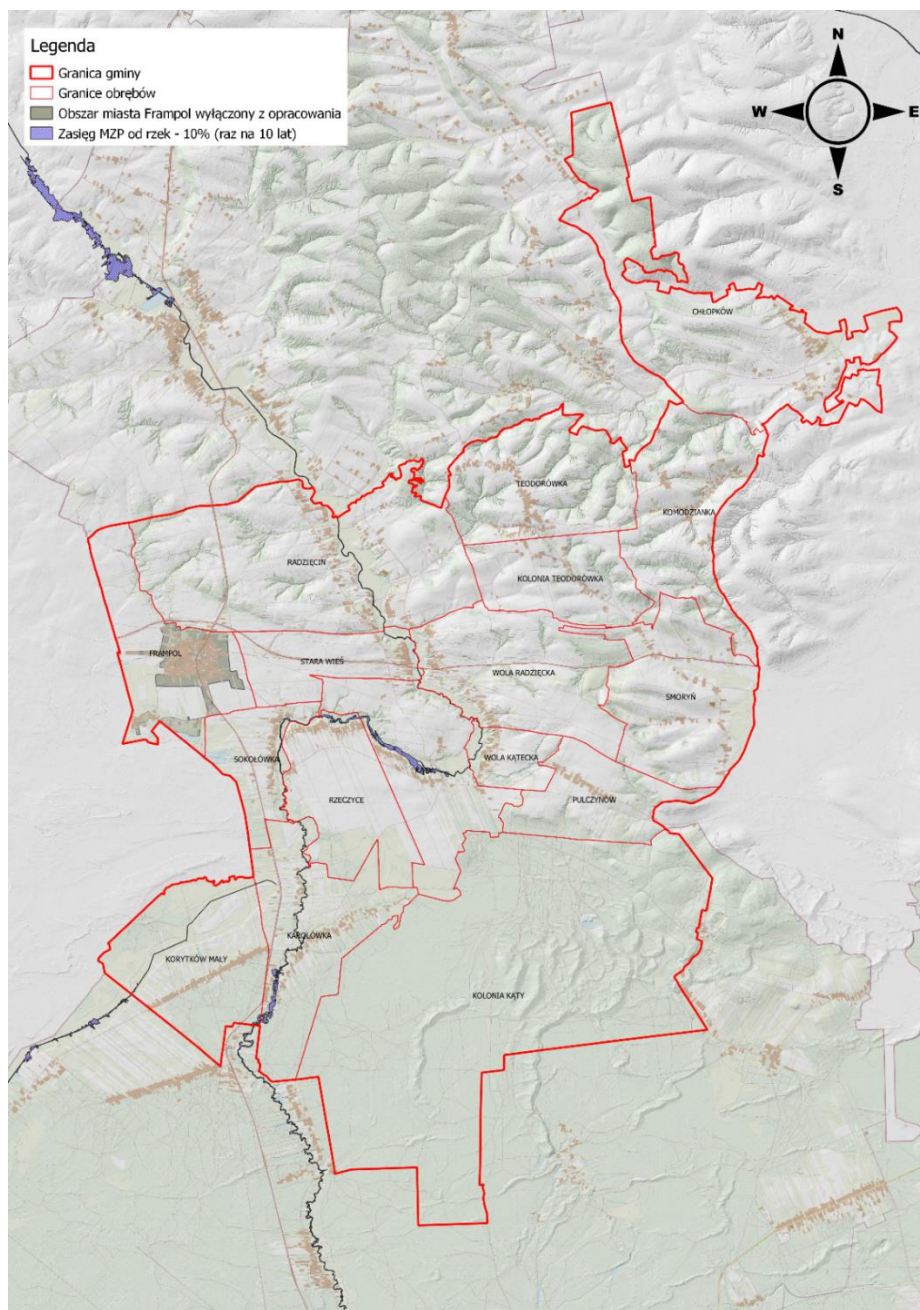
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Na podstawie danych udostępnionych na portalu Informatyczny System Osłony Kraju obszar gminy Frampol jest w nieznacznym stopniu zagrożony powodzią od rzek z prawdopodobieństwem wystąpienia raz na dziesięć lat. Obszar zagrożony to strefy położone przy rzekach Biała Łada i Bukowa w miejscowościach Kąty i Rzeczyce, a także Karolówka i Korytków Mały.

Rys. 47 Obszar zagrożony powodzią od rzek 10%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ISOK

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

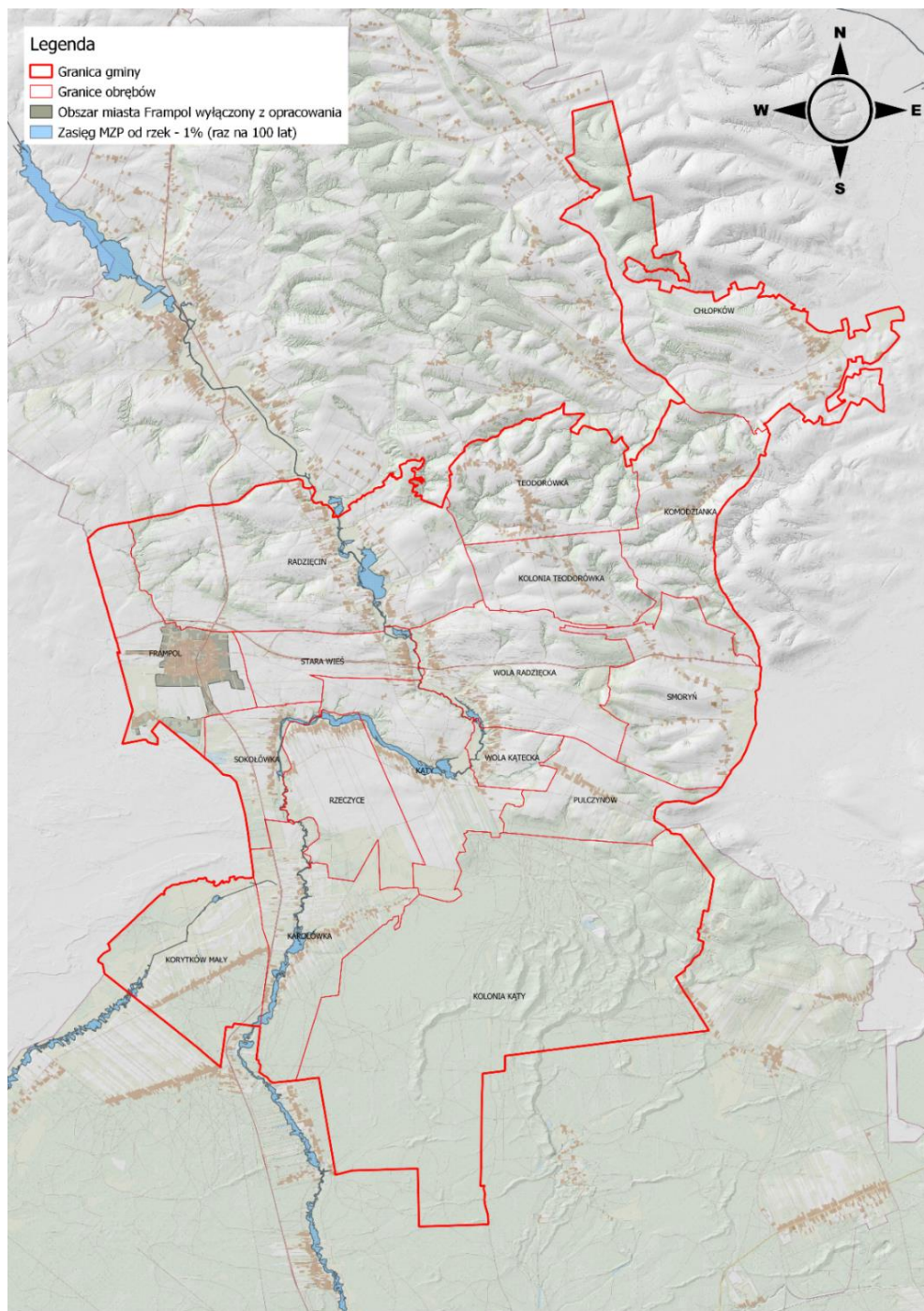
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Obszary zagrożenia powodzią od rzek z prawdopodobieństwem wystąpienia raz na sto lat oraz raz na pięćset lat obejmują wszystkie miejscowości położone wzdłuż rzeki Biała Łada oraz miejscowość Korytków Mały, w którym zaczyna swój bieg rzeka Bukowa.

Rys. 48 Obszar zagrożony powodzią od rzek 1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ISOK

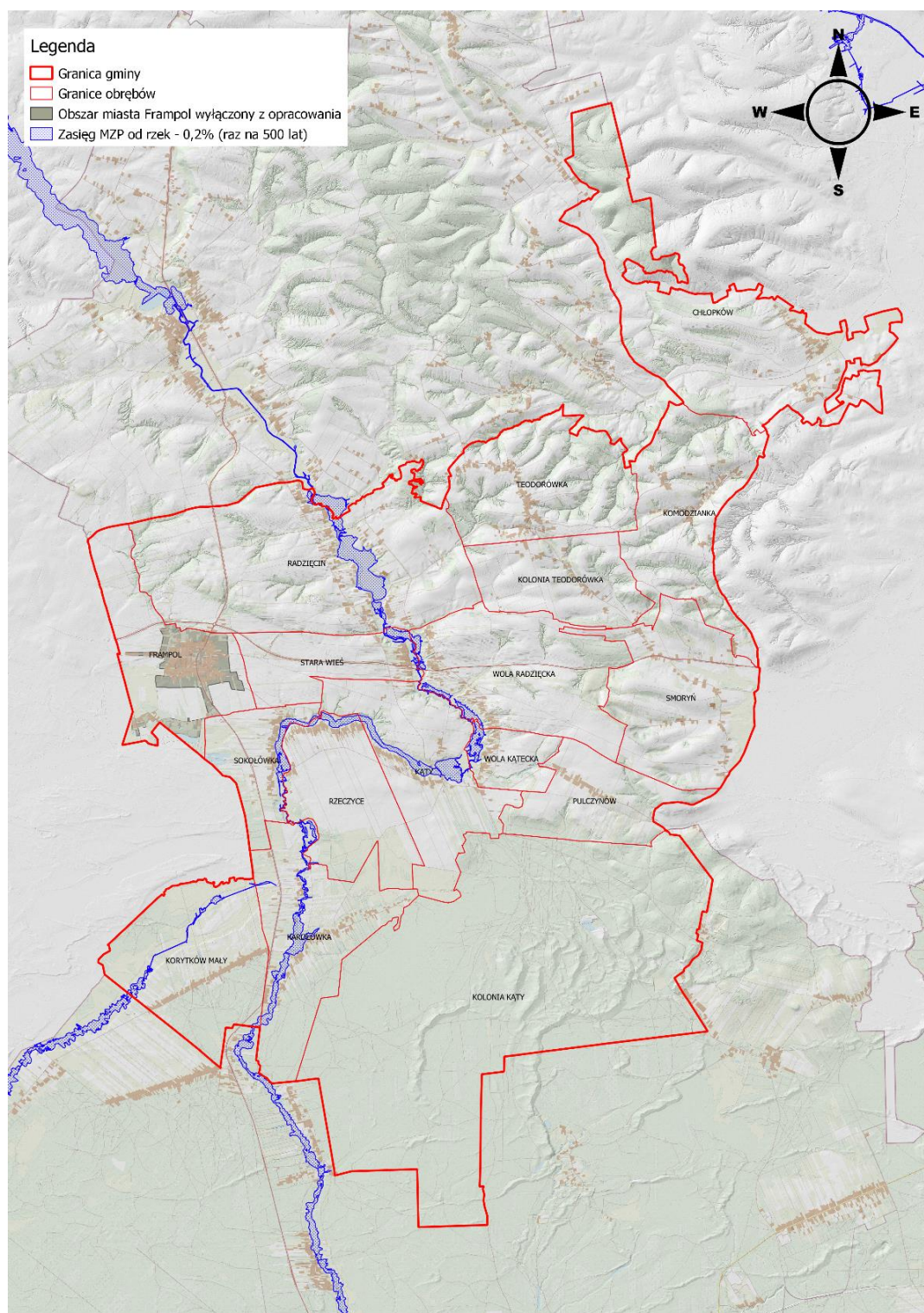
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 49 Obszar zagrożony powodzią od rzek 0,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ISOK

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.5 ISTNIEJĄCA SIEĆ DRÓG I KOLEI

2.5.1 Ogólna charakterystyka i układ sieci drogowej i kolejowej

Sieć drogowa na terenie gminy Frampol charakteryzuje się dobrze rozwiniętą infrastrukturą komunikacyjną, stanowiąc istotny element połączeń regionalnych i międzyregionalnych. Ważną rolę pełni droga krajowa nr 74 (DK74), przebiegająca przez gminę z zachodu na wschód. Łączy ona węzeł Wieluń na drodze ekspresowej S8 z miastami Kielce i Zamość, aż po przejście graniczne z Ukrainą w Zosinie. DK74 jest strategiczną trasą o dużym znaczeniu dla transportu krajowego, szczególnie w województwie lubelskim, łącząc region z innymi głównymi ośrodkami. Planowane inwestycje na odcinkach DK74 obejmują modernizację trasy na odcinku pomiędzy Janowem Lubelskim a Frampolem, a także rozbudowę w kierunku Gorajca i Szczebrzeszyna.

Równie ważną jest droga wojewódzka nr 835 (DW835), będąca najdłuższą drogą wojewódzką w Polsce, liczącą 225 km. Trasa ta przebiega przez gminę Frampol w układzie południkowym, łącząc województwo lubelskie z podkarpackim. DW835 stanowi jeden z głównych szlaków komunikacyjnych w regionie, zapewniając połączenia między takimi miastami jak Lublin, Biłgoraj, Przeworsk, Sanok i Przemyśl. Dzięki swojemu strategicznemu położeniu, droga ta pełni strategiczną rolę w obsłudze ruchu dalekobieżnego, stanowiąc również alternatywny szlak wobec drogi ekspresowej S19. Mimo że DW835 została częściowo zmodernizowana, wciąż posiada odcinki o dużym natężeniu ruchu, co zwiększa konieczność jej dalszej rozbudowy i poprawy infrastruktury.

Sieć drogową uzupełniają publiczne drogi gminne oraz drogi wewnętrzne stanowiące drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych.

Łączna długość dróg w gminie wynosi 484,38 km, z czego największą część stanowią drogi będące własnością gminy (287,248 km). Drogi będące własnością Skarbu Państwa mają długość 55,013 km i w znacznej mierze obejmują główne trasy, takie jak droga krajowa DK74. Własność województwa to 19,728 km, obejmująca przede wszystkim drogę wojewódzką 835. Drogi powiatowe, których długość wynosi 42,366 km, pełnią rolę uzupełniającą w lokalnym układzie komunikacyjnym, zapewniając połączenia między miejscowościami w gminie. Warto również zaznaczyć obecność dróg prywatnych (73,641 km), które pełnią funkcję dróg dojazdowych do posesji i terenów rolniczych. Poniższa tabela (Tab.21) przedstawia podział dróg według własności.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 26 Sieć drogowa według własności

L.p.	Obręb	Drogi wg własności							
		Skarb Państwa	Województwo	Powiat	Gmina	Prywatne	Inne	Pozostałe	Razem
		km	km	km	km	km	km	km	km
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1.	Chłopków	2,512	-	1,808	32,511	6,529	3,176	0,997	47,532
2.	Kolonia Kąty	11,719	-	3,779	34,430	11,299	-	-	61,226
3.	Karolówka	-	6,621	2,111	17,077	6,986	-	0,021	32,816
4.	Kąty	0,706	-	5,576	9,590	2,235	-	-	18,107
5.	Komodzianka	-	-	2,818	27,173	0,403	-	-	30,394
6.	Korytków Mały	-	0,661	-	11,619	23,157	-	-	35,437
7.	Pulczynów	0,601	-	1,463	8,236	3,949	0,503	-	14,753
8.	Radzięcin	3,691	8,382	11,274	38,652	7,186	-	-	69,185
9.	Rzeczyce	1,714	-	2,143	7,819	5,441	-	-	17,117
10.	Smoryń	6,419	-	0,612	19,699	0,199	-	-	26,930
11.	Sokolówka	-	3,817	0,679	5,081	-	-	-	9,577
12.	Stara Wieś	9,189	-	0,845	8,908	0,400	-	-	19,342
13.	Teodorówka	4,800	-	2,549	27,337	2,752	0,261	1,027	38,726
14.	Teodorówka-Kolonia	1,581	-	2,108	12,433	1,149	-	-	17,270
15.	Wola Kątecka	-	-	2,307	0,622	-	0,398	-	3,327
16.	Wola Radzięcka	5,200	-	2,293	17,001	1,625	-	-	26,118
17.	Frampol	6,883	0,246	-	9,062	0,330	-	-	16,521
18.	Razem Gmina	55,013	19,728	42,366	287,248	73,641	4,338	2,045	484,380

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB oraz inwentaryzacji terenowej

Na terenie gminy Frampol nie funkcjonuje obecnie żadna linia kolejowa, jednakże planowana jest budowa trasy kolejowej Szastarka – Janów Lubelski – Biłgoraj.

2.5.2 Rodzaje dróg według podziału na kategorie i klasy dróg

Układ komunikacyjny w gminie Frampol obejmuje różne kategorie dróg: krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne, co zapewnia szeroki zakres dostępności do regionu. Główna droga krajowa nr 74, która przecina gminę z zachodu na wschód, łącząc Frampol

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

z większymi ośrodkami miejskimi. Droga ta obsługuje duży ruch tranzytowy, co podnosi jej znaczenie w systemie transportowym regionu.

Drugą ważną trasą jest wojewódzka droga nr 835, najdłuższa droga wojewódzka w Polsce. Przebiega ona przez gminę z północy na południe, zapewniając połączenie z Lublinem, stolicą województwa, oraz z Biłgorajem, głównym miastem powiatu. Obie te trasy tworzą szkielet komunikacyjny, który umożliwia szybkie przemieszczanie się zarówno w celach gospodarczych i prywatnych. Na poziomie lokalnym ważną rolę pełnią drogi powiatowe i gminne, zapewniające dostęp do poszczególnych miejscowości gminy.

Tabela 27 Zestawienie dróg według kategorii

Lp.	Kategoria drogi	Nr drogi	Przebieg drogi
1.	2.	3.	4.
1	krajowa	74	od gminy Dzwola przez Frampol, Radzięcín, Starą Wieś, Wolę Radzięcá, Smoryń do gminy Radecznicá
2	wojewódzka	835	Od gminy Goraj przez Radzięcín, Frampol, Sokołówkę, Karolówkę, Korytków Mały do gminy Biłgoraj
3	powiatowa	2906 L	Gilów – Teodorówka
4	powiatowa	2908 L	Bononia – Wola Radzięcá
5	powiatowa	2909 L	Albinów – Jędrzejówka
6	powiatowa	2910 L	Frampol – Latyczyn
7	powiatowa	2911 L	Stefin – Kąty – Korytków
8	powiatowa	2912 L	Teodorówka – Trzęsiny
9	powiatowa	2913 L	Wola Radzięcá – Hedwiżyn
10	powiatowa	2914 L	Rzeczyce – Wola Kątecka
11	powiatowa	2915 L	Wola Kątecka – Czarnystok
12	gminna	109189 L	Frampol ul. Kościelna
13	gminna	109190 L	Frampol ul. Butlerowska
14	gminna	109191 L	Frampol ul. Szkolna
15	gminna	109192 L	Frampol ul. Orzechowa
16	gminna	109193 L	Frampol ul. Targowa

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

17	gminna	109194 L	Frampol ul. Radzińska
18	gminna	109195 L	Frampol ul. Tkacka
19	gminna	109196 L	Frampol ul. Polna
20	gminna	109197 L	Frampol ul. Przemysłowa
21	gminna	109198 L	Frampol ul. Nowa
22	gminna	109199 L	Frampol al. 1000-lecia
23	gminna	109200 L	Frampol ul. Cicha
24	gminna	109201 L	Frampol ul. Ogrodowa
25	gminna	109202 L	Frampol ul. Wesoła
26	gminna	109203 L	Frampol ul. Stolarska
27	gminna	109204 L	Frampol ul. Łąkowa
28	gminna	109205 L	Frampol ul. Cmentarna
29	gminna	109206 L	Frampol ul. Rynek
30	gminna	109207 L	Frampol ul. 3-go Maja
31	gminna	109208 L	dr. woj. 835 -Korytków Mały – dr pow. 2925 L
32	gminna	109209 L	dr. woj. 835 – Cacanin – gr. Gminy Dzwola
33	gminna	109210 L	Koniec ul. Cmentarnej we Frampolu – dr. Gm. 109205 L – cegielnia
34	gminna	109211 L	dr. pow. 2914 L -Sokołówka – do ul. Polnej we Frampolu
35	gminna	109212 L	dr. woj. - wysypisko śmieci – dr. pow. 2911L
36	gminna	109213 L	dr. pow.2910 L- Komodzianka – Gwizdów – gr. gminy Goraj
37	gminna	109214 L	dr. pow.2910 L – Budy I – Budy II – dr. kraj. 74
38	gminna	109215 L	dr. pow. 2910 L -Chłpków – gr. gminy Radecznicza
39	gminna	109216 L	dr. pow. 2914 L – Rzeczyce – do końca zabudowy
40	gminna	109217 L	dr. pow. 2912 L – Wapniarka – do końca zabudowy
41	gminna	109218 L	dr. pow. 2911 L – Karolówka - do końca zabudowy
42	gminna	109219 L	dr. pow. 2911 L – Karolówka – do końca zabudowy
43	gminna	109220 L	dr. pow. 2911 L – Kol. Kąty – do końca zabudowy

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

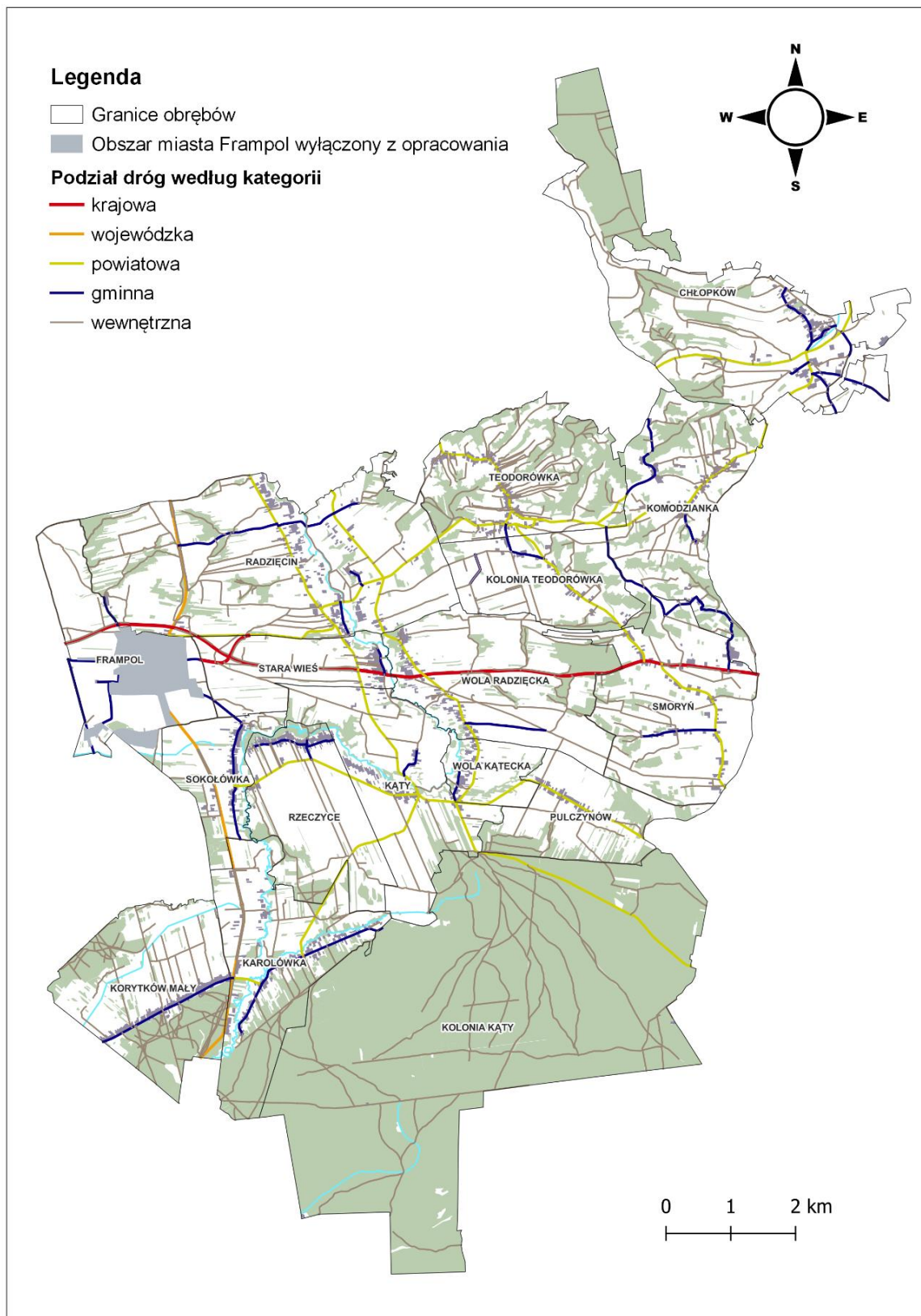
44	gminna	109221 L	dr. pow. 2910 L – Zaburze – dr. kraj 74
45	gminna	109222 L	dr. pow. 2910 L – gr. gminy Radecznica
46	gminna	109223 L	dr. pow. 2910 L – gr. gminy Radecznica

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały nr CXI/1443/04 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 18 czerwca 2004r. w sprawie nadania numerów drogom powiatowym i gminnym zlokalizowanym na terenie Województwa Lubelskiego

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 50 Podział dróg w gminie Frampol według kategorii

Źródło: opracowanie własne

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.5.3 Drogi transportu rolnego

Drogi transportu rolnego na obszarze gminy Frampol charakteryzują się niską funkcjonalnością i brakiem spójnej struktury komunikacyjnej. Sieć tych dróg jest fragmentaryczna, co powoduje, że nie tworzą one zamkniętego i efektywnego układu umożliwiającego sprawny transport rolniczy. Fragmentaryzacja sieci komunikacyjnej w znacznym stopniu wpływa na utrudnioną dostępność do pól uprawnych, co w konsekwencji przekłada się na obniżenie efektywności produkcji rolniczej. Problem ten jest szczególnie istotny w kontekście specyfiki gminy Frampol, gdzie rolnictwo odgrywa ważną rolę w lokalnej gospodarce, a efektywny transport ma bezpośredni wpływ na wydajność pracy w sektorze rolniczym.

Szczególnie znaczące są ograniczenia dostępności komunikacyjnej w miejscowościach położonych wzdłuż głównych tras, takich jak droga krajowa nr 74 oraz droga wojewódzka nr 835. W przypadku tych głównych dróg brak ciągłości dróg serwisowych zmusza mieszkańców i rolników do korzystania z głównych dróg o dużym natężeniu ruchu podczas przemieszczania się pomiędzy polami uprawnymi. Problemy te są także odczuwalne w kontekście ruchu ciężkich maszyn rolniczych, które nie tylko wymagają odpowiednio szerokich i stabilnych dróg, ale także stanowią poważne zagrożenie w przypadku wjazdu na drogi o dużym natężeniu ruchu.

Układ tych dróg wywiera również wpływ na strukturę rozłogu rolniczego, co dodatkowo ogranicza efektywność gospodarstw rolnych. Fragmentaryczność dróg, ich złe usytuowanie oraz brak logicznej ciągłości sieci komunikacyjnej prowadzą do rozczłonkowania pól uprawnych, co zwiększa koszty logistyczne związane z dojazdem do nich.

Drogi transportu rolnego o nawierzchni gruntowej na terenie gminy Frampol cechują się znacznymi ograniczeniami funkcjonalnymi. Często są one zbyt wąskie, by umożliwić swobodny przejazd maszyn rolniczych, których gabaryty wymagają szerszych pasów drogowych. Dodatkowo, ich profil bywa nadmiernie stromy, co powoduje trudności w utrzymaniu stabilności maszyn na trudnych odcinkach dróg. Problemy te są szczególnie odczuwalne w przypadku intensywnych opadów deszczu, które powodują erozję nawierzchni gruntowych, co w konsekwencji prowadzi do jeszcze większego pogorszenia ich stanu technicznego. Stan tych dróg wymaga poprawy, gdyż w przeważającej części są to drogi nieutwardzone, co dodatkowo zwiększa ryzyko ich szybkiego niszczenia pod wpływem ciężkiego transportu rolniczego.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

W kontekście infrastruktury drogowej, utwardzone nawierzchnie bitumiczne dotyczą jedynie dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych. Brakuje natomiast utwardzenia w przypadku dróg transportu rolnego, co prowadzi do ich szybkiej degradacji i znacząco ogranicza ich funkcjonalność.

Rys. 51 Drogi transportu rolnego w miejscowościach: Pulczynów (a), Chłopków (b), Smoryń (c) oraz Radzięcín (d)

Źródło: materiały własne

Dodatkowym wyzwaniem, wynikającym zarówno z braku prawnego dostępu do dróg, jak i z niskiej gęstości istniejącej sieci drogowej, jest obserwowana praktyka tworzenia przez mieszkańców prywatnych dróg nieewidencyjnych. Drogi te służą przede wszystkim do dojazdu do pól uprawnych, co wskazuje na potrzebę pilnej poprawy dostępności komunikacyjnej. Brak formalnego statusu tych dróg stanowi problem w kontekście zarządzania infrastrukturą, ponieważ nie są one objęte regularnym utrzymaniem ani modernizacją przez jednostki administracyjne.

Zaobserwowano także, że w rejonach, gdzie gęstość sieci drogowej jest wyższa, wynika to często z konieczności omijania dróg o złym stanie technicznym. Rolnicy, szukając

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

alternatywnych tras, aby dotrzeć do swoich pól, przyczyniają się tym samym do powstawania nowych, nieformalnych połączeń drogowych. Ten proces prowadzi do jeszcze większej fragmentaryzacji sieci dróg, co w dłuższej perspektywie może dodatkowo skomplikować zarządzanie infrastrukturą drogową w gminie. Zjawisko to wskazuje na pilną potrzebę inwestycji w modernizację istniejących dróg, które pozwolą na stworzenie spójnej i efektywnej sieci transportu rolnego.

Podsumowując, stan dróg transportu rolnego na terenie gminy Frampol wymaga poprawy. Fragmentaryczna i w wielu miejscach nieefektywna sieć drogowa wpływa negatywnie na rozwój rolnictwa w regionie, a także na bezpieczeństwo użytkowników dróg. Modernizacja dróg gruntowych oraz budowa nowych połączeń lokalnych są priorytetowymi działaniami, które należy podjąć w celu poprawy dostępności komunikacyjnej i zwiększenia efektywności transportu rolniczego.

2.5.4 Stan dróg

Stan techniczny dróg na terenie gminy Frampol, przedstawiony w tabeli (Tab.23), ukazuje zróżnicowanie jakości infrastruktury drogowej w poszczególnych obrębach. Ogólnie rzecz biorąc, większość dróg w gminie jest w dobrym stanie technicznym, co wynika z faktu, że aż 66,78% (323,492 km) całej sieci drogowej zalicza się do tej kategorii. Niemniej jednak, pewna część dróg wymaga modernizacji, ponieważ 21,79% (105,550 km) jest w złym stanie, a 11,42% (55,338 km) to drogi, które nie istnieją lub są nieprzejezdne.

W całej gminie Frampol aż 323,492 km dróg znajduje się w dobrym stanie technicznym. Najlepsze warunki panują w obrębach takich jak Kolonia Kąty (88,17% dróg w dobrym stanie) czy Smoryń (83,34%). Niemniej jednak, problemem są drogi w złym stanie technicznym, takie jak w Pulczynowie (57,47%), Chłopkowie (36,52%) oraz Komodziance (37,88%). Ponadto, istnieją odcinki dróg nieistniejących, szczególnie w obrębach takich jak Chłopków, gdzie aż 23,97% sieci drogowej należy do tej kategorii.

Analiza stanu dróg w gminie Frampol pokazuje, że chociaż większość infrastruktury drogowej jest w dobrym stanie technicznym, istnieje potrzeba modernizacji znacznej części sieci drogowej. Obręby takie jak Chłopków, Pulczynów, Komodzianka, Korytków Mały oraz Kolonia Teodorówka mają szczególnie duży odsetek dróg w złym stanie technicznym, co wymaga intensywnych działań naprawczych. Dodatkowo, w wielu przypadkach,

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

jak w Chłopkowie czy Radzięcinie, istnieje znaczny odsetek dróg nieistniejących, co może negatywnie wpływać na dostępność komunikacyjną.

Tabela 28 Sieć drogowa według stanu technicznego

L.p.	Obręb	Drogi wg stanu technicznego							
		dobry		zły		w tym nieprzejezdna	nieistniejący		Razem
		km	%	km	%	km	km	%	km
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1.	Chłopków	18,778	39,51%	17,359	36,52%	-	11,395	23,97%	47,532
2.	Kolonia Kąty	53,981	88,17%	1,297	2,12%	-	5,948	9,72%	61,226
3.	Karolówka	27,009	82,30%	1,774	5,41%	-	4,034	12,29%	32,816
4.	Kąty	12,384	68,39%	3,113	17,19%	-	2,610	14,42%	18,107
5.	Komodzianka	16,723	55,02%	11,514	37,88%	-	2,157	7,10%	30,394
6.	Korytków Mały	19,789	55,84%	12,724	35,91%	-	2,924	8,25%	35,437
7.	Pulczynów	4,334	29,38%	8,479	57,47%	-	1,940	13,15%	14,753
8.	Radzięcin	43,386	62,71%	17,430	25,19%	2,994	8,369	12,10%	69,185
9.	Rzeczyce	12,722	74,32%	1,488	8,69%	-	2,907	16,98%	17,117
10.	Smoryń	22,444	83,34%	2,920	10,84%	0,413	1,566	5,81%	26,930
11.	Sokołówka	9,261	96,70%	-	-	-	0,316	3,30%	9,577
12.	Stara Wieś	17,834	92,20%	0,547	2,83%	-	0,962	4,97%	19,342
13.	Teodorówka	20,983	54,18%	9,913	25,60%	0,148	7,830	20,22%	38,726
14.	Teodorówka-Kolonia	10,190	59,00%	6,011	34,81%	-	1,069	6,19%	17,270
15.	Wola Kątecka	3,327	100,00%	-	-	-	-	-	3,327
16.	Wola Radzięcka	19,583	74,98%	5,395	20,66%	-	1,140	4,36%	26,118
17.	Frampol	10,764	65,15%	5,585	33,81%	-	0,172	1,04%	16,521
18.	Razem Gmina	323,492	66,78%	105,550	21,79%	3,555	55,338	11,42%	484,380

Źródło: opracowanie własne na podstawie inwentaryzacji terenowej

Biorąc pod uwagę długość wszystkich dróg ewidencyjnych, gęstość sieci dróg ogółem wynosi 3,298 km/100 ha, natomiast gęstość dróg o nawierzchni trwałej – 1,196 km/100 ha. Największe zagęszczenie dróg o nawierzchni trwałej występuje w obrębie Stara Wieś, gdzie

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

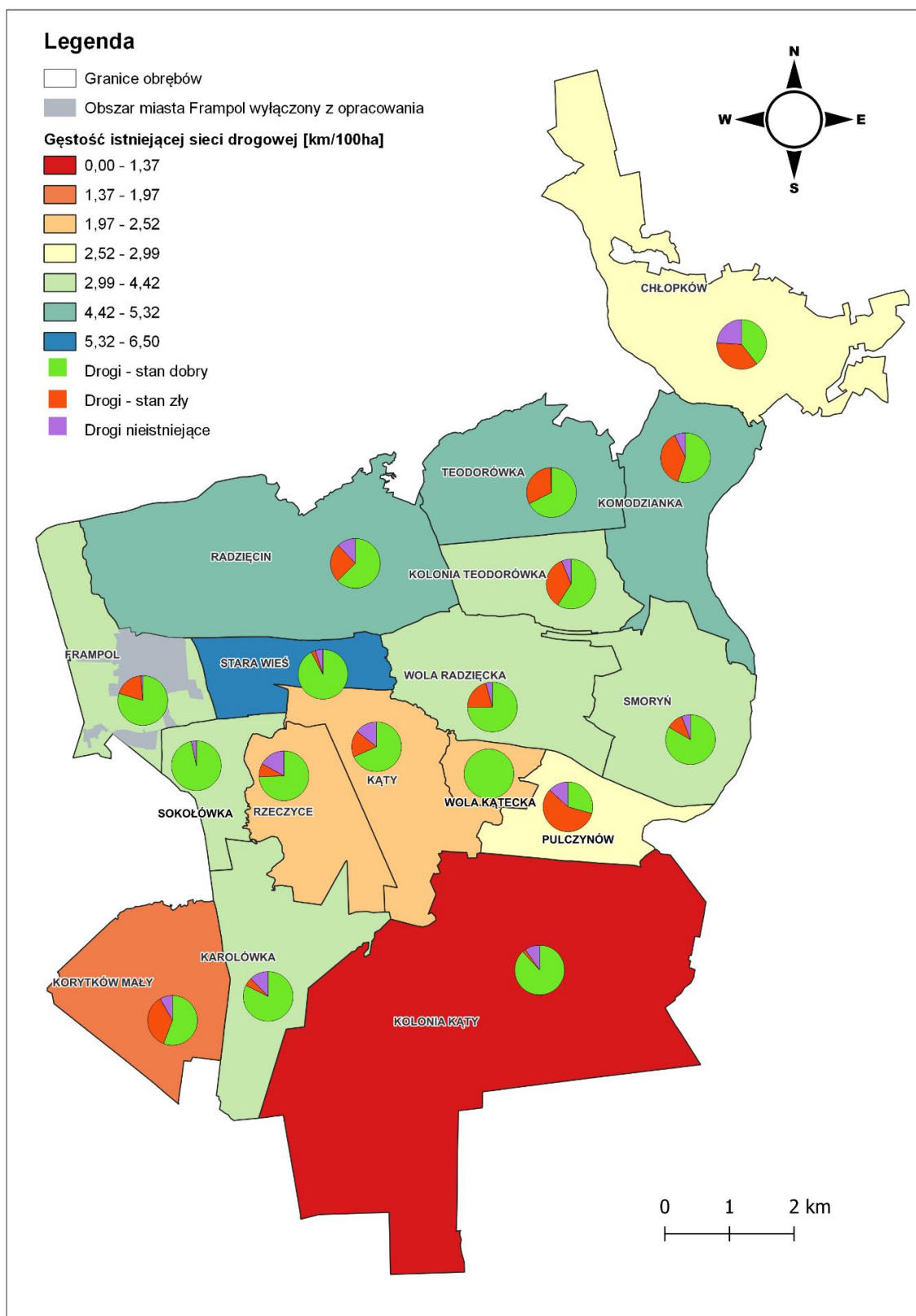
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

gęstość wynosi 4,197 km/100 ha, co jest najwyższą wartością w gminie. Wysoką gęstością dróg o nawierzchni trwałej charakteryzują się również takie obręby jak Radzięcin (2,313 km/100 ha), Sokołówka (2,619 km/100 ha) oraz Wola Kątecka (2,174 km/100 ha). Z kolei najniższą gęstość dróg o nawierzchni trwałej odnotowano w obrębie Kolonia Kąty, wynoszącą jedynie 0,153 km/100 ha, a także w Pulczynowie (0,526 km/100 ha) i Korytkowie Małym (0,633 km/100 ha).

W zakresie dróg zakwalifikowanych w ewidencji gruntów jako użytek „dr”, największą długość dróg nieewidencyjnych znajduje się w obrębie Chłopkowa (11,395 km), co stanowi 27,58% wszystkich dróg w tym obrębie. Wysoki odsetek dróg nieewidencyjnych występuje także w Teodorówce (21,62%) i Rzeczycach (24,11%). Długość dróg nieistniejących, które są ujęte w ewidencji, wynosi 80,17 km, co stanowi 18,55% całkowitej długości dróg w gminie. Największa długość takich dróg występuje w Kolonii Kąty (21,34 km) oraz Korytkowie Małym (21,63 km).

Rys. 52 Gęstość sieci drogowej oraz procentowy udział dróg według stanu technicznego

Źródło: opracowanie własne

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Lp.	Obręb	Powierzchnia ogólna obrębu ha	Długość dróg istniejących ogółem km	Długość dróg według ewidencji gruntów					Długość dróg nieujawnionych w ewidencji gruntów		Długość dróg istniejących o trwałej nawierzchni km	Gęstość istniejącej sieci dróg o trwałej nawierzchni (km/100 ha)	Gęstość istniejącej sieci dróg ogółem (km/100 ha)
				ogółem km	w tym długość dróg nieistniejących		w tym długość dróg istniejących		km	%			
					km	km	%	km					
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
1.	Chłopków	1003,8872	36,137	41,317	11,395	27,58%	29,922	72,42%	6,216	17,20%	9,748	0,971	2,981
2.	Kolonia Kąty	2470,1714	55,278	39,885	5,948	14,91%	33,937	85,09%	21,341	38,61%	3,779	0,153	1,374
3.	Karolówka	563,0270	28,783	25,830	4,034	15,62%	21,796	84,38%	6,987	24,27%	10,436	1,854	3,871
4.	Kąty	525,1987	15,497	15,872	2,610	16,45%	13,262	83,55%	2,235	14,42%	5,563	1,059	2,525
5.	Komodzianka	552,1681	28,237	29,397	2,157	7,34%	27,240	92,66%	0,997	3,53%	6,249	1,132	4,933
6.	Korytków Mały	551,0769	32,513	13,804	2,924	21,18%	10,880	78,82%	21,633	66,54%	2,900	0,526	1,974
7.	Pulczynów	322,7353	12,813	11,602	1,940	16,72%	9,662	83,28%	3,151	24,59%	2,043	0,633	2,994
8.	Radzięcin	1166,6479	63,830	65,159	8,369	12,84%	56,790	87,16%	7,040	11,03%	26,980	2,313	4,868
9.	Rzeczyce	427,4601	14,210	12,059	2,907	24,11%	9,152	75,89%	5,058	35,60%	3,353	0,784	2,141
10.	Smoryń	592,6093	25,365	26,317	1,566	5,95%	24,752	94,05%	0,613	2,42%	9,378	1,583	4,177
11.	Sokołówka	229,6749	9,261	9,577	0,316	3,30%	9,261	96,70%	0,000	0,00%	6,014	2,619	4,032
12.	Stara Wieś	276,8464	18,381	18,943	0,962	5,08%	17,981	94,92%	0,400	2,18%	11,619	4,197	6,495
13.	Teodorówka	533,3696	30,896	36,227	7,830	21,62%	28,396	78,38%	2,500	8,09%	8,084	1,516	5,324
14.	Kolonia Teodorówka	352,1169	16,201	16,644	1,069	6,42%	15,575	93,58%	0,626	3,87%	4,101	1,165	4,423
15.	Wola Kątecka	134,7279	3,327	2,929	0,000	0,00%	2,929	100,00%	0,398	11,96%	2,929	2,174	2,174
16.	Wola Radzięcka	597,0959	24,979	25,146	1,140	4,53%	24,007	95,47%	0,973	3,89%	8,330	1,395	4,021
17.	Frampol	371,0426	16,349	16,521	0,172	1,04%	16,349	98,96%	0,000	0,00%	6,108	1,646	4,406
Razem gmina		10669,8561	432,057	407,228	55,338	13,59%	351,890	86,41%	80,167	18,55%	127,617	1,196	3,298

Tabela 29 Stan dróg w gminie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB oraz inwentaryzacji terenowej

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Uwzględniając podział dróg ze względu na rodzaj nawierzchni wynika, iż większość stanowią drogi o nawierzchni gruntowej, która obejmuje aż 296,777 km, co stanowi dominujący typ nawierzchni w gminie. Jest to charakterystyczne dla terenów wiejskich, gdzie sieć drogowa często obejmuje drogi o niższych standardach technicznych, wykorzystywane głównie do celów lokalnych i rolniczych. Drogi o nawierzchni bitumicznej, obejmują 116,785 km. Największa koncentracja tego typu nawierzchni występuje w obrębach takich jak Radzięcin (25,727 km), Stara Wieś (11,096) i Karolówka (9,263). Nawierzchnie betonowe w gminie występują na minimalnej powierzchni – jedynie 0,030 km w obrębach Pulczynów, natomiast drogi z płyt betonowych są obecne w niektórych miejscach, takich jak Komodzianka (1,268 km) i Smoryń (0,787 km). Drogi tłuczniowe obejmują 3,401 km sieci i występują w obrębach Komodzianka (0,483 km) oraz Teodorówka (0,488 km). Podobnie drogi żwirowe, które mają długość 6,862 km, występują głównie w Radzięcinie (1,253 km), Karolówce (1,173 km) oraz Smoryniu (0,713 km).

Podsumowując, sieć drogowa w gminie Frampol jest zdominowana przez drogi gruntowe, co świadczy o potrzebie dalszej modernizacji. Inwestycje w nawierzchnie bitumiczne są skoncentrowane głównie w bardziej rozwiniętych i zaludnionych obszarach, natomiast znaczna liczba dróg nieistniejących oraz tych o niskiej jakości sugeruje konieczność dalszych działań w zakresie rozwoju infrastruktury drogowej.

Tabela 30 Sieć drogowa według rodzaju nawierzchni

L.p.	Obręb	Drogi według rodzaju nawierzchni							
		beton	masa bitumiczna	plyty betonowe	tluczeń	żwir	grunt naturalny	nie istnieje	Razem
		km	km	km	km	km	km	km	km
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1.	Chłopków	-	7,318	0,495	2,430	-	25,894	11,395	47,532
2.	Kolonia Kąty	-	3,779	-	-	-	51,499	5,948	61,226
3.	Karolówka	-	9,263	-	-	1,173	18,346	4,034	32,816
4.	Kąty	-	5,063	-	-	0,501	9,933	2,610	18,107
5.	Komodzianka	-	4,825	1,268	0,483	0,941	20,720	2,157	30,394
6.	Korytków Mały	-	2,901	-	-	-	29,612	2,924	35,437
7.	Pulczynów	0,030	2,013	-	-	-	10,769	1,940	14,753
8.	Radzięcin	-	25,727	0,211	-	1,253	32,264	9,730	69,185
9.	Rzeczyce	-	3,263	0,234	-	0,091	10,622	2,907	17,117
10.	Smoryń	-	8,665	0,787	-	0,713	15,199	1,566	26,930
11.	Sokolówka	-	5,320	0,110	-	0,694	3,137	0,316	9,577
12.	Stara Wieś	-	11,096	-	-	0,524	6,761	0,962	19,342
13.	Teodorówka	-	7,101	0,180	0,488	0,496	22,632	7,830	38,726
14.	Teodorówka-Kolonia	-	4,101	-	-	-	12,100	1,069	17,270
15.	Wola Kątecka	-	2,929	-	-	-	0,398		3,327
16.	Wola Radzięcka	-	8,330	-	-	-	16,649	1,140	26,118
17.	Frampol	-	5,091	-	-	0,477	10,241	0,172	15,981
18.	Razem Gmina	0,030	116,785	3,286	3,401	6,862	296,777	56,699	483,840

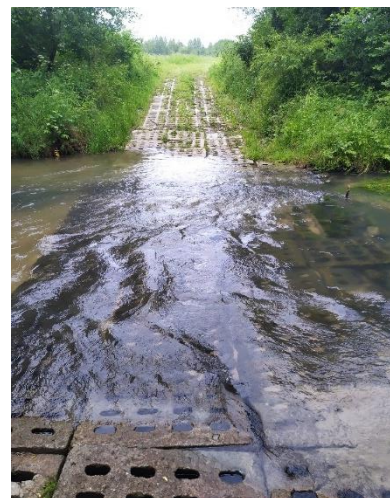
Źródło: opracowanie własne na podstawie inwentaryzacji terenowej

Stan obiektów inżynierskich związanych z infrastrukturą drogową na terenie gminy Frampol można ocenić jako zadowalający. Na obszarze gminy znajdują się mosty na rzece Biała Łada, zapewniające przejazd przez rzekę. Dodatkowe przejścia stanowią dwa brody zlokalizowane w miejscowości Wola Kątecka, które ułatwiają rolnikom skrócenie trasy do pól uprawnych. Przepusty zlokalizowane przy drogach krajowych i wojewódzkich charakteryzują się dobrym stanem technicznym i nie wymagają działań naprawczych. Natomiast przepusty przy drogach niższej kategorii, takich jak drogi powiatowe i gminne, cechuje gorszy stan techniczny. Wiele z nich wymaga działań konserwacyjnych, w tym odmulenia i oczyszczenia, aby poprawić ich przepustowość i przywrócić pełną funkcjonalność.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 53 Most na rzece Biała Łada w Radzięcinie oraz bród na rzece Biała Łada w miejscowości Wola Kątecka

Źródło: materiały własne

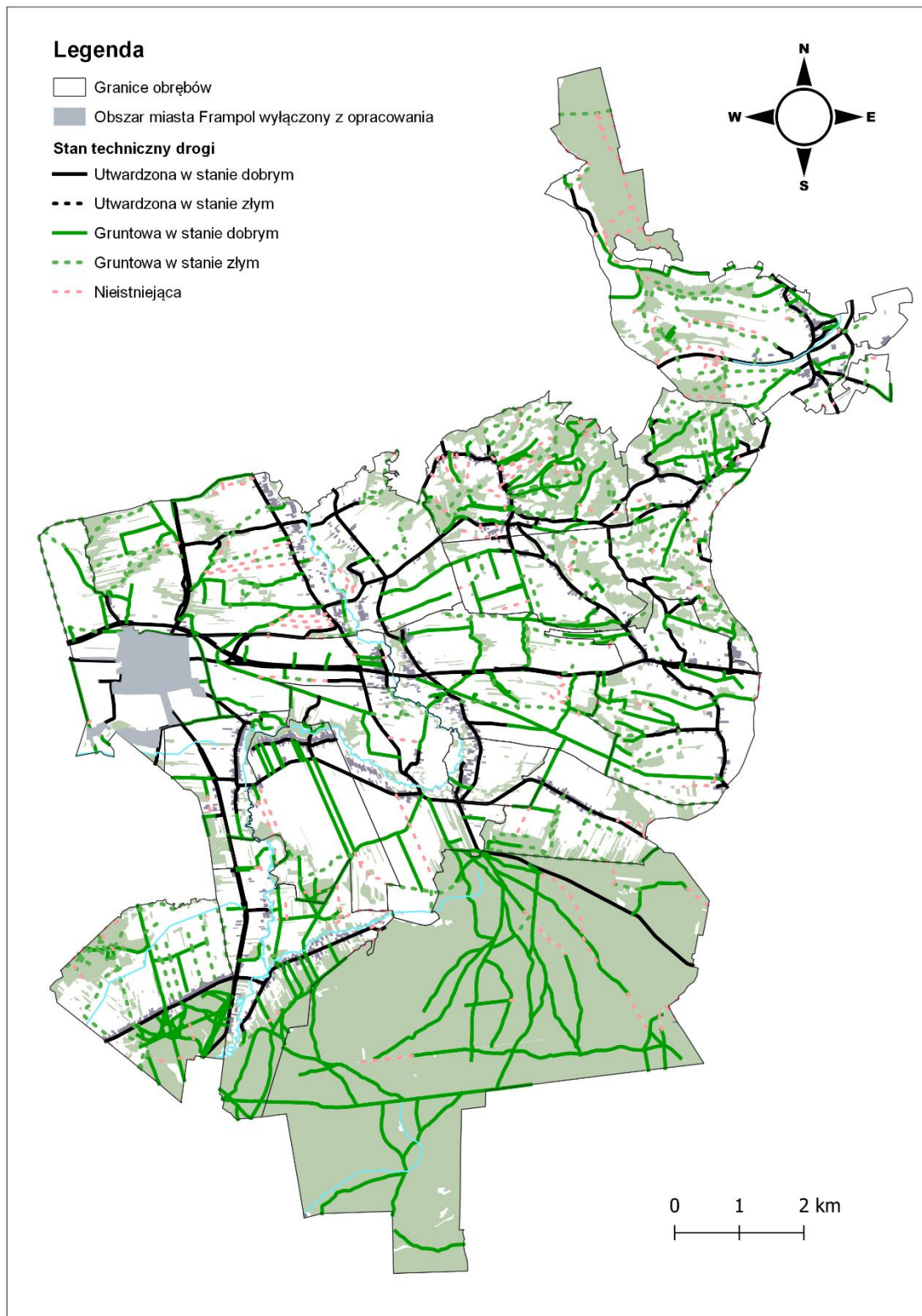
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 54 Stan techniczny dróg w gminie

Źródło: opracowanie własne na podstawie inwentaryzacji terenowej

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.6 OCHRONA PRZYRODY I ŚRODOWISKO NATURALNE

2.6.1 Obszary chronione i formy ochrony przyrody

Gmina Frampol wyróżnia się wyjątkowym zasobem przyrody i krajobrazu. Część terenów gminy została objęta ochroną zgodnie z wymogami ustawy o ochronie przyrody. Głównym celem tego działania jest zachowanie niezwykłych walorów przyrodniczych i estetycznych terenów gminy. W jej granicach znajdują się:

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 PLB060008 – Puszcza Solska o pow. 74 818,9 ha. Obejmuje rozległy kompleks leśny położony w strefie kontaktu Roztocza i Kotliny Sandomierskiej z przełomami rzek spływających z Roztocza, z siedliskami borowymi. W gminie Frampol obejmuje rozległy kompleks leśny w południowych granicach (247,7 ha).
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 PLB060005 Lasy Janowskie o pow. 62801ha. W granicach gminy Frampol obejmuje obszar o pow. 416,8 ha, po południowozachodniej stronie drogi Frampol-Biłgoraj. Obejmuje rozległy i zwarty kompleks leśny w północnej części Kotliny Sandomierskiej, rosnący na płaskim terenie urozmaiconym licznymi wydmami, lekko nachylnym w kierunku południowo-zachodnim, z dominującymi siedliskami borowymi.
- Specjalny obszar Natura 2000 Uroczyska Puszczy Solskiej PLH06003, o powierzchni 15 557,49 ha. Obszar specjalny Uroczyska Puszczy Solskiej stanowi kompleks ekosystemów o wysokiej wartości przyrodniczej, skupiony głównie w Kotlinie Sandomierskiej i w mniejszym stopniu w obszarach krawędziowych Roztocza. Charakteryzuje się bogactwem siedlisk przyrodniczych, zróżnicowanych zarówno pod względem typów, jak i rozmiarów, obejmujących bory bagienne, torfowiska, lasy sosnowe, pararendziny i łągi, które otaczają rozległe kompleksy leśne. Gleby w tym obszarze są zwykle ubogie i piaszczyste, z wyjątkiem obszarów strefy krawędziowej Roztocza, gdzie dominują pararendziny i gleby brunatne. Podmokłość jest charakterystyczną cechą tego terenu, a drzewostany są przeważnie zdominowane przez sosnę, choć spotykane są także inne gatunki, takie jak jodła, olsza i łągowce. Szczególnie istotne są bory bagienne, torfowiska wysokie i przejściowe oraz łągi, które stanowią siedliska dla licznych gatunków flory i fauny. Wzdłuż naturalnych koryt rzecznych występują również lasy łąkowe. Obszary użytkowane lub nieużytkowane,

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

na których rozwijają się łąki, również stanowią ważny element krajobrazu. Obszar ten jest zatem oazą dla wielu gatunków zwierząt, w tym wilków, rysi, nietoperzy, traszek, żółwi i innych. Puszcza Solska stanowi znaczącą część jednego z największych kompleksów leśnych w Polsce i odgrywa istotną rolę w ochronie różnorodności biologicznej. Uroczyska Puszczy Solskiej to najważniejsza na Lubelszczyźnie ostoja wilków i rysi. Ponadto, stwierdzono w ostoi 16 dalszych gatunków zwierząt: motyla przeplatkę aurinę, ważki-trzeplę zieloną i zalotkę większą, minoga strumieniowego, głowacza białołetwego, piskorza i kozę, traszkę grzebieniastą, liczną populacją ginącego kumaka nizinnego, żółwia błotnego, nietoperza-mopka oraz nocki: Bechsteina i dużego oraz bobra i wydrę. Z roślin zagrożonych w skali europejskiej zanotowano rzadki gatunek mszaka–sierpowca błyszczącego. Z innych gatunków godny uwagi, wymienić należy: 3 gatunki rosiczek, kosaćca syberyjskiego, kukułkę Fuchsa, mącznicę lekarską, widłaki: torfowca, wrońca i spłaszczonego. Ostoja jest jednym z najważniejszych w Polsce obszarów ważnych dla ochrony torfowisk wysokich oraz borów i lasów bagiennych. Ponadto, Puszcza Solska jest bardzo ważną w skali regionu ostoją puszczańską fauny kręgowców, z licznymi zagrożonymi i rzadkimi gatunkami m. in. wilkiem i rysi. Znajduje się tu także jedno z nielicznych w kraju stanowisk motyli *Cenonympha hero* i *Lopinga achine*.

- Specjalny obszar Natura 2000 Uroczyska Lasów Janowskich PLH060031 o powierzchni 34 544,2 ha. Uroczyska Lasów Janowskich obejmują obszar o powierzchni 34 544,2 hektarów, zlokalizowany głównie w zachodniej i centralnej części Równiny Biłgorajskiej. Rozciąga się od doliny Wisły i Sanu na zachodzie po Lasy Lipskie i Lasy Janowskie na wschodzie, ograniczony na północy krawędzią Wyżyny Lubelskiej i na południu doliną rzeki Bukowej, docierając do miejscowości Frampol. Administracyjnie znajduje się na terenie województw lubelskiego i podkarpackiego, z większością obszaru w województwie lubelskim, w gminach Dzwola, Modliborzyce, Janów Lubelski, Potok Wielki (powiat janowski), Frampol i Biłgoraj (powiat biłgorajski). Krajobraz obszaru to głównie leśna równina z wałami wydmowymi w centralnej części. Liczne meandrujące cieki i rzeki przecinają obszar, otaczając łąki, a także znajdują się ekstensywnie użytkowane stawy hodowlane, bagna i torfowiska. Zróżnicowanie siedlisk jest wynikiem budowy geologicznej, głównie luźnych piasków holocenijskich i plejstocenijskich, na nieprzepuszczalnej warstwie ilów krakowieckich, co powoduje

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

płytki poziom wód gruntowych i powstawanie obszarów bezodpływowych. W obszarze dominują siedliska wilgotnych borów sosnowych, borów bagiennych i borów jodłowych, co jest istotne dla ochrony wielu rzadkich gatunków flory i fauny. Podstawowym celem ochrony jest wilk szary (*Canis lupus*), będący priorytetowym gatunkiem zgodnie z Dyrektywą Siedliskową. Populacja wilka na obszarze Uroczysk Lasów Janowskich stanowi istotną część populacji lokalnej Kotliny Sandomierskiej i Roztocza, licząc 16-18 osobników w 3 watachach. Dodatkowo, obszar ten jest ważną ostoją dla wielu innych rzadkich gatunków flory i fauny, takich jak fiołek bagienny, który występuje tu w największej w kraju liczbie.

- Szczebrzeski Park Krajobrazowy położony w gminach: Frampol, Sułów, Szczebrzeszyn, Terespol, Radecznica i Zwierzyniec. Szczebrzeszyński Park Krajobrazowy znajduje się głównie w wschodniej części Roztocza Zachodniego, gdzie przebiegają dwie szerokie bruzdy zwane padołami, które osiagają dna Równiny Biłgorajskiej. Jednym z tych padołów jest Padoło Gorajca, przez które przepływa rzeka Gorajec, a drugim jest Padoło Zwierzynieckie lub Józefowskie, wykorzystywane przez rzekę Wieprz, stanowiącą także granicę Roztocza Zachodniego. Obszar pomiędzy tymi padołami znany jest jako Roztocze Szczebrzeszyńskie. Park rozciąga się na obszarze 20,1 tys. ha w województwie lubelskim, obejmując części gmin: Biłgoraj, Frampol, Goraj, Radecznica, Sułów, Szczebrzeszyn, Terespol, Turobin i Zwierzyniec. Największy fragment parku znajduje się w gminie Radecznica, natomiast najmniejszy w gminie Biłgoraj. Procesy erozji rzecznej i wietrzenia wykształciły obecny krajobraz, w tym doliny rzeczne i wąwozy. Obszar ten posiada duże zasoby wodne, zasilane m.in. przez źródła w Radecznicy, Zaporzu i Trzęsinach. Roślinność parku reprezentuje geobotaniczną krainę Roztocza, charakteryzującą się bogactwem roślin zielnych. Występują tu różnorodne kompleksy leśne, w tym buczyna karpacka, która pokrywa zbocza wzniesień i głębokie wąwozy. Ptaki stanowią jedną z lepiej poznanych grup zwierząt w parku, z około 80 gatunkami stwierdzonymi na tym obszarze. Większość z nich jest objęta ochroną prawną, a niektóre, takie jak brodziec krwawodzioby czy dzięcioł czarny, należą do rzadkich gatunków. Na obszarze parku można spotkać również bobry europejskie, które kiedyś zamieszkiwały licznie dolinę rzeki Wieprz.
- Korytarz ekologiczny Południowo-Centralny

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

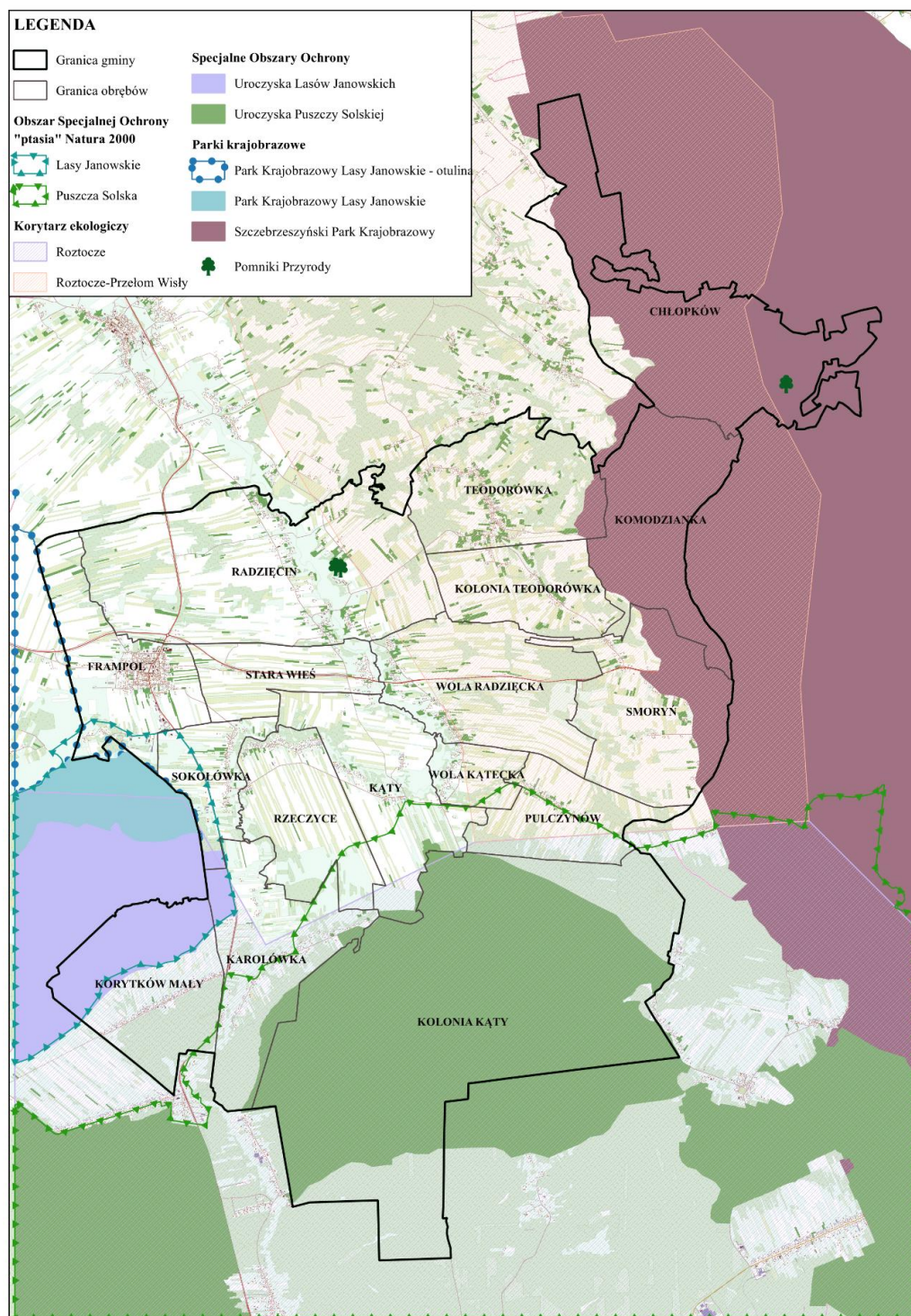
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- 3 pomniki przyrody: Lipa szerokolistna – *Tilia platyphypollos* oraz grupa drzew – 2
Dęby szypułkowe – *Quercus robur*

Rys. 55 Obszary chronione i formy ochrony przyrody

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GDOŚ, <https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-dodanych-geoprzestrzennych>

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.6.2 Szata roślinna i świat zwierzęcy

Obszar opracowania leży w Dziale Wyżyn Południowopolskich, Krainie Roztoczańskiej, Okręgu Roztocza-Zachodniego, Podokręgu Sułowsko-Frampolski.

Roślinność w gminie Frampol głównie składa się z upraw polowych, co wynika z przeobrażeń terenowych i braku naturalnej roślinności. Dominują tu rośliny synantropijne, szczególnie lubiące gleby bogate w azot i wapń. Przeważają biocenozy puszczańskie i siedliska borowe oraz biocenozy łąkowe [Program Ochrony Środowiska dla Gminy Frampol na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026]. W gminie nie odnaleziono biocenoz o charakterze naturalnym. Na gruntach odłogowanych i przydrożnych spotyka się przede wszystkim rośliny charakterystyczne dla pól uprawnych i terenów ruderalnych. Krajobraz urozmaicają również zadrzewienia i zakrzewienia w formie rzędowych nasadzeń wzdłuż dróg, cieków i rowów. Bogactwo flory jest efektem występowania, na terenie całej gminy, unikatowych gatunków roślin, takich jak widłak wroniec, rosziczka pośrednia, widłak tortowy czy zawilec.

Fauna gminy Frampol różni się w zależności od rodzaju siedlisk. W lasach można spotkać zwierzęta typowe dla tego środowiska, takie jak sarny, jelenie, dziki, lisy i łasicowate. Na terenach łąkowo-zaroślowych i wodno-brzegowych, charakterystycznych dla dolin rzecznych, występują ptaki wodno-błotne oraz fauna polna, jak gąsiorek czy jarzębatka. W dogodniejszych warunkach żyją też żmije, żaby, łasice i padalce.

2.6.3 Krajobraz

Gmina Frampol, położona w wiejskim obszarze funkcjonalnym o znaczeniu ponadregionalnym, wyróżnia się unikalnymi wartościami przyrodniczymi, krajobrazowymi oraz kulturowymi. Obszar gminy Frampol charakteryzuje się różnorodnością form ochrony przyrody, co sprawia, że stanowi on istotne środowisko dla wielu gatunków flory i fauny. Jednakże, niemal cały obszar odznacza się krajobrazem kulturowym, charakterystycznym dla terenów intensywnej gospodarki człowieka. Przeważającym krajobrazem gminy Frampol jest krajobraz rolniczy, co wynika z intensywnej działalności rolniczej na tym terenie [Prognoza oddziaływania na środowisko, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Frampol]. Pola uprawne, pastwiska i sady stanowią dominującą część krajobrazu, co jest typowe dla obszarów intensywnej gospodarki rolniczej. Jednakże mimo antropogenicznych zmian w krajobrazie, zachowuje on swój charakter i harmonijnie współgra z naturalnym otoczeniem.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.6.4 Obszary leśne, zadrzewienia i zakrzewienia

Najcenniejsze zbiorowiska roślinne obszarów opracowania stanowią lasy. Na obszarze zaliczanym do Roztocza Zachodniego przeważają siedliska lasu świeżego, gdzie dominującym drzewostanem jest buk (około 60%) z domieszką innych drzew liściastych takich jak: buk, grab, jesion, olsza. Lasy są istotnym zasobem gminy, zajmując około 1/3 jej powierzchni, z czego część podlega ochronie. Występuje w nich różnorodność drzew, m.in. sosna, jodła, buk, klon, jesion i jarzębina.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia lasów na terenie gminy Frampol w 2022 roku wynosiła 3642,46 ha, co przekłada się na lesistość na poziomie 35,4%. Wskaźnik ten jest niższy niż średnia dla powiatu biłgorajskiego, która wynosi 39,2%, jednakże w odniesieniu do lesistości województwa lubelskiego czy kraju jest on zdecydowanie wyższy (lesistość województwa lubelskiego - 23,5% , kraju - 29,7%). W 2022 r. na jednego mieszkańca przypadało średnio 84,2 ara lasów.

Lasy na terenie gminy Frampol posiadają zróżnicowaną strukturę własnościową z dominacją lasów prywatnych. Jednakże, istotna część lasów należy do Skarbu Państwa, zarówno w formie zarządzanej przez Lasów Państwowych, jak i lasów gminnych. Strukturę gruntów leśnych na terenie gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 31 Struktura własnościowa gruntów leśnych na terenie gminy Frampol

Lasy według form własności		Powierzchnia [ha]
Lasy publiczne Skarbu Państwa	Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	2,38
	Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	746,01
	RAZEM:	748,39
Lasy publiczne ogółem	Lasy publiczne Skarbu Państwa	748,39
	Lasy publiczne gminne	2,94
	RAZEM:	751,33
Lasy ogółem	Lasy publiczne ogółem	751,33
	Lasy prywatne ogółem	2891,13
	RAZEM:	3642,46

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Lasy państwowe na terenie gminy Frampol są administrowane przez nadleśnictwo Biłgoraj, natomiast lasy prywatne są nadzorowane przez Starostwo Powiatowe w Biłgoraju.

Tabela 32 Stopień lesistości

Lp.	Obręb	Powierzchnia obróbu	Grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione	Stopień lesistości
		ha	ha	%
1.	2.	3.	4.	5.
1.	Miasto Frampol	466,5088	10,5360	2,26%
2.	Chłopków	1003,8872	299,8410	29,87%
3.	Kolonia Kąty	2470,1714	2419,5512	97,95%
4.	Karolówka	563,0270	140,8828	25,02%
5.	Kąty	525,1987	16,6280	3,17%
6.	Komodzianka	552,1681	114,2672	20,69%
7.	Korytków Mały	551,0769	191,9246	34,83%
8.	Pulczynów	322,7353	57,4854	17,81%
9.	Radzięcín	1166,6479	64,9548	5,57%
10.	Rzeczyce	427,4601	23,1272	5,41%
11.	Smoryń	592,6093	20,0524	3,38%
12.	Sokołówka	229,6749	11,4570	4,99%
13.	Stara Wieś	276,8464	0,3589	0,13%
14.	Teodorówka	533,3696	168,5363	31,60%
15.	Kolonia Teodorówka	352,1169	49,4981	14,06%
16.	Wola Kątecka	134,7279	4,4744	3,32%
17.	Wola Radzięcka	597,0959	66,8218	11,19%
17.	Ogółem	10765,3223	3660,3971	34,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych EGİB

Analiza tych danych pozwala zauważyć, że gmina Frampol jest zróżnicowana pod względem lesistości, co może mieć wpływ na różnorodność ekologiczną, krajobrazową i funkcjonalną tego obszaru. Kolonia Kąty, będąca częścią Puszczy Solskiej, jest obszarem o bardzo wysokim stopniu lesistości (prawie 98%), co oznacza, że większość terenu jest

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

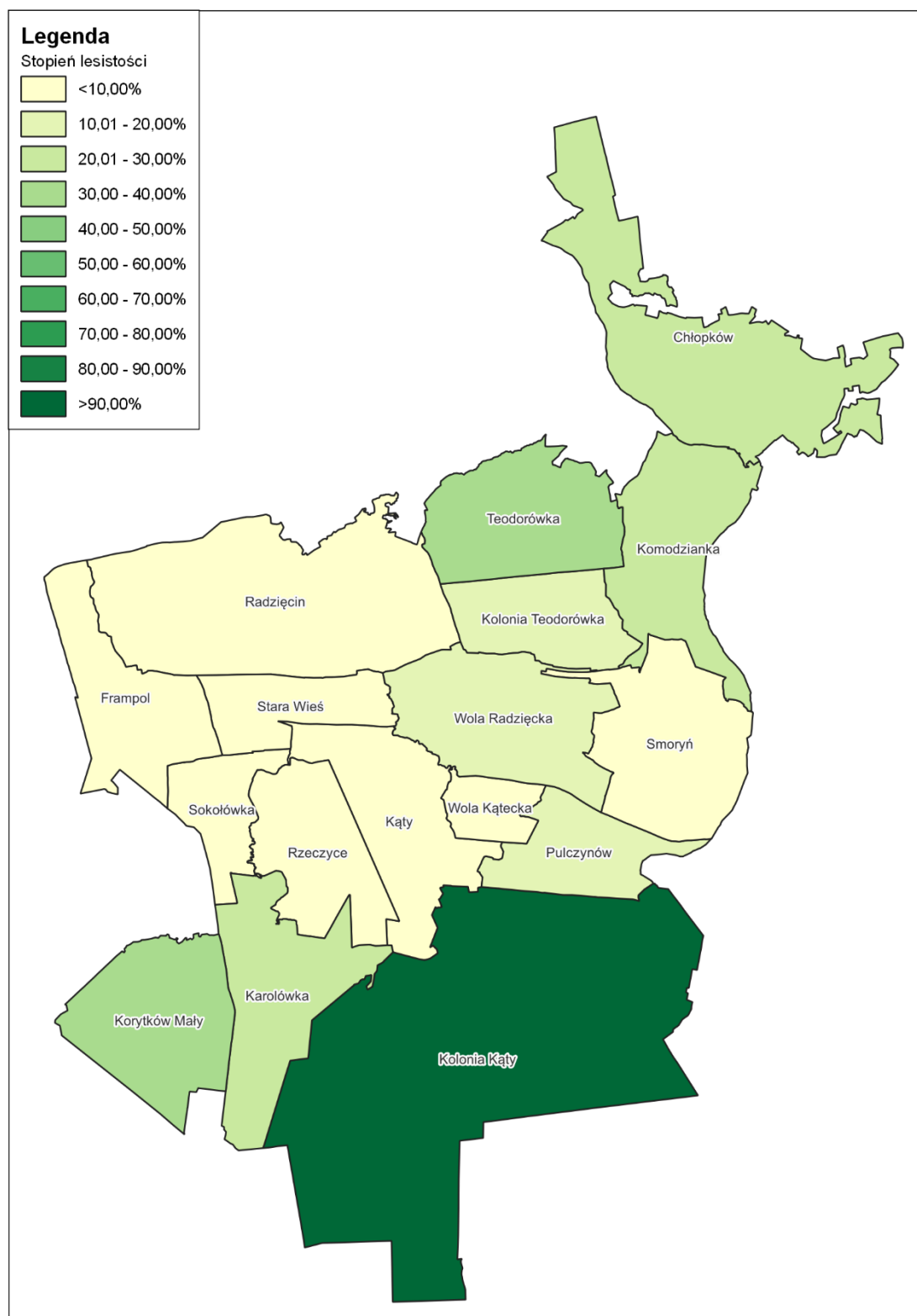
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

pokryta lasami, zadrzewieniami i zakrzewieniami. Puszcza Solska to obszar o dużym znaczeniu przyrodniczym i ekologicznym, stanowiący naturalne środowisko dla wielu gatunków flory i fauny. Ten obszar może pełnić funkcję cennego zasobu przyrodniczego, zapewniając schronienie dla dzikich zwierząt, oczyszczając powietrze oraz regulując klimat. Z kolei obszary o najmniejszej lesistości w gminie są terenami zurbanizowanymi lub przekształconymi rolniczo. Na tych terenach dominuje zabudowa, infrastruktura drogowa oraz pola uprawne.

Oprócz kompleksów leśnych na terenie gminy występują rzędowe zadrzewienia, zakrzewienia i remizy śródpolnych które występują zarówno w formie zwartych kompleksów jak i pojedynczych drzew. Najwięcej jednak występuje zadrzewień liniowych wzdłuż dróg, a także cieków wodnych. Są one ważnym elementem przyrodniczym w krajobrazie wiejskim. Zakładanie i pielęgnacja zadrzewień jest jedną z podstawowych metod wprowadzania różnorodności krajobrazu rolniczego, szczególnie na rozległych obszarach użytków rolnych. Spełniają one istotną rolę w urozmaicaniu krajobrazu rolniczego i wiejskiego oraz w przestrzeni przyrodniczej, m.in. ochronną, produkcyjną, krajobrazową i społeczno – kulturalną.

Poniżej przedstawiono rycinę ukazującą stopień lesistości poszczególnych obrębów w gminie Frampol.

Rys. 56 Lesistość gminy Frampol

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.6.5 System odbioru śmieci i składowiska odpadów

System odbioru śmieci i zagospodarowania odpadów w Gminie Frampol jest dobrze zorganizowany i obejmuje zarówno zbiórkę odpadów zmieszanych, jak i selektywną. Gmina nie posiada własnego składowiska odpadów, więc zebrane odpady są przekazywane do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Korczowie. W Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych we Frampolu, mieszkańcy mogą oddać różnorodne rodzaje odpadów, takie jak papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło oraz inne odpady komunalne, które następnie są odpowiednio segregowane i przekazywane do dalszego przetwarzania. Usługi związane z gospodarką komunalną, w tym dostarczanie wody dla mieszkańców świadczy Zakład Gospodarki Komunalnej we Frampolu, natomiast odbiór i zagospodarowanie odpadów realizuje Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Biłgoraju.

Gmina Frampol osiągnęła znaczące postępy w zakresie recyklingu i ograniczenia ilości odpadów kierowanych do składowania w ciągu ostatnich lat, co świadczy o efektywności i zaangażowaniu w prowadzenie zrównoważonej gospodarki odpadami¹.

2.7 AGROTURYSTYKA, TURYSTYKA, KULTURA, ZABYTKI

2.7.1 Agroturystyka i turystyka oraz infrastruktura turystyczna

Gmina Frampol charakteryzuje się niskim stopniem urbanizacji oraz ograniczoną infrastrukturą turystyczną, co stanowi istotne wyzwanie dla rozwoju turystyki na tym obszarze. Jednakże, istniejące walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe, takie jak różnorodna rzeźba terenu, obfitość przyrody oraz zabytki historyczne, nadają gminie potencjał do atrakcyjnego rozwoju turystyki.

W gminie, z wyłączeniem miasta Frampol, funkcjonuje 5 obiektów noclegowych tj. Ranczo na Skarpie w Rzeczycach, Siedlisko w Chłopkowie, Agroturystyka pod Lipą w Chłopkowie, Domki „Brzozowe Wzgórze” w Komodziance oraz miejsca noclegowe przy Winnicy Ostrowskich w Komodziance. Winnica w Komodziance to nie tylko miejsce noclegowe, ale przede wszystkim jedno z pionierskich przedsięwzięć w rejonie Rostocza Zachodniego. W oparciu o gospodarstwo agroturystyczne, winnica w Komodziance zaprasza turystów do poznawania technik prowadzenia winorośli oraz procesu wytwarzania wina. Malownicze krajobrazy i unikalny klimat otoczenia przyciągają entuzjastów enoturystyki, tworząc niezwykle atrakcyjną atmosferę.

¹ <https://frampol.pl/gospodarka-odpadami-komunalnymi/> (dostęp: 30.04.2024r.)

Istniejąca infrastruktura turystyczna w gminie Frampol obejmuje różnorodne obiekty agroturystyczne oraz szlaki rowerowe, które stanowią podstawę dla aktywnego wypoczynku i poznawania walorów przyrodniczych oraz kulturowych regionu. Na terenie gminy znajduje się siedem szlaków rowerowych oraz jeden pieszy. Poniższa tabela zawiera informacje odnośnie istniejących szlaków.

Tabela 33 Szlaki turystyczne przechodzące przez teren gminy

Lp.	Rodzaj szlaku	Nazwa szlaku	Przebieg szlaku	Długość szlaków w km
1.	2.	3.	4.	5.
1.	rowerowy	Dolina Białej Łady	Karolówka – Kąty – Kolonia Kąty	10,26
2.		Szlak dawnych rzemiosł ludowych	Korytków Mały	2,72
3.		„Jastrzębia Zdebrz”	Kolonia Kąty – Kąty – Radzęcin – Komodzianka – Teodorówka – Kolonia Teodorówka – Wola Radziecka - Smoryń	25,38
4.		Czarna Perła	Chłopków – Komodzianka – Teodorówka – Radzęcin – Frampol – Stara Wieś – Kąty – Wola Kątecka - Pulczynów	32,73
5.		Szlak im. Dymitra Gorajskiego	Chłopków	3,53
6		Pogranicze Regionów – Wzgórze Polak	Kolonia Kąty	0,18
7		Roztoczański	Kolonia Kąty	0,18
8	pieszy	Centralny Szlak Rztocza	Chłopków	1,00
Gmina ogółem				75,98

Źródło: opracowanie własne

2.7.2 Obszary atrakcyjne turystycznie

Gmina Frampol posiada wszelkie atrybuty decydujące o atrakcyjności turystycznej. Znajdujące się na terenie gminy elementy przyrodnicze, krajobrazowe oraz kulturowe nadają jej predyspozycje do rozwoju turystyki krajoznawczej oraz agroturystyki. Zabytki historyczne oraz walory środowiskowe i przyrodnicze sprzyjają rozwojowi czynnego wypoczynku, zwłaszcza wędrówek pieszych i wycieczek rowerowych [Strategia Rozwoju Gminy Frampol na lata 2022-2030].

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Obszary atrakcyjne turystycznie w gminie Frampol oferują bogactwo historycznych i przyrodniczych atrakcji, które przyciągają licznych zwiedzających z różnych stron. Wśród nich znajduje się Park Papieski, założony w sąsiedztwie kościoła w Radzięcinie, upamiętniający Jana Pawła II. Ten urokliwy park, z kamieniami z płaskorzeźbami przedstawiającymi drogę krzyżową i tajemnice różańca, stanowi ważny element krajobrazu kulturowego regionu.

Rys. 57 Kościół w Radzięcinie i Park Papieski

Źródło: materiały własne

W Radzięcinie można również odnaleźć pozostałości parku dworskiego, który przypomina o dawnej świetności tej miejscowości. W XVIII i XIX wieku Radzięcin był własnością Hilarego Krzęciejewskiego, a później przekształcił się w część majątku rodziny Brandtów, znanego malarza Józefa Brandta.²

Kolejnym zabytkowym obiektem wartym uwagi jest Pałac w Kątach, wzniesiony w 1812 roku przez Wisłockich. Aktualnie zachowały się relikty parku dworskiego, które nie figurują w wojewódzkim rejestrze zabytków nieruchomości. Wg Katalogu Zabytków Sztuki T. VIII z. 3, s. 7 na cmentarzu kościelnym we Frampolu znajdują się trzy kamienne, barokowe fotele pochodzące z parku dworskiego w Kątach³.

²Wikipedia. <https://pl.wikipedia.org/wiki/Radzi%C4%99cin> (dostęp, 18.04.2024r.)

³Wikipedia. [https://pl.wikipedia.org/wiki/K%C4%85ty_\(powiat_bi%C5%82gorajski\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/K%C4%85ty_(powiat_bi%C5%82gorajski)) (dostęp: 18.04.2024r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Na terenie gminy zachowały się również elementy byłego zespołu dworsko-pałacowego w Teodorówce Kolonii, który był istotnym miejscem w historii regionu od XVIII wieku. Dziś na terenie tego dawnego założenia parkowo-dworskiego można znaleźć murowaną kaplicę Matki Boskiej Leżajskiej [Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, 1960].

W miejscowości Smoryń, która obecnie jest częścią gminy Frampol, znajduje się historyczny dwór, będący niegdyś własnością rodziny Brandtów. Józef Brandt, znany malarz realizmu, którego dzieła zdobią wiele kolekcji sztuki, wywodził się z tej rodziny i był jednym z reprezentantów talentu artystycznego, który wyrosła z tego ziemiaństwa. Przywrócenie dawnej świetności dworu Brandtów mogłoby stanowić nie tylko atrakcję turystyczną, ale również centrum kulturalne, które przyciągałoby miłośników historii i sztuki z całego regionu. Dwór Brandtów w Smoryniu stanowi symbol bogatej historii i dziedzictwa kulturowego, który może przyczynić się do wzbogacenia oferty turystycznej gminy Frampol.⁴

2.7.3 Obiekty kultury

Podmiotem zajmującym się prowadzeniem wielokierunkowej działalności rozwijającej potrzeby kulturalne mieszkańców jest Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury we Frampolu, który swoją działalnością obejmuje również Bibliotekę Publiczną we Frampolu. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury we Frampolu organizuje liczne przedsięwzięcia kulturalne.

W gminie Frampol, bogaty krajobraz kulturowy odzwierciedla się poprzez różnorodne działania twórców ludowych, którzy aktywnie współtworzą lokalną scenę artystyczną. Twórcy haftu krzyżkowego, malarze, poeci i pisarze nie tylko prezentują swoje prace na lokalnych wystawach i wernisażach, ale także przyczyniają się do zachowania dziedzictwa kulturowego regionu. Jednym z wyjątkowych wydarzeń kulturalnych jest Chłopków – Festiwal Muzyki Roztocza Fanfara. Podczas tego festiwalu odbywają się warsztaty muzyki ludowej oraz śpiewu tradycyjnego, co umożliwia lokalnym artystom i mieszkańcom dzielenie się swoimi umiejętnościami i tradycjami z gośćmi. Dodatkowo, wydarzenie to przyciąga turystów zainteresowanych autentyczną kulturą regionu. Natomiast, Fura, czyli wędrowne granie po wioskach, jest kolejnym unikalnym elementem kulturalnym gminy Frampol. Ta forma artystyczna umożliwia artystom, w tym orkiestrom dętym i smyczkowym, prezentację swojej

⁴ Dwory i pałace Polski. <https://dipp.info.pl/baza-dipp/lubelskie/powiat-bilgorajski/gmina-frampol/dwor-smoryn> (dostęp: 29.04.2024r.)

twórczości w różnych miejscach, integrując lokalną społeczność i tworząc niepowtarzalny atmosferę festiwalową.

2.7.4 Zabytki

Poza układem przestrzennym, istotnym elementem krajobrazu kulturowego są zabytkowe obiekty. Kapliczki i krzyże przydrożne, będące częstym motywem krajobrazu gminy, stanowią nie tylko element religijny, ale także kulturowy. Każda z tych konstrukcji posiada własną historię i symbolizuje pobożność i religijność lokalnej społeczności. Stawiane były jako wyraz wdzięczności za otrzymane łaski oraz dla upamiętnienia ważnych wydarzeń, co dodatkowo podkreśla ich znaczenie dla dziedzictwa kulturowego gminy Frampol. Dodatkowo, w gminie znajdują się również cmentarze o znaczeniu historycznym, takie jak Cmentarz wojenny z I wojny światowej w miejscowości Smoryń. Istnieją także trzy wiekowe studnie kute w skale w Teodorówce, które są świadectwem dawnych technik budowlanych.

Rys. 58 Studnie w Teodorówce

Źródło: materiały własne

Na liście zabytków wpisanych do rejestru "A" zabytków nieruchomych Województwa Lubelskiego, według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku, znajdują się 8 obiektów. Jednakże jeszcze większa liczba obiektów została wpisana do Gminnej Ewidencji Zabytków.

Poniżej przedstawione są dwie tabele zawierające informacje na temat obiektów wpisanych na listę zabytków, zarówno do rejestru "A" zabytków nieruchomych Województwa Lubelskiego, jak i do Gminnej Ewidencji Zabytków.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 34 Obiekty wpisane do rejestru zabytków i o cechach zabytkowych

Lp.	Sołectwo	Obiekt	Wpis do rejestru zabytków
1.	2.	3.	4.
1.	Frampol	Układ urbanistyczny osady Frampol wraz z zabudową mieszkalną i gospodarczą, ze szczególnym uwzględnieniem zabudowy ulic „stodolnych” (Polna, Orzechowa, Kościelna, Ogrodowa	A/75
2.		Kościół Parafii Rzymsko-katolickiej pw. Matki Boskiej Szkaplerznej i św. Jana Nepomucena, wraz z wyposażeniem wnętrza, dzwonnica, cmentarz kościelny z drzewostanem - w gran. murowanego ogrodzenia	A/1444
3.		Budynek dawnej plebanii (w granicach ścian zewnętrznych), wraz z gruntem pod budynkiem	A/1351
4.		Cmentarz grzebalny (żydowski), zamknięty, wraz z nagrobkami i drzewostanem	A/1592
5.	Radzięcín	Kościół Parafii Rzymsko-katolickiej pw. Św. Kazimierza Królewicza wraz z wyposażeniem w zabytki ruchome, drzewostan w granicach cmentarza kościelnego	A/170
6.		Dzwonnica przy kościele parafialnym pw. Kazimierza Królewicza	A/170
7.		Cmentarz grzebalny wraz z drzewostanem i nagrobkami	A/1436
8.	Smoryń	Cmentarz wojenny z I Wojny Światowej	A/1531

Źródło: Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków. (2024). Załącznik Nr 1 do obwieszczenia Nr 1/2024 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 7 lutego 2024 r.: Wykaz zabytków wpisanych do rejestru "A" zabytków nieruchomości województwa lubelskiego według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 35 Zabytki wpisane do gminnej ewidencji zabytków

Lp.	Sołectwo	Obiekt	Nr karty adresowej
1.	2.	3.	4.
1.	Frampol	Kościół Rzymskokatolicki pw. MB Szkaplerznej	Rej. zab. A/1444 1/GEZ
2.	Frampol	Dzwonnica przy Kościele Rzymsko-katolickim pw. MB Szkaplerznej	Rej. zab. A/1444 1a/GEZ
3.	Frampol	Plebania	Rej. zab. A/1351 2/GEZ
4.	Frampol	Układ urbanistyczny Frampola	Rej. zab. A/75 3/GEZ
5.	Frampol	Cmentarz żydowski	Rej. zab. A/1592 4/GEZ
6.	Radzięcín	Kościół Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Kazimierza Królewicza wraz z wyposażeniem w zabytki ruchome, drzewostan w granicach cmentarza kościelnego	Rej. zab. A/170 5/GEZ
7.	Radzięcín	Dzwonnica przy kościele parafialnym pw. św. Kazimierza Królewicza	Rej. zab. A/170 5a/GEZ
8.	Radzięcín	Cmentarz przykościelny	Rej. zab. A/170 5b/GEZ
9.	Radzięcín	Cmentarz grzebalny wraz z drzewostanem i nagrobkami	Rej. zab. A/1436 6/GEZ
10.	Smoryń	Cmentarz wojenny z I Wojny Światowej	Rej. zab. A/1531 7/GEZ
11.	Radzięcín	Radzięcín Pozostałość parku dworskiego	8/GEZ
12.	Teodorówka Kolonia	Kompozycja Krajobrazowa	9/GEZ
13.	Frampol	Kapliczka domkowa murowana, św. Jana Nepomucena rzeźba drewniana	10/GEZ
14.	Frampol	Kapliczka domkowa drewniana, MB Niepokalanego Poczęcia	11/GEZ
15.	Frampol	Budynek murowany - szkoła	12/GEZ
16.	Frampol	Krzyż kamienny	13/GEZ
17.	Frampol	Pomnik Odzyskania Niepodległości – krzyż kamienny	14/GEZ
18.	Frampol	Krzyż przydrożny (przy starej drodze do Radzięcína)	15/GEZ

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

19.	Frampol	Dom murowany	17/GEZ
20.	Frampol	Cmentarz parafialny grzebalny czynny	18/GEZ
21.	Karolówka	Kapliczka domkowa murowana	19/GEZ
22.	Komodzianka	Krzyż kamienny - obelisk	21/GEZ
23.	Komodzianka	Krzyż kamienny - obelisk	22/GEZ
24.	Komodzianka	Krzyż kamienny - obelisk	23/GEZ
25.	Komodzianka	Krzyż kamienny - obelisk	23a/GEZ
26.	Radzięcín	Plebania murowana	24/GEZ
27.	Radzięcín	Kapliczka domkowa św. Mikołaja	25/GEZ
28.	Radzięcín	Kapliczka MB. Drew	26/GEZ
29.	Radzięcín	Kapliczka kamienna słupowa	27/GEZ
30.	Radzięcín	Krzyż kamienny - obelisk	28/GEZ
31.	Radzięcín	Krzyż kamienny przydrożny	28a/GEZ
32.	Radzięcín	Krzyż kamienny – obelisk	29/GEZ
33.	Radzięcín	Kapliczka kamienna	30/GEZ
34.	Radzięcín	Krzyż kamienny (stary gościniec między Frampolem a Gorajem)	30a/GEZ
35.	Rzeczycze	Krzyż przydrożny kamienny	31/GEZ
36.	Rzeczycze	Krzyż przydrożny (poła Rzeczyc)	31a/GEZ
37.	Smoryń	Kapliczka MB, drew.	32/GEZ
38.	Smoryń	Dwór drewniany	33/GEZ
39.	Smoryń	Krzyż kamienny	34/GEZ
40.	Sokołówka	Krzyż przydrożny kamienny (droga 835)	35/GEZ
41.	Sokołówka	Krzyż przydrożny kamienny (droga 835)	36/GEZ
42.	Sokołówka Kolonia	Krzyż przydrożny, obelisk	37/GEZ
43.	Stara Wieś	Krzyż kamienny przydrożny	38/GEZ
44.	Stara Wieś	Krzyż kamienny przydrożny	39/GEZ
45.	Stara Wieś	Krzyż kamienny przydrożny	40/GEZ
46.	Stara Wieś	Krzyż kamienny przydrożny	41/GEZ
47.	Teodorówka Kolonia	Figura MB	42/GEZ
48.	Teodorówka Kolonia	Kapliczka	43/GEZ
49.	Teodorówka Kolonia	Krzyż przydrożny	44/GEZ
50.	Teodorówka	Krzyż kamienny – obelisk	45/GEZ
51.	Teodorówka	Studnia	46/GEZ
52.	Teodorówka	Studnia	46a/GEZ
53.	Teodorówka	Studnia	46b/GEZ
54.	Wola Kątecka	Krzyż kamienny	47/GEZ

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

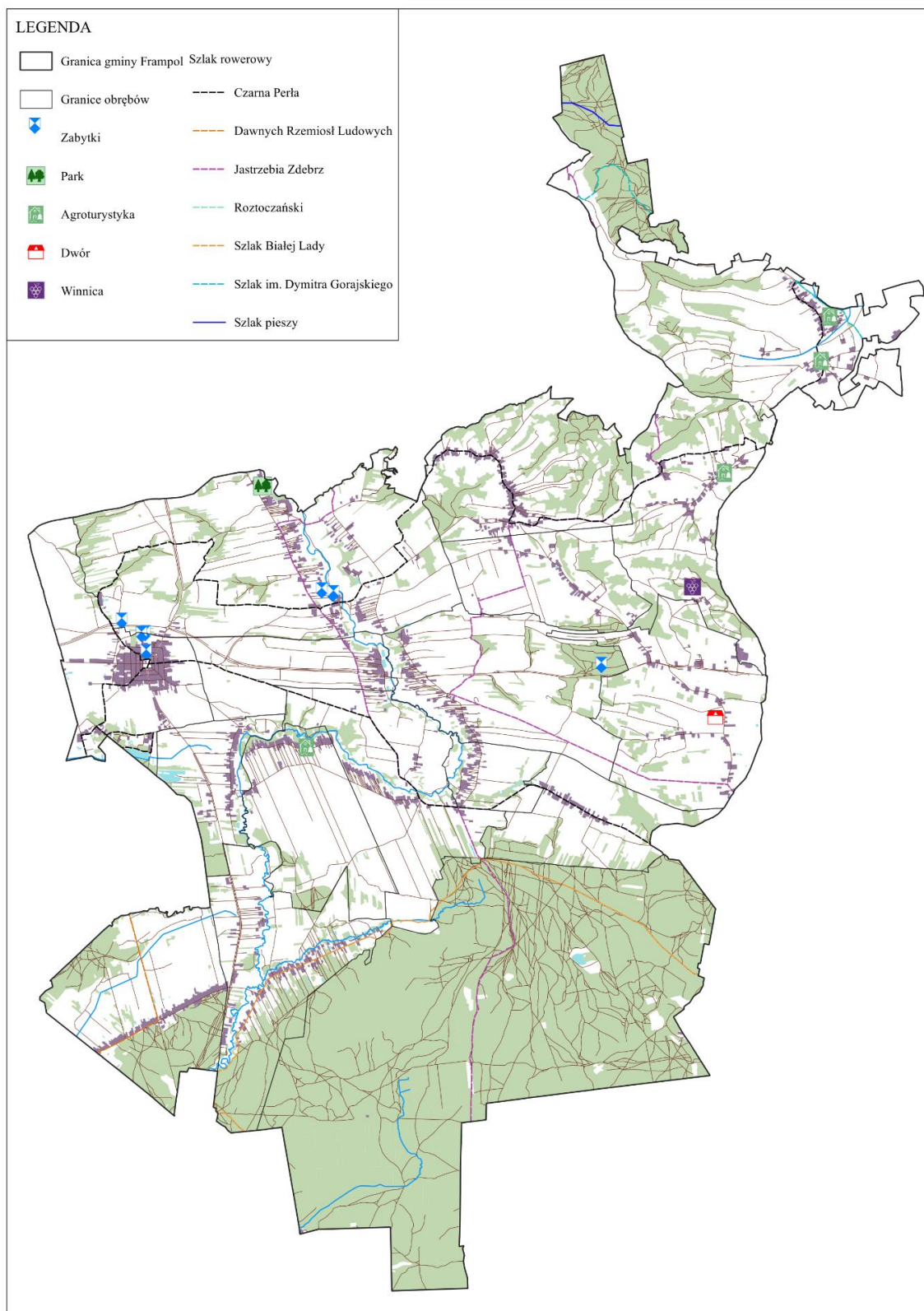
55.	Wola Radzińska	Krzyż przydrożny kamienny	48/GEZ
56.	Wola Radzińska	Krzyż kamienny	49/GEZ
57.	Wola Radzińska	Krzyż kamienny	50/GEZ
58.	Wola Radzińska	Krzyż kamienny	51/GEZ
59.	Wola Radzińska	Krzyż kamienny	52/GEZ
60.	Wola Radzińska	Krzyż kamienny (na polu)	53/GEZ
61.	Wola Radzińska	Krzyż kamienny	54/GEZ
62.	Pulczynów	Krzyż kamienny	55/GEZ

Źródło: Program Opieki nad Zabytkami Gminy Frampol na lata 2023 – 2026

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 59 Walory kulturowe oraz istniejące zagospodarowanie turystyczne

Źródło: opracowanie własne

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.8 WYKONANE PRACE URZĄDZENIOWO-ROLNE

2.8.1 Scalenia gruntów wraz zagospodarowaniem poscaleniowym

Na podstawie informacji uzyskanej z starostwa powiatowego uzyskano informację, iż na terenie gminy nigdy nie zostało przeprowadzone scalenie i wymiana gruntów oraz zagospodarowanie poscaleniowe.

2.8.2 Drogi transportu rolniczego

W ramach prac urządzeniowo-rolnych nie podejmowano działań związanych z budową ani modernizacją dróg transportu rolniczego. Gmina nie korzystała z programu finansowego w ramach PROW, mających na celu wsparcia tego rodzaju inwestycji. Budowy bądź przebudowy dróg realizowano w ramach środków własnych gminy, budżetu województwa lubelskiego oraz pozyskania środków zewnętrznych np. z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Ostatnimi realizacjami gminy są:

- Budowa drogi gminnej w m. Teodorówka od km 0+000 do km 0+266 w 2024r.;
- Przebudowa drogi gminnej w m. Komodzianka w 2024r.;
- Modernizacja (przebudowa) drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Chłopków od km 0+000 do km 0+259 w 2024r.;
- Remont drogi wojewódzkiej nr 835 we Frampolu w 2024r.;
- Remont drogi gminnej nr 109218L w miejscowości Karolówka od km 0+000 do km 0+696” w 2024r.;
- Remont drogi gminnej nr 109212L w miejscowości Radzięcin od km 0+000 do km 0+640 w 2024r.;
- Remont drogi gminnej nr 109192L ulica Orzechowa w miejscowości Frampol od km 0+000 do km 0+258 w 2023r.;
- Przebudowa (modernizacja) drogi gminnej nr 109214L do gruntów rolnych w 2023r.;
- Budowa ul. Cichej we Frampolu od km 0+000 do km 0+246 w 2022r.

2.8.3 Urządzenia melioracji wodnych

W ramach prac urządzeniowo-rolnych nie podejmowano działań dotyczących budowy ani modernizacji urządzeń melioracji wodnych. Gmina nie korzystała z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW), który oferuje wsparcie finansowe dla tego rodzaju inwestycji mających na celu poprawę gospodarki wodnej na terenach rolniczych.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.8.4 Cieki wodne

W ramach prac urządzeniowo-rolnych nie realizowano działań związanych z poprawą stanu cieków wodnych. Inwestycje tego rodzaju, wspierane finansowo przez Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW), nie zostały uwzględnione przez gminę, mimo że mogłyby poprawić gospodarkę wodną na terenach rolniczych.

2.8.5 Odnowa wsi

„Odnowa wsi jest elementem wsparcia rozwoju lokalnego w ramach działania PROW 2014-2020 pn. „Podstawowe usługi i odnowa na obszarach wiejskich”. W zakresie działania uwzględniono:

- *zachowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego;*
- *kształtowanie przestrzeni publicznej;*
- *projekty dotyczące obiektów pełniących funkcje kulturalne;*
- *wsparcie rozwoju infrastruktury (drogi lokalne, gospodarka wodno-ściekowa), która przyczyni się do poprawy warunków życia, rozwoju gospodarczego, oraz do ochrony środowiska (ograniczenie zanieczyszczeń wód)”**.

Wychodząc na przeciw oczekiwaniom swoich mieszkańców Gmina Frampol, regularnie realizuje inwestycje mające na celu poprawić ich warunki życiowe. Dnia 30.05.2017 roku Rada Miejska we Frampolu przyjęła uchwałę nr XXIX/210/17 w sprawie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Frampol na lata 2016 – 2022. W programie zastała zawarta lista 25 projektów rewitalizacyjnych, działań inwestycyjnych, jak i projektów miękkich. Ich celem była poprawa parametrów społecznych w obszarze rewitalizacji. Wśród 25 projektów, znalazły się 4 z programu, których źródłem finansowania miał być program PROW 2014 – 2020 „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”, tj.:

- Zagospodarowanie Rynku we Frampolu - projekt obejmujący wyprowadzenie ruchu ulicznego z Rynku, przebudowę chodników w deptak, zakup i montaż oświetlenia, ławek, nasadzenie zieleni;
- Adaptacja byłej przychodni zdrowia we Frampolu na Centrum Organizacji Pozarządowych - projekt obejmujący remont budynku byłej przychodni na potrzeby organizacji pozarządowych, zrzeszających seniorów, wędkarzy, Zrzeszenia Hodowców Gołębi Poczтовых, pszczelarzy, kombatanów, ale także dla samorządu mieszkańców, młodzieży, grup tanecznych, grupy AA, punktu

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

pomocy prawnej, klubu seniora/dziennego domu pobytu dla seniorów oraz świetlicy miejskiej;

- Modernizacja budynku komunalnego w Teodorówce - świetlicy oraz części mieszkalnej budynku - projekt obejmujący modernizację budynku świetlicy oraz części mieszkalnej.
- Remont ulicy 3 Maja we Frampolu - projekt obejmujący przebudowę ulicy 3 Maja na deptak, zrobienie nowego oświetlenia, zakup ławek i koszy na śmieci.

Z uwagi na wystąpienie trudnych i długoterminowych niemożliwych do przewidzenia zdarzeń (pandemia wirusa COVID-19 oraz wojna na Ukrainie), gminie udało się zrealizować w pełni 2 z wyżej wymienionych zadań tj.:" Adaptacja byłej przychodni zdrowia we Frampolu na Centrum Organizacji Pozarządowych" i „Modernizacja budynku komunalnego w Teodorówce - świetlicy oraz części mieszkalnej budynku”.

W 2023 r. gmina Frampol podjęła także działania z zakresu rozwoju obszarów wiejskich, zgodne z Programem Ochrony Środowiska, których realizacja przypadła na lata 2023 r. i początek roku 2024 r., są to:

- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Frampol etap II (miejscowości bez rzek);
- ECO-Efektywny Frampol Etap III- zakończony w sierpniu 2023 roku;
- Cyfrowa Gmina;
- Przebudowa sieci wodociągowej w Teodorówce wraz z budową oczyszczalni ścieków przy szkole podstawowej w Teodorówce.

2.9 STAN OPRACOWAŃ GEODEZYJNO- KARTOGRAFICZNYCH

2.9.1 Aktualizacja użytków gruntowych

Opracowania geodezyjno-kartograficzne w formie operatów technicznych dotyczące aktualizacji użytków gruntowych są opracowywane od czasów założenia ewidencji gruntów i budynków do chwili obecnej, stan operatów: dobry - do wykorzystania.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.9.2 Aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów

Opracowania geodezyjno-kartograficzne w formie operatów technicznych dotyczące aktualizacji gleboznawczej gruntów, są opracowywane od czasów założenia ewidencji gruntów i budynków do chwili obecnej, stan operatów: dobry - do wykorzystania.

2.9.3 Modernizacja ewidencji gruntów i budynków

Modernizacja ewidencji gruntów i budynków gminy Frampol zakończyła się w 2018 r., stan opracowania dobry - do wykorzystania. W trakcie przeprowadzonego spotkania w sprawie opracowania planu urządzeniowo-rolnego mieszkańcy gminy stwierdzili, że modernizacja nie została wykonana w zadowalający sposób, a zastosowana technologia fotogrametryczna nie zapewniła osiągnięcia oczekiwanych dokładności.

2.9.4 Aktualizacja map glebowo – rolniczych

W latach 2010-2013 na zlecenie Marszałka Województwa lubelskiego dokonano modernizacji i aktualizacji istniejących analogowych map glebowo-rolniczych w skali 1:5 000 oraz utworzono w oparciu o nie numeryczną obiektowo-wektorową warstwę tematyczną glebowo-rolniczą w skali 1:10 000. W wyniku przeprowadzonych prac, w oparciu o aktualne dane ewidencji gruntów i budynków (m.in. kontury klasyfikacyjne), zaktualizowano kompleksy rolniczej przydatności gleb zawarte na mapie. Wizualizację kartograficzną mapy opracowano w podziale obrębowym w skali 1:5 000, dla całego obszaru województwa z wyłączeniem miast pełniących funkcję powiatów grodzkich.⁵

2.10 WNIOSKI ZE STANU ISTNIEJĄCEGO

Na podstawie przeprowadzonej analizy stanu istniejącego można stwierdzić, że gmina Frampol charakteryzuje się z znacznym potencjałem rolniczym, wynikającym z korzystnych warunków naturalnych, ale także boryka się z licznymi wyzwaniami w prowadzeniu działalności rolniczej. Struktura użytkowania gruntów w gminie jest zdominowana przez użytki rolne, z przewagą gruntów ornych, co sprzyja intensywnej produkcji rolnej. Problemem

⁵ Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, <https://www.lubelskie.pl/geodezja/wodgik/zasob-geodezyjny-i-kartograficzny/>

jest jednak duże rozdrobnienie gospodarstw oraz liczne działki bez dostępu do drogi publicznej, co wpływa na efektywność gospodarowania i ogranicza możliwości modernizacji.

Tereny rolnicze i leśne, które zajmują znaczną część obszaru gminy, wymagają lepszego zagospodarowania, szczególnie w kontekście rekultywacji gruntów odłogowanych oraz zapobieganiu erozji. Istniejące systemy melioracyjne są niewystarczające i wymagają modernizacji, co wskazuje na konieczność poprawy retencji wodnej. Sieć dróg w gminie wymaga poprawy, zarówno pod względem modernizacji istniejących tras, jak i budowy nowych, co ułatwiłoby rolnikom efektywniejszy transport płodów rolnych oraz lepsze skomunikowanie poszczególnych części gminy.

Gmina Frampol posiada także znaczący potencjał turystyczny i kulturowy. Malownicze krajobrazy, a także zróżnicowane formy ukształtowania terenu, przyciągają turystów zainteresowanych agroturystyką i wypoczynkiem na świeżym powietrzu. Dodatkowo bogata historia gminy, w tym renesansowy układ urbanistyczny miasta Frampol, może stać się cennym atutem w promocji walorów kulturowych regionu. Obecność zabytków czy też szlaków turystycznych oferuje możliwości rozwoju turystyki.

W wyniku przeprowadzonej analizy SWOT określono silne i słabe strony gminy oraz możliwe szanse i zagrożenia:

a) silne strony:

- Gmina położona jest na granicy Roztocza Zachodniego i Kotliny Sandomierskiej, co sprawia, że obszar ten jest zróżnicowany pod względem ukształtowania terenu i mikroklimatu,
- Położenie gminy na granicy dwóch makroregionów stwarza korzystne warunki dla różnorodnych upraw, szczególnie na południowych stokach,
- Obecność obszarów cennych przyrodniczo umożliwia realizację projektów związanych z ekoturystyką i ochroną krajobrazu,
- Obiekty zabytkowe, takie jak urbanistyczne centrum Frampola, mogą przyciągać turystów zainteresowanych historią i kulturą regionu
- Gmina leży na szlaku Roztocza, co zwiększa jej atrakcyjność turystyczną i stwarza możliwości rozwoju agroturystyki,
- Gmina posiada rozwiniętą sieć świetlic wiejskich, które są centrum życia kulturalnego i społecznego w małych miejscowościach,

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- Gmina Frampol ma duży potencjał do realizacji programów scalania gruntów, które poprawią efektywność produkcji i ułatwią gospodarowanie gruntami,

b) słabe strony

- Duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych - aż 80% gospodarstw rolnych na terenie gminy ma powierzchnię mniejszą niż 10 ha, co prowadzi do trudności w ich modernizacji i zwiększeniu efektywności produkcji,
- Wysoki odsetek działek nieposiadających dojazdu do dróg publicznych
- W gminie przeważa ujemny przyrost naturalny, a migracje młodych ludzi do miast dodatkowo osłabiają lokalny rynek pracy,
- W gminie brakuje większej liczby obiektów związanych z obsługą rolnictwa, takich jak centra handlowe, targi, zakłady przetwórcze,
- Brak nowoczesnej infrastruktury wodnej i melioracyjnej, co zmniejsza efektywność produkcji rolnej w okresach suszy lub nadmiernych opadów,
- Brak dostępu do szerokopasmowego Internetu w niektórych częściach gminy
- Niski stopień bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów, związany z brakiem dostosowania infrastruktury do potrzeb użytkowników,
- Brak kompleksowej oferty kulturalnej oraz innych sposobów i form spędzania czasu wolnego dzieci i dorosłych, niewystarczające wykorzystanie infrastruktury świetlic wiejskich,
- Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura noclegowa i gastronomiczna mająca wpływ na ograniczenie rozwoju produktu turystycznego,
- Znaczny odsetek gruntów rolnych jest odłogowany, a grunty orne w dużym stopniu są zagrożone erozją,
- Wysokie nachylenia terenu, zwłaszcza w północno-wschodniej części gminy, prowadzą do problemów z erozją i trudnością w użytkowaniu,
- Mimo istniejącej sieci dróg, wiele z nich wymaga modernizacji ze względu na zły stan techniczny,

c) szanse

- Możliwości wsparcia przez państwo i UE inwestycji przyjaznych środowisku w tym: OZE, efektywność energetyczna, bezpieczeństwo energetyczne, gospodarka o obiegu zamkniętym, zgodnie z założeniami planu działania Europejski Zielony Ład,

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- Wzrost opłacalności działań z zakresu odnawialnych źródeł energii ze względu na rosnące koszty energii elektrycznej,
- Przyciągnięcie do Gminy Frampol inwestycji z zewnątrz w tym firm zajmujących się przetwórstwem rolno-spożywczym,
- Rozwój rolnictwa ekologicznego opartego na istniejących zasobach naturalnych,
- Prace scaleniowe połączone z zagospodarowaniem poscaleniowym mogą poprawić stan infrastruktury drogowej (budowa dróg rolniczych) i melioracji (realizacja zabiegów melioracyjnych),

d) zagrożenia

- Postępujące zmiany klimatyczne mające wpływ na wiele sektorów gospodarki i społeczeństwo poprzez oddziaływanie na fizyczne i biologiczne składniki ekosystemów, takie jak: woda, gleba, powietrze i różnorodność biologiczna,
- Wyludnianie obszarów wiejskich, spowodowane migracją młodych ludzi do miast, co osłabia bazę siły roboczej i zmniejsza liczebność gospodarstw rolnych w gminie,
- Rosnące koszty utrzymania i inwestycji rolniczych mogą doprowadzić do zmniejszenia opłacalności produkcji rolniczej, zwłaszcza w przypadku małych gospodarstw,
- Zagrożenie erozją gleby, zwłaszcza na terenach o dużych nachyleniach, co może prowadzić do degradacji użytków rolnych oraz pogorszenia ich jakości,
- Brak odpowiedniego wsparcia finansowego na modernizację infrastruktury rolniczej i technicznej może wpłynąć na opóźnienia w rozwoju gminy oraz zahamowanie wdrażania nowoczesnych rozwiązań.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3. USTALENIA PLANU URZĄDZENIOWO-ROLNEGO GMINY FRAMPOL

3.1 DZIAŁANIA ROZWOJOWE I MODERNIZACJI TERENÓW ROLNYCH WYNIKAJĄCE Z OGÓLNEJ CHARAKTERYSTYKI GMINY

3.1.1 Działania wynikające z warunków naturalnych i ukształtowania terenu, budowy geologicznej i surowców naturalnych oraz warunków klimatycznych

W opracowanej „Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego” obszar województwa podzielono na obszary strategicznej interwencji o znaczeniu lokalnym. Gmina Frampol została zaliczona do „Osi Roztocze”, charakteryzującej się dużym potencjałem turystycznym, walorach krajoznawczych ze znaczną lesistością, gdzie priorytetem rozwoju jest wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego Roztocza i Puszczy Solskiej.

Położenie i wysokie walory przyrodnicze obszaru sprawiają, że wraz ze wzmocnieniem lokalnego rolnictwa istnieją szanse na rozwój w kierunku rekreacyjno-turystycznym, z nastawieniem na agroturystykę. Sprzyjać temu będą istniejące, modernizowane oraz nowe sieci szlaków turystycznych pieszych i rowerowych oraz budowa punktów widokowych, parku linowego czy nawet wyciągu narciarskiego. Wraz z nimi będzie rozwijała się szeroka gama usług tj.: baza noclegowa, gastronomiczna i usługowa, pozwalająca na kreowanie pozarolniczych miejsc pracy, uzyskanie dodatkowego dochodu w gospodarstwach rolnych, a także promowanie obszaru gminy.

Występujące na terenie gminy złoża piasku, żwiru i kamienia pochodzące z osadów trzecio- i czwartorzędowych nadające się do produkcji cegły wapienno-piaskowej lub wykorzystania w budownictwie i przy budowie dróg są aktualnie jedynie w nieznacznym stopniu eksploatowane. W przypadku niewyczerpania zasobów można wprowadzić działania celem ich wykorzystania i utworzenia dodatkowych miejsc pracy.

Poprawa stanu jakości środowiska przyrodniczego poprzez wdrażanie programów wspierających rozwój odnawialnych źródeł energii, rozbudowę kanalizacji czy przydomowych oczyszczalni wraz z przywróceniem gruntów do stanu pierwotnego lub wskazaniem właściwego zagospodarowania oraz polepszeniem struktury agrarnej, w dużym zakresie wzbogacą środowisko naturalne.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3.1.2 Działania wynikające z opracowań planistycznych

Obowiązujące opracowania planistyczne określają obszar gminy jako jednostkę aktywizacji opierającą się na wysokich wartościach przyrodniczych i kulturowych z predyspozycją do rozwoju funkcji ekologicznej z udziałem funkcji tj. turystyka, leśnictwo, rolnictwo ekologiczne. Miasto Frampol wskazane jest jako lokalny ośrodek równoważenia rozwoju z elementami usług ponadlokalnych.

Do działań ujętych w opracowaniach planistycznych należą w szczególności:

- popieranie rozwoju turystyki w różnych formach, w tym szczególnie turystyki kwalifikowanej;
- preferencje dla rozwoju zróżnicowanych form turystyki (agroturystyka, ekoturystyka, jeździectwo);
- wspieranie przedsiębiorczości w strefie infrastruktury turystycznej;
- aktywizację i rozbudowę bazy turystycznej na terenach szczególnie atrakcyjnych Rostocza;
- dbałość o stan zasobów kulturowych i krajobrazowych – rewaloryzację i utrzymanie zespołów i obiektów zabytkowych z możliwością zagospodarowania ich dla rekreacji; zagospodarowanie turystyczne zharmonizowane z wartościami krajobrazowymi i kulturowymi;
- wspieranie rozbudowy infrastruktury technicznej (sieć wodno–kanalizacyjna, telefonizacja, gaz przewodowy, rozwój alternatywnych źródeł energii);
- aktywna promocja walorów turystycznych w kraju i za granicą, udział w targach turystycznych oraz rozwój współpracy w dziedzinie turystyki międzynarodowej (Transgraniczny Obszar Chroniony „Rostocze”);
- aktywizacja i integracja społeczności lokalnych, w tym wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, poprawa warunków życia osób starszych, schorowanych, niepełnosprawnych i samotnych oraz ich integracja ze środowiskiem.

3.1.3 Działania wynikające z potrzeb mieszkańców

Bardzo ważny jest rozwój rolnictwa, w tym utworzenie i utrzymanie na terenie gminy skupów owoców i zbóż oraz przetwórní. Rolnictwo Gminy Frampol aktualnie ukierunkowane jest na produkcję owoców miękkich i zbóż. Z uwagi na dominację niewielkich gospodarstw rodzinnych, dostęp do obiektów obsługujących te działy są konieczne. Pozwalają na redukcję

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

kosztów produkcji i tym samym wpływają na dochód mieszkańców i pośrednio na jakość ich życia. Celem poprawy organizacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej mieszkańcy zgłaszają zapotrzebowanie na prace urządzeniowo-rolne tj. scalenie gruntów (Chłopków), a także na prace geodezyjno-kartograficzne w głównej mierze wskazując słabą jakość przeprowadzonej modernizacji gruntów i budynków.

Pilną potrzebą zgłaszaną przez miejscową ludność jest również poprawa warunków wodnych, w tym poprawa istniejącego stanu melioracji, budowa zbiorników wodnych (małej retencji i przeciwpowodziowych) oraz ochrona wód. Na terenie gminy istnieją źródła, z których mieszkańcy chętnie korzystają, zaopatrując się w wodę do bezpośredniego spożycia.

Kolejną potrzebą mieszkańców jest wyeksponowanie walorów krajobrazowych i związanej z nimi infrastruktury turystycznej. Stan niektórych obecnych szlaków rowerowych nie jest zadowalający, często są nieprzejezdne i dostęp do atrakcyjnych miejsc jest niedostępny. Konieczne są działania związane z utworzeniem i przebudową szlaków turystycznych, ścieżek dydaktycznych, budową punktów widokowych, a także parku linowego.

Mieszkańcy miejscowości Rzeczyce, Kąty i Wola Kątecka wskazali na potrzebę rozszerzenia możliwości realizacji zabudowy po południowej stronie drogi powiatowej. Propozycja ma zostać uwzględniona w planie ogólnym gminy.

3.2 POPRAWA GOSPODARKI GRUNTAMI I KSZTAŁTOWANIE STRUKTURY AGRARNEJ

3.2.1 Zabiegi przeciwoerozyjne oraz ochrona gruntów rolnych

Ze względu na powszechny problem erozji na terenie całej gminy, konieczne jest podjęcie działań mających na celu jej zahamowanie. W niektórych obszarach erozja została częściowo ograniczona poprzez procesy zadarniania oraz zakrzewienia. Erozja, zarówno wietrzna, jak i wodna, stanowi istotne zagrożenie dla gleb, prowadząc do ich degradacji, co negatywnie wpływa na plony oraz zmniejsza zdolność gleby do retencji wody.

Obszary narażone na erozję, szczególnie tereny o średnim, silnym i bardzo silnym stopniu degradacji, wymagają zastosowania odpowiednich działań prewencyjnych oraz rehabilitacyjnych, takich jak melioracje przeciwoerozyjne. Melioracje te nie tylko chronią gleby przed degradacją, ale są również efektywnym narzędziem w przeciwdziałaniu skutkom suszy, stepowienia i powodzi. Kluczowe działania przeciwoerozyjne obejmują m.in. przestrzenne

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

rozmieszczanie użytków produkcyjnych i ochronnych w zależności od rzeźby terenu, tworzenie układu działek umożliwiającego uprawę poprzeczną w stosunku do nachylenia stoku (warstwicową), stosowanie odpowiedniej agrotechniki, planowanie dróg rolniczych z uwzględnieniem ukształtowania terenu oraz rekultywację obszarów zdegradowanych przez erozję, takich jak wąwozy i strome zbocza.

Melioracje przeciwoerozyjne powinny być dostosowane do specyficznych warunków przyrodniczych i gospodarczych danego regionu, co warunkuje ich skuteczność oraz efektywność ekonomiczną. Wśród technik agrotechnicznych najważniejsza jest poprzeczna orka, która na terenach o nachyleniu do 10% znacznie ogranicza erozję oraz zwiększa retencję wody w glebie, co prowadzi do wyższych plonów. Alternatywą dla orki są systemy bezorkowe, które pozostawiają resztki roślinne na powierzchni gleby, chroniąc ją przed erozją wiatrową i wodną [Nowocień i Wawer, 2021].

Zagospodarowanie wąwozów jest jednym z najbardziej kosztownych, ale także najważniejszych działań w ramach melioracji przeciwoerozyjnych. Inwestycje te mają charakter inżynierski, wymagają opracowania szczegółowych projektów technicznych i ich realizacji przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwa melioracyjne. Wąwozy mogą być zagospodarowane za pomocą metod biologicznych, techniczno-biologicznych lub ochronno-użytkowych, np. poprzez zasypianie, budowę zbiorników wodnych, zakładanie sadów i pastwisk, czy przekształcenie ich na tereny rekreacyjne. Zintegrowane podejście do zagospodarowania wąwozów może również łączyć różne metody ochrony i użytkowania tych terenów.

Grunty położone na stromych zboczach, szczególnie narażone na erozję wodną, powinny być wyłączone z uprawy rolniczej i przeznaczone pod zalesienia lub trwałe użytki zielone. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy eksploatacji ciągników i maszyn rolniczych, zbocza o nachyleniu przekraczającym 21% muszą być wyłączone z użytkowania ornego.

Lasy również pełnią ważną funkcję ochronną nie tylko na terenach, na których występują, ale także na przyległych obszarach. Dlatego zalesianie terenów o silnym nachyleniu ma kluczowe znaczenie w walce z erozją. Lasy powinny być sadzone na glebach silnie zdegradowanych przez erozję oraz na terenach, które ze względu na słabą jakość gleb są mało przydatne dla rolnictwa. Na obszarach wyżynnych, gdzie zalesianie większych

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

powierzchni może napotykać trudności, funkcje ochronne lasów mogą pełnić zadrzewienia śródpolne lub sady.

3.2.2 Zmiany w sposobie użytkowania gruntów poprzez zagospodarowanie gruntów odłogowanych, zdegradowanych i zdewastowanych i inne

Na terenie gminy odłogowanie gruntów rolnych jest zjawiskiem dość powszechnym. Ewentualne zagospodarowanie odłogów powinno uwzględniać specyfikę regionu, a także indywidualne możliwości gospodarstw. Zaprzestanie jakiegokolwiek pielęgnacji gruntów na obszarach rolniczych skutkuje wzrostem zachwaszczenia, wkraczaniem roślinności drzewiastej i zmianami właściwości gleb. Występowanie odłogów w sąsiedztwie pól uprawnych oceniane jest negatywnie z racji niekorzystnego oddziaływania chwastów i traw, dominujących w pierwszych latach odłogowania. Chwasty, a w szczególności wysoko plenne gatunki anemochoryczne, oprócz bezpośredniej konkurencji dla upraw sprzyjają przetrwaniu i rozprzestrzenianiu szkodników roślin uprawnych, jak również mogą być nosicielami chorób wirusowych. Ponowne zagospodarowanie takich terenów wymaga dodatkowych zabiegów przywracających je do stanu umożliwiającego uprawę. Zagospodarowanie terenów długotrwale wyłączonych z użytkowania rolniczego wymaga kompleksowego działania uwzględniającego zarówno czynniki ekonomiczne, jak i przyrodniczo-krajobrazowe [Jaros i Woch, 2010].

W wyniku analizy przestrzennego rozmieszczenia gruntów odłogowanych, ich stanu oraz otoczenia ustalono kierunek w jakim grunty odłogowane mogłyby zostać zagospodarowane. Najpowszechniejszą propozycją zagospodarowania tych gruntów był kierunek rolny, który stanowił około 75% wszystkich odłogów. Grunty te otoczone są polami uprawnymi na których prowadzona jest działalność gospodarcza, a więc możliwe jest przywrócenie działalności rolniczej. Na podstawie analiz stwierdzono, że największy odsetek gruntów który może zostać zagospodarowany rolniczo występuje w obrębach: Korytków Mały, Rzeczyce, Stara Wieś, Wola Kątecka oraz Frampol. Drugim, często proponowanym kierunkiem zagospodarowania było zadrzewienie bądź zalesienie gruntów odłogowanych (około 21%). Są to przede wszystkim grunty, porośnięte w mniejszym lub większym stopniu zadrzewieniami nieewidencyjnymi oraz samosiewem i nie jest opłacalne przywrócenie ich do rolniczego użytkowania. Charakteryzują się one dużą bioróżnorodnością. Takie grunty położone są najczęściej w pobliżu kompleksów leśnych lub przy ciekach wodnych. Największe

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

predyspozycje do takiego zagospodarowania gruntów mają obręby: Teodorówka, Chłopków, Wola Radzięcka oraz Sokołówka. W związku z klasyfikacją gruntów odłogowanych jako gleb, dla których zagospodarowanie rolnicze jest nieopłacalne ze względu na znikome walory produkcyjne oraz gruntów, które nie nadają się do produkcji upraw konsumpcyjnych, właściwym postępowaniem wydaje się być zmiana ich sposobu użytkowania poprzez zagospodarowanie np. pod zabudowę, infrastrukturę komunikacyjną, tereny sportowe, rekreacyjne itp. Przeznaczenie tych gruntów pod inwestycje w gminie Frampol wynosi ok. 2%. Taki kierunek zagospodarowania jest rekomendowany w obrębach takich jak: Wola Radzięcka, Karolówka, Stara Wieś. Natomiast wskazanie gruntów do pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu również wynosi ok. 2%, z czego najwięcej takich gruntów znajduje się w Chłopkowie. Jest to spowodowane znacznym zagrożeniem erozją na tych terenach, gdzie roślinność porastająca strome stoki, zapobiega jej dalszemu nasileniu.

3.2.3 Rekultywacja nieużytków

W gminie Frampol nieużytki zajmują powierzchnię 27,9637 ha, co stanowi jedynie 0,3% całkowitej powierzchni gminy. Rozkład nieużytków jest nierównomierny – najwięcej występuje w obrębach Wola Radzięcka (6,6089 ha, co stanowi 1,1%) oraz Radzięcín (5,5371 ha, 0,5%). Zatem, chociaż nieużytki nie są dużym problemem w skali całej gminy, ich obecność jest zauważalna w niektórych lokalizacjach. Pomimo niewielkiej powierzchni, istnieje możliwość ich rekultywacji i zagospodarowania w sposób przynoszący korzyści. Grunty marginalne, jak również nieużytki gruntowe, ze względu na swoje niskie wartości użytkowe, powinny być zagospodarowywane w alternatywny sposób. Tym samym predestynacja tych gruntów zgodnie z Instrukcją Nr 1 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej o scalaniu gruntów z dnia 29 marca 1983r. może m.in. dotyczyć:

- pełnienia funkcji leśnych,
- przekształcenia w użytki ekologiczne,
- przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne np. poprzez przeznaczenie gruntów pod zabudowę, infrastrukturę komunikacyjną, rekreację i itp.

Ponadto alternatywnym sposobem ich użytkowania może być również:

- przeznaczenie pod uprawę roślin dla celów energetycznych [Sajnog i Wójcik, 2013].

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3.2.4 Realizacja zadrzewień śródpolnych

Zadrzewienia śródpolne są istotnym elementem krajobrazu rolniczego, mającym wpływ na ochronę środowiska oraz stabilność gospodarstw rolnych. Biorąc pod uwagę obecne wyzwania związane z erozją gleby, ochroną wód oraz przeciwdziałaniem negatywnym skutkom zmian klimatycznych realizacja zadrzewień śródpolnych jest w pełni zasadna. Zadrzewienia pełnią wielofunkcyjną rolę, chroniąc glebę przed erozją, poprawiając bilans wodny, a także regulując mikroklimat, co przekłada się na lepsze warunki dla produkcji rolnej.

Jednym z głównych argumentów za realizacją zadrzewień śródpolnych jest ich zdolność do ochrony gleby przed erozją wietrzną i wodną, co ma szczególne znaczenie na obszarach intensywnie użytkowanych rolniczo. W gminie Frampol, gdzie duża część gruntów narażona jest na erozję, wprowadzenie zadrzewień może znacząco ograniczyć degradację gleby. Dzięki zdolności do redukcji prędkości wiatru, zadrzewienia przeciwdziałają erozji wietrznej, a tym samym zapobiegają utracie najcenniejszych warstw gleby uprawnej. Dodatkowo, zadrzewienia pełnią funkcję biogeochemicznych filtrów, dzięki którym korzenie drzew absorbują wodę gruntową i zatrzymują zanieczyszczenia, takie jak azotany czy fosforany, pochodzące z intensywnego nawożenia pól uprawnych. To zjawisko przyczynia się do poprawy jakości wód gruntowych, co jest kluczowe dla ochrony lokalnych zasobów wodnych [Bernacki, 2020].

W ramach Planu Strategicznego na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027) kontynuowane jest wsparcie na tworzenie zadrzewień śródpolnych, uruchomione po raz pierwszy w 2022 r., w ramach PROW 2014-2020. Pomoc udzielana jest na założenie zadrzewienia:

- na gruntach ornych o:
 - powierzchni co najmniej 0,1 ha i nie większej niż 0,5 ha,
 - szerokości co najmniej 4 m i nie większej niż 20 m,
- co najmniej 3 różnymi gatunkami lub rodzajami drzew lub krzewów, wśród których gatunki liściaste powinny stanowić, co najmniej 90%,
- poprzez posadzenie od 1 500 do 2 500 szt. drzew lub krzewów na 1 ha,
- ogrodzonego lub zabezpieczonego przed zniszczeniem osłonkami lub 3 palikami lub wełną owczą lub repelentami.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Do kryteriów kwalifikacji obszarów do dofinansowania należą:

- Grunty przynajmniej w części są zlokalizowane na korytarzach ekologicznych w rozumieniu art. 5 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, położonych na obszarze Natura 2000, określonych w planie ochrony lub planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
- Grunty przynajmniej w części są gruntami o nachyleniu terenu powyżej 12°
- Grunty przynajmniej w części przylegają do śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233 i 2368 oraz z 2022 r. poz. 88, 258, 855, 1079, 1549 i 2185)
- Grunty przynajmniej w części są położone na glebach V, VI lub VIz klasy bonitacyjnej, zgodnie z ewidencją gruntów i budynków w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne
- Grunty przynajmniej w części są położone na obszarach ONW, określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013
- Grunty przynajmniej w części są położone w województwie o lesistości poniżej 30%.

W wyniku inwentaryzacji terenowej stwierdzono, że na terenie gminy istnieją nieewidencyjne zadrzewienia śródpolne w obrębach tj. Chłopków, Karolówka, Kąty, Komodzianka, Korytków Mały, Radzięcín, Rzeczyce, Sokołówka, Stara Wieś, Wola Kątecka i Wola Radzięcka. Uwzględniając kryteria kwalifikacji obszarów do dofinansowania w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, gmina posiada znaczący potencjał do pozyskania takich środków. Wynika to z obecności korytarzy ekologicznych oraz specyficznej rzeźby terenu, na której duża część gruntów rolnych znajduje się na stokach o nachyleniu powyżej 12° oraz występowaniu znacznej powierzchni gruntów o niskich klasach bonitacyjnych.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3.2.5 Poprawa jakości gleb

Na terenie gminy Frampol dominują gleby o średniej jakości - dominującymi są gleby klas IIIb i IVa (odpowiednio 30% i 27%) w przypadku gruntów ornyczych oraz IV i V w przypadku użytków zielonych (odpowiednio 34% i 48%). Najślabsze gleby występują na terenie obrębów Karolówka, gdzie 45,8% gruntów ornyczych to grunty V klasy, Korytków Mały, gdzie 67,5% gruntów ornyczych to grunty V klasy oraz Kąty, gdzie 21,6% gruntów ornyczych to grunty V klasy. W Kolonii Kąty występuje 47,1% gruntów V klasy oraz 52,9% o VI klasy, natomiast grunty orne w tym obrębie stanowią marginalne znaczenie ze względu na to, że obręb ten praktycznie w całości porywają lasy. W związku z niską jakością gleb, należy prowadzić działania mające na celu ich poprawę.

Od lat jakość gleb jest zmieniana zabiegami agrotechnicznymi, takimi jak uprawa, płodozmian, nawadnianie, melioracja, wapnowanie i nawożenie. Dzięki nim zmieniają się niektóre cechy fizyczne, chemiczne i biologiczne. Niestety, nie zawsze z korzyścią dla żyzności gleby. Nieumiejętna i nieodpowiedzialna działalność człowieka doprowadziły do erozji gleb, nadmiernego ich przesuszenia, zubożenia świata mikroorganizmów glebowych oraz skażenia gleb nadmiernym stosowaniem chemicznych środków rolniczych. Głównymi działaniami poprawiającymi jakość gleb są:

- Stosowanie płodozmianu - wieloletnie planowanie następstwa roślin na danym stanowisku może wpływać na wzrost zawartości materii organicznej w glebie, co jest jednym z elementów jej żyzności, a przynajmniej zapobiegać wyjąłowieniu gleb. Na glebach lekkich powinny być co najmniej 3 gatunki, a na ciężkich 4-5.
- Nawożenie mineralne, organiczne i naturalne - żyzność gleby może poprawić regularne stosowanie nawozów organicznych, takich jak obornik, kompost, nawozy zielone, biohumus itp. oraz nawozów naturalnych, takich jak mączka bazaltowa.
- Regulacja odczynu gleby - kwasowość lub zasadowość gleby ma wpływ na obecność i aktywność mikroorganizmów glebowych, a przez to na procesy rozkładu materii organicznej i produktywność gleby. Wapnowanie podnosi pH gleby, dodatek kwaśnego torfu go obniża, a mączka bazaltowa stabilizuje odczyn na poziomie zbliżonym do obojętnego.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- Użyźniacze gleby - środki zawierające organiczny węgiel, makroelementy, mikroelementy oraz zespół mikroorganizmów, które przyspieszają rozkład resztek poźniwnych i tworzenie próchnicy.
- Polepszacze gleby - preparaty zwiększające właściwości sorpcyjne gleby, wzbogacające niektóre rodzaje gleb w deficytowe składniki (np. mączka mięsno-kostna wzbogacająca kwaśne gleby torfowe w azot i fosfor), sprzyjające namnażaniu mikroorganizmów i lepszemu wykorzystaniu składników mineralnych przez rośliny (aktywny humus).
- Stymulatory glebowe - środki, które aktywizują mikroorganizmy glebowe i przyspieszają naturalne procesy glebotwórcze, które prowadzą do zwiększonego przyrostu próchnicy oraz poprawy struktury gleby.⁶

3.3 POPRAWA FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW ROLNYCH

3.3.1 Realizacja scaleń gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym

Scalenie gruntów, czyli proces polegający na uporządkowaniu struktury własnościowej i przestrzennej gospodarstw rolnych, jest jednym z najważniejszych narzędzi wspierających rozwój terenów wiejskich. Gmina Frampol, posiadająca rozdrobnioną strukturę agrarną, boryka się z problemami wynikającymi z dużej liczby małych, rozproszonych działek rolnych. Taka sytuacja znacząco utrudnia efektywne gospodarowanie gruntami, prowadzi do wzrostu kosztów produkcji rolnej, a także powoduje problemy z dostępem do infrastruktury drogowej.

Proces scalenia gruntów polega na połączeniu mniejszych działek w większe, bardziej funkcjonalne jednostki, co ma na celu poprawę wydajności rolnictwa oraz zwiększenie rentowności gospodarstw. W ramach scalania wyznacza się również nowe drogi dojazdowe oraz przeprowadza modernizację infrastruktury związanej z rolnictwem. Zagospodarowanie poscaleniowe, będące integralną częścią tego procesu, obejmuje nie tylko poprawę układu działek, ale także dostosowanie przestrzeni do potrzeb lokalnych społeczności – m.in. wydzielenie terenów pod drogi, meliorację gruntów czy zakładanie zadrzewień

⁶ <https://dlaoroslin.pl/content/656-w-jaki-sposob-mozna-zwiekszyc-zyznosc-gleby>

śródpolnych. Ważnym elementem jest też zapewnienie równych warunków gospodarowania wszystkim właścicielom gruntów.

Obecnie scalenia gruntów realizowane są w ramach Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. W ramach tego programu istotną rolę przy kryteriach naboru potencjalnych obiektów pełnią:

- inwestycje przyczyniające się do zwiększenia retencji wodnej na gruntach rolnych (mała retencja wodna w tym tworzenie lub odtworzenie śródpolnych oczek wodnych i mokradeł czy małych zbiorników wodnych);
- inwestycje zawierające rozwiązania ukierunkowane na ochronę przyrody i ochronę środowiska (zachowanie zadarnionych skarp oraz zachowanie lub wyznaczenie pasów ochronnych o charakterze zakrzewień lub zadrzewień śródpolnych, wyznaczenie granicy polno-leśnej czy strefy buforowej).

Realizacja scaleń gruntów w gminie Frampol jest niezbędna ze względu na specyficzne problemy agrarne i przestrzenne w poszczególnych obrębach:

a) likwidacja rozdrobnienia gruntów w gospodarstwach rolnych i likwidacja rozłogu gruntów

W gminie Frampol występuje znaczne rozdrobnienie gruntów, szczególnie widoczne w obrębie Chłopków, gdzie średnia liczba działek przypadających na gospodarstwo wynosi 11. To najwyższy wskaźnik w gminie, co znacząco utrudnia efektywne gospodarowanie. Wysoki wskaźnik rozdrobnienia występuje również w obrębach Karolówka (9 działek na gospodarstwo) oraz Sokołówka (8 działek na gospodarstwo). Scalenie w tych obrębach pozwoli na ograniczenie rozdrobnienia, co z kolei poprawi efektywność pracy rolników i zmniejszy koszty operacyjne.

b) Zwiększenie średniej wielkości działki i zmniejszenie liczby działek w gospodarstwie

Jednym z celów scalenia jest zwiększenie średniej powierzchni działek rolnych, co bezpośrednio przełoży się na lepsze wykorzystanie maszyn i zasobów. W gminie Frampol, najniższą średnią powierzchnią działki zanotowano w obrębach Sokołówka (0,3858 ha) oraz Radzięcin (0,5350 ha), co wskazuje na bardzo silne rozdrobnienie i potrzebę scalenia.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

c) Likwidacja działek bez dostępu do drogi publicznej

Brak dostępu do dróg publicznych jest poważnym problemem w wielu obrębach gminy. Największy udział działek bez dostępu do drogi publicznej odnotowano w obrębach Korytków Mały (52,44%), Kąty (43,71%), Chłopków (40,33%) i Wola Kątecka (41,01%). Utrudnia to transport produktów rolnych oraz przemieszczanie się maszyn, co bezpośrednio wpływa na efektywność gospodarstw. Scalenie w tych obrębach pozwoli na wydzielenie nowych dróg dojazdowych i poprawi dostęp do gruntów.

d) Wydzielenie gruntów na cele użyteczności publicznej

Scalenie gruntów w gminie Frampol daje także możliwość wydzielenia terenów na cele użyteczności publicznej. Brak infrastruktury społecznej, takiej jak place zabaw, boiska czy świetlice jest widoczne w kilku obrębach. W ramach zagospodarowania poscaleniowego istnieje możliwość wydzielenia gruntów na te cele.

e) Likwidacja wspólnot gruntowych

W niektórych obrębach, jak Komodzianka i Chłopków, funkcjonują wspólnoty gruntowe, które nie zawsze są efektywnie zarządzane. Proces scalania gruntów umożliwi rozdzielanie wspólnot i lepsze gospodarowanie tymi terenami. Wspólnoty te mogą zostać przekształcone w grunty prywatne lub przeznaczone na cele publiczne, co poprawi efektywność zarządzania ziemią.

f) Poprawa efektywności gospodarowania zaburzonej w wyniku realizacji inwestycji drogowych

W niektórych obrębach, jak Radzięcin, modernizacja infrastruktury drogowej doprowadziła do podziału gruntów na mniejsze, mniej funkcjonalne działki. Scalenie gruntów pozwoli na ponowne uporządkowanie przestrzeni, co umożliwi bardziej racjonalne gospodarowanie i przywrócenie efektywności gospodarstw.

g) Realizacja zagospodarowania poscaleniowego

Zagospodarowanie poscaleniowe obejmuje budowę dróg dojazdowych, meliorację oraz zakładanie zadrzewień śródpolnych, co ma szczególne znaczenie w obrębach o nachylnym terenie. Prace te przyczynią się do poprawy warunków hydrologicznych i ochrony gleby przed erozją.

3.3.2 Zmiany w sposobie użytkowania gruntów

Przeważająca część obszaru gminy Frampol jest użytkowana w sposób, który nie wymaga istotnych zmian zagospodarowania. Ukształtowanie terenu oraz konieczność zapobiegania erozji glebowej determinują odpowiedni sposób gospodarowania przestrzenią, np. poprzez uprawy sadownicze. Ponadto, planowane jest zwiększenie powierzchni leśnej poprzez wprowadzenie nowych nasadzeń drzew. Zmiany w sposobie użytkowania gruntów mogą dotyczyć jedynie obszarów odłogowanych oraz terenów poeksploatacyjnych, które wymagają działań rekultywacyjnych w celu przywrócenia ich funkcji ekologicznych i gospodarczych. Wśród kierunków zagospodarowania gruntów odłogowanych powszechniejszym jest kierunek rolniczy i leśny.

3.3.3 Ochrona gruntów

Ochrona gruntów to proces obejmujący działania mające na celu przeciwdziałanie degradacji gleby, zachowanie jej zdolności produkcyjnych oraz zabezpieczenie przed nadmiernym zanieczyszczeniem. Proces ten jest regulowany przez ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych i polega na:

- 1) ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne;
- 2) zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi;
- 3) rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze;
- 4) zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- 5) ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

W odniesieniu do gminy Frampol, ochrona gruntów powinna koncentrować się na wprowadzeniu działań zapobiegających degradacji gleb, takich jak wdrażanie zabiegów przeciwieryjnych, szczególnie na terenach o dużym nachyleniu i podatnych na erozję wodną. Ważnym działaniem powinno być podejmowanie prac na gruntach odłogowanych i zdegradowanych, w celu ich rekultywacji oraz przywrócenia ich wartości użytkowych, co pozwoli włączyć te tereny ponownie do produkcji. Ograniczenie zmian naturalnego ukształtowania terenu, zwłaszcza na obszarach o zróżnicowanej topografii, powinno zapobiegać niekontrolowanym przekształceniom krajobrazu, które mogą prowadzić do dalszej degradacji środowiska rolniczego. Ważnym elementem ochrony gruntów w gminie jest także

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

zachowanie naturalnych zbiorników wodnych, które pełnią funkcje retencyjne, zapobiegając przesuszeniu gleb i stabilizując lokalne warunki hydrologiczne.

3.3.4 Odnowa wsi

W wyniku konsultacji z przedstawicielami lokalnej społeczności, zebrane zostały potrzeby dotyczące odnowy wsi, a więc poprawy warunków życia mieszkańców:

a) Chłopków:

- poprawa warunków wodnych polegające na: udrożnieniu rowów oraz budowie małych zbiorników wodnych;
- poprawa przestrzennej organizacji gospodarstw polegająca na: budowie i utwardzeniu dróg do gruntów rolnych;
- poprawa infrastruktury technicznej: budowa światłowodu;

b) Karolówka, Kolonia Sokołówka, Niemirów:

- modernizacji drogi technicznej Sokołówka – Kolonia Sokołówka - Niemirów;
- zaprojektowanie i urządzenie szlaków rowerowych;

c) Kąty:

- wyeksponowanie walorów turystycznych, urządzenie ścieżek dydaktycznych obejmujące wykonane tablice informacyjnych o miejscach historycznych miejscowości; modernizacja istniejących ścieżek rowerowych;
- poprawa warunków wodnych polegające na: oczyszczeniu/udrożnieniu rzeki Biała Łada, budowie studni – ujęcia wody przy rzece Biała Łada oraz budowie małych zbiorników wodnych na użytkach zielonych przy rzece;
- poprawa infrastruktury technicznej: budowa chodnika przy drodze Kąty-Wola Kątecka, zagospodarowanie terenu przy źródłach Białej Łady;

d) Kolonia Teodorówka:

- poprawa infrastruktury technicznej: przebudowa drogi – poprawa nawierzchni dróg;
- poprawa infrastruktury technicznej: budowa chodnika, budowa oświetlenia, utwardzenie dróg gminnych;
- poprawa warunków wodnych polegające na: budowa studni ogólnodostępnej, oczyszczenie zbiornika przy budynku wiejskim;

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

e) Komodzianka:

- modernizacja szlaków rowerowych;
- poprawa infrastruktury technicznej: przebudowa drogi – poprawa nawierzchni dróg, budowa chodnika;
- wyeksponowanie walorów turystycznych – wieża widokowa;
- poprawa infrastruktury społecznej: budowa parkingu, placu zabaw, parku przy zbiorniku wody.

f) Korytków Mały:

- poprawa infrastruktury technicznej: budowa chodnika;
- wyeksponowanie walorów krajobrazowych – budowa „szlaku żurawinowego” – rowerowego; przebudowa/modernizacja traktu Janowskiego – utworzenie ścieżki rowerowej;
- poprawa warunków wodnych polegające na: udrożnienie rowów oraz budowa i przebudowa drenów i przepustów źle usytuowanych w terenie;
- poprawa infrastruktury społecznej: zagospodarowanie placu i boiska szkolnego.

g) Pulczynów:

- poprawa infrastruktury technicznej: budowa chodnika;
- wyeksponowanie walorów turystycznych - budowa ścieżek rowerowych z wieżą widokową;
- budowa drogi łączącej drogę gminna z powiatową;
- poprawa infrastruktury społecznej: budowa placu zabaw, parku linowego.

h) Rzeczyce:

- poprawa infrastruktury turystycznej: budowa szlaków rowerowych;
- poprawa infrastruktury technicznej: budowa drogi przez kładkę do Sokołówki, budowa chodnika;
- poprawa warunków wodnych polegające na: budowie małych zbiorników wodnych, budowie kładki; oczyszczeniu rzeki Biała Łada, oczyszczenie i udrożnienie rowów;

i) Stara Wieś:

- poprawa infrastruktury technicznej: poprawa nawierzchni drogi Stara Wieś, budowa oświetlenia;
- poprawa infrastruktury społecznej: budowa boiska sportowego.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

j) Smoryń:

- poprawa infrastruktury technicznej: budowa chodnika; budowa dróg dojazdowych; budowa sieci wodociągowej;
- poprawa infrastruktury społecznej: budowa placu zabaw, siłowni zewnętrznej, boiska sportowego.

k) Teodorówka:

- poprawa infrastruktury technicznej: budowa chodnika, przebudowa dróg – poprawa nawierzchni;
- zapewnienie komunikacji z miastem Frampol (autobusy);

l) Wola Kątecka:

- poprawa infrastruktury technicznej: budowa chodnika,
- poprawa warunków wodnych polegające na: budowa przepustów na rowach, udrożnienie rzeki Biała Łada;
- poprawa infrastruktury społecznej: budowa parkingu, placu zabaw i boiska sportowego.

m) Wola Radzięcka:

- poprawa warunków wodnych polegające na: oczyszczeniu/udrożnieniu rowów i rzeki; budowa przepustów;
- poprawa infrastruktury technicznej: budowa chodnika, budowa kładki na rzece.

Aktualnie obowiązująca „Strategia Rozwoju Gminy Frampol na lata 2022-2030” zawiera wiele działań pokrywających się z zebranymi oczekiwaniami mieszkańców gminy, mających na celu rozwój lokalny w sposób zrównoważony, dający możliwość zaspokojenia podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności i obywateli współczesnego pokolenia jak i przyszłych (koncepcja „Smart Village”). Do działań wdrażających koncepcję Smart Village przede wszystkim należą:

- usługi publiczne tj.: e-zdrowie, e-opieka, edukacja zdalna, transport, energetyka (np. OZE), a także bezpieczeństwo (np. monitoring wizyjny).
- zarządzanie publiczne tj.: e-administracja, gospodarka odpadami (np. czujniki napelnienia kontenerów), planowanie przestrzenne (np. digitalizacja), a także monitoring środowiska (np. czujniki jakości powietrza).

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- przedsiębiorczość tj.: rolnictwo precyzyjne, handel online (np. wyrobami lokalnymi), turystyka wiejska (oparta na inteligentnych rozwiązaniach), a także współdzielenie (np. specjalistycznych sprzętów).

3.3.5 Realizacja potrzeb związanych z obsługą rolnictwa

Z zebranych ankiet pochodzących od mieszkańców gminy Frampol wynika, że pomimo rolniczego charakteru gminy i istniejących na terenie gminy ośrodków obsługujących ten dział gospodarki, brakuje: skupów zboża (Chłopków, Kąty) oraz przetwórci owoców (Kąty, Rzeczyce). Są to obiekty niezbędne dla lokalnego rolnictwa (przewaga małych, rodzinnych gospodarstw), które pozwalają na szybki obrót wyprodukowanych produktów, bez ponoszenia przez rolników dodatkowych kosztów transportu i przechowywania/przetworzenia.

3.3.6 Realizacja potrzeb związanych z infrastrukturą techniczną i społeczną

Gmina Frampol potrzebuje rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej i społecznej, aby wspierać rozwój lokalnych społeczności oraz podnieść jakość życia mieszkańców.

Jednym z wyzwań jest poprawa gospodarki odpadami. Gmina Frampol, mimo funkcjonowania Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) nie pełni funkcji pełnowymiarowego składowiska odpadów, co wiąże się z koniecznością transportu odpadów do innych gmin. Konieczna jest modernizacja i rozbudowa PSZOK-u lub utworzenie nowego składowiska, co pozwoli na skuteczniejsze zarządzanie odpadami i redukcję kosztów związanych z ich transportem.

Równie istotnym obszarem wymagającym inwestycji jest rozwój odnawialnych źródeł energii. Choć na terenie gminy działają farmy fotowoltaiczne oraz istnieje jeden wiatrak, ich liczba i moc nie są wystarczające, aby zaspokoić rosnące potrzeby energetyczne lokalnej społeczności oraz przedsiębiorstw. Dlatego uzasadnione jest planowanie budowy nowych instalacji fotowoltaicznych i wiatrowych. W zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej gmina również wymaga usprawnień. Choć większość mieszkańców ma dostęp do sieci wodociągowej, brak jest odpowiedniej sieci kanalizacyjnej. Planowane inwestycje obejmują rozbudowę systemów kanalizacyjnych w miejscowościach takich jak Chłopków, Pulczynów i Radzięcin, a także modernizację istniejących wodociągów. Dostęp do szerokopasmowego

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Internetu na terenie gminy Frampol jest nadal ograniczony. Aby temu przeciwdziałać, konieczne są inwestycje w budowę sieci światłowodowej.

Infrastruktura społeczna gminy Frampol wymaga także znacznych usprawnień. Obecnie gmina dysponuje jedynie podstawowymi placówkami edukacyjnymi – czterema szkołami podstawowymi i przedszkolami istniejącymi przy każdej z nich. We Frampolu od października 2024 roku funkcjonuje żłobek. W ramach planowanych inwestycji infrastruktury sportowej i rekreacyjnej przewiduje się budowę nowych hal sportowych, boisk wielofunkcyjnych oraz placów zabaw. Przykładowo, w Woli Radzięckiej ma powstać nowoczesna hala sportowa, natomiast w Teodorówce – sala gimnastyczna z zapleczem i stołówką. Inwestycje społeczne obejmują także budowę placów zabaw oraz siłowni zewnętrznych w miejscowościach takich jak Smoryń i Pulczynów, co stanowi odpowiedź na rosnące zapotrzebowanie na miejsca rekreacyjne i przestrzeń do aktywnego wypoczynku dla mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży.

3.4 POPRAWA WARUNKÓW WODNYCH I GOSPODARKI WODNEJ

3.4.1 Poprawa retencji wodnej i nawodnienia

Z analizy przeprowadzonej na podstawie zebranych potrzeb mieszkańców i inwentaryzacji terenowej wynika, że istnieje duże zapotrzebowanie na poprawę warunków wodnych na terenie Gminy Frampol (Chłopków, Karolówka, Kąty, Korytków Mały, Rzeczyce, Teodorówka Kolonia, Wola Kątecka, Wola Radzięcka). Poprawa w głównej mierze powinna dotyczyć przywrócenia funkcjonalności istniejących urządzeń melioracji, w tym zabezpieczenie bezszkodowego odpływu wód poprzez usunięcie istniejących zanieczyszczeń i przeszkód uniemożliwiających naturalny odpływ wody z istniejących rowów jak i naturalnego cieku (rzeka Biała Łada). Ponadto przy pracach konserwatorskich czy budowie nowych rowów w celu zatrzymania wody należałoby poszerzyć istniejące rowy i zamontować/wymienić urządzenia (np. zastawki). Podstawowe prace budowlane, w tym zakresie objęłyby obręby: Chłopków, Karolówka, Kąty, Rzeczyce, Wola Kątecka, Wola Radzięcka i Korytków Mały.

W obrębie Korytków Mały obserwuje się zmiany użytkowania gruntów rolnych w kierunku leśnym, głównie spowodowane nieuregulowanymi stosunkami wodnymi.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Wskazane jest zaprzestanie pogłębiania koryta ciek naturalnego (sztucznej regulacji) w szczególności jego odcinków na użytkach zielonych i lasach oraz kontynuowanie projektu renaturyzacji rzeki, czyli przywróceniu jej naturalnego biegu. Proces ten pozwoli na swobodne meandrowanie rzeki i tworzenie mokradeł.

Poprzez wydzielenie terenów małej retencji należy stworzyć warunki do jak najdłuższego zatrzymania wód w terenie (północna część gminy). Naturalne wsiąkanie, winno zastąpić szybkie i bezpośrednie odprowadzanie wód powierzchniowych do cieków. Rekomenduje się likwidację rowów odwadniających na wszystkich terenach, które przestały być użytkowane przez rolników do celów produkcyjnych.

W celu zmniejszenia zagrożenia powodziowego w terenie zabudowanym, należy odpowiednio dostosować kierunek spływu wód i poprawić źle osadzone przepusty (m.in. Wola Radzięcka – droga do szkoły). Z kolei w obrębach tj. Karolówka, Sokołówka, Korytków Mały narażonych na podtapianie z uwagi na występowanie wysokiego poziomu wód gruntowych i występowanie gleb wrażliwych (słabych), o wadliwych stosunkach wodnych, należy wznowić funkcjonalność istniejących rowów, w tym uzbroić w przepusty gwarantujące trwałość infrastruktury drogowej.

Istniejące stopnie wodne na rzece Biała Łada występujące na wysokości obrębów Wola Radzięcka i Wola Kątecka stwarzają potencjał na utworzenie zbiornika retencyjnego, który jednocześnie mógłby pełnić funkcje przeciwpowodziowe.

3.4.2 Melioracje

Działania związane z racjonalną gospodarką wodną na terenie Gminy Frampol powinny być zróżnicowane i dostosowane do istniejących warunków gruntowo – wodnych tj. ukształtowanie terenu, rodzaj warstw gruntów i gleb, rodzaju upraw czy prowadzenia robót budowlanych. Realizacja urządzeń melioracji stanowi ogół zabiegów mających na celu polepszenie rolniczych zdolności produkcyjnych, nie powinna powodować degradacji gleb i różnorodności biologicznej. Powinna w szczególności wynikać z uzasadnionych potrzeb zwiększenia produktywności rolniczej.

Istniejące sieci rowów melioracyjnych i drenów w celu przywrócenia prawidłowej funkcjonalności wymagają przeprowadzenia prac konserwacyjnych (Chłopków, Kolonia Sokołówka, Rzeczyce, Wola Kątecka, Wola Radzięcka). Ponadto zwrócić należy uwagę

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

na problemy z utrzymaniem rowów nie objętych ewidencją urządzeń melioracji wodnych. Prace konserwatorskie w głównej mierze powinny dotyczyć oczyszczenia, wymiany/montażu urządzeń spowalniających odpływ wody (zastawki), wymiany zniszczonych rur drenarskich oraz wylotów drenów.

3.4.3 Ochrona i lepsze wykorzystanie wód

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, wody podlegają ochronie. Proces ochrony wody jest konieczny dla osiągnięcia celów środowiskowych, poprawy jakości i poprawy biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych, a w rezultacie aby mogły nadawać się do spożycia, wykorzystania do kąpieli, do uprawniania sportu, rekreacji czy turystyki oraz bytowania ryb i innych organizmów wodnych w warunkach naturalnych, umożliwiającym ich migracje.

Jednostki samorządu terytorialnego w trosce o mieszkańców i środowisko odgrywają istotną rolę w działaniach na rzecz poprawy stanu wód. Działania ochronne skupiają się na realizacji dwóch najważniejszych wyzwań czyli ograniczaniu emisji oraz usuwaniu zanieczyszczeń oraz ich skutków i obejmują m.in.:

- odprowadzanie do wody/gruntów wyłącznie ścieków oczyszczonych np. budowa sieci kanalizacyjnych i nowych oczyszczalni ścieków oraz modernizacja tych już istniejących i inwestowanie w czystsze technologie;
- stosowanie w rolnictwie i gospodarstwach domowych środków ulegających szybkiej biodegradacji;
- ograniczenia dla ludności w korzystaniu z wodociągów w okresach suszy np. zakaz podlewania ogrodów;
- inwestowanie w nowe, bezpieczne technologie przemysłowe oraz modernizacja tych uciążliwych np. stosowanie zamkniętych obiegów wody, budowa oczyszczalni oraz instalowanie wydajnych filtrów;
- izolowanie wysypisk śmieci od wód podziemnych oraz powierzchniowych;
- odsalanie i oczyszczanie wód odprowadzanych z ulic np. ograniczenie stosowania soli sypanej zimą na drogi;
- kontrola i aktywne redukowanie gatunków inwazyjnych w ramach i wokół zbiorników wodnych.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

W kontekście lokalnym, w miejscowości Kąty zidentyfikowano występowanie naturalnych źródeł wody, które stanowią potencjalne zasoby do wykorzystania w celu utworzenia publicznego ujęcia wody. Wykorzystanie tych źródeł mogłoby znacząco poprawić zaopatrzenie w wodę mieszkańców.

3.5 URZĄDZENIE FUNKCJONALNEJ SIECI DRÓG TRANSPORTU ROLNEGO

3.5.1 Budowa lub modernizacja dróg istniejących

Gmina Frampol wymaga znacznej modernizacji istniejącej sieci dróg. Dotyczy to przede wszystkim dróg transportu rolnego, z uwagi na brak ich utwardzenia. Większość dróg nie jest utwardzona co przyczynia się do szybkiego niszczenia nawierzchni. Drogi te charakteryzują się niską jakością nawierzchni, co przekłada się na ich częste niszczenie pod wpływem warunków atmosferycznych oraz ciężkiego sprzętu rolniczego. Wiele z tych dróg jest zbyt wąskich. Erozja spowodowana opadami deszczu prowadzi do szybkiego niszczenia dróg, szczególnie w miejscach o nadmiernym nachyleniu. Te odcinki wymagają utwardzenia i stabilizacji nawierzchni. Szerokość niektórych dróg jest niewystarczająca dla swobodnego ruchu ciężkiego sprzętu rolniczego, co utrudnia prace polowe oraz transport. W celu poprawy funkcjonalności transportu rolnego, rekomendowane jest utwardzenie istniejących dróg gruntowych, a także poszerzenie pasów drogowych tam, gdzie jest to konieczne. Modernizacja dróg o złym stanie technicznym dotyczy odcinków, które stanowią 21,79% całej sieci dróg (105,550 km).

Zgodnie z analizą stanu dróg w dziale dotyczącym analizy stanu istniejącego największa potrzeba modernizacji dróg dotyczy obrębów Pulczynów (ok. 57% dróg w złym stanie technicznym), Komodzianka (ok. 38 % dróg w złym stanie technicznym) oraz Chłopków (ok.37% dróg w złym stanie technicznym). Prace te dotyczą utwardzenia nawierzchni oraz poszerzenia pasa drogowego. Dodatkowo, należy uregulować przebieg istniejących dróg ze względu na ich nieewidencyjny przebieg, dotyczy to między innymi drogi powiatowej w Pulczynowie która na odcinku ok. 0,790 km przebiega przez prywatne działki nie posiadając wydzielonej działki drogi. Należy również uwzględnić poprawę dostępności komunikacyjnej poprzez budowę dróg serwisowych wzdłuż głównych tras, takich jak droga krajowa nr 74 i wojewódzka nr 835, które obecnie zmuszają rolników do korzystania z tras o dużym natężeniu

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

ruchu. Dodatkowo, duża część dróg widniejących w ewidencji nie istnieje w terenie. Stwarza to możliwości do wykorzystania tych działek pod budowę nowej sieci dróg i polepszenia dostępności komunikacyjnej. Potencjał do wykorzystania takich działek istnieje w miejscowościach Teodorówka, Chłopków, Rzeczyce oraz Kąty.

Rys. 60 Nieistniejące drogi ewidencyjne w obrębie Chłopków (po lewej) i Teodorówka (po prawej)

Źródło: materiały własne

3.5.2 Zaprojektowanie i urządzenie nowej sieci dróg

W oparciu o analizę działek bez dojazdu, można również wywnioskować, że potrzeba urządzenia nowej sieci dróg istnieje również w obrębach Korytków Mały (52,44% działek nie posiada dostępu do dróg), Kąty (43,71% działek nie posiada dostępu do dróg), Chłopków (52,44% działek nie posiada dostępu do dróg). Łącznie działki bez dojazdu w gminie Frampol obejmują 8908 działek, stanowiące 30,95% wszystkich działek, o łącznej powierzchni 2999,3874 ha, co stanowi około 24,25% całkowitej powierzchni gminy. Świadczy to o dużym problemie w aspekcie infrastruktury drogowej oraz konieczności planowania przyszłych inwestycji związanych z poprawą stanu dostępności komunikacyjnej.

Należy również rozważyć poprawę dostępności komunikacyjnej poprzez budowę dróg serwisowych wzdłuż głównych tras, takich jak droga krajowa nr 74 i wojewódzka nr 835, które obecnie zmuszają rolników do korzystania z tras o dużym natężeniu ruchu, co stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa i zwiększa ryzyko wypadków.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Podczas konsultacji z mieszkańcami gminy wskazano również na inne potrzeby w zakresie budowy dróg. Jedną z nich jest potrzeba budowy drogi powiatowej łączącej miejscowości Kąty, Rzeczyce i Karolówkę. Ponadto, wskazano na potrzebę budowy drogi łączącej obręb Sokołówka i Rzeczyce, co umożliwi dostęp do pobliskich łąk.

Pomimo istnienia dwóch brodów na rzece Biała Łada w miejscowości Wola Kątecka, obecna infrastruktura jest niewystarczająca. Konieczne jest zatem zwiększenie dostępności komunikacyjnej, szczególnie dla rolników, którzy posiadają grunty po obu stronach rzeki.

3.6 KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU NATURALNEGO, OCHRONA PRZYRODYŚRODOWISKA NATURALNEGO

3.6.1 Zalesienia gruntów

Lesistość gminy wynosi obecnie około 34%, co stanowi stosunkowo wysoki wskaźnik w porównaniu z ogólną lesistością kraju. Zgodnie ze "*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Frampol*" obszary przeznaczone do zalesienia zostały wyznaczone w oparciu o plan urządzania lasu i gruntów przyległych. Na podstawie niniejszego studium uwzględnia najwięcej terenów przeznaczonych do zalesień w północnej części obrębu Korytków Mały, w południowej części obrębu Rzeczyce oraz Kąty. Tereny te, ze względu na niską jakość gleb, mają ograniczoną przydatność do celów rolniczych, co sprawia, że są bardziej odpowiednie do zalesienia. W Pulczynowie przewidziano uzupełnienie dotychczasowych zalesień od strony Puszczy Solskiej, by kształtować nową granicę rolno-leśną. Dodatkowe zalesienia przewidziane są w Sokołówce, Radzięcinie, Kolonii Teodorówce, Teodorówce, Komodziance, Smoryniu i Chłopkowie.

Zalesienia na obszarze całej gminy mają na celu przede wszystkim ograniczenie ryzyka erozji wietrznej, szczególnie na otwartych terenach rolniczych, które są najbardziej narażone na degradację gleby. Działania te służą także kształtowaniu bardziej regularnej i spójnej granicy między obszarami rolnymi a leśnymi poprzez uzupełnianie istniejących kompleksów leśnych. Zalesienia pełnią również istotną funkcję ochronną, wspomagając stabilizację gleby, co przeciwdziała jej erozji i wyjąłowieniu, jednocześnie umożliwiając efektywniejsze zagospodarowanie gruntów o niskiej produktywności rolniczej, które nie są optymalnie wykorzystywane w celach rolniczych.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3.6.2 Wyeksponowanie walorów krajobrazowych

Jedną z ważniejszych potrzeb w zakresie eksponowania walorów krajobrazowych jest ochrona naturalnej rzeźby terenu, która w gminie Frampol jest wysoce zróżnicowana, z licznymi wąwozami, wzniesieniami i ciekami wodnymi. Działania te obejmują ochronę i rozwój obszarów o wysokich walorach widokowych, a także planowanie zabudowy i zagospodarowania terenów w sposób, który harmonizuje z otaczającym krajobrazem. Szczególne znaczenie mają tutaj tereny zlokalizowane w pobliżu Puszczy Solskiej oraz doliny rzeki Białej Łady, gdzie naturalne zasoby przyrody oraz różnorodność krajobrazowa są szczególnie cenne.

Ważnym aspektem jest ograniczenie negatywnego wpływu zabudowy na krajobraz. Wprowadzenie kontrolowanej urbanizacji w oparciu o zasady ochrony krajobrazu kulturowego i przyrodniczego pozwala na uniknięcie niekorzystnych zmian w estetyce terenu. Wszelkie inwestycje powinny być dostosowane do istniejącego krajobrazu, z naciskiem na minimalizację ich ingerencji w naturalne formy terenu.

Istotnym elementem eksponowania walorów krajobrazowych jest również ochrona historycznego układu zabudowy oraz krajobrazu kulturowego. Gmina Frampol charakteryzuje się wyjątkowym układem przestrzennym, zwłaszcza w obrębie miasta, gdzie zachowany jest renesansowy plan urbanistyczny. Dlatego planowanie nowych inwestycji oraz modernizacja istniejących obiektów powinny odbywać się z poszanowaniem historycznego charakteru przestrzeni, aby nie zaburzać integralności krajobrazu kulturowego.

3.6.3 Formy ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego

W gminie istniejące formy ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego są oceniane jako wystarczające. Aktualnie stosowane metody ochrony obejmują m.in. obszary Natura 2000, parki krajobrazowe, korytarze ekologiczne, pomniki przyrody. W Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego planowane są dodatkowe formy ochrony tj. Gorajski Park Krajobrazowy, Międzynarodowy Rezerwat Biosfery „Roztocze – Puszcza Solska”, Zachodnioroztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu, Biłgorajski Obszar Chronionego Krajobrazu. Obecnie nie istnieje potrzeba wprowadzania kolejnych nowych form ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego, ponieważ obecny system ochrony przyrody w pełni odpowiada na potrzeby regionu, zarówno pod względem ochrony zasobów

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

naturalnych, jak i walorów krajobrazowych. W związku z tym planowanie dodatkowych działań ochronnych nie jest konieczne, a gmina powinna skoncentrować się na zachowaniu i utrzymaniu dobrego stanu obecnych form ochrony środowiska i krajobrazu.

3.7 ROZWÓJ AGROTURYSTYKI I TURYSTYKI WIEJSKIEJ

3.7.1 Zaprojektowanie i urządzenie w terenie szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych

Uwzględniając charakterystyczną rzeźbę terenu oraz istniejące walory krajobrazowe planuje się stworzenie szlaku kajakowego na rzece Biała Łada przebiegającego przez całą jej długość. Rzeka ta już teraz przyciąga kajakarzy, jednak jej trasa wymaga uporządkowania, aby stała się bardziej komfortowa dla użytkowników. Zakrzaczenia oraz gałęzie utrudniające przepływ powinny zostać usunięte, co pozwoli na udrożnienie trasy i zapewni bezpieczne warunki do uprawiania spływów kajakowych. Dodatkowo, na kilku odcinkach rzeki można rozważyć budowę obiektów małej architektury turystycznej np. miejsc wypoczynkowych oraz tablic informacyjnych o lokalnej faunie i florze.

Szlaki piesze oraz rowerowe mogą zostać poprowadzone w taki sposób, aby łączyły istniejące i projektowane punkty widokowe, oferując turystom możliwość podziwiania malowniczych krajobrazów gminy. Szczególną uwagę należy zwrócić na obszary o wyraźnym zróżnicowaniu rzeźby terenu, charakterystyczne dla Roztocza Zachodniego oraz doliny Białej Łady. Projektowane trasy piesze mogłyby obejmować fragmenty historycznego Gościńca Solskiego (Frampolskiego). Dodatkowo można zaplanować szlak pieszy łączący historyczne studnie w Teodorówce. Kolejną propozycją jest trasa w Kolonii Teodorówce, prowadząca przez malownicze wąwozy, będące charakterystycznym elementem krajobrazu całej gminy.

Kolejnym istotnym elementem jest utworzenie ścieżki dydaktycznej w Puszczy Solskiej, która stanowi unikalne środowisko przyrodnicze regionu. Na terenie Puszczy istnieją już ścieżki dydaktyczne tj. ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna „Czartowe Pole” w gminie Józefów, ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna „Nad Tanwią” w gminie Susiec oraz ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna „Bukowy Las” w gminie Narol. Puszcza Solaska znajdująca się na terenie gminy Frampol posiada również bogate środowisko fauny i flory, więc może stanowić dobre miejsce do wyznaczenia ścieżki dydaktycznej. Trasa powinna

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

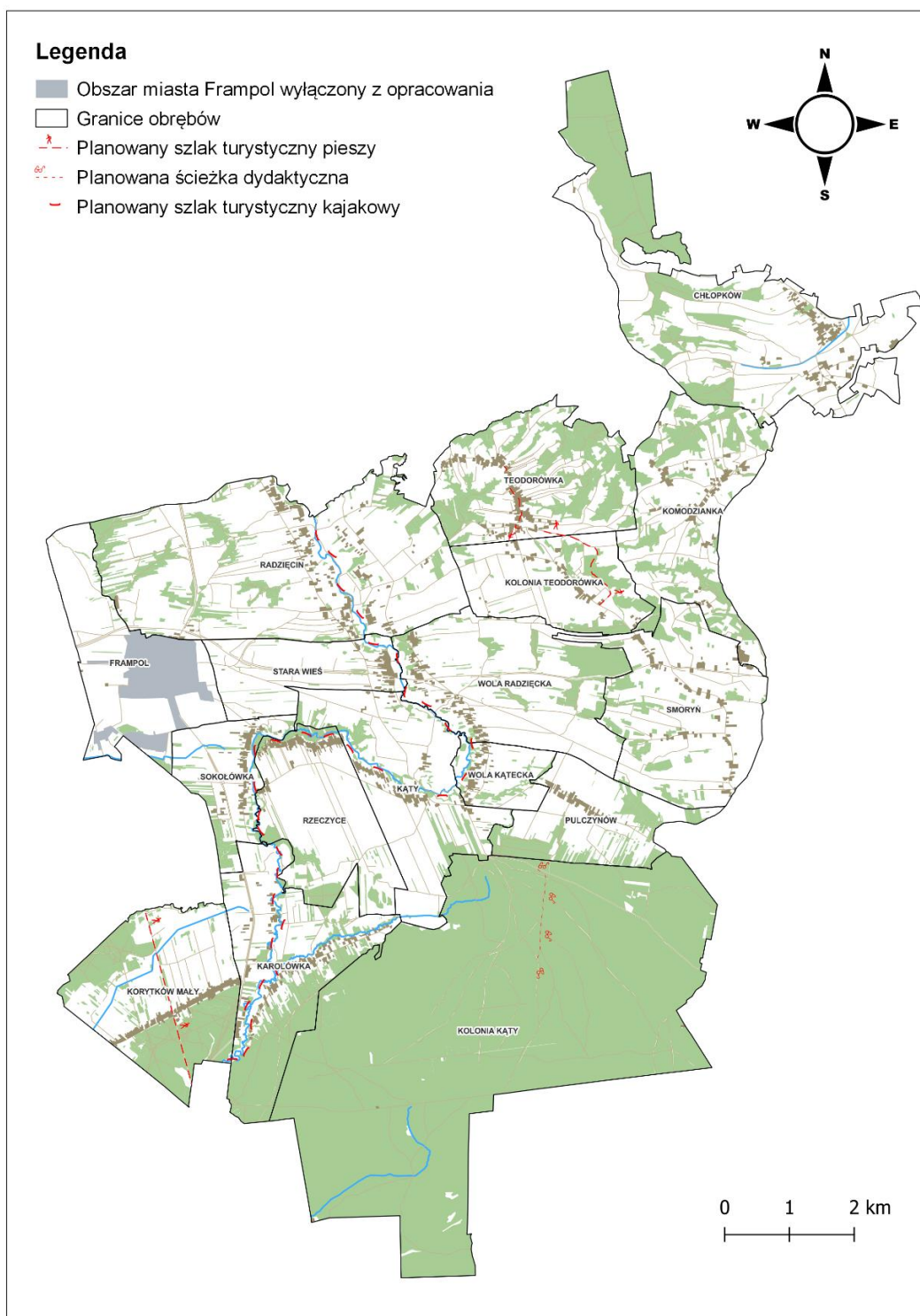
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

być wyposażona w tablice edukacyjne prezentujące bogactwo fauny i flory oraz specyfikę ekosystemów leśnych tego obszaru.

Rys. 61 Planowane szlaki turystyczne

Źródło: opracowanie własne

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

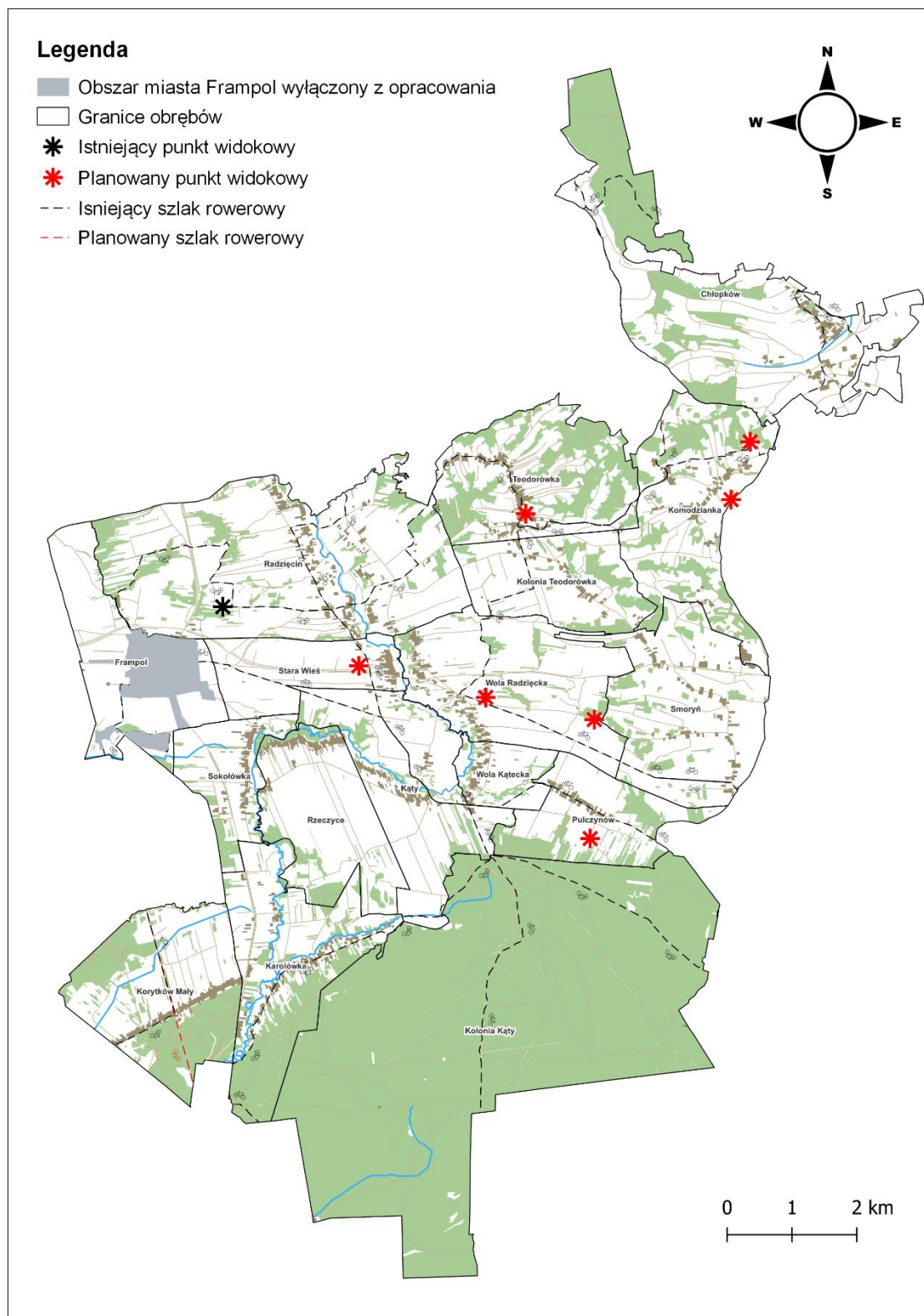
3.7.2 Zaprojektowanie i urządzenie ścieżek rowerowych

Istniejąca sieć ścieżek rowerowych jest zadowalająca. Przez teren gminy przebiega 7 szlaków rowerowych tj. Szlak Dawnych Rzemiosł Ludowych, szlak Jastrzębia Zdebrz, szlak Czarna Perła, szlak Pogranicze Regionów- Wzgórze Polak, szlak Roztoczański, Szlak Białej Łady, Szlak im. Dymitra Gorajskiego. Są one dobrze oznakowane, poprawy wymagają jedynie niektóre tablice informacyjne. Stan techniczny większości szlaków rowerowych jest satysfakcjonujący, jednak wymagana jest modernizacja nawierzchni niektórych dróg, zwłaszcza tam, gdzie przebiegają one przez odcinki, które wymagają poprawy. Działania te wiążą się z inwestycjami opisanymi w punkcie 3.5.1 „*Budowa lub modernizacja dróg istniejących*”. Istniejące trasy mogłyby zostać uzupełnione o dodatkową infrastrukturę rowerową, taką jak altany, wiaty rowerowe czy punkty odpoczynku z ławkami i stołami, co zwiększyłoby atrakcyjność tych tras.

W wyniku zaplanowania nowych punktów widokowych w gminie, możliwe jest również wytyczenie nowego szlaku rowerowego, który łączyłby te punkty, oferując dodatkowo podziwianie malowniczych krajobrazów i walorów przyrodniczych gminy.

W trakcie konsultacji społecznych mieszkańcy zaproponowali również budowę ścieżki rowerowej, która w przyszłości mogłaby przebiegać wzdłuż historycznego Gościńca Solskiego, łącząc trzy sąsiadujące gminy: Frampol, Dzwolę oraz Biłgoraj. Szlak ten prowadziłby przez zróżnicowany krajobraz, obejmujący łąki, lasy, bagna (tzw. szlak żurawinowy), a także fragmenty zabudowań, co dodatkowo podkreślałoby unikatowy charakter środowiska naturalnego.

Rys. 62 Planowane ścieżki rowerowe i punkty widokowe

Źródło: opracowanie własne

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3.7.3 Poprawa infrastruktury turystycznej

Na terenie gminy Frampol istnieje ograniczona baza noclegowa, która skoncentrowana jest głównie w północnej i północno-wschodniej części gminy, co powoduje jej nierównomierne rozłożenie. W związku z tym rozwój infrastruktury noclegowej w innych częściach gminy, zwłaszcza w miejscowościach o wysokim potencjale krajobrazowym, jak Komodzianka, Teodorówka czy Radzięcin, jest wskazany. Analogiczne problemy dotyczą bazy gastronomicznej, która ogranicza się jedynie do centrum Frampola, pozostawiając inne miejscowości pozbawione tego typu infrastruktury.

Gmina Frampol dysponuje liczną i dobrze oznakowaną siecią ścieżek rowerowych, które stanowią jeden z głównych walorów turystycznych regionu, umożliwiając turystom aktywne spędzanie czasu. Jednakże, niektóre odcinki szlaków wymagają modernizacji. Oznakowania i tablice informacyjne są w wielu miejscach zniszczone. Ważnym elementem usprawnienia infrastruktury rowerowej byłoby stworzenie przystanków lub altan rowerowych. Ponadto, poprawie przejezdności wymagają fragmenty tras przebiegających drogami o gorszej nawierzchni, w tym szlak rowerowy Jastrzębia Zdebrz biegnący Gościńcem Sol skim w Korytkowie Małym.

Rys. 63 Tablica informacyjna w Korytkowie Małym wymagająca poprawy (po lewej) oraz szlaki rowerowe w Chłopkowie przebiegające zarośniętą drogą (po prawej)

Źródło: materiały własne

Na terenie gminy znajduje się wyłącznie jeden punkt widokowy, który w trakcie inwentaryzacji terenowej był zamknięty ze względu na zły stan techniczny. Biorąc pod uwagę urozmaiconą rzeźbę terenu, malownicze krajobrazy (np. widoki na Puszcę Solską) oraz możliwości rozwoju turystyki krajobrazowej, zasadne jest utworzenie nowych punktów widokowych w miejscowościach takich jak Komodzianka, Teodorówka, Radzięcin, Wola Radzięcka, Stara Wieś oraz Pulczynów.

3.7.4 Wyeksponowanie walorów turystycznych i krajobrazowych oraz obiektów kultury i zabytków

Gmina charakteryzuje się malowniczym krajobrazem, będącym wynikiem zróżnicowanego ukształtowania terenu, z rozciągającymi się polami i lasami. Naturalne elementy, takie jak dolina rzeki Biała Łada czy pobliskie tereny Puszczy Solskiej, stanowią

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

ważne walory krajobrazowe. Różnorodność to kraina pagórków i dolin przeciętych siatką wąskich pól, związanych z tradycyjną strukturą rolniczą, które rozdzielają zadrzewienia i zakrzewienia. Tworzy to niepowtarzalny krajobraz.

Rozbudowa szlaków turystycznych oraz wyeksponowanie punktów widokowych w takich miejscowościach jak Komodzianka, Teodorówka czy Pulczynów, mogłoby znacząco wzmocnić ofertę turystyczną gminy. Krajobraz gminy Frampol, mimo swej atrakcyjności, wymaga lepszego wyeksponowania. Warto podjąć działania, które wzmocnią jego dostępność dla odwiedzających, np. przez rozbudowę infrastruktury towarzyszącej turystyce pieszej i rowerowej. Tego typu inwestycje, takie jak budowa nowych punktów widokowych, wiat odpoczynkowych czy tablic informacyjnych, mogą wpłynąć na zwiększenie liczby turystów odwiedzających region. Widoki na tereny Puszczy Solskiej, doliny rzek czy rozległe pola uprawne, mogą stanowić unikatowe atrakcje, podnosząc walory turystyczne gminy.

W gminie znajdują się również inne zabytki o dużym znaczeniu historycznym i kulturowym. Należą do nich m.in. zabytkowe kościoły, kaplice oraz cmentarze, które nie tylko świadczą o bogatym dziedzictwie regionu, ale są także ważnymi miejscami o charakterze duchowym i religijnym. Mieszkańcy Kątów zgłosili potrzebę wykonania tablicy informacyjnej, która upamiętniałaby istnienie dawnego pałacu w tej miejscowości.

We Frampolu znajduje się zabytkowy Kościół Parafii Rzymsko-katolickiej pw. Matki Boskiej Szkaplerznej i św. Jana Nepomucena. W Radzięcinie znajduje się wartościowy zabytek sakralny - Kościół Parafii Rzymsko-katolickiej pw. Św. Kazimierza Królewicza. Cmentarze z okresu wojen światowych stanowią istotny element lokalnej historii i pamięci. Krajobraz gminy Frampol wzbogacają również liczne krzyże i kapliczki przydrożne, które są ważnym świadectwem lokalnych tradycji i wierzeń. Te elementy kultury religijnej można znaleźć w każdej miejscowości w gminie, tworząc charakterystyczny element krajobrazu. Najstarsze z kapliczek i krzyży pochodzą z początku XX wieku.

Rys. 64 Kapliczki w Korytkowie Małym (a), Teodorówce (b), Smoryniu (c) oraz krzyż przydrożny w Teodorówce (d)

Źródło: materiały własne

W Smoryniu zachowały się pozostałości dawnego Pałacu Brandtów, w tym zabytkowa owczarnia, która stanowi unikalne świadectwo dawnej architektury dworskiej. Natomiast w Teodorówce znajdują się trzy historyczne studnie głębinowe, jedna z nich pochodzi z 1926 roku, osiągająca głębokość 88,6 metra. Część tej studni została wykopana do głębokości 30 metrów, a poniżej była wykuta w skale, co dodaje jej wyjątkowego charakteru. Studnie te stanowią ciekawy akcent krajobrazowy i mogą być atrakcyjnym elementem na trasie turystycznej.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Podsumowując, gmina Frampol posiada znaczny potencjał w zakresie rozwoju turystyki krajobrazowej, kulturowej i historycznej. Wyeksponowanie walorów przyrodniczych, takich jak malownicze krajobrazy, wraz z promocją cennych obiektów kultury i zabytków, może przyczynić się do wzrostu liczby odwiedzających i stymulacji lokalnej gospodarki turystycznej.

3.8 STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIE NA PRACE URZĄDZENIOWO–ROLNE

3.8.1 Scalenia gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym

W wyniku analizy funkcjonalności przestrzeni rolniczej gminy Frampol w tym struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw ustalono, że podjęcie procedury scalenia i wymiany gruntów jest uzasadnione w przypadku większości obrębów ewidencyjnych. Kryteria typowania obiektów (obrębów ewidencyjnych) do scalenia gruntów przyjęto na podstawie *Wytycznych do opracowania programów urządzeniowo-rolnych gmin* [Woch, 2017] oraz ustaleń na potrzeby niniejszego planu .

Tabela 36 Kryteria typowania wsi do scalania gruntów

Wyszczególnienie kryteriów	Stopień pilności scaleń		
	konieczne	wskazane	niekonieczne
Średnia liczba działek w gospodarstwie	powyżej 8	8-6	poniżej 6
Średnia powierzchnia działki (ha)	do 0,3	0,3-0,6	powyżej 0,6
Udział działek bez dostępu do drogi publicznej	powyżej 30%	10 – 30%	poniżej 10%

Źródło”: opracowanie własne na podstawie *Wytycznych do opracowania programów urządzeniowo-rolnych gmin*

Proces scalenia gruntów w gminie Frampol jest niezbędny ze względu na znaczące rozdrobnienie działek, co stanowi poważną przeszkodę w efektywnym gospodarowaniu przestrzenią rolniczą. Wiele gospodarstw w gminie składa się z małych, rozproszonych działek, co utrudnia mechanizację i zwiększa koszty produkcji. Dodatkowo, znaczna liczba działek nie ma bezpośredniego dostępu do dróg publicznych, co w praktyce ogranicza ich funkcjonalność. Problem ten dotyczy szczególnie obrębów takich jak Chłopków,

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Karolówka, Sokołówka, Radzięcín i Wola Radzięcka, które zostały zidentyfikowane jako priorytetowe do realizacji działań scaleniowych.

Tabela 37 Klasyfikacja obrębów według pilności przeprowadzenia prac scaleniowych

Lp.	Obręb ewidencyjny	Średnia liczba działek w gospodarstwie	Średnia powierzchnia działki	Udział działek bez dostępu do drogi publicznej	Potrzeba przeprowadzenia prac scaleniowych
1	2	3	4	5	6
1	Chłopków	11	0,6363	40,33%	konieczne
2	Kolonia Kąty	4	1,0652	21,55%	niekonieczne
3	Karolówka	9	0,5259	31,03%	konieczne
4	Kąty	6	0,6198	43,71%	wskazane
5	Komodzianka	7	0,5909	32,50%	wskazane
6	Korytków Mały	3	0,9277	52,44%	wskazane
7	Pulczynów	6	0,5860	16,07%	wskazane
8	Radzięcín	7	0,5350	25,60%	wskazane
9	Rzeczyce	10	0,4620	36,08%	konieczne
10	Smoryń	5	0,7163	20,11%	niekonieczne
11	Sokołówka	8	0,3858	35,99%	konieczne
12	Stara Wieś	7	0,4663	18,18%	wskazane
13	Teodorówka	7	0,4153	31,86%	konieczne
14	Kolonia Teodorówka	5	0,7931	31,81%	wskazane
15	Wola Kątecka	6	0,4512	41,01%	wskazane
16	Wola Radzięcka	8	0,4838	36,47%	konieczne
17	miasto Frampol	5	0,6410	11,34%	niekonieczne

Źródło: opracowanie własne

W obrębie Chłopków rozdrobnienie działek jest wyjątkowo duże, co powoduje, że rolnicy muszą pokonywać znaczne odległości pomiędzy swoimi polami, co przekłada się na większe koszty transportu i eksploatacji maszyn rolniczych. Podobna sytuacja występuje w obrębie Radzięcín, gdzie struktura agrarna jest równie mało funkcjonalna, a scalenie

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

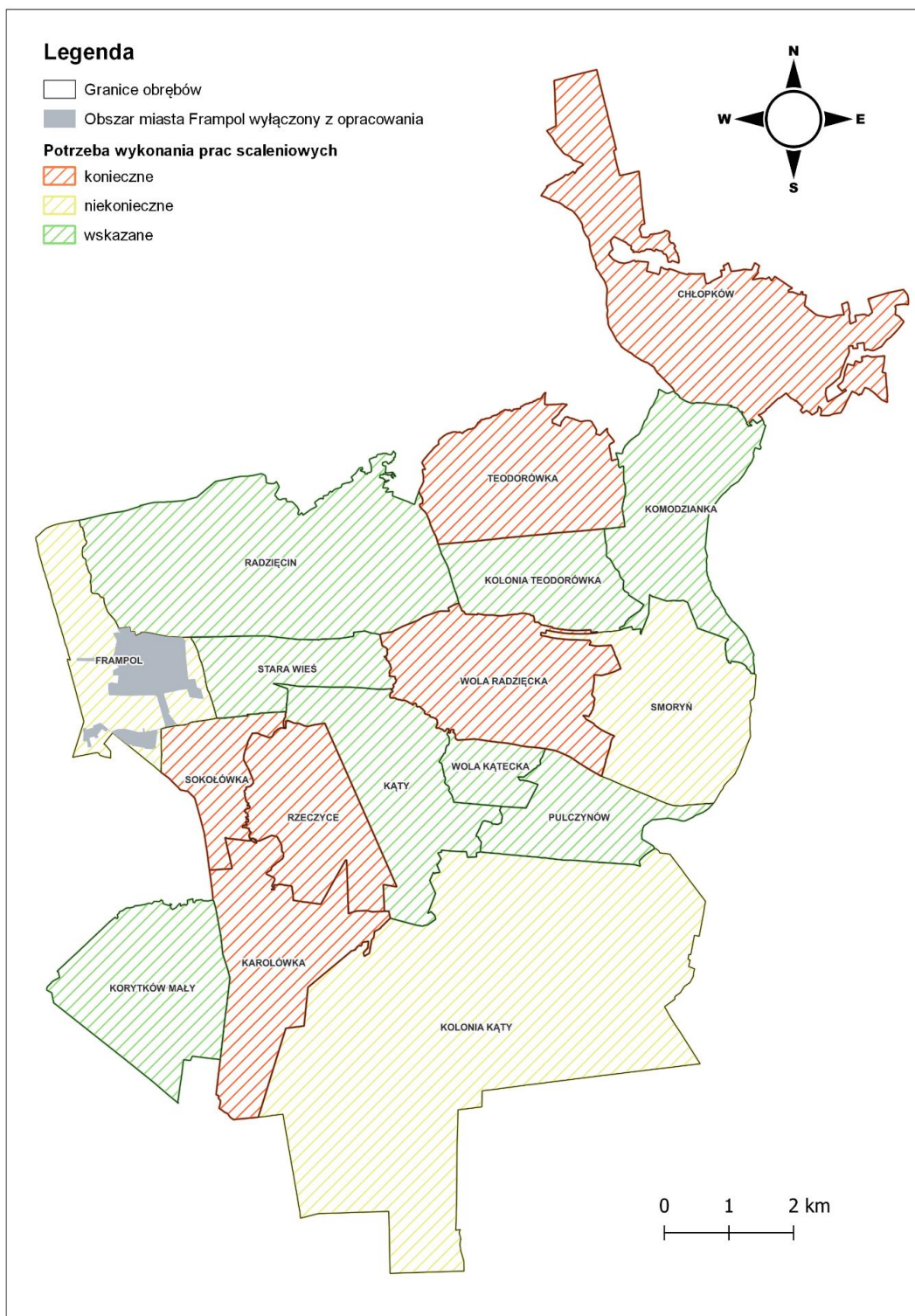
gruntów jest konieczne, aby zwiększyć rentowność gospodarstw. W obrębach Karolówka i Sokołówka problemem jest nie tylko rozdrobnienie, ale także brak dostępu wielu działek do dróg publicznych. Scalenie w tych miejscach pozwoliłoby na wydzielenie nowych dróg dojazdowych.

W obrębach takich jak Wola Radzięcka dodatkowym problemem jest mała powierzchnia poszczególnych działek, co sprawia, że prowadzenie efektywnej działalności rolniczej jest utrudnione. Ponadto, w wyniku scalenia przewiduje się także przeprowadzenie prac związanych z zagospodarowaniem poscaleniowym, takich jak budowa dróg, melioracje wodne czy zakładanie zadrzewień śródpolnych, które mają na celu ochronę gleby przed erozją. Szczególnie w obrębach o nachylnym terenie, scalenie wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym mogłoby przyczynić się do zahamowania erozji występującej w większości gminy.

Jedynie obręby tj. Frampol, Kolonia Kąty i Smoryń nie wymagają scalenia ze względu na korzystniejszą strukturę agrarną. Działki w tych miejscach są większe, a dostęp do infrastruktury drogowej jest lepszy, co sprawia, że potrzeba scalenia w tych obszarach jest mniejsza.

Podsumowując, scalenie gruntów w gminie Frampol jest niezbędnym działaniem, szczególnie w obrębach o dużym rozdrobnieniu i problemach z dostępem do dróg, takich jak Chłopków, Karolówka, Sokołówka, Radzięcin i Wola Radzięcka.

Rys. 65 Klasyfikacja obrębów według pilności przeprowadzenia prac scaleniowych

Źródło: opracowanie własne

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3.8.2 Urządzenie funkcjonalnej sieci dróg

Na terenie gminy Frampol istnieje duże zapotrzebowanie na poprawę sieci dróg, szczególnie tych wykorzystywanych do transportu rolnego. Sieć dróg w obecnym stanie jest fragmentaryczna i nie tworzy spójnej struktury komunikacyjnej. Powoduje to, że transport rolniczy jest utrudniony, co w konsekwencji negatywnie wpływa na efektywność produkcji rolniczej oraz codzienne funkcjonowanie mieszkańców, zwłaszcza w obrębach takich jak Korytków Mały, Kąty, Chłopków, gdzie znaczna liczba działek nie ma dostępu do dróg. Zapotrzebowanie na modernizację dróg wynika z ich niskiej jakości, braku utwardzenia, nadmiernego nachylenia, czy zbyt wąskich pasów drogowych, które uniemożliwiają swobodny przejazd. Istnieje również problem z prywatnymi drogami nieewidencyjnymi, które powstają spontanicznie z potrzeby dostępu do pól uprawnych. Zaprojektowanie spójnej i funkcjonalnej sieci dróg stanowi istotne wyzwanie w zakresie optymalizacji struktury rolniczej gminy oraz dostępności transportowej do gruntów rolnych. Modernizacja istniejących dróg, jak i budowa nowych w miejscowościach takich jak Pulczynów, Komodzianka, Chłopków, Teodorówka, czy Rzeczyce są niezbędnymi działaniami w tym zakresie.

3.8.3 Rekultywacja nieużytków

Rekultywacja nieużytków w gminie Frampol nie jest priorytetowym działaniem ze względu na ich marginalny udział w ogólnej powierzchni gruntów, wynoszący jedynie 0,3%. Choć problem ten nie ma dużego znaczenia na skalę całej gminy, warto rozważyć przeprowadzenie prac rekultywacyjnych przede wszystkim w obrębach Wola Radziecka i Radziecin, gdzie występuje największe nagromadzenie nieużytków.

3.8.4 Poprawa warunków wodnych przez realizację urządzeń melioracji i retencji wodnej

Z uwagi na rolniczy charakter gminy, jej ukształtowanie, konieczne są działania skierowane na poprawę warunków wodnych, które nie tylko polepszą zdolność produkcyjną gleby i ułatwią jej uprawę, ale będą chronić środowisko naturalne.

Obecny stan urządzeń melioracyjnych w gminie Frampol nie jest zadowalający. Zlokalizowane rowy i urządzenia na nich wbudowane, a także system drenów nie spełniają oczekiwań mieszkańców i potrzeb środowiska naturalnego, ponieważ ukierunkowane

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

są głównie na odprowadzenie wody. Występujące okresy suszy i nagłych obfitych opadów wymagają działań kompleksowych, czyli uzbrojenia obszaru gminy w system, który będzie skutecznie odprowadzał wodę z terenów wykorzystywanych rolniczo i terenów zabudowanych, przy równoczesnym utrzymaniu jej jak najdłużej w obiegu. Aby system mógł działać prawidłowo, należy wszcząć wieloetapowy proces obejmujący swym zakresem:

- regularne oczyszczanie i utrzymanie istniejących rowów melioracyjnych;
- przebudowa/budowa urządzeń na rowach (np. przepusty, kanały, tamy, zastawki);
- budowa zbiorników małej retencji;

Zaniedbanie i brak regularnego oczyszczania rowów melioracyjnych może doprowadzić do powstawania zatorów, czego skutkiem będzie zalewanie okolicznych gruntów rolnych lub terenów zabudowanych. Podobne w skutkach mogą być intensywne działania oczyszczania poprzez nadmierne pogłębianie rowów i regulację naturalnych cieków. Głębokie rowy powodują szybki odpływ wody z terenów wyżej położonych, nieodwracalnie zmieniając ekosystem, a dodatkowo przy intensywnych opadach, mogą kumulować spiętrzoną wodę, doprowadzając do powodzi na terenach niżej położonych. Ważnym elementem jest tu budowa zbiorników retencji (stawów, oczek wodnych), które pozwalają na zatrzymanie lub spowolnienie opływu wód.

Konieczne jest opracowanie spójnego planu poprawy warunków wodnych, który wykluczy prowadzenie wzajemnie sprzecznych działań np. budowa jazu piętrzącego wodę w celu jej retencji i pogłębienie rzeki w celu szybszego odprowadzania wody. Poprawa systemów melioracyjnych jak widać jest bardzo skomplikowanym działaniem, ale koniecznym i pożądanym zarówno przez mieszkańców jak i przyrodę.

3.8.5 Zalesienia gruntów

Zalesienie gruntów w gminie Frampol jest zasadnym działaniem, które wynika z charakterystyki terenu oraz zostało zawarte w „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Frampol*”. Zalesienia te są planowane przede wszystkim na gruntach niskiej jakości, które nie spełniają efektywnie funkcji rolniczej oraz są zagrożone erozją. Tereny te mogą zostać w ten sposób efektywnie zagospodarowane, co przyczyni się do poprawy warunków środowiskowych i zwiększenia bioróżnorodności na tych obszarach.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Na podstawie studium wskazano tereny w obrębach takich jak Korytków Mały, Rzeczyce, Pulczynów oraz Kąty, gdzie zalesienie jest planowane jako element regulacji granicy rolno-leśnej. Natomiast, zalesienia w obrębach takich jak Smoryń, Radzięcín, Teodorówka, Kolonia Teodorówka, Komodzianka oraz Chłopków stanowią uzupełnienie istniejących już lasów. Działania te pozwolą na zwiększenie ciągłości terenów leśnych.

3.8.6 Zadrzewienia powierzchniowe i liniowe

Na terenie gminy Frampol występują liczne zadrzewienia powierzchniowe, obejmujące lasy, zadrzewione i zakrzaczone grunty rolne oraz obszary sukcesji naturalnej, a także nieewidencjonowane zadrzewienia śródpolne. Ze względu na znaczną rozległość istniejących zadrzewień nie przewiduje się w najbliższym czasie realizacji nowych nasadzeń powierzchniowych. Obecna liczba zadrzewień wydaje się wystarczająca do spełniania kluczowych funkcji środowiskowych, takich jak ochrona przed erozją gleby, regulacja mikroklimatu, czy wspieranie bioróżnorodności.

Odnosnie zadrzewień liniowych, gmina charakteryzuje się ich znaczną obecnością wzdłuż dróg oraz na granicach pól (miedzach). W związku z tym, zamiast podejmowania nowych inicjatyw związanych z intensyfikacją nasadzeń, priorytetem staje się utrzymanie oraz właściwa pielęgnacja już istniejących zadrzewień. Jedynym planowanym działaniem w zakresie nowych nasadzeń jest realizacja zadrzewień liniowych wzdłuż drogi krajowej nr 74 oraz drogi wojewódzkiej nr 385, które mają pełnić rolę pasów wiatrochronnych. Tego typu nasadzenia odgrywają istotną rolę w ochronie przed negatywnymi skutkami wiatru, szczególnie erozją wietrzną, a także przyczyniają się do poprawy warunków mikroklimatycznych wzdłuż dróg oraz zwiększenia komfortu i bezpieczeństwa ich użytkowników.

3.8.7 Planowane formy ochrony przyrody

Obecnie w planie nie wskazuje się potrzeby wprowadzania nowych form ochrony przyrody, ponieważ istniejące obszary chronione, takie jak Natura 2000, parki krajobrazowe, są uznawane za wystarczające. Aktualne formy ochrony obejmują najważniejsze obszary przyrodnicze i mają na celu zachowanie bioróżnorodności oraz ochronę lokalnych ekosystemów. W planach długoterminowych nie przewiduje się dodatkowych działań,

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

co oznacza, że gmina powinna skupiać się na utrzymaniu istniejących systemów ochrony przyrody.

3.8.8 Zagospodarowanie gruntów odłogowanych

Zagospodarowanie gruntów odłogowanych w gminie Frampol jest wskazane ze względu na ich powszechne występowanie, zwłaszcza na terenach rolnych. W miejscowościach takich jak Korytków Mały, Komodzianka oraz Wola Radzięcka zauważono duży odsetek odłogów, sięgający nawet 13% całkowitej powierzchni użytków rolnych. W wyniku analiz ustalono dwa główne kierunki zagospodarowania tych terenów: przywrócenie gruntów do użytkowania rolniczego oraz zalesienie. Działania te przyczynią się do poprawy warunków środowiskowych, a także zapobieganiu erozji gleb, zwłaszcza w miejscowościach o nierównym ukształtowaniu terenu, takich jak Komodzianka.

3.8.9 Zabiegi zapobiegające erozji wietrznej i erozji wodnej

Na terenie gminy Frampol istnieje duża potrzeba wdrożenia zabiegów przeciwoerozyjnych, zarówno w odniesieniu do erozji wietrznej, jak i wodnej. Zjawiska erozyjne stanowią istotne zagrożenie dla gruntów rolnych, szczególnie w obrębach takich jak Chłopków, Kolonia Kąty, Komodzianka, Pulczynów, Radzięcín, Smoryń, Teodorówka, Kolonia Teodorówka, Wola Kątecka oraz Wola Radzięcka. Erozja przyczynia się do stopniowej degradacji gleb, co nie tylko zmniejsza ich wartość produkcyjną, ale również ogranicza zdolność retencji wody, zasadniczą w kontekście przeciwdziałania skutkom suszy i powodzi. Występowanie wąwozów jako następstwa procesów erozji powoduje znaczne utrudnienia w gospodarce rolnej i wodnej. Ponadto, infrastruktura drogowa w obrębie wąwozów jest często niewystarczająca, drogi są zarosnięte, zaniedbane, a nierzadko nieprzejezdne, co dodatkowo pogarsza sytuację komunikacyjną i wpływa negatywnie na funkcjonowanie lokalnej gospodarki rolnej. Podjęcie działań przeciwoerozyjnych, takich jak odpowiednie melioracje, zalesienia oraz zastosowanie technik agrotechnicznych, jest niezbędne do zahamowania dalszej degradacji gleb oraz poprawy ich jakości. Działania te zwiększą jej zdolność do retencjonowania wody, a także przyczynią się do ochrony środowiska naturalnego przed skutkami erozji.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3.8.10 Odnowa wsi

Na obszarze całej Gminy Frampol istnieje ogromne zapotrzebowanie ukierunkowane na odbudowę i rozwój wsi. Potrzeby mieszkańców to przede wszystkim:

- tworzenie, ulepszanie i budowa małej infrastruktury;
- utrzymanie i odbudowa stanu dziedzictwa kulturowego oraz przyrodniczego;
- tworzenie i ulepszenie podstawowych usług lokalnych, w tym rekreacji i kultury.

Wymienione wyżej potrzeby wskazane przez mieszkańców w trakcie przeprowadzonych konsultacji jak i działania ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Frampol na lata 2022-2030, w dużej mierze się pokrywają. Obecnie (w 2024 r.) Gmina Frampol rozpoczęła realizację projektów tj.: termomodernizacja budynków Samorządowego Zespołu Szkolnego we Frampolu, remont pomnika Odzyskania Niepodległości we Frampolu, zakup urządzeń na plac zabaw w m. Korytów Mały, dostawa wyposażenia, pomocy dydaktycznych dla potrzeb Samorządowego żłobka, budowa placu zabaw w m. Sokołówka, montaż instalacji fotowoltaicznej dla oczyszczalni, modernizacja oświetlenia ulicznego.

3.9 STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACE GEODEZYJNO-KARTOGRAFICZNE

3.9.1 Aktualizacja użytków gruntowych

Na terenie całej gminy stwierdzono umiarkowaną potrzebę aktualizacji użytków gruntowych. Analiza bazy danych Ewidencji Gruntów i Budynków w połączeniu z inwentaryzacją terenową wykazała liczne rozbieżności pomiędzy stanem faktycznym a zapisami ewidencyjnymi. Przykładowo, działka nr 1972 w miejscowości Karolówka jest w EGiB oznaczona jako „dr” (droga), podczas gdy w rzeczywistości stanowi rów. Podobna sytuacja dotyczy działki nr 258/2 w Kątach, która w ewidencji również jest opisana jako „dr”, lecz w terenie funkcjonuje jako rów. Działka nr 1826 w Kolonii Teodorówce oznaczona w rejestrze jako „Ls” (lasy), w rzeczywistości jest drogą. Najczęstsze błędy dotyczą niewłaściwego oznaczenia gruntów rolnych jako lasy i odwrotnie – lasów jako grunty rolne. Powyższe przykłady ilustrują nieprawidłowo przypisane użytkowanie gruntów w dokumentacji. Potrzeba aktualizacji wynika także z dynamicznie zachodzących procesów naturalnej sukcesji oraz rozwoju zadrzewień śródpolnych, które powinny zostać formalnie uwzględnione w ewidencji.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Według załącznika nr 1 do Rozporządzenia z dnia 27 lipca 2021r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków do sadów zalicza się:

1. grunty o powierzchni co najmniej 0,1000 ha, na których w zwartym nasadzeniu rosną drzewa owocowe lub krzewy owocowe (minimum 600 drzew lub 2000 krzewów na 1 ha), lub na których założone zostały szkółki owocowych drzew lub krzewów lub winnice.
2. grunty o cechach określonych w ust. 1 o powierzchni mniejszej niż 0,1000 ha zalicza się do użytku gruntowego, na którym nasadzono owocowe drzewa lub krzewy.

Na terenie gminy Frampol istnieje znaczący udział upraw wieloletnich, w tym plantacji krzewów owocowych, które zgodnie z obowiązującymi przepisami powinny być formalnie sklasyfikowane jako sady.

3.9.2 Aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów

Według Rozporządzenia z dnia 12 września 2012r. w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów klasyfikację z urzędu przeprowadza się:

- 1) na gruntach, które nie zostały dotychczas sklasyfikowane;
- 2) na gruntach zmeliorowanych – po upływie 3 lat od wykonania urządzeń melioracji wodnych;
- 3) na gruntach objętych postępowaniem scaleniowym;
- 4) na gruntach, na których starosta zarządził przeprowadzenie modernizacji ewidencji gruntów i budynków albo okresowej weryfikacji danych ewidencyjnych – w przypadku zmiany użytków gruntowych na gruntach podlegających klasyfikacji;
- 5) po wystąpieniu klęski żywiołowej powodującej zmiany środowiska glebowego;
- 6) po zalesieniu gruntów na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej lub na podstawie przepisów o wspieraniu obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W związku z powyższymi przesłankami, można wywnioskować że na terenie gminy Frampol występuje umiarkowana potrzeba aktualizacji gleboznawczej klasyfikacji gruntów. Powinna być ona procesem równoległym do przeprowadzanej aktualizacji użytków.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3.9.3 Modernizacja ewidencji gruntów i budynków

Na podstawie informacji uzyskanych z Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Biłgoraju, stan opracowanej dokumentacji modernizacji ewidencji gruntów i budynków (z 2018 r.) oceniany jest jako dobry i w pełni zdatny do użytku. Jednakże, mieszkańcy gminy wyrazili duże niezadowolenie z przeprowadzonych czynności, ponieważ granice nie zostały ustalone w terenie, lecz za pomocą metody fotogrametrycznej. Zastosowanie tej metody, doprowadziło do rozbieżności między wyznaczonymi granicami a rzeczywistym stanem zagospodarowania terenu. W wielu przypadkach granice działek odbiegają od faktycznego użytkowania gruntów, w tym sytuacjami, w których granice lub działki drogowe przecinają istniejące budynki. W konsekwencji, właściciele gruntów są zmuszeni do przeprowadzania kolejnych jednostkowych prac na własny koszt. W związku z tym, na całej gminie istnieje wysoka potrzeba przeprowadzenia kompleksowej modernizacji ewidencji gruntów i budynków.

Dodatkowo, w ewidencji gruntów zidentyfikowano błędy dotyczące cieków naturalnych, które prowadzą do rozbieżności. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków, *„grunt zajęty przez ciek naturalny stanowi odrębną działkę ewidencyjną, niezależnie od tego, czy wody w tym cieku płyną korytem naturalnym, czy uregulowanym, odkrytym lub zakrytym”*. Tymczasem, na terenie gminy Frampol działki wydzielone pod cieki naturalne są w wielu przypadkach przecinane przez działki drogowe, co prowadzi do niezgodności w zapisach ewidencyjnych. Ponadto, dla dopływu w Karolówce odnotowano błędnie przypisany użytek oraz brak wydzielenia odpowiedniej działki ewidencyjnej na niektórych odcinkach cieku.

3.9.4 Aktualizacja map glebowo rolniczych

Aktualizacja map glebowo-rolniczych należy do kompetencji Marszałka Województwa, który odpowiada za decyzje dotyczące ich uaktualniania. Jednocześnie, w wyniku kompleksowych prac związanych z gleboznawczą klasyfikacją gruntów, powinna być systematycznie przeprowadzana aktualizacja tych map, mająca na celu odzwierciedlenie aktualnych warunków glebowych.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

4. PODSUMOWANIE - W WNIOSKI DOTYCZĄCE MODERNIZACJI TERENÓW ROLNYCH WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY I USTALEŃ ZE SPORZĄDZONEGO PLANU URZĄDZENIOWO- ROLNEGO GMINY

Na podstawie przeprowadzonej analizy i ustaleń możemy stwierdzić że w gminie Frampol istnieją potrzeby związane z modernizacją terenów rolnych:

- 1) wynikające z ogólnej charakterystyki gminy;
- 2) wynikające z potrzeby poprawy gospodarki gruntami i kształtowania struktury agrarnej;
- 3) wynikające z potrzeby poprawy funkcjonalności przestrzeni rolniczej gminy, w tym struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw rolnych;
- 4) wynikające z potrzeby poprawy warunków wodnych i gospodarki wodnej;
- 5) wynikające z potrzeby urządzenia funkcjonalnej sieci dróg transportu rolnego;
- 6) wynikające z potrzeby kształtowania krajobrazu naturalnego, ochrona przyrody i środowiska naturalnego;
- 7) wynikające z potrzeby rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej jako istotnego elementu regionalnej oferty turystycznej oraz ważnego czynnika poprawy ekonomicznej gospodarstw rolnych;
- 8) wynikające z zapotrzebowania na prace urządzeniowo–rolne;
- 9) wynikające z potrzeby realizacji prac geodezyjno–kartograficznych.

Ad 1 wynikające z ogólnej charakterystyki gminy

Z analizy charakterystyki gminy, jej położenia i wysokich walorów przyrodniczych wynika zarówno potrzeba wzmocnienia lokalnego rolnictwa, między innymi poprzez utworzenie dużego zakładu przetwórczego owoców i skupów z nim związanych, w tym utworzenie marki własnej, która będzie zyskiwała coraz większą popularność wśród konsumentów, jak również rozwój turystyki i szerokiej gamy usług towarzyszących, w tym bazy noclegowej, gastronomicznej i usługowej.

Na terenie gminy Frampol złoża piasku, żwiru i kamieni są eksploatowane w niewielkim dotychczas stopniu, istnieje potrzeba podjęcia działań skierowanych na jak najlepsze ich wykorzystanie i co za tym idzie, na utworzenie nowych miejsc pracy związanych z ich wydobywaniem.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

W wyniku analizy charakterystyki gminy zauważono potrzebę poprawy stanu jakości środowiska przyrodniczego przez inwestycje w odnawialne źródła energii, rozbudowę kanalizacji, budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.

Ad 2 wynikające z potrzeby poprawy gospodarki gruntami i kształtowania struktury agrarnej

Na znacznym obszarze gminy Frampol występuje zagrożenie procesami erozji, zwłaszcza wąwozowej, dlatego zidentyfikowano potrzebę ochrony gleb przed niekorzystnymi skutkami jej procesów. Zauważono również potrzebę realizacji kierunków zagospodarowania gruntów odłogowanych, które występują dość powszechnie na obszarze gminy. Na podstawie analizy położenia gruntów odłogowanych stwierdzono, że głównym kierunkiem zagospodarowania tych gruntów powinno być przywrócenie rolniczego użytkowania, następnie grunty odłogowane położone w otoczeniu kompleksów leśnych lub na których nastąpiła już naturalna sukcesja drzewostanu, powinny zostać zagospodarowane w kierunku leśnym. Niewielka ilość odłogów powinna zostać zagospodarowana w kierunku inwestycyjnym.

Zadrzewienia śródpolne są elementem krajobrazu rolniczego, mającym wpływ na ochronę środowiska oraz stabilność gospodarstw rolnych. Problemy związane z erozją gleby, ochroną wód oraz przeciwdziałaniem negatywnym skutkom zmian klimatycznych na terenie gminy Frampol wskazują na potrzebę ochrony istniejących oraz potrzebę realizacji nowych zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.

W związku z występowaniem na terenie gminy Frampol w przeważającej ilości gleb średniej jakości występuje potrzeba poprawy ich jakości na przykład poprzez zastosowanie takich zabiegów jak: uprawa, płodozmian, nawadnianie, melioracja, regulacja odczynu gleby (wapnowanie podnosi pH gleby, dodatek kwaśnego torfu go obniża, mączka bazaltowa stabilizuje odczyn na poziomie zbliżonym do obojętnego), nawożenie mineralne, organiczne i naturalne, stosowanie użyźniaczy i polepszaczy gleby, zastosowanie stymulatorów glebowych.

Ad 3 wynikające z potrzeby poprawy funkcjonalności przestrzeni rolniczej gminy, w tym struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw rolnych

W gminie Frampol, istnieje znacząca potrzeba poprawy funkcjonalności przestrzeni rolniczej, a zwłaszcza poprawy struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw. Na terenie gminy występuje rozdrobniona struktura agrarna, gospodarstwa posiadają dużą liczbę małych, rozproszonych działek rolnych. W niektórych obrębach, istnieje znaczna ilość

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

działek nie posiadających dostępu do dróg publicznych. Takie warunki znacząco utrudniają efektywne gospodarowanie gruntami, prowadzą do wzrostu kosztów produkcji rolnej. Poprawę struktury wielkościowej i organizacyjnej można uzyskać na przykład poprzez realizację scaleń z zagospodarowaniem poscaleniowym obejmującym nie tylko zaprojektowanie i utworzenie nowej sieci dróg, ale również obejmującym działania w celu zwiększenia retencji wodnej i rozwiązania ukierunkowane na ochronę przyrody i środowiska. Na terenie gminy Frampol znajdują się grunty w posiadaniu wspólnot gruntowych, istnieją obiekty użyteczności publicznej, które nie posiadają wydzielonych działek, występują drogi o nieuregulowanym stanie prawnym i zaburzona struktura gospodarstw w wyniku przeprowadzenia inwestycji drogowych. Przeprowadzenia scalenia umożliwi wydzielenie gruntów pod użyteczność publiczną, podział wspólnot gruntowych w celu lepszego zagospodarowania należących do nich gruntów, poprawę efektywności gospodarowania zaburzonej w wyniku realizacji inwestycji drogowych.

Na terenie gminy Frampol występuje potrzeba zmiany w sposobie użytkowania jedynie gruntów odłogowanych i terenów poeksploatacyjnych oraz znaczna potrzeba ochrony gruntów przed erozją.

Potrzeba poprawy funkcjonalności przestrzeni rolniczej gminy Frampol obejmuje odnowę wsi poprzez poprawę warunków wodnych, budowę i utwardzenie dróg, poprawę i budowę infrastruktury technicznej i społecznej np. światłowod, boiska, poprawę gospodarki odpadami, rozwój odnawialnych źródeł energii, rozwijanie sieci kanalizacyjnych.

Ad 4 wynikające z potrzeby poprawy warunków wodnych i gospodarki wodnej

W gminie Frampol istnieje duże zapotrzebowanie na poprawę warunków wodnych zwłaszcza w obrębach: Chłopków, Karolówka, Kąty, Korytków Mały, Rzeczyce, Teodorówka Kolonia, Wola Kątecka, Wola Radziecka. Poprawa warunków wodnych powinna polegać w szczególności na przywróceniu funkcjonalności istniejących urządzeń melioracyjnych, usunięciu istniejących zanieczyszczeń i przeszkód uniemożliwiających naturalny odpływ wody z rowów jak i rzeki Biała Łada, konserwacji urządzeń drenarskich. Potrzeby dotyczą również budowy i montażu urządzeń spowalniających odpływ wody np. zastawek, wydzielenia terenów i budowy zbiorników małej retencji, budowy większego zbiornika retencyjnego, który oprócz funkcji retencyjnej pełniłby w razie potrzeby również funkcję przeciwpowodziową. Rekomenduje się likwidację rowów odwadniających na wszystkich terenach, które przestały

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

być użytkowane przez rolników do celów produkcyjnych oraz kontynuowanie realizacji projektu renaturyzacji rzeki Bukowej opracowanego przez Fundację Wolne Rzeki.

W terenach zabudowanym, należy odpowiednio dostosować kierunek spływu wód i poprawić źle osadzone przepusty (m.in. w Woli Radzięckiej). W obrębach Karolówka, Sokołówka, Korytków Mały narażonych na podtapianie z uwagi na występowanie wysokiego poziomu wód gruntowych i występowanie gleb wrażliwych należy wznowić funkcjonalność istniejących rowów, w tym uzbroić w przepusty gwarantujące trwałość infrastruktury drogowej.

Ad 5 wynikające z potrzeby urządzenia funkcjonalnej sieci dróg transportu rolnego

Gmina Frampol wymaga urządzenia funkcjonalnej sieci dróg w celu poprawy infrastruktury transportowej. Niezbędna jest modernizacja istniejących dróg, co pozwoli na poprawę ich stanu technicznego oraz zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników. Równocześnie, istotne jest budowanie nowych dróg transportu rolnego, które umożliwią łatwiejszy dostęp do pól. Obecnie, drogi transportu rolnego na obszarze gminy Frampol charakteryzują się niską funkcjonalnością i brakiem spójnej struktury komunikacyjnej. Sieć tych dróg jest fragmentaryczna, co powoduje, że nie tworzą one zamkniętego i efektywnego układu. Modernizacja dróg gruntowych oraz budowa nowych połączeń lokalnych są priorytetowymi działaniami, które należy podjąć w celu poprawy dostępności komunikacyjnej i zwiększenia efektywności transportu rolniczego.

Ad 6 wynikające z potrzeby kształtowania krajobrazu naturalnego, ochrony przyrody i środowiska naturalnego

Na terenie gminy Frampol zidentyfikowano potrzebę zalesienia obszarów. Jedną z ważniejszych potrzeb w zakresie kształtowania krajobrazu naturalnego jest ochrona naturalnej rzeźby terenu, która w gminie Frampol jest wysoce zróżnicowana, posiadająca liczne wąwozy, wzniesienia. Ochrona obszarów o wysokich walorach widokowych, musi obejmować planowanie zabudowy i zagospodarowania terenów w sposób, który harmonizuje z otaczającym krajobrazem.

Ad 7 wynikające z potrzeby rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej jako istotnego elementu regionalnej oferty turystycznej oraz ważnego czynnika poprawy ekonomicznej gospodarstw rolnych;

Gmina Frampol posiada duży potencjał do rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej. Atrakcyjne krajobrazy oraz charakterystyczna rzeźba terenu stwarzają możliwość zaprojektowania i urządzenia w terenie szlaków turystycznych rowerowych i pieszych,

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

a także ścieżki dydaktycznej, które byłyby chętnie wybierane przez turystów. Ponadto należałoby wykorzystać zainteresowanie sphywami kajakowymi po rzece Biała Łada poprzez utworzenie szlaku kajakowego. Cennym elementem turystycznym staną się punkty widokowe zlokalizowane w kilku miejscach na terenie gminy. Konsultacje z mieszkańcami wyłoniły pomysł utworzenia parku linowego, który stanowiłby atrakcję zarówno dla turystów jak i mieszkańców gminy. Z uwagi na ukształtowanie terenu, regionalną ofertę turystyczną gminy można rozszerzyć o stok narciarski z wyciągiem, który zapewniłby dochód również w miesiącach zimowych. Powszechna uprawa krzewów owocowych na terenie gminy Frampol stwarza możliwość organizacji ogólnopolskiego festiwalu połączonego z degustacją lokalnych owoców i ich przetworów, który z czasem przyciągałby coraz większą ilość odwiedzających. Ponadto należałoby rozważyć potrzebę rozszerzenia bazy noclegowej i gastronomicznej na terenie gminy Frampol.

Ad 8 wynikające z zapotrzebowania na prace urządzeniowo-rolne

W większości obrębów gminy Frampol występuje znaczne zapotrzebowanie na prace urządzeniowo-rolne. W przypadku prac scaleniowych, przyjęte kryteria oparte na średniej liczbie działek w gospodarstwie, średniej powierzchni działki oraz udziale działek bez dojazdu wskazały stopień zapotrzebowania na te prace w poszczególnych obrębach ewidencyjnych. W przypadku sześciu z nich uzyskano stopień potrzeby wykonania prac jako konieczne, dla ośmiu uzyskano stopień potrzeby wykonania prac jako wskazane, a jedynie dla trzech obrębów niekonieczne. Przeprowadzenie prac urządzeniowo-rolnych na terenie gminy Frampol umożliwiłoby rozwiązanie wielu problemów z zakresu uporządkowania struktury własnościowej i przestrzennej gospodarstw rolnych: likwidację rozdrobnienia gruntów w gospodarstwach rolnych i likwidację rozłogu gruntów, zwiększenie średniej wielkości działki i zmniejszenie liczby działek w gospodarstwie, zapewnienie działkom dostępu do dróg. Ponadto prace te umożliwiłyby wydzielenie działek na cele użyteczności publicznej, podział Wspólnot Gruntowych, poprawę efektywności gospodarowania zaburzonej w wyniku realizacji inwestycji drogowych. Obecnie w pracach urządzeniowo-rolnych uwzględnia się inwestycje przyczyniające się do zwiększenia retencji wodnej na gruntach rolnych oraz inwestycje zawierające rozwiązania ukierunkowane na ochronę przyrody i ochronę środowiska.

Ad 9 wynikające z potrzeby realizacji prac geodezyjno – kartograficznych

Pomimo przeprowadzonej kilka lat temu modernizacji bazy ewidencji gruntów i budynków dla terenu całej gminy Frampol istnieją istotne przesłanki wskazujące na potrzebę

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

realizacji kompleksowych prac geodezyjno-kartograficznych na tym obszarze, zarówno dotyczących przebiegu granic działek ewidencyjnych (drogi ewidencyjne przecinają budynki, występują konflikty i rozbieżności w przebiegu granic działek cieków wodnych) oraz w zakresie aktualności użytków gruntowych (błędnie przypisane użytki gruntowe do części działek ewidencyjnych, zmiana sposobu użytkowania gruntów, zalesienia, sady).

Zmiana sposobu użytkowania gruntów pociąga za sobą konieczność ustalenia gleboznawczej klasyfikacji gruntów oraz aktualizacji map glebowo-rolniczych.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

5. WYKORZYSTANA LITERATURA

1. Bański J. (red.), 2016, Atlas obszarów wiejskich w Polsce, IGiPZ PAN, Warszawa.
2. Bernacki Z. 2020, Cenne zadrzewienia. Farmer 2020. s. 130-131
3. Jaros S., Woch F. 2010, Analiza przyczyn odłogowania gruntów rolnych w województwie świętokrzyskim na przykładzie gminy Kije. Studia i Raporty IUNG -PIB, Zeszyt 24. 2010.
4. Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, t. 8: woj. lubelskie, z. 3: pow. biłgorajski: Praca zbiorowa pod redakcją R. Brykowskiego, Z. Winiar. Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, 1960.
5. Noga K., 2001, Metodyka programowania i realizacji prac scalania i wymiany gruntów w ujęciu kompleksowym, Akademia Rolnicza w Krakowie, Szkoła Wiedzy o Terenie.
6. Nowocień E., Wawer R., 2021, Poradnik dla rolników w zakresie przeciwdziałania erozji gleb. Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy. Puławy.
7. Pijanowski J.M, Przegon W., Szewczyk R, 2016, Podstawy zintegrowanego rozwoju obszarów wiejskich, Kraków.
8. Projekt renaturyzacji Bukowej. Jak naprawić rzekę i stosunki wodne w jej zlewni? Podkarpackie Towarzystwo Przyrodników Wolne Rzeki, 2024
9. Prus B., Salata T. 2013, Analiza zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej w polityce przestrzennej gminy Tomice. Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich nr 3/II/2013, PAN Oddział w Krakowie, s. 145-157
10. Rozporządzenie z dnia 12 września 2012r. w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów
11. Rozporządzenie z dnia 27 lipca 2021r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków
12. Sajnog J., Wójcik J., 2013, Możliwości zagospodarowania gruntów marginalnych i nieużytków gruntowych w scalaniu gruntów. Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich Nr 2/II/2013, Polska Akademia Nauk, Oddział w Krakowie, s.155-166
13. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024r. poz. 1089)
14. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024r. poz.82)
15. Ustawa z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 725 z późn. zm.)
16. Woch F., Zarychta M. 2017. Wytyczne do opracowania programów urządzeniowo-rolnych gmin. Instrukcja upowszechnieniowa IUNiG-PIB nr 228, Puławy.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

6. WYKORZYSTANE MATERIAŁY BAZOWE OPISOWE I GRAFICZNE ORAZ ŹRÓDŁA ICH POZYSKANIA

1. Baza danych Ewidencji Gruntów i Budynków – część graficzna i opisowa pozyskane z Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Biłgoraju (stan na kwiecień 2024r.)
2. Baza BDOT500 pozyskana z Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Biłgoraju (stan na kwiecień 2024r.)
3. Baza danych Geodezyjnej Ewidencji Sieci Uzbrojenia Terenu pozyskana z Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Biłgoraju (stan na lipiec 2024r.)
4. Baza BDOT10k pozyskane z geoportal.gov.pl (stan na 2024r.)
5. Dane odnośnie stanu ludności pozyskane z Urzędu Gminy Frampol (stan na 31.12.2023r.)
6. Dane geologiczne pozyskane z Centralnej Bazy Danych Geologicznych (stan na 2024r.)
7. Dane odnośnie form ochrony przyrody pozyskane z Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (stan na 2024r.)
8. Numeryczny Model Terenu pozyskany z geoportal.gov.pl (stan na 2024r.)
9. Dane odnośnie stanu ludności na przestrzeni lat pozyskane z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (stan na 2024r.)
10. Strategia Rozwoju Gminy Frampol na lata 2022-2030 pozyskana z Urzędu Gminy Frampol
11. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Frampol pozyskane z Urzędu Gminy Frampol
12. Dane dotyczące produkcji roślinnej pozyskane z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (stan na 2024r.)
13. Dane dotyczące produkcji zwierzęcej pozyskane z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (stan na 2024r.)
14. Mapa glebowo-rolnicza pozyskana z GUGiK
15. Mapa kompleksów przydatności rolniczej pozyskana z GUGiK
16. Dane o podmiotach związanych z obsługą rolnictwa pozyskane z bazy CEiDG i KRS (stan na sierpień 2024r.)
17. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Frampol na lata 2016-2022 pozyskany z Urzędu Gminy Frampol

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

18. Dane o stanie wód pozyskane z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska
19. Mapy melioracji pozyskane z Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (stan na 2024r.)
20. Mapy klas zagrożenia suszą atmosferyczną, rolniczą, hydrologiczną, hydrogeologiczną oraz mapę łącznego zagrożenia suszą pozyskane z strony <https://dane.gov.pl/pl/dataset/2784,plan-przeciwdzialania-skutkom-suszy-ppss>
21. Zestawienie dróg według kategorii pozyskane z Urzędu gminy Frampol na podstawie Uchwały nr CXI/1443/04 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 18 czerwca 2004r. w sprawie nadania numerów drogom powiatowym i gminnym zlokalizowanym na terenie Województwa Lubelskiego
22. Program Ochrony Środowiska dla gminy Frampol na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026
23. Prognoza oddziaływania na środowisko, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Frampol, III Edycja Zmian – 2013 r. Tarnów: MGGP S.A.
24. Program Opieki nad Zabytkami Gminy Frampol na lata 2023 – 2026
25. Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków. (2024). Załącznik Nr 1 do obwieszczenia Nr 1/2024 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 7 lutego 2024 r.: Wykaz zabytków wpisanych do rejestru "A" zabytków nieruchomych województwa lubelskiego według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.
26. Informacje odnośnie turystyki pozyskane z stron internetowych:
 - <https://siedlisko-roztocze.com.pl/atrakcje/>
 - <https://www.podlipa.net/>
 - <https://domkibrzozowewzgorze.pl/>
 - <https://dipp.info.pl/baza-dipp/lubelskie/powiat-bilgorajski/gmina-frampol/dwor-smoryn>
 - <https://www.turystykawgminie.pl/mapa/frampol/@50.637214,22.720413,13,0/atrakcje/fs=f=>
 - <https://dzwola.eu/gmina-dzwola/turystyka/szlaki-turystyczne/>
 - <https://bilgorajski.pl/szlakiwykaz/>
 - [https://pl.wikipedia.org/wiki/K%C4%85ty_\(powiat_bi%C5%82gorajski\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/K%C4%85ty_(powiat_bi%C5%82gorajski))

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

27. Wykaz Obszarów Zagrożonych Erozją Wodną do Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie norm w zakresie dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska z dnia 9 marca 2015 r.
28. Plan Strategiczny Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027)
29. Nadleśnictwo Biłgoraj - Program Ochrony Przyrody na lata 2020-2029
30. Aspekty wodne scaleń gruntów - J. Suchożebrski
31. Informacje odnośnie aspektów wodnych:
 - <https://inzynierbudownictwa.pl/urządzenia-wodno-melioracyjne-i-drenaze-kompendium/>
 - Ochrona wód - Ministerstwo Klimatu i Środowiska - Portal Gov.pl (www.gov.pl),
 - Ochrona wody - aspekty, cele i sposoby ochrony wody. Degradacja wody (ekologia.pl)
 - <https://www.apgw.gov.pl/pl/news/show/350>
32. Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Frampol za 2023 r. ZARZĄDZENIE NR 24/2024 BURMISTRZA FRAMPOLA z dnia 29 marca 2024 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Frampol za 2023 r. oraz informacji o stanie mienia
33. Ocena stopnia aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Frampol na lata 2016 – 2022.
34. Informacja dotycząca dostępu do usług internetu szerokopasmowego <https://internet.gov.pl/>

7. SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1 Położenie administracyjne gminy Frampol.....	9
Rys. 2 Obszar zwartej wyłączony z opracowania.	10
Rys. 3 Położenie gminy na tle podziału na makroregiony.	12
Rys. 4 Położenie gminy na tle podziału fizycznogeograficznego.	13
Rys. 5 Rzeźba terenu gminy Frampol.....	14
Rys. 6 Nachylenie terenu gminy Frampol.	15
Rys. 7 Złoże kamieni łamanych i blocznych w Radzięcinie	17
Rys. 8 Położenie Gminy Frampol na tle regionalizacji klimatycznej Polski wg. A. Wosia.	18
Rys. 9 Liczba ludności w latach 2019 – 2023	20
Rys. 10 Gęstość zaludnienia w miejscowościach gminy Frampol.....	21
Rys. 11 Zabudowa gminy Frampol	23
Rys. 12 Obiekty użyteczności publicznej gminy Frampol.....	25
Rys. 13 Struktura użytkowania gruntów i typy użytkowania ziemi w gminie Frampol	29
Rys. 14 Struktura użytkowania gruntów w gminie Frampol.....	31
Rys. 15 Główne kierunki produkcji rolnej.	33
Rys. 16 Zadrzewienie śródpolne w obrębie Chłopków (po lewej) oraz zadrzewienie powierzchniowe w obrębie Komodzianka (po prawej).....	34
Rys. 17 Grunty zadrzewione na terenie gminy Frampol.....	37
Rys. 18 Zadrzewione i zakrzaczone miedze w obrębie Chłopków	38
Rys. 19 Zadrzewione i zadarnione miedze w obrębie Radzięcin	38
Rys. 20 Przykład gruntów rolnych odłogowanych w Komodziance	39
Rys. 21 Grunty odłogowane i zdegradowane na terenie gminy Frampol	41
Rys. 22 Typy gleb na terenie gminy Frampol.....	44
Rys. 23 Rozkład typów gleb na obszarze gminy Frampol.....	45
Rys. 24 Grunty orne na terenie gminy Frampol	47
Rys. 25 Użytki zielone na terenie gminy Frampol	47
Rys. 26 Kompleksy przydatności rolniczej gleb gminy Frampol.	51
Rys. 27 Obszary zagrożone erozją na terenie gminy Frampol.....	54
Rys. 28 Plantacja porzeczek czerwonej w Teodorówce (po lewej) oraz uprawy w Chłopkowie (po prawej)	55
Rys. 29 Struktura upraw w 2024 r.....	57

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 30 Struktura władania gruntami w gminie Frampol	61
Rys. 31 Struktura władania – sektor publiczny	61
Rys. 32 Struktura władania gruntami	62
Rys. 33 Struktura ilościowa gospodarstw rolnych w gminie Frampol	65
Rys. 34 Działki nie posiadające dostępu do drogi publicznej	73
Rys. 35 Działki nie posiadające dostępu do drogi publicznej	74
Rys. 36 Klasyfikacja RPP na terenie gminy Frampol	80
Rys. 37 Zdjęcia przepustów w gminie Frampol.....	90
Rys. 38 Rowy w gminie Frampol	91
Rys. 39 System melioracji wodnych i urządzenia melioracji wodnych.....	92
Rys. 40 Zbiorniki: zalew w Frampolu (a), zbiornik rekreacyjny w Starej Wsi (b), zbiornik rekreacyjny w Karolówce (c) oraz zbiornik przeciwpożarowy w Teodorówce (d).....	94
Rys. 41 Warunki wodne i gospodarka wodna	95
Rys. 42 Obszar zagrożony suszą rolniczą.....	97
Rys. 43 Udział powierzchni zagrożonej suszą w 2023r.....	98
Rys. 44 Udział powierzchni zagrożonej suszą w 2024 r.....	98
Rys. 45 Obszar zagrożony suszą hydrogeologiczną	99
Rys. 46 Obszar zagrożony suszą hydrologiczną	100
Rys. 47 Obszar zagrożony powodzią od rzek 10%.....	101
Rys. 48 Obszar zagrożony powodzią od rzek 1%.....	102
Rys. 49 Obszar zagrożony powodzią od rzek 0,2%.....	103
Rys. 50 Podział dróg w gminie Frampol według kategorii	109
Rys. 51 Drogi transportu rolnego w miejscowościach: Pulczynów (a), Chłopków (b), Smoryń (c) oraz Radzięcin (d)	111
Rys. 52 Gęstość sieci drogowej oraz procentowy udział dróg według stanu technicznego .	115
Rys. 53 Most na rzece Biała Łada w Radzięcinie oraz bród na rzece Biała Łada w miejscowości Wola Kątecka	119
Rys. 54 Stan techniczny dróg w gminie	120
Rys. 55 Obszary chronione i formy ochrony przyrody.....	124
Rys. 56 Lesistość gminy Frampol.....	129
Rys. 57 Kościół w Radzięcinie i Park Papieski.....	132
Rys. 58 Studnie w Teodorówce	134

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 59 Walory kulturowe oraz istniejące zagospodarowanie turystyczne	139
Rys. 60 Nieistniejące drogi ewidencyjne w obrębie Chłopków (po lewej) i Teodorówka (po prawej)	168
Rys. 61 Planowane szlaki turystyczne	172
Rys. 62 Planowane ścieżki rowerowe i punkty widokowe	174
Rys. 63 Tablica informacyjna w Korytkowie Małym wymagająca poprawy (po lewej) oraz szlaki	176
Rys. 64 Kapliczki w Korytkowie Małym (a), Teodorówce (b), Smoryniu (c) oraz krzyż przydrożny w Teodorówce (d)	178
Rys. 65 Klasyfikacja obrębów według pilności przeprowadzenia prac scaleniowych	182

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

8. SPIS TABEL

Tabela 1 Powierzchnia i ludność gminy	11
Tabela 2 Liczba ludności - pobyt stały	20
Tabela 3 Struktura użytkowania gruntów	30
Tabela 4 Struktura użytków rolnych	32
Tabela 5 Zestawienie naturalnych sukcesji i nieewidencyjnych zadrzewień śródpolnych na terenie gminy	36
Tabela 6 Charakterystyka gruntów odłogowanych	40
Tabela 7 Gleboznawcza klasyfikacja gruntów ornych i użytków zielonych	46
Tabela 8 Ocena jakości użytków rolnych	48
Tabela 9 Nieużytki w gminie Frampol.	52
Tabela 10 Struktura upraw w 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ARMiR	56
Tabela 11 Produkcja zwierzęca	58
Tabela 12 Struktura władania gruntami	60
Tabela 13 Struktura władania użytkami rolnymi	63
Tabela 14 Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB	67
Tabela 15 Rozdrobnienie gruntów gospodarstw w grupach obszarowych.	69
Tabela 16 Wskaźnik rozdrobnienia średniego gospodarstwa w obrębie	71
Tabela 17 Działki nie posiadające dostępu do drogi publicznej	72
Tabela 18 Podmioty związane z obsługą rolnictwa	75
Tabela 19 Wartości punktowe klas bonitacyjnych do oceny RPP	78
Tabela 20 Wartości punktowe kompleksów przydatności rolniczej do oceny RPP	78
Tabela 21 Infrastruktura techniczna/podstawowe usługi	81
Tabela 22 Infrastruktura szkolnictwa	82
Tabela 23 Infrastruktura kultury	84
Tabela 24 Ocena jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy Frampol	85
Tabela 25 Stan wód płynących i cieków naturalnych	88
Tabela 26 Sieć drogowa według własności	104
Tabela 27 Zestawienie dróg według kategorii	106

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 28 Sieć drogowa według stanu technicznego	113
Tabela 29 Stan dróg w gminie	116
Tabela 30 Sieć drogowa według rodzaju nawierzchni.....	118
Tabela 31 Struktura własnościowa gruntów leśnych na terenie gminy Frampol.....	126
Tabela 32 Stopień lesistości.....	127
Tabela 33 Szlaki turystyczne przechodzące przez teren gminy	131
Tabela 34 Obiekty wpisane do rejestru zabytków i o cechach zabytkowych	135
Tabela 35 Zabytki wpisane do gminnej ewidencji zabytków	136
Tabela 36 Kryteria typowania wsi do scalania gruntów.....	179
Tabela 37 Klasyfikacja obrębów według pilności przeprowadzenia prac scaleniowych.....	180

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264